ప్రత్యక్షశిరోమణివ్యాఖ్యాభాగంద్వయం

ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ॥ ಗುರುಮಿತ್ಯಾದಿ। ಅತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರತ್ಯಯಯೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟಕಾರ್ಯಕಾರಣಂ ತತ್ಸ್ವಂ ... ತಿಶ್ವಂ ಯ್ಯತಿ ಇತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಾತ್ ತದ ತಸ್ಯ ಸ್ವಾ
ಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಾತ್ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನತಯಾ ವಿಷಯಸ್ಯ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥಮಿತಿ ಶಿಷ್ಯಂ ಯ್ಯಗ್ರಂ ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕರ್ಷಾರ್ಥ ತಿಶಯಃ ಸೂಚಿತಃ। ಫಲವದಿತಿ। ಫಲವತ್ತಾನ್ ಸ್ವಾಧ್ಯಾ
ಯರೂಪಸ್ಯ। ಅಪರೋಕ್ಷ ತ್ವೇ। ಅಂತರ್ಗತತ್ವೇ। ತದೇಕದೇಶಾರ್ಥವಿಚಾರತ್ವೇನೇತಿ ಯಾವತ್। ಆಪ್ತೋಕ್ತೇ ಶ್ರುತೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಫಲವತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಫ
ಲವತ್ಸಾಪೇಕ್ಷಣತ್ವೇನೇತಿ ಪ್ರಯೋಜನವತ್ವಾಮಿತ್ಯತ್ರ ಹೇತುಃ। ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧಯೋಃ। ಅತ ಏವ ತಯೋಃ ಪೃಥಕ್ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಃ। ಪ್ರಯೋ
ಜನೇತಿ। ಪ್ರಯೋಜನಮಪವರ್ಗಃ। ಅಭಿಧೇಯಂ ಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಂ। ಸಂಬಂಧಃ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಯೋಃ ಜ್ಞಾಪ್ಯಜ್ಞಾಪಕಭಾವಃ। ಗ್ರಂಥಸ್ಯ। ಚಿಂ
ತಾಮಣಿರೂಪಸ್ಯ। ಜಗದ್ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಾತ್ರಶಕ್ತತಯಾ ತಸ್ಯಾಃ ಉಪಕ್ರಮತ್ವಾತ್ಸಂಭವಾತ್ ಅಪರೋಕ್ಷ ಸಾಧ್ಯತ್ವಾತ್ ಅಧಿಕಾರ್ಯಂ ಮುಕ್ತಾಂತ
ರ್ಭಾವಿತ್ವಾತ್ ಜಗದಿತಿ। ಜಗತ್ಪದಸ್ಯ ಸಂಸಾರ್ಯಾತ್ಮಾ ತತ್ಪರತಾಯಾಮಿವ ಕಾರಣತ್ವಾತ್ಪ್ರಯೋಜನಕಃ॥ ಜಗತ್ಪದಂ ಸಂಸಾರ್ಯಾತ್ಮಾ ತತ್ಪರಂ ಏವ ಕಾ
ರಣಪದಂ ಸಮಾನಪರಂ ತಸ್ಯ ಯಾವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇತಿ ಜಗತ್ ಜಗತಿ ಚೈತನ್ಯಂ ತತ್ಪರಮಿತ್ಯುಕ್ತಿಃ॥ ಉತ್ತರಮುಕ್ತಾತ್ಮನಃ ಸ್ವತಃ ಭಾವಾಭಾವಂ
ಸಾತ್ವಿಕ। ಸಂಸಾರೋ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನವಾಸನಾ। ಅಪವರ್ಗಕತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಸಾರಿ ತಸ್ಯಾಪವರ್ಗಯೋಗ್ಯತಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧಂ ಭವಾಂತರೇತಿ।
ಸಮವಾಯ ಸಂಬಂಧೇನ ತತ್ರಾಪವರ್ಗ। ಪ್ರಕೃತಿಕಾರ್ಯತ್ವಾದಿ ವಿಷಯಯೋ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನ ಮುಕ್ತಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯೋ ಪದೇ ಅಪರೋಕ್ಷ ಇತಿ। ಗುರೂಣಾಂ ಕರಣ ಪ್ರಯು

೧ (= ಅರ್ಥ ಕಾರಣೇಮರ್ಥಜ್ಞಾನೇ ಸಂಯೋಗ ಪ್ರಯೋಗರೂಪತದ ಕ್ಷ್ಯಪರಸ್ಯಾಪಂಚಿತತ್ವಾದಧಿಕಾರಿತ್ವಮವಿಶೇಷಣಮಸ್ತು ತಿಶೇಷಃ। ಪ್ರಭಾಕರಾಕೃತಾಂ ಶಿಕ್ಷಿತ್ವಮಿತ್ಯಾದಿಃ =)

ಪ್ರಶಿ.ಪ.೧ (= ಶಾಂತ್ರಾತ್ಮಜ್ಞಾನೇಗಂಯಾಂತಿ ಪಾದ್ಯ ದಿಶ್ರಾಂ ಯಕಳೂಂ ಪಾಥ್ಯಾವಕತ್ವಂ ಮುಕೇಳವಿ ತಿಮು: ಪ್ರತ್ಯವೆಯಾಂ ಪತಅಪಾ ತಭರಿ ಠಾವಭಿಕ್ಷಿತಿ =) ೧

೧ ಕ್ರೋ ಪ್ರಾರಣಾಮಭ್ಯುಯಕಂ। ತದಧ್ಯಾವಕಂ ವತಮ್ಹಾರಣೆಭಯಾಂಪ್ರಾರಣಾಂ। ತಕ್ಷ್ಯಾವೈಭಯಾಂ ತಭರಿ ಠಾವಭಿಕ್ಷಜ್ಞಾನೇಭಯಾಂ ವಾಂತ್ರಿಪಾದ್ಯ ದಿಶ್ರೀಣಾ
ಯಕಂ ಗೌಣಾಂ ತದಧ್ಯಾವಕಂ। ಕವಕಾಂ ಪ್ರಶರಿ ಶೋಂಪ್ರಾರಣೆ ಭಯೋಂಪ್ರಾರಣಾಂ ತಭರಿ ಠಾವಭಿಕ್ಷಜ್ಞಾನೇಭಯಾಂತ್ರಿಪಾದ್ಯ ದಿಶ್ರೀಣಾಂ ಯಕಂ ವಾಂ ಮುಕೇ:। ಯಥಾ
ಕನಮಾಂತ್ರಾ ಧ್ಯಾವಕೋಂಭವೆ ದಿತಿ ಭಾವ:। ಪ್ರತ್ಯವಯಂ [illegible] ತಿ। ಪ್ರಮಾಣೆ ಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವ:। [illegible] ಥಿಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಣಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾದಭಾವೆ ಮುಕೇ: ಕಥಂ ಕ
ತ್ರಿಭಿತ್ಯತಅಪಾ [illegible] ತಿ। ಅತ್ರ ನಂಭವತ್ಯುಕ್ತೆ ಶೃತಾಂಕಾಮಭಿಕ್ಷ ತಿಮಾಂ ಪಾ [illegible] ತಿ ಭಾವ:। ವಿಕ್ಷೈತಿ। ಪ್ರಾಂ [illegible] ದಿದಿ [illegible] ತ್ಯರ್ಥ:। ಅಯಂ ಭಾವ:।
ಯಥಾಕಿ ತಾಂ ದ್ಯಾಪ್ತಾಂ ಕೆ ಟಿಕರಿ ಠಾವಭಿ ಠಿಕೋಂಪ್ರಾರಣಾ ಸ್ಯಾಸಂಭವಾ ದಕು [illegible] ಬ್ರಾಂ [illegible] ರಿ ಠಾವಭಿ ಠಿಕೋಂಪ್ರಾರಣಾದು [illegible] ತೆ ಥಾಸಾ ಸಂಭವಾ
ತ್ರಾ ಶ್ವಣಾಮಬಿಶಿಕ ಮುಕೇ: ಶಾಂತ್ರಾ ಧ್ಯಾವಕತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತ ಕ್ರಮೇಣ ಮುಕೇ: ಶಾಂತ್ರಾ ಧ್ಯಾವಕ [illegible] ತಾಪ್ಯಾಂ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಿತ್ವಂ। ತದಭ್ಯುಪಗಮ ಏವ ಪೈ ಕಾ
ಶ್ರೇತಾಂ ವಿರುದ್ಧಮಿತ್ಯುಪರಸವಾಂ ವಿಪ್ಪಪೋತಿಟಿಕಾ ಕೃತನ್ [illegible] ತಿ। ಅಕ್ಷ್ಯೈವೆತಿ। ತಪ: ಪ್ರಭಾ ವಾ ದೇವ ಪ್ರತ್ಯವಾಯನಾಶ ಇತಿ ಕ್ರಮೆಣೆತ್ಯರ್ಥ:। [illegible] ಪ್ರಮಾಣ
ಪ್ರಮಾಣ ನಾತ್ಯರಾಂ ಪತತಾಪ್ಯವ ಧಾರಣಾಂ ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಣಿಭಾಂತ ಪ್ರಮಾಂಶ ತಾಪ್ಯವಧಾರಣಾಂ ವಿನಾ ಅಶಕ್ಯಮಿತಿ ಪೂರ್ವ ಶಕ್ತೈನೋಂ ಅಭಿಮತಂ। ತತ್ರ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜನಕ ತ್ವಾ
ಭಾವೆಕ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಕ್ಷ್ಯಯಸ್ಯ ಅಕ ಪೆಕ್ಷಣಿಂಯ್ಯತಾಪ್ಯಭಿ ಧಾಕಮಥೆತ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಸಾಪ್ಯಕುಹಿ ತಮಿತ್ಯತ ಅಪಾ [illegible] ಮಾಣ್ಯಕ್ಷಾಯ [illegible]। ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜನಕ ಸ್ಥಾ
ತಕ್ರಿಯಸಸಾ ಥಕತಾ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕ್ಷಾಯ [illegible] ಕೇತ್ಯರ್ಥ:। ಪ್ರವರ್ತಯತಿ। ತಯಪಾಂ ಯಮಕಾಂ ಪಾ। [illegible] ಪ್ಯಕಕ್ರ [illegible]। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಂ ಠಾಸ್ತಂ ಕೆತಿ ಭಾವ:।

ಪ್ರ ಕೇಚಿತ್ತು ಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಾವಧಾರಣಂ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿಹೇತುಃ । ಪ್ರವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸಾಧ್ಯಾ ತದನಿಶ್ಚಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಾವಧಾರಣಸ್ಯಾಪ್ಯನಿಶ್ಚಿತತ್ವಾ
ದಿತಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಾರ್ಥಮುಪವರ್ಣ್ಯ ಅಥಶಬ್ದಾದಿಗ್ರಂಥಮವತಾರಯಂತಿ ॥ ಅನ್ಯೇ ತು ಪ್ರಮಾಕರಣತ್ವರೂಪೇಣ ಪ್ರಮಾಣಸ್ಯಾವಧಾರಣಮೇವ ಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಾ
ವಧಾರಣಂ ಹೇತುರಿತಿ ಯೋಗ್ಯತಾರೂಪೇಣ ತದವಧಾರಣಂ ಕಥಂ ತದನಿಶ್ಚಿತೌ । ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ತದಪೇಕ್ಷಾ ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ [illegible] ತಿ ವ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ॥ ಪ್ರಮಾ
ಣತತ್ತ್ವಾವಧಾರಣಂ ಇದಂ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ । ನ ಚ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಾಧೀನ ಇತಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಾರ್ಥಃ । ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಮಾಣ
ತತ್ತ್ವಾವಧಾರಣಂ ಮಾಪೇಕ್ಷತೇ ಪ್ರಮಾಣತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇನೈವ ಅಭಿಮತಸಿದ್ಧೇಃ । ನ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಮಾತತ್ತ್ವಾವಧಾರಣಮಪೇಕ್ಷ್ಯಮಿತ್ಯಾಶಂಕಾಯಾಂ
ಅಥಶಬ್ದಾದಿಗ್ರಂಥಾವತಾರ [illegible] ॥ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸ್ಯೈವ ಅನಿಶ್ಚಿತತಯಾಂ ಅಥಾಪಿ ತತ್ತ್ವದಾಹ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನೇತಿ । ಯದ್ಯಪಿ ಸಂಶಯ ಇತ್ಯನೇನ
ಸಂಶಯಪದಾರ್ಥ ಏಕಧರ್ಮಿಕವಿರುದ್ಧನಾನಾಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನೇ ಯತ್ನಂ ಬಂಧಿತ್ವಂ ಶಬ್ದತೋಽಲಭ್ಯತೇ ಕಿಂತು ವ್ಯತಿರೇಕೇ ಯದಿ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ತಸ್ಯ ಸಂಶಯ
ಪದಾರ್ಥೈಕದೇಶತ್ವಾದಿತಿ ಸಂಶಯೋ ಯದ್ಯಪಿ ವ್ಯತಿರೇಕಿತ್ವಂ ಯದ್ಯಪಿ ವ್ಯತಿರೇಕಾವಗಾಹಿತ್ವಂ ಲಭ್ಯತೇ [illegible] ವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ
ತ್ವಸ್ಯ ಶಬ್ದತೋಽಲಾಭಾತ್ ಯಥಾ ಸಂಶಯವ್ಯತಿರೇಕಯೋರ್ನಿಶ್ಚಯ ಇತಿ ಕ್ರಮಃ । ಅಸಂಶಯ ಚ ವ್ಯಾಪಕತಯಾ [illegible] ॥ [illegible] ಸಂಶಯ ನಿಶ್ಚ
ಯಸಾಧಾರಣವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾಲಾಭ ಪದರ್ಶನೇನ [illegible] ವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನೇತ್ಯಾದಿ ಅನ್ಯಥಾ ಯದ್ಯಪಿ ವ್ಯತಿರೇಕಸಂಶಯೋ ಯತ್ರ ಪ್ರತಿ

೨ × ಸಂಶಯೇ ಪ್ರಕಾರತ್ವಸ್ಯ ವ್ಯತಿರೇಕೇ ಚ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಸ್ಯ ಸಪ್ತಮ್ಯರ್ಥತ್ವೇ ನಿಶ್ಚಯಸ್ಯೇತ್ಯತ್ರ ಸಂಶಯವ್ಯತಿರೇಕಯೋರೇಕರೂಪ ಪಕ್ಷಧರ್ಮಾಭಾವೇ ವ್ಯತಿರೇಕ ಪದಸ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯತ್ವಾ

ಪ್ರತಿಬಂ.
೭

ಬಂಧಕತ್ವಸ್ಯ ತ್ವಯಾವಶ್ಯವಸಾಂ ಮಂ ಚನ್ನಿವೃತ್ತಿರೇಕತ್ವಸ್ಯ ವಿಷಯಂ ಪಾಂಡಿತ್ಯೇ ಯ್ಯಾಧ್ಯಾಪಿ ತತ್ಸ್ವವ್ಯಭಿಚಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೃತ್ಯವ್ಯಭಿಚಾರಾಭಾವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾ
ಕತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದವ್ಯಭಿಚಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಸ್ವಪಕ್ಷೇಪಿ ಸಿದ್ಧಾಂತತ್ವಾತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರತ್ವಾತ್ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾಸಿದ್ಧೇಃ ತಥಾ ಚ ವ್ಯಭಿಚಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಏವ
ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಇತಿ ನಿಯಮೋ ಯುಕ್ತ ವಾಚ್ಯಮಿತಿ ಭಾವಃ ಸಂಬಂಧ್ಯಯಾನಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಪ್ರತಿ ಫಲಸಂಶಯಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ತತ್ವಸ್ಯ ಸ್ವಪಕ್ಷ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತತ್ರಾಪಿ ಫಲಜ್ಞಾನೇನ ತಿಬಲವತ್ತ್ವಾತ್ ದೇವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಃ। ಫಲೇಚ್ಛಯಾ ವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕ ಇತಿ ಮತೇ ನಾಸ್ಯಾಭಿಧಾ
ನಂ ದಿಶಿ। ಅತ್ರಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತ ತಜ್ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶೇಷಣೀಯ್ಯಮಿತ್ಯತೋ ನಾಸಂಭವಃ। ಉಕ್ತವ್ಯಾಪ್ತೌ ವಿಷಯಬಾಧಕಮಾಹ ಯದ್ಯಪೀತಿ
ತತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಥಾಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಾವಪಿ ತದ್ವದ್ವಿಶೇಷಣೀಯ್ಯಂ ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಧನತಾನಮೋಹಾಲಂಬನಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಪ್ಯಪಾದಕ
ಕತ್ವಸಿದ್ಧಸಾಧನತಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ ನನು ಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕವ್ಯಾಪ್ಯಪಾದಕೇ ಅನುಮಿತೌ ವ್ಯಾಪ್ತಿರಿವೇತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಾಸಿದ್ಧಿರತ ಆಹ ಪ್ರವೃತ್ತೀತಿ ತಥಾ ಚ ವ್ಯಾ ಶ್ರೀ
೧ ಪ್ತೌ ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಂ ತಥಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನೇಸತಿ ತಥಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾರಣಸತ್ವೇಪಿ ಕಾರ್ಯ್ಯಾನುತ್ಪಾದಃ। ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾರಣಧರ್ಮಿತ್ವಂ ಯಸ್ಯೈವ ತದಭಾವೇ ಮಂಭಾ
ವಾತ್। ತಥಾ ಚ ಪರೇ ತು ರೇವಾ ನ ಸ್ವಇತಿ ಭಾವಃ॥ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನಾಭಾವಸಹಿತಾ ಧರ್ಮಿತ್ವಂ ಯಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಹೇತುತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯತಿರೇಕಜ್ಞಾನಾ
ಭಾವಸ್ಯ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿವ್ಯತಿರೇಕಪ್ರಕಾರಕಚ್ಛೇದಸ್ಯಾಪಿ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ಯ

ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾನತ್ವೇನ ಶ್ರುತಜ್ಞಾನತ್ವಂ ನ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಸತ್ವೇಽಪಿ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾನಾದಶಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಸಂಯೋಗಾವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾ-
ನತ್ವೇನಾಪಿ ತದಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ತದ್ಭಾವಯತ್ವಾದ್ಯಪ್ರಯೋಜಕೀಭೂತಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಘಟಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಪೆಂತಾದಿವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ಪ್ರ-
ಯೋಜಕತ್ವಂ ಚ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕಸಂಘಾತನಾಮಿತ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಂಕೇತಿ ಶಂಕತೇ॥ ಕೇಚಿತ್ತು ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ಚ ಯತ್ಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವೃತ್ತಿ-
ಕಜ್ಞಾನಾಭಾವಃ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾನಾಭಾವತ್ವಪ್ರವೃತ್ತೇರವಶ್ಯಮಿತ್ಯಾದೇಶ್ಚ ತತ್ಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಸಂಶಯಃ ಯದ್ವಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕೀ-
ಭೂತಾರ್ಥಾದ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾರ್ಥಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರಿವಿರಹಾತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸಂಶಯತ್ವಾದಿತಿ ಕಾರಣೀಭೂತವ್ಯಾಪ್ತ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವ್ಯಾಪ್ತಿ-
ತ್ವಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರೀವಿರಹಾಂಶೇ ಕಾರ್ಯತಾವತ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜಕಮಿತಿ ತಯೋರಭಾವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ಯಥಾ ತದ್ವತ್ಪ್ರಯೋಜಕ-
ಭೂತಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮೇವ ಸಂತಾನವಿಶೇಷತೋ ನಾನ್ಯದಿತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಚೇತ್ ಶಂಕತೇ॥ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾನಕಾಲವೃತ್ತ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷ್ಯತಾ-
ತ್ವಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯನುಕೂಲಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಯದ್ವಾ ತದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಾದೌ ತುಲ್ಯತದಭಾವಃ ಕಾರಣತಾವ-
ಚ್ಛೇದಕೋಟೌ ತು ಕಾರಣಮಿತಿವಾಚ್ಯಂ ತತ್ವಾದ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಾಭಾವಸ್ಯಾಪಿ ವಿಶೇಷಣಾವಿಶೇಷಣಾನಂತರ ತಾದೃಶತ್ವಾತ್ ತದ್ಭಾವವ್ಯಾಪ್ತಿಬಲಾತ್
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸ್ವವಿಶೇಷತ್ವಮಿತಿ। ಇತ್ಯಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ। ವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿಕಜ್ಞಾನತ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾದ್ಯಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತತ್ವಂ ವಿಶೇಷಣಂ।
ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸ್ವವಿಶೇಷತ್ವಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಾನಾಸ್ಕಂದಿತತ್ವಮಿತಿ ಲಘುವಸ್ತ್ವೇವ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವ [redacted] ಮತ ಆಹ ಯತ್ತರಗ್ರಂಥೇಯೋರಿತಿ॥

ತಥಾ [illegible] ಪರಮತೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ತತ್ತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಬಲಾತ್ ಕ್ಲೃಪ್ತೈವ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾ ಅನ್ಯಥಾಭಾವಃ । [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯನಿರೂಪಣಂ ಪ್ರಮಾತ್ವನಿರೂಪ
ಣಾಧೀನವಿಶೇಷಣನಿಶ್ಚಯಂ ವಿನಾ ಅಶಕ್ಯಮಿತಿ ಸಮಾಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ಅಪೇಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷಣೀಯತ್ವರೂಪಪಕ್ಷಸಮಾಧಾನಂ ಮೂಲೋಕ್ತಮಿತಿ
ಸಮಾಧಾನಮಿತ್ಯುತ ಅಪಾಂ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಾನಪೇಕ್ಷಯಾ ಸಾಧ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರ [illegible] ಪ್ರಯೋಜನಸಂಬಂಧಿತ್ವಮಪಿ ಪ್ರತ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ।
ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯರೂಪದ್ವಾರಾ ಸಂಭವಾತ್ ಕಥಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ಸಫಲಸಂಬಂಧಿತ್ವಮಿತಿ ಮಾತ್ರಯುಕ್ತೋಪಾರ್ಥಃ । [illegible] ಸ್ವತಃ ಸ್ವ
ಸ್ಮಿನ್ನಿತಿ । ತಥಾ ಚ ತನ್ನಿರೂಪಣಂ ತದ್ವಿಷಯಕತ್ವಘಟಿತಃ ಸ್ವವಿಷಯಕತ್ವಘಟಿತಪ್ರಯೋಗಾದಿಃ [illegible] ಸ್ವಸ್ಯೈವ ಸ್ವವಿಷಯತ್ವಾದಿತಿ ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಇತಿ ಮೂಲಾರ್ಥಃ । ತಸ್ಯ ತಾದೃಶಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತಾಂ ವಿನೈತ್ಯರ್ಥೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯ
ತ್ವಸ್ಯಾಲಾಭಃ ॥ ಭಕ್ತಿಮಿತ್ರಾ ಪ್ರತ್ಯಾದೇಶ [illegible] ಕ್ರಿಯಾಣ್ಯ [illegible] । ಸಾಮಾನ್ಯಶಬ್ದಸ್ಯ ಯಥಾ ಮತಮರ್ಥಂ ದರ್ಶಯತಿ [illegible] ಪ್ರವೇಶಯತ್ಯೇ [illegible] ತತ್ರ
ತ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ಮತತ್ರಯ ಇತಿ । [illegible] ಸಂಶಯಜನಕ ಇತಿ । ಸಂಶಯಜನಕಃ ಸಂಶಯಪ್ರಯೋಜಕಾಃ । ಪ್ರಾಥಮಿಕೋಪಸ್ಥಾನಂ ತದನಂತರಂ ಸಂಶ
ಯಾನಂತ । ಸ್ವಮತೇ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಸಂಶಯಸ್ಯ ನಾಂತರೀಯಕತ್ವಾತ್ ಭಾವಸಾಧು । [illegible] ತೇನ ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ [illegible] ಕರ್ಷನಿರಾಸಃ ।
[illegible] ತಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಮಾತ್ರಸಾಧುತ್ವಾರ್ಥಕತ್ವೇ ತತ್ರ [illegible] ಮಾತ್ರನ್ಯೂನ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । [illegible] ತಾಂ ತೇನೇತಿ । ಅನ್ಯ [illegible]
[illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । ಇದಂ ಚ ಭಾವಕರಣವ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ವಿಶೇಷಣಂ । [illegible] ಜ್ಞಾನಕರಣತ್ವಸ್ಯ [illegible] ಜ್ಞಾನಾದಿವೃತ್ತಿ [illegible]

ನಪದೇನ ತದ್ವಿರಾಂಸಕತ್ವತ ಅವಹಾಸಾವಧಾರಣಮಿತಿ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠವಂಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತಚ್ಚ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಕರಣತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವದ್ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನ
ಶಜ್ಞಾನಕರಣತ್ವಪ್ರಸಂಗ ವಸ್ತ್ವ ದೀಪಾದಿ ತೇನರೂಪೇಣ ಜ್ಞಾನತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ನ ಪ್ರಮಾಣಕರಣತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಏತಾದೃಶಾರ್ಥಮಿತಿ ಕರಣತ್ವಾದಿ: ಜ್ಞಾನ
ತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿವಕ್ಷಿತಃ ನನು ಜ್ಞಾಯತೇ ಅನೇನೇತಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಕರಣಮಪಿ ಜ್ಞಾನಪದೇನಾಭಿಧೀಯತೇ ತಥಾ ಚ ತಾದೃಶಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಪಿ ಜ್ಞಾ
ನಕರಣತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯಂ ಭವತ್ಯೇವೇತ್ಯತ ಆಹ ಜ್ಞಾನಪದೇನೇತಿ ಸ್ವತ್ವಂ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ತದ್ವೃತ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಸ್ವತಸ್ತ್ವಮರ್ಥಃ। ತಥಾ ಚ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿತ್ವಂ
ನಿಶ್ಚಯೋಽಪ್ಯನುಪದಮಹ ತದ್ವೃತ್ತೀತಿ ತಥಾ ಚ ತಾದೃಶಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಲಾಭಾಯ ಉಪವತಾ ತದ್ವೃತ್ತಿಗ್ರಾಹಕಂ ಜ್ಞಾನಪದಮಿತಿ ಭಾವಃ॥ ಏವಂ ಪರತ್ರತ್ವಪದಯೋ
ಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಭಿಧಾಯ್ತ್ಯ ಪವಿಚಾರಾರಂಭ ಪ್ರಮಾಕರಣತ್ವೇ ಪಕ್ಷೇ ತ್ವಮ ಪ್ರಸಕ್ತಮಿತಿ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಞಾನಪದಪ್ರಯೋಜನಮಾಹ ತದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಾದಿನಾ।
ಯದ್ವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವವತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯಾವಜ್ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಂಭವತ್ಯೇವ ತಥಾ ಹಿ ಘಟಮಹಂ ಜಾನಾಮೀ
ತ್ಯಾಕಾರಕಮೇವ ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ರ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಂ ವಿಷಯಃ ನ ತು ಜ್ಞಾನತ್ವವತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಪಿ ತಥಾ ಸತಿ
ಜ್ಞಾನಂ ಜಾನಾಮೀತ್ಯಾಕಾರಾಪತ್ತೇ ವಿಷಯಾನವಸ್ಥಾಪಾತಾದಿತಿ ಯದ್ಯೋಗ್ಯಂ ತದ್ವೃತ್ತೀತಿ ತಥಾ ಚ ಘಟಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯಾವದ್ಘಟಜ್ಞಾ
ನಗ್ರಾಹ್ಯಂ ನ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವತಸ್ತ್ವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಗ್ರಾಹ್ಯಂ ನ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವಲಾಭಾಯ ತ್ಯರ್ಥಃ। ಮಿಶ್ರಾ ಇಮ ತನ್ನತ್ವಾದಿನಾ ಘಟತ್ವಮಪಹ

ಪ್ರ.ಶಿ.ಖ.

೨

ಗ್ರಹಃ । ಗುರುಮತೇ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತಯಾ ಅಗೃಹೀತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಅಸಂಭವಾದಿತಿ । ಯದ್ಯಪಿ ಯಮತೇ ಯದ್ಯಪ್ಯಗ್ರಾಹಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ಪೂ
ರ್ವಮಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಾವತಾರಃ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ಗುರುಮತೇ ಬಾಧಃ । ತಥಾಪಿ ಪೂರ್ವಮಜ್ಞಾತತ್ವವಸ್ತುನಃ ಪ್ರಥಮಜ್ಞಾನಾತ್ಪೂರ್ವಮಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಾವತಾರಾಸಂಭವಾತ್ ತದ್ದೋಷೋಕ್ತಂ [illegible] ಉಭಯತ್ರ ಸಂದರ್ಶನಜ್ಞಾನಂ ಹಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾರಕಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಂ ತದನಂತರಂ ಯಮತೋ ಯಸ್ಯ ವಿಷಯವಿಶೇಷಸ್ಯ
ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಗುರುಮತೇ ಸ್ವಜ್ಞಾತಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಗುರುಮತೇ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಸ್ಯೈವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವೇನ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತಯಾ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇನ ಜ್ಞಾ
ನೇ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇನ ಸಂಶಯಾನಂತರಗ್ರಾಹಕಾನುಪಪ್ರಮಾಣಂ ಭವಾದಿತಿ । ಕೇಚಿತ್ತು [illegible] ಜ್ಞಾನಸ್ಯ [illegible] । ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತತ್ತ್ವೇ
ಪ್ರಮೇಯತ್ವೇ ತಿಸೃಜ್ಞಾನೈಕಕೃತಿಃ । ಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಕಾರೇಣ ಬೋಧಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ವಿಶೇಷತ್ವೇ ಪ್ರಮೇಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಅವಿ
ರೋಧಿತ್ವೇ ತದ್ವಚ್ಛೇದಕವಿಶೇಷಣಾನಾಂ ನಿವೃತ್ತಿಃ । ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನೇ ಸತಸ್ಸ್ವವಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ತದ್ಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹ್ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾ
ತಾನಂ ಭವತೀತಿ ಭಾವಃ । ಅಸ್ಯ ಸಂಶಯಪ್ರತಿಬಂಧಕರೂಪಬಾಧಕಸ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟಃ । ತಥಾಪಿ ಪ್ರಮಾಪದಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತತ್ವೇ ವಿಶಿಷ್ಟತಾಯಾಂ ತಾದೃಶಪ್ರವೃತ್ತಿ
ನಿಮಿತ್ತಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕಯಾವದ್ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಃ । ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಶ್ರಯಯಾವದ್ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಮಾಪದಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕಬಾಧಿ
ತಂ । ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನಾಂ ವಿಶೇಷರೂಪೇಣ ಭವತೀತಿ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವ ಪಕ್ಷತ್ವಮುಚಿತಂ । ಏವಂ ತಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಪದಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತ
೪ ತ್ವಪ್ರತಿಪಾದನಜ್ಞಾನೀಯಮಾನತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಪದಪ್ರತಿಪಾದನಂ । ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನೀಯಮಾನತ್ವೇ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವಾತ್ಸ್ವಕಸ್ಯ ವಿಶೇಷಸ್ಯೈ

ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ

ತ್ವೇ ಭಾವಾನ್ತರೇ ಕರಣೇ ಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಮಿತಿ ತಥಾ ಚಾಜ್ಞಾಯಮಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ತ್ರಯಗ್ರಾಹಕಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಮೇವ ನ ಹೇತೋಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ। ಅತ ಏವ
ದ್ವಿಕೋಟಿಕಂ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕಾಭಾವವದ್ಗ್ರಾಹಕೇ ತಾದೃಶಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಯತ್ತ್ವಾಭಾವಃ ಇತ್ಯೇವಮಾಹ ಕೇಚಿತ್ ಸಾಧ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧಿರಪಿ ಜ್ಞಾನಂ ವಾ
೫೦ ಸ್ತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾನಸಂಭವತಿ ತಥಾ ಚ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನೇ ತಾದೃಶಸಾಧ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧಿರಪಿ ಜ್ಞಾನಮಿತಿ। ತತ್ತ್ವ। ಅಜ್ಞಾನರೂಪಸಾಧ್ಯ
ಪ್ರಸಿದ್ಧೌ ಉಕ್ತದೋಷಾಭಾವಾತ್। ವಸ್ತುತಸ್ತು ಪರಾಭಿಮಾನಾಭಿಪ್ರಾಯಕೋಯಂ ಗ್ರಂಥಃ ಪರತ್ರೈವ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತ್ಯವಯೋಗಾತ್ ತಥಾ ಚಾಜ್ಞಾನಯ
ಮಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪಕ್ಷೇ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿರೂಪಪಕ್ಷಸ್ಯಾಭಾವಸ್ಯ ಜ್ಞಾನವಶಮಶಕ್ಯಂ ಪಕ್ಷಸ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧಾವನಿಜ್ಞಾನಯಮಾನನೈವ ಸಂಭವಾತ್। ಅತಃ ಜ್ಞಾನನಿರುತ್ರಾಚ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ವೇದ್ಯತ್ವಯೋಗಾದಿಪ್ರವೃತ್ತೇಃ ಇತ್ಯಂ ಚ ಬಾಧಬುದ್ಧ್ಯಸಂಭವಾಜ್ಞಾನವಯುತ ಇತಿ ಚೇತ್ಃ। ನಿಷ್ಕಾಸಾಧನೇ ತ್ರಿತ್ವೈರ್ಯಾಯುಕ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಾ
ನಾದಿ ನಿಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಾದಿತಿ ಬಾಧಸ್ಯೇತಿ। ಅಪ್ರೃಬಿನರ್ವಮಭಿಧೇಯಂ ಪ್ರಮೇಯಮಿದಂ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಿತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯಾಸಮಿತಿವಾದವಿಷಯತಾ
ಯಾಂ ಪ್ರಕೃತೈವ ಲಾಘವಯುತಾವೃತ್ತಿ ಧೇದಸ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾನ ಬಾಧಸಂಭವಃ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಗಜ್ಞಾನಯೋಃ ಕಲ್ಪ್ಯವಗಮೇತುಸ್ಸರಾಂ। ತಥಾ ಪ್ರಭಾವನಾ
ನ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿಮತ್ತ್ವಂ ಬಾಧಬುದ್ಧ್ಯಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಹಾ ಬಾಧೇತಿ। ಸಾ ಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾಂ ಬಾಧತ್ವಪ್ರತಿಪ್ರತಾವ್ಯಾಹ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧೇರಿತಿ। ಫಲಿತ ಇತಿ। ಯಾ
ನ ಪ್ರಸ್ಯ ಫಲಂ ಪ್ರಸಾಧಕಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾತ್ಕ ತರತ್ವಾ ರಣಾಂತರ ದೋಷಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಶಬ್ದ ಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷಣಾತ್ವಂ ಭಾವಿತಿ ಯಾವದ್ಗ್ರಾ ತಿ
ಹಕಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಸ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಯಾವಜ್ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವ ಪ್ರತಿಷೇಧ ವಿಷಯ ತ್ವರೂಪಸಾಧ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ತದುಭಯಾಭಾವನಿಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಅಯ ಜ್ಞಾನಫಲ

नैयायिकेन

ತ: ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಫಲಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷಣಂ ಫಲತಃ ಸ್ವರೂಪತಸ್ತ್ವಿತಿ ಪಕ್ಷವಿಶೇಷಣಾರ್ಥಮಾಹ ಗ್ರಹ ವಿಶೇಷಣ ಮಿತಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸ್ಯ ಪ್ರಮಾ ವಿಷ
ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತಾದೃಶಸಾಮಗ್ರೀಜನ್ಯಯಾ ಪಕ್ಷಪಾ ವಿಷಯತ್ವರೂಪಸಾಧ್ಯಮಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಅತ ಏವಾಹೇತಿ ತಾದೃಶೇತಿ ತದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಜ್ಞಾನ
ಗ್ರಾಹಕಸಾಮಗ್ರೀಜನ್ಯಗ್ರಹ ತ್ವವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಂ। ವಿಷಯಿ ತಾಯಾ: ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧವಿಶೇಷೇಣವ್ಯಾಪಕತಾಲಾಭಾಯ ವಿಷಯಿತಾತ್ವೇ
ನೋಪಾದಾನಂ। ವ್ಯಾಪ್ತೇಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತತ್ವಂ ಬೋಧ್ಯಂ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಿತ ಘಟಕತ್ವಾತ್ ಘಟಿತತ್ವವಿಷಯಿತಾಯಾಃ ತಾ
ದೃಶಗ್ರಹತ್ವವ್ಯಾಪಕತ್ವಸ್ಯ ಸರ್ವಸಂಮತತ್ವಾದಿತಿ। ಯಥಾಶ್ರುತೇರೂಪಂ ತದೇವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಿತಾತ್ವೇ ಹಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇನ ತತ್ಸಾಧ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ
ಶಕ್ಯತರಾಪತ್ತೇ:। ತತ್ಪ್ರವಿಷಯವಿಷಯಿತಾತ್ವೇ ವ್ಯಾಪಕತಾಯಾಂ ಕ್ರಮಿಯತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ತಾದೃಶವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯ
ಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತತ್ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಂ ತಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ ತಾದೃಶಾವಚ್ಛೇದಕತಾ ವಿರೂಪವಿರಸಂಭವಾತ್ತೇ
ದಿತಿ ಭಾವ: ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ಘಟಕತ್ವೇ ತಾದೃಶವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಸಂಭವೀತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಥಾಪಿ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ಘಟ
ಘಟಕಸ್ಯೈವ ಪಾರಾಗಿತ್ವಾಸಂಭವಾದಿತಿ। ಅತ ಏವೇತಿ। ವಾತ್ಸ್ಯೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೈವ ಪಾರ್ಷ್ಠಂ। ವಿಪಕ್ಷನಿಯ್ಯಸ್ಯತ ಪರ್ಯಸ್ಯತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾ
ಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಪ್ತಿಘಟಂ ಯತ್ತತ್ವಸ್ಯತ ತತ್ವ ತ್ವಾತ್। ಅತ್ರಾಪಿ ತ್ವತ್ರ ಅತ್ರ ಯಸಾನಂದಿ ಜ್ಞಾನಪಟುತ್ವೇನ ಮತ್ತಾಯೋಗಾ ದಿವಿಷ
ಯೇಣಾಂ ಗ್ರಹಣಮಿತಿ ಅತ ಏವ। ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ಘಟಕಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವಂ ಯಾಘಾತ ತತ್ತ್ವಘಟ ಜ್ಞಾನಂ ವಿರೂಪಣಂ। ಅನ್ಯಥಾ ಜ್ಞಾನೇತಿ ಪ

(ಅವಚ್ಛೇದಕತಾಯಾ ಅಪ್ಯ ಸ್ವವೃತ್ತಿತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್: =)೪
ಭಾವ

ತತ್ರ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಪಾಠಾದೇ =)೧

೨ (= ಅತ್ರೈತತ್ತ್ವಾದಿಗ್ರಂಥಂ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಶಂಕಾಯಾಂ ಯತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವತೋಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತತ್ ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತತದ್ವಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಘಟಿತಂ ಸಂಭವತ್ಯಜ್ಞಾ) (ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಪಕ್ಷತ್ವೇ =) ೪
೨ (= ತದವಚ್ಛಿನ್ನಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಕತ್ವಮನುಚಿತಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಶಂಕತೇ ಯದ್ಯಪೀತಿ =)

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಕವಿಷಯತಾ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸಾಮಗ್ರೀಗ್ರಾಹ್ಯವಿಷಯತ್ವೇ ತತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ರ ತತ್ತ್ವವಿಷಯತಾ ಜ್ಞಾನಾದಿರೂಪಾ॥ ಷಯತಾ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಧರ್ಮವಿಷಯತ್ವವತಿ ವಿಷಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯಾಭಿಲಾಷಿತಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನ್ತರ್ಗತಸ್ಯೈವ ಪಕ್ಷತ್ವಮಿತಿ ಮತೇ ತದ್ವತ್ ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ। ಅತ್ರ ವದನ್ತಿ ತದ್ವ ವತಿ ವಿಷಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿದಮಿತಿ ಶಬ್ದಜನ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯೈದಂತ್ವರೂಪೇಣ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸ್ಯ ಸ್ವಾಂಶವಿಷಯತಾ ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟವಿಷಯತ್ವಸಂಭವಾತ್। ತತ್ತ್ವದ್ಧ ಪ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಂ ಘಟಿತತ್ವವತಿ ವಿಷಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಂ ತದ್ಗ್ರಾಹಕತ್ವಾದ್ ಗೃಹ್ಯಮಾಣತ್ವವಿವಕ್ಷಣೀಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇನೈವ ಪಾರಣಾಂ ಅತ್ರ ತು ಜ್ಞಾನತ್ವವಿ ಶಿಷ್ಟಗ್ರಾಹಕತ್ವವಿವಕ್ಷಣೇ ವಿಷಯತ್ವವತಿ ವಿಷಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕೋಂಶೋ ನ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಗ್ರಾಹಕೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರ ಹಣಸಂಭವಾತ್। ತಥಾಪಿ ಸ್ವಮತೇ ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿಮಾತ್ರಲಾಭಪ್ರಯೋಜಕತಯಾ ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇವ ಪಕ್ಷಃ ತಥಾ ಚ ಗ್ರಾಹ ಕಾಂತಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಸ್ವಾಶ್ರಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಚ ಯದ್ಧರ್ಮತ್ವಮತಶ್ಚಂ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಮರ್ಥಃ। ಸ್ವಾಶ್ರಯಾವಶ್ಯಪ್ರಮಾತ್ವಾದಿತ ತತ್ರ ಜ್ಞಾನತ್ವಗ್ರಾಹ ಕತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಷಯತಾನಿರೂಪಕತ್ವ ಇತಿ। ತಥಾ ಚ ತತ್ರ ಸ್ವಾಶ್ರಯಾಣಿ ಸಂಪಾದನಾತ್ ವಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಾದಿ ನಿವೇಶಿತಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ಧೇತೋಃ ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಂ।
ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಂ ಯತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತದ್ಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ತಾದೃಶಗ್ರಾಹಕಾಂತತ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಣೀಯತ್ವೇರ್ಥಃ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾ ಣ್ಯಸ್ಯಾನುಮಿತ್ಯರೂಪತ್ವಾಪಾದಾನೇ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಘಟಿತಗ್ರಾಹಕಘಟಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಣ ಶಂಕಾಯಾಂ ಅತ ಆಹ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಜ್ಞಾನವಿಷಯಃ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಕಪ್ರವೃತ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾ ಭ್ರಮರೂಪಸಮೂಹಾಲಂಬನವೃತ್ತಿತ್ವೇನ ತದಸಂಗ್ರಹಾಪತ್ತೇಃ। ಅ

೭೭ಶಿಖಿ

ಣ

ಜ್ಞಾನತ್ವಾದಿತಿ ೧
ತ್ವಸಂಬಂಧಾ೭ ೧

ಪ್ರ.ಶಿ.ಭ.

೭

೧ (=ತದಭಾವಾವಚ್ಛೇದಕವಿಷಯಿತಯಾವಚ್ಛಿ)

(=ಇದಂ ಪದವಿಶೇಷ
(=ಧರ್ಮಿವಿಶೇಷಣಂ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಘಟಿತತ್ವಾದಿಶ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕಧರ್ಮವಿಷಯಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾವಿರೋಧಿತ್ವಂ। [redacted] ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಕಿಂಚಿತ್ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವವಿವಕ್ಷಣೇ ನಾಪಿ ಘಟತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಭಾವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾನಾರ್ಥಕಂ ತತ್ತ್ವರೂಪಂ ವ್ಯಧಿಕರಣತಯಾ ... ಗ್ರಾಹಕತ್ವಾದಯಃ; ಉಪಪನ್ನಮಿತಿ ಏವಂ ಚ ತತ್ರ ಜ್ಞಾನೇ
ತದ್ವಿರೋಧ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಮುಕ್ತನಿಯಮಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವರ್ತತ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ರ ಜ್ಞಾನೇ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವೇನ ಅಗ್ರಹ ಇತಿ। ಅನ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ತದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ
ತದಗ್ರಾಹಕತ್ವ ಶಕ್ತಿನಿಯಮಸಾತ್ರಯೋಗೇ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಕೇಚಿತ್ ಗುರವಃ ಘಟಜ್ಞಾನೇ ಸ್ವಾತ್ರಸ್ಯೈವ ಪ್ರಮಾಣ್ಯಪ ತತ್ರ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಪ್ರಕಾರಕ
ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಸಾಧ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇಪಿ ತತ್ರ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಂ ಇತಿ ಇದಮಿತಿ ಯದ್ಯಪಿ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯೈವ ಇದಮ ಪ್ರಮಿತಿತ್ವ ವಿಷಯಕ
ಗ್ರಹ ಪದತ್ವೇ ತದಿತ್ಯಸ್ಯ ತೈಲಾದ್ಯಸ್ಯ ತಥಾಪಿ ತಜ್ಞಾನೇ ವೃತ್ತಿ ದಂ ತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಲಾಭಾಯ ತದಿತಿ ಧ್ಯೇಯಂ ... ತಂತ್ರೇ
ನೇತಿ ಅನ್ಯಥಾ ಇದಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಾದಪಿ ಇದಮಪ್ರಮಿತಿ ವ್ಯವಹಾರಾಪತ್ತೇರಿತಿ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೋಪಸ್ಥಿತಾ ಇಭಾದಿ ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ವ್ಯಧಿಕರಣಪ್ರಕಾರಕ
ಜ್ಞಾನಾಪ್ರಸಿದ್ಧಾ। ಯತ್ರ ಭ್ರಮೇತಿ ಯಾದೃಶಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ; ತತ್ರಾಗ್ರಾಹಕಾಂತ ಇತಿ ಯದ್ಯಪಿ ನಪ್ರಕಾರಕಂ ನ ವಿಶೇಷ್ಯಕಂ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದಿ ಮಿ
ಶಬ್ದೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾಭಾವಾರ್ಥಕಯೋ ವಿವಕ್ಷಣೀಯತ್ವಾತ ದರ್ಥಸ್ಯೈತತ್ರಾಪ್ಯಪಾಂ ಚೆಯತ್ವಮಿವ ತಥಾಪಿ ಯತ್ರ ತಾದೃಶಶಬ್ದಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಗವತಾ ಲಸ್ಯ
ಗ್ರಾಹಕೋ ಪಾದೇಯಂ। ಯಥಾ ಶ್ರುತಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ವಿದಂ ಬೋಧ್ಯಂ। ಏತದಪ್ಯಗ್ರಾಹಕಾವದಂತೀತಿ। ಇದಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ... ಮಿತಿ ಇತ್ಯಂಶಸ್ಯ

(ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯಾವಿವಕ್ಷಾ ಯಾಂ =)
೭ (ಗ) ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಯಚ್ಛಿಷ್ಟಮವಶಿಷ್ಯಂ ತದಸ್ಯ ತ್ವರೂಪಸ್ಯಾಗ್ರಾಹಕಾಂಶಸ್ಯ

ಪ್ರಕಾರಕಸವಿಶೇಷ್ಯಕಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಮತ್ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಬೋಧ್ಯಮಿತಿ ಸೂಚಿತಂ। ತಚ್ಛೇದೇ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಯದ್ವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ। ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇತಿ। ವ್ಯವಚ್ಛೇ-
ದ್ಯ ಪ್ರಕಾರಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾರ್ಥಃ। ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧೇನ ವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತಾ ನಿರೂಪಕತ್ವೇ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರಕಾರತಾ ಧರ್ಮ್ಯಂ ತತ್ರ
ಸ್ವೇ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಸಂಬಂಧೇನ ವರ್ತತೇ ಇತಿ। ತದೇವ ವಿವೃಣೋತಿ ತತ್ರೇತಿ। ತತ್ರ ಸ್ವಸಂಬಂಧೇನ ವರ್ತತೇ। ತಸ್ಯ ಸ್ವತ್ವಸ್ಯ। ತತ್ರ ಭಾಸಮಾನಸ್ಯೇತಿ। ಭಾಸಮಾನಸ್ಯ
ಯದ್ವಿಶಿಷ್ಟಂ ತತ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತತ್ತಾದೃಶವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ಚ। ತಥಾ ಚ ಸ್ವಸಂಬಂಧೇನ ವರ್ತಮಾನವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ-
ಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಸ್ಯ ತತ್ಸಮಾನವಿಶೇಷ್ಯತ್ವವಿಧಯಾ ಸಂಬಂಧೇನ ವಿಷಯಿತ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿಕವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವತ್ತ್ವಂ ಧರ್ಮಿತ್ವಮಿತ್ಯಸಂಬಂಧಸ್ಯ ತಸ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ
ಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಭಾಸತ ಇತಿ। ಏವಕಾರೇಣ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವ್ಯವಚ್ಛೇದಃ। ತಥಾ ಚ ತತ್ರ ಭಾಸಮಾನಂ
ಪ್ರ ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕಭಾನವಿಧಯಾ ಯದ್ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ತತ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವವತ್ತ್ವಂ ಕಾರಕತ್ವಮಸಂಬಂಧೇನ ವರ್ತತೇ ವಿಶಿಷ್ಟಾತ್ಮಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ
ಇತಿ ಭಾವಃ। ತದಭಾವಪ್ರಕಾರಕೇತಿ। ಯದ್ವಿಶಿಷ್ಟ ತದಭಾವಂ ಯದವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ತದವಚ್ಛೇದಕತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ಪ್ರತಿ ತದ್ಭಾವಪ್ರಕಾರಕವಿರೋ-
ಧಿ। ಸಮಾನಪ್ರಕಾರಕತಾಪ್ರಕಾರಕೋ ಭ್ರಾಂತಿ। ತಥಾಪಿ ರಜತತ್ವಾಭಾವವಾನ್ ರಜತತ್ವವಾನಿತಿ ಸಂಶಯಾಭಾವಾತ್ ತಥಾ ಭ್ರಾಂತತ್ವವಿರೋಧಿತ್ವಂ ನ ಲಭ್ಯ-
ತ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ರ ರಜತತ್ವಾಭಾವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ರಜತತ್ವಾಭಾವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ
ಅನ್ಯಥಾ ವ್ಯಕ್ತತಾ ರಜತಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪ್ರಸಕ್ತೇಃ। ಅತ ಏವ ವ್ಯಕ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ತತ್ರ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಮೇವ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ।

ಭಾ

ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇನ ವಿಷಯತಾನಾಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾನಿಯಾಮಕಃ ಸಂಬಂಧಃ। ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾನಿಯಾಮಕಶ್ಚ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರತಾಸಂಬಂ
ಧಃ। ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಸ್ಯ ರಜತತ್ವಾಭಾವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನ ತಾವತ್ ನ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಧರ್ಮಿಕರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಸಂಜ್ಞಾನಮಿತಿ। ತದಭಾ
ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ದುರ್ಜ್ಞೇಯತ್ವಮುಪಪಾದ್ಯ ಏಕಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛೇದೇನ ತದಭಾವವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ತತ್ವೈ
ಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಮಿತ್ಯಾ ಸಂಭವಾತ್ ಸಂಶಯತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ದುರ್ಜ್ಞೇಯತ್ವಮುಪಪಾದಯತಿ ಏಕಮಿತಿ। ಏಕತ್ರ। ಏಕಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛಿನ್ನೇ। ಅನ್ಯಥಾ
ಪರ್ವತೋ ವಹ್ನಿಮಾನ್ ಪಾಷಾಣಮಯೋ ವಹ್ನ್ಯಭಾವವಾನಿತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಸ್ತುಗತ್ಯಾ ಏಕಧರ್ಮಿಕವಿರುದ್ಧೋಭಯಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವೇನ ಸಂಶಯತ್ವಾ
ಪತ್ತೇರಿತಿ। ಜ್ಞಾನೇ ಇತಿ ಪೂರ್ವೇಣಾನ್ವಯಃ। ಏಕತ್ರ ವಿರುದ್ಧೋಭಯವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಘಟಿತಪ್ರಕಾರತ್ವಸ್ಯಾತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ರಜತತ್ವಾಭಾವವ ಕ
ತಿ ರಜತತ್ವವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಕಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ರಜತತ್ವಾಭಾವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ರಜತತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರತ್ಯೇವ ವಿರೋಧಿತಾವತ್। ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಕಾರಂ ಪ್ರತ್ಯೇವ ಅಸಮಾ
ಗ್ರಂ ನಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾತ್। ತಥಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯತ್ವಂ ಚ ನ ದುರ್ಜ್ಞೇಯಮಿತಿ। ಯತ್ತ್ವಾಭಾಸಮಾನತ್ವಾದಿರೂಪಂ ಯತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ತ
ದಭಾವವತ್ತ್ವಂ ತನ್ನಿಷ್ಠಾಯಾ ವಸ್ತುಗತಿಮನುರುಂಧ್ಯಾದೌ ವಸ್ತುತ ಇತಿ। ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧವಿಶೇಷಃ। ಅನ್ಯಥಾ ಭಾಸಮಾನವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಸ್ಯ ತ
ತ್ರ ಸತ್ತ್ವೇ ದಂಡೀ ಪುರುಷ ಇತ್ಯಾದೌ ಪುರುಷಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತಾಪತ್ತೇಃ। ಅತ್ರ ಭಾಸಮಾನವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸಂಯೋಗರೂಪಸ್ಯ ಭೇದೇ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಾ

ತ. ವೈ. ಶೆ. ಪ್ರ ದಂಡ ಏವ ಪುರುಷಸ್ಯೇತಿ ಯೋಗಃ ಪುರುಷೋ ದಂಡೀತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಪುರುಷೇ ಅಪ್ರಕಾರತ್ವಸ್ಯ ದಂಡೇ ಪ್ರಕಾರತ್ವಸ್ಯ ಚಾಪತ್ತೇಃ ಯದ್ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ
ಭಾಸತೇ ತಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ। ಸಂಬಂಧಸಂಬಂಧಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಾಗೋಚರತ್ವಾತ್। ತಥಾ ಚ ಪುರೋವರ್ತಿನಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಪ್ರಮಾವಿಷಯತ್ವ
ತ್ವ [illegible] ಮೈತಿದ್ವಸ್ಯ ಪುರೋವರ್ತಿನಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥೋ ಮುರುತ್ತರ ಏವೇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸಾಮಗ್ರೀಪದೇನ ವಿಷಯಂ ವಿಷ
ಯಕ [illegible] ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸಾಮಗ್ರೀವಿವಕ್ಷಣೇ ಘಟಾದಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಮವ್ಯಾಪಕತ್ವಂ ಭವ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕೇತಿ। ಘಟಾ
ದಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜನಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಸ್ತು ಘಟಜ್ಞಾನಾದಿಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯುಕ್ತಂ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ತಚ್ಚ ಬಿಂಬ
ಶ್ಯಾಕಂ ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಚ ವಿಷಯಪ್ರಕಾಶಕತ್ವಂ। [illegible] ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತೇರಿತ್ಯಾಶಂಕತೇ ಯದ್ಯಪೀತಿ। ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಕಾರ್ಯತಾ
ರೂಪಿತಯೋಃ ಪ್ರಕಾರಕಾರಣತಾಭೇದಾ ಪಕ್ಷಗ್ರಾಹಕತ್ವಾವ್ಯಾಪಕತ್ವ ವಿಷಯವಿಷಯಿತ್ವಂ ತಾದೃಶ ಕಾರಕತಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇನ ಸಾಮಗ್ರೀವಿಶೇಷಣೇ ೧೦
ಯಿತ್ವಪ್ರವೇಶಃ। ಜ್ಞಾನಸಂಸ್ಕಾರಂ ಪ್ರತಿ ಯೋ ಜ್ಞಾನತ್ವೇನ ಕಾರಣತಾ ತನ್ನಿರೂಪಕಾವಚ್ಛೇದಕಸಂಬಂಧವಿಷಯವಿಷಯಿತಾನಿಯಾಮಕತ್ವ ಶವ್ಯ
ವಸಾಯ ಪರಿಗ್ರಹ ಇತಿ। [illegible] ಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯುಕ್ತ [illegible] ಇತಿ ಪಾರ್ಶ್ವಪಕ್ಷತ್ವಾದಿರೂಪಪ್ರಯುಕ್ತತ್ವಸ್ಯ ಘಟಜ್ಞಾನೇ ಸದಾದಿಸಾಧಾರಣ್ಯೇ ಚ
ವಚ್ಛೇದ್ಯತ್ವರೂಪಂ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ [illegible] ಜ್ಞಾನವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಯೋಃ ಪರಸ್ಪರಮವಚ್ಛೇದ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕಭಾವೇ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹಾತ್ ತದ್ಧಾತ್ವೇ
ತ್ಯರ್ಥಃ। ಘಟಜ್ಞಾನಂ ಪದೇತಿ ಯದ್ಯಪಿ ಪ್ರಾಚೀ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕತಾನ್ ಸಮಸ್ತೋಯೋಗಾದಿ ಕೇಂಚಿದ್ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋ

೨ (ಯದ್ಯಪೀತ್ಯಾದ್ಯಾಶಂಕಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ವರ್ಣಯತಾಂ ಮತಮಾಹ ಕೇಚಿದಿತಿ)

ಪ್ರಶಿಷ್ಯ.

೯

ಜನಕತ್ವಂ ಸಂಭವತ್ಯೇವ ಜ್ಞಾನಕರಣಕತ್ವಸ್ಯ ಧಾರಣಾ ಪ್ರಯೋಜನಕ ಪ್ರಯುಕ್ತತ್ವಂ ವಾಸ್ತ್ವಂ। ಅತ ಏವ ಪ್ರವಣಂ ಯಥಾರ್ಥತ್ವಸ್ಯ ಧಾರಣಾ ಪ್ರ
೨೪ ಯೋಜನಕೋ ವ್ಯವಸ್ಥಾಯಾಂ ವಿಷಯತಯಾ ಜ್ಞಾನಕರಣೇ ವಿಷಯತಯಾ ವಿಗ್ರಹೋ ತಂತ್ರಮಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಃ। ಪ್ರಕೃತೇ ತ್ವಸ್ಯ ಧಾರಣಾ ಜ್ಞಾನಕರಾ
ಹಂಕತಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಂ ಜ್ಞಾನಪದಮೇವ। ತತ್ರ ವಿಷಯಗ್ರಹೋ ತಂತ್ರಮಿತಿ ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಃ। ಪ್ರಮಾದಿನೇತಿ। ಇದಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾಣಸಮರ್ಥ ಪ್ರವೃ
ತ್ತಿಜನಕತ್ವಾದಿತ್ಯನುಮಾನೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹೇ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿಷಯಗ್ರಹೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಜಿಕೇತಿ ತದಾ ತಾಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನುಮಿತಿರ್ಭಾವಃ। ಯ
ಥಾರ್ಥಾನುಭವತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಪದಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ತಥಾ ಚ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನತ್ವರೂಪೇಣ ಬೋಧಲಕ್ಷಣೈವ ತಥಾ ಚ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹೇ ಕತಾಯಾಂ ಲ
ಕ್ಷಣೋ ವಿಷಯಗ್ರಹೋ ಲಕ್ಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ತಂತ್ರಮಿತಿ ಕಥಂ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹೇ ಕತಾ ಪ್ರಯೋಜಕತಾ ಪ್ರಯುಕ್ತವಿಷಯಗ್ರಹೇ ಕತ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇ
ದಕೀಭೂತವಿಷಯಗ್ರಹೇ ಲಕ್ಷಣಾಭಾವಾದತ ಆಹ ಸ್ತೃತಿ। ಕೇತಿ। ಪ್ರಮಾಪದಂ। ಕಥಂ ತರ್ಹಿ ಯಥಾರ್ಥಾನುಭವಃ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷ
ತದಾಹ ಸ್ಮೃತಿಹೇತೋ ಸತಿ। ಪೂರ್ವಾನುಭವಸ್ತ್ವರ್ಥಃ। ಪ್ರಮಾವ್ಯವಹಾರೇ ಬೋಧ್ಯಯಿಕ ಸತಿ। ತಥಾ ಚ ತತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಸ್ಯೇತಿ ಶರೀರಭಾವಾರ್ಥ
೨೫ ಯತ್ನೇ ತಾಂತ್ರಿಕಾಣಾಂ ಯಥಾರ್ಥಾನುಭವರೂಪೇಣ ಶರೀರಭಾವಾಸಾಧುತ್ವಸಂಕೇತತಾವಚ್ಛೇದಕ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಪ್ರಮಾಪದೇನೇತಿ। ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಜ್ಞಾ
ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನಕರಣಕತಾ ಪ್ರಯೋಜಕ ಪ್ರಯುಕ್ತವಿಷಯಗ್ರಹೇಕತ್ವಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಯತ್ರ ರಜತೇ ಶುಕ್ತ್ಯಾದಿ ಪುರ ರಜತ ಜ್ಞಾ
ತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾ ಪ್ರಮಾರೂಪಮುತ್ಪನ್ನಂ ತದ್ವಿಷಯಕ ಪ್ರಮಾಪದವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೋ ನ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಯಥಾ ಕೃತೇ ಪ್ರಮಾಪದಸ್ಯ ಪ್ರಾ

ಮಾನ್ಯಪ್ರಯೋಜಕಾಭಾವಾತ್ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಭಾವಾದಸಂಗತಿರಿತಿ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಗುರುಮತೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಿಕಾ ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ
ಸಂ೮೪ ಮಗ್ರೀವಿಷಯಗ್ರಾಹಕಾ ... ಘಟಿತತ್ವಾದಿತಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾವಿಷಯತ್ವಾಪತ್ತೇ। ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್। ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸನ್ನಿಕರ್ಷಾದೇರಿ
ತ್ಯರ್ಥಃ। ಸರ್ವಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತು ಸರ್ವಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಸ್ಯ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಪದೇನ ಪ್ರಪರ್ ಇತಿ ಭಾವಃ ... ಘಟಿತಮಹಂ ಜಾನಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಪ್ರ ತಾ
ಕಾಶಸ್ಥಲೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕೋ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸನ್ನಿಕರ್ಷಾದಿರೇವ ಸ ಏವ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕ ಇತಿ ಕಿಮಸಂಗತಂ ... ಜ್ಞಾನಸಾ
ಮಗ್ರೀಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಕತು ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸನ್ನಿಕರ್ಷಾದೇರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಥಾ ಸತಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾನವಿಷಯ
೮ ತಾಪತ್ತೇಃ। ಕಿಂ ತು ತತ್ತದ್ಘಟವಿಷಯಕತತ್ತದ್ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರೀಣಾಂ ತತ್ತದ್ಘಟವಿಷಯಕಸ್ವಾಪ್ಯತ್ವಕತತ್ತದ್ಜ್ಞಾನವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಂ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ। ಅತ
ಏವ ತೇಷಾಂ ನಾಗತಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾವಿಷಯತ್ವಮಪಿ ತಥಾಪಿ ಅಸ್ತು ... । ಕಿಂ ತು ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಮಗ್ರೀತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವವಚ್ಛೇದಂ ಪ್ರತಿ
ಜನಕತಾಯಾ ತ್ರಯ ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರೀಜನ್ಯತಾ ತತ್ರ ತದ್ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯತೇತ್ಯೇವಂ ರೂಪಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಯೋಃ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿರತಿಪ್ರಸಂಗಭಂಜಿಕಾ। ತೇನ ವ
ರ್ತಮಾನಜ್ಞಾನೇ ಅತೀತಾದಿಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಂ ... ಚ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಯಾ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕಾ ಪ್ರಯುಕ್ತತ್ವೇಪಿ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹ
ಕತಾಯಾಂ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಪ್ರಯೋಜಕಪ್ರಯುಕ್ತತ್ವಾದೇಕಪ್ರಯುಕ್ತೋಭಯಗ್ರಾಹಕತಾಕತ್ವಂ ವಾಚ್ಯಮತಲಾಹಂ ಅಸು ವೇಶಿ ತ್ಯಾಹುಃ॥
... ತ್ರಮತ ಇತಿ। ಜ್ಞಪ್ತಿಮತೇಲಾಪಾತತೋಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ರೆಪೋಂಭಯ ಗ್ರಾಹಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಮೇವ ತತ್ತ್ವಂ ಕೃತ ಇತಿ ತತ್ಸ್ವಾತ್ತ್ವಂ। ಅತ ಇತಿ ಪ್ರಸಕ್ತಮಿತಿ। ಜ್ಞಾನಗ್ರಾ

ಪ್ರಶಿಷ.
೧೦

ಹಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವವತ್ತ್ವಾಂ ಯತ್ ಪ್ರಯುಕ್ತವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಯದ್ವ್ಯಕ್ತಿಸಂಭವತಿ ತಥಾವಿಘಟಿತಜ್ಞಾನಜನಕವ್ಯಾಪ್ತಿಕಾರ್ಯಂ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ ಯತ್ರ
ಸ್ಯತಾಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಉಭಯಗ್ರಾಹಕಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವೇ ತದತಿಪ್ರಸಕ್ತಮತೋ ಯತ್ಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಯೋ ರೂಪೇಣ ಸಾಧಾರಣಾನ್ಯಯ
ಸ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಂ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕಬಿಂಬೇ ತತ್ತದ್ರೂಪೇಣಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಂ ವಾಚ್ಯಂ ತಥಾ ಚಾಂಶೇ ವ್ಯವಸಾಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕಂ ಮಣೇ:
ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯೈ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವೇ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಂ ನ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕ ಇತಿ ಶಂಕಾ ತಾಂ ಸಂಗ್ರಹ ಇತಿ ಭಾವ: । ಯತ್ಕ್ರಿಯೇವಿಶೇ
ಷಿತ್ವ ಯಾ ಸ್ವಂ ಯುಕ್ತಸಮವಾಯಾ ದೇಶೇ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಂ ಯದಿ ಪ್ರಯೋಜ್ಯತಾ ಕಾರಕಂ ಯತಿ । ಘಟಿತಜ್ಞಾನ ವಾಚ್ಯಂ । ತಾದೃಶ ಪದಂ
ಮನ್ಯ ಪಕ್ಷತಾ ಭಿಗಾಂ ತತ್ತದ್ರೂಪೇಣೋಭಯಗ್ರಾಹಕಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಮಿತಿ ಭಾವ: ನೇತಿ ಯತ್ ಜ್ಞಾತಾ ತ್ಯಕ್ತವಿಶೇಷ್ಯಾ ನಮಿತಿಂ ಪ್ರಕ್ಷಿತಾ ತ್ಯ
ಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನ ಪಾವಭಿಕೃಷ ಜ್ಞಾನೇ ರೂಪತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರಾಮಶ್ರ್ಯ ಧ್ಯೇಯಂ ಪಂಚಕಾಯಾ: ಅವಶ್ಯಕತ್ವಾವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಗಾದ ಹೋ ಪಂಚತ್ವೈವಮಾ
ಗಾ ಭಾವ: ತಥಾ ಸ್ಯಧ್ವ ವಿಶೃಪ್ರತಿಬಂಧಮುಖ್ಯ ಗಾ ಪಂ ಪ್ರಕಾರ ಪದಂ ಇತಿ ತಥಾ ಪತ ಹಾ ಹಾ ಯುಗ್ಮ ಕೃತಂ ಧರ್ಮವಾರಣೆ ಯ ಜತ್ಯಂ ಯಾವತ್ಪ್ರದಂ ಪ್ರಕೃ
ಮಿತಿ ಭಾವ: ಶಂಕಿತಿ ಶಂಕೆ ಜ್ಞಾನೇ ಗ್ರಾಹ ತದವಚ್ಛೇದಕ ತ್ವಸ್ಯವಿಷಯಗ್ರಾಹಂತತ್ರ ತ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವ: ಶಂಕಿತ್ಯತಾ ವಚ್ಛೇದಕ ಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಕೀಯವಿಷಯತ್ವೇ ಭಯಗ್ರ
ಹಂ ಶಕ್ತೇರೇವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕೇತ್ಯಮುಪಯತಿ ಕಥಂ ಸ್ವಕೃತಾವಚ್ಛೇದಕ ಗ್ರಾಹ ತದವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಗಾರವಾದಿತ್ಯತ ಆಹ ವ್ಯಾಪ್ಯಕ್ಷಿಸ್ಯತ್ಯಾದಿ ಶಂಕ್ಯತಾವ
ಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತಿ ಏವಕಾರೇಣ ಶಕ್ತಿತ್ವವಚ್ಛೇದ: ತಥಾ ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣೇತಿ ಪ್ರಸಂಗ ಭಂಗೇ ಶಕ್ತಿರೇವ ಕಲ್ಪ್ಯತ ಇತಿ ಭಾವ: । ಪ್ರಕ್ಷಾಂತಮನುಸೃತ್ಯಾಹ

ಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ಶಕ್ತಿಸತ್ತ್ವೇಪಿ ವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ತತ್ರ ಶಕ್ತ್ಯೋರ್ಘಟಯೋರ್ಗ್ರಾಹ್ಯಾಭಾವೇ ತತ್ರ ಶಕ್ತಿಕಲ್ಪನಮೇವ ಅನುಚಿತಮಿತ್ಯಸ್ವರಸಃ ಸೂಚಿತಃ ತಸ್ಯಾಃ
ಶಕ್ತೇಃ ತದ್ಘಟಾದಿ ವಾಚ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಯೋರ್ದ್ವಯೋಃ ಲಕ್ಷಣಮಿತಿ ಅಯಂ ಭಾವಃ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹೇ ಹಿ ಸಂಬಂಧಗ್ರಹವಿಧಯಾ ಸಂಬಂಧಿಸ್ಮಾರಕಃ ಸಚಯ
ದವಚ್ಛೇದೇನ ಸಂಬಂಧಿಜ್ಞಾನವ್ಯಾವೃತ್ತೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರೇಣ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರಯತಿ ಯವಃ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲ್ಪಕೋ ಜನ್ಯತೇ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹಃ ಘಟಾದಿ ಗೋತ್ವಪ್ರಕಾರೇಣ ಸಂಬಂಧ
ಗ್ರಹೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರೇಣೈವ ಗೋಸ್ಮೃತಿರಿತಿ ತತ್ರ ಶಕ್ತಿರುಭಯೋರಿತಿ ಭಾವಃ ಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಯೋರ್ಘಟಯೋಃ ಕ್ವಚಿದಿತಿ ಸ್ವರೂಪವಿಶೇಷ ಏವ
ಶಕ್ತಿಃ ತಸ್ಯಾಃ ಗೋತ್ವವಿಷಯತಾನತಿಪ್ರಸಕ್ತ್ಯೋಃ ಶಕ್ತಿರೇವ ವಿಗಮಕಾವಿರಹಾದಿತ್ಯುಕ್ತೇಃ । ಅತಿರಿಕ್ತತ್ವೇ ಚ ಶಕ್ತಿಜ್ಞಾನೇ ನೈವ ಗೋತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಮೃತಿತ್ವಂ ಚ
ಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಮವಶ್ಯಂ ವಾಚ್ಯಂ । ತಥಾ ಚ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾತ್ರಯಾಣಾಂ ಜನಕತ್ರಯಯುಕ್ತವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾವತ್ತ್ವಮುಕ್ತಮೇವ ಪ್ರಮಾಣವತ್ತ್ವೇಪಿ ವ್ಯತಿ
ಹಂ ಧರ್ತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥ ಇತಿ ॥ ಯತ್ತು ಶಕ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಜ್ಞಾನ ಸ್ವಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಧಿಕರಣ ವಿಶಿಷ್ಟ ಏವ ಶಕ್ತಿರುಪೇಯತೇ । ಶಕ್ಯಸಂಯೋಗರೂಪ ಲಕ್ಷಣ
ಯಾಂ ಶಕ್ತಿರತ್ವಾಭಾವಾದಗತ್ಯಾ ತತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮೇವ ಭಾಸಕತಯಾವಶ್ಯಕಮತ್ರ ತು ವಿಶೇಷಣಂ ಶಕ್ತಿವೃತ್ತಿರ್ಘಟಕತ್ವೇ ಚ ಜ್ಞಾನಕಮಿತಿ
ವಿಶಿಷ್ಟಾಂತಿಮತೀದಂ ದೂಷಣಂ ಮತಭೇದಂ ವಿಶಿಷ್ಟಮತಮಿತಿ । ಅಸಂಭವಾತ್ । ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾತ್ರಯಾಣಾಂ ಜನಕತ್ರಯಯುಕ್ತವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾಯಾ
೬ ಅಸಂಭವಾತ್ । ತದೇವಾಹ ಜ್ಞಾತತೇತಿ । ಜ್ಞಾತತಾಂಗತ್ವಮಿತಿ ಜ್ಞಾತತಾಂಗಂ ಅಂಗವಿಧಯಾ ಘಟಕಂ ಯಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ತತ್ತ್ವಮಿ

ಪ್ರ ಶಿಘ.

೧೧

೩

ತ್ವರ್ಥಃ । ...ಕ್ತ್ವಮಿತಿ । ಪ್ರಥಮ್ತ್ವಪರತ್ವೇ ಅತ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್ವಪಪತ್ತಿರತ್ವಮಿತಿ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದ್ಯುಪದರ್ಶಿತದೋಷಾತ್ವಪಪತ್ತೇರ್ಭಾವ ಸ್ತ್ರ
ತಿ ತಿ ಮಂತವ್ಯಂ । ಪ್ರಯೋಜಕಂ । ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ರಯಂ ಯಾ ರಿತಿ ಶೇಷಃ । ವೃತ್ತಿ ಬಾಧಕೇತಿ । ಜ್ಞಾತತಾ ತ್ವಂ ಗಂ ವಿನಾ ಬಹು ಬಿ ಭಾರೂಪ ಅಂಗೇ ನಾ ಬಿ ಜ್ಞಾನ
ವಿಷಯತ್ರಯಂ ಸಂಭವಾ ದಿತಿ ವೃತ್ತಿ ರೇಕ ವೃತ್ತಿ ಬಾಧಕ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ...ಜ್ಞಾನ ತ್ವಮಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾತತಾಯಾಃ ವೃತ್ತಿ ಬಾಧಿ ಬಿ ಜ್ಞಾತತಾ ಅಂಗೀಕ್ರಮಿತ್ಯಾ ಕಾ
ನ ವೃತ್ತಿ ಬಾಧಕ ಇತ್ಯತ ಆಹ ...ಜ್ಞಾತತಾ ಮಾತ್ರೇತಿ ತಥಾ ಚ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ...ನಂ ಭವೇಚ್ಛ ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತಿ ಭಾ
ವಃ । ಮಾತ್ರಪದೇನ ವಿಷಯ ವ್ಯವಚ್ಛೇದಃ । ...ಜ್ಞಾತತಾ ರೂಪ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಯಂ ವ್ಯಭಾವ್ಯೋಯ ತ್ವಾನ್ಯ ವಿಷಯ ಇಯಂ ತ್ರಿ ತಮೇವ ಗೃಹ್ಣಾತೀತಿ ವೃತ್ತಿ ಬಾಧ
ಇತ್ಯತ ಆಹ ವಿಶೇಷಸ್ಯೇತಿ । ...ಸ್ವಭಾವೇತಿ । ವಿಷಯ ಇಯಂ ತ್ರಿ ತ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹಕತಾಯಾಂ ವ್ಯಭಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ...ತ್ತು ಜ್ಞಾತತಾ ಮಾತ್ರೇಣ ಜ್ಞಾನ ಮಾ
ತ್ರ ...ಮಾನ ಸಂಭವಾತ್ । ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಜ್ಞಾತತಾ ರೂಪ ಸ್ವಸ್ವಭಾವ ಕಲ್ಪನೀಯಾಂ ಮಾನಾಭಾವಾತ್ತ್ವೈ ಕಂ ಗ್ರಂಥಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾ ...ವ್ಯಃ । ...ಸ್ತು ...ಸ್ತು ಜ್ಞಾತತಾ
ಮಾತ್ರೇಣ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರಾನು ಮಾನ ಸಂಭವೇ ಬಿ ಸ್ವವೃತ್ತಿ ವರ್ತಮಾನ ಜ್ಞಾನ ಇತಿ ಜ್ಞಾತತಾ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ತಥಾ ಸ್ವಭಾವೋ ಭವಿಷ್ಯತೀತ್ಯತ ಆಹ ...ಸ್ಯೇತಿ । ...
ಷು ವೃತ್ತಿಷು ಬಿ ಶ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾತತಾ ತ್ವೇ ...ಷು ವಿಶೇಷ ವೃಕ್ಷ ...ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನ ಕತ್ವ ತ್ವಾನು ಮಾನೇ ವಾಚ್ಯ ಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ಕೋಟಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಪ್ರಮೇಕ ಷ
ಸೆ ಪೋಂ ಭಯೆ ಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಜಕಂ ಸಂಭವತೀತ್ಯತ ಆಹ ಜ್ಞಾತತಾ ವಿಶೇ... ...ಷ್ಯೇತಿ । ಘಟ ...ತಿ । ...ತ ...ಯ ಮಿ ಭಾ ಜ ತೃ ಜ್ಞಾನ ...ತ್ವ ಇತ್ಯ ...ಮಿತಾ ವಚ್ಛೇ ವ್ಯ

೧ ಘಟಜ್ಞಾನಂ ಯೊಂಗ್ರಹಂ ತಂತ್ರಮಿತಿ ತಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಸ್ಥಾಣ: ಉಭಾಸತಸ್ತು ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಗ್ರಹೊ ವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೆದಕತ್ವಂ ಘಟಸ್ಯ ಗ್ರಹಂ ತದವಚ್ಛೆದಕತ್ವಂ +೧
೨+ ವಿಶೆಷೇಣ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾಸು ಮಾನಮಪಿ ಕ್ಷಮೆ ವೆತಿ ತಾದೃಶ ಜ್ಞಾತತಾ ೨

ಪಕತಾವಚ್ಛೆದಕತ್ವಂ ತತ್ರಮಿತಿತ್ವೈಕಮುಭಯಗ್ರಹಂ ತಂತ್ರಮಿತಿವಾ ಧೊಂಶಸ್ಯೆತಿ ತಥಾ ಜ್ಞಾತತಾ ವಿಶೆಷತ್ವೆನ ಜ್ಞಾನ ವಿಶೆಷಣ ವೃತ್ತ್ಯಾಸು ಮಾನ ಬಹುತ್ವಮು ಚ
ಯಗ್ರಹಂ ಪ್ರಯೊಜಕಮಿತಿ ಭ್ರಮ ಭಾವ ಗ್ರಹ: ಉಭವತಾಮನು ವ್ಯವಸಾಯಯ ಧಾಘಟ ವಿಶೆಷ್ಯಕ ತಾವಚ್ಛೆದಕಮನು ವರ್ತಿತ ಮೆವ ಪ್ರಕಾರ ಭೂತ
ಯಭಾನತೆ। ತಥಾ ಭಟ್ಟಮತೆ ಸ್ವವೃತ್ತಿ ವರ್ತಮಾನ ಜ್ಞಾನಚ ಜ್ಞಾತತಾ ಲಿಂಗಕಾನುಮಿತಾವಪಿ ತದನುಮಿತೆರನು ವ್ಯವಸಾಯತು ಲ್ಯತ್ವಾತ್ ತಥಾ
ಜ್ಞಾತತಾ ಮಾತ್ರೆಣ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾನು ಮಾನ ಸಂಭವೆ ಬಹುವೃತ್ತಿ ವರ್ತಮಾನ ಜ್ಞಾನಚ ಜ್ಞಾತತಾ ಲಿಂಗಕಾನುಮಿತೌ ತಥಾ ಯ ಮೊ ಚ
೩ ವಿಷಯಿತಿ ತಾದೃಶ ಜ್ಞಾತತಾ ಲಿಂಗಸ್ಯಾಮಗ್ರತ್ವಮೆ ಪ್ರೊಂ ಘ ಯ ಗ್ರಹಂ ಪ್ರಯೊಜಕಂ ಚ ವಿಷಯಿತ್ವತ ಅಹಂ ದಾ ದಿ ಪದೆ ಅ ದಿ ಪದೆ ಯ ತ್ವ ದಿ ದಾ
ತಿಗ್ರಹ: ಪ್ರಕರಣ ವಸೆಂ ಘಟ ಜ್ಞಾನೊಪಸ್ಥಾಪಕತ್ವೆ ತ್ವಯ: ತಥಾ ದಿ ಪ ದಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಮತಿಯು ಕ್ತಿ ಸ್ವತ್ವೆನ ಚ ಯೊಂ ಧಕತಾವ ಕ್ವವಿ ಷಯಿಂ ಪಕ ಜ್ಞಾ
ನಗ್ರಾಹಕತ್ವಮತ ಅಹಂ ಅಘ ಇತಿ ಅಘತಸ್ಯ ಸಂಕೆತಸ್ಯ ಭಾರೂಪಸ್ಯ ವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೆ ನೊಭಯತ್ರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ತ್ವಲಾ ದಿವ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಿ ತ
ವತ್ಯಿತಿ ಇತಿ ಭಾವ: ಉಭಯೊಂಗ ಪ ದಸ್ಯ ಸು ಖ ದು: ಖ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಚಿ ತಯಾಂ ತಥಾ ಪ ನಸು ಖ ತ್ವವ ತಿಸು ಖ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಪ್ರಾಬಂ ಧಕತ್ವೆ। ಜ್ಞಾ
ನತ್ವರೂಪೆಣ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾ ವಿವಕ್ಷಣೆನಾ ಪಿತತ್ತ್ವಾ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಯೊಂಗ ಪ ದಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರತ್ವೆನ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಯಾ ಜ್ಞಾನ ತ್ವರೂಪೆಣಾ ತಥಾ
ಪಕತ್ವಾಭಾವಾತ್। ವಿಷಯಗ್ರಾಹಕತ್ವವ್ಯಾವೃತ್ತ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹಕತಾಕ ತಥಾ ದಿ ಪದಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೆಣ। ಜ್ಞಾತೆತಿ ಘಟ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಯಂ ಪ ಘಟ ಜ್ಞಾ
ನಂ ಪ್ರಮತ್ವಾಪ್ರಕಾರಕನ ಮಾನ ವಲಂಬನ ಪ ಟ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕೆನಾ ಶಬ್ದಾದಿನಾ ಘಟ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಪ್ರಾಪಕ ವಾರಣಾಯ।

ಮೆ
೨ ಪದಾಂತರೆಣ ಲಕ್ಷಣಯಾ ಇತಿ ಘಟ ಜ್ಞಾನ ಲಕ್ಷಣೀಯಾಂ ಘಟಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯತಾವಚ್ಛೆದಕತಯಾ ಭಾನಂ ನತು ಲಕ್ಷಣಾಯಾ। ಲಕ್ಷ್ಯತಾವಚ್ಛೆದಕೆ ಲಕ್ಷಣೆ

ದಾಯ್ದೆ

+ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಕತೆ

ಪ್ರ.ಶೀಘ್ರ.

೭೨

(= ತಾಂತೃಕಸಾಮಗ್ರೀಮಾದಾಯಸ್ವತಸ್ತ್ವಂಗುರುಮತೇಽಪಿ ಧ್ಯೇವಿತ್ಯರ್ಥಃ =) ೪

[redacted] ಘುಟಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇನಾಭಿಮತಾನುವ್ಯವಸಾಯತ್ವಾತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವ್ಯಾಸಃ। ಅನುವ್ಯವಸಾಯತಬಿಲ್ಲಕ್ಷಣಮಿತಿ। ಗುರುಮತಸಿದ್ಧಘಟತ್ವೇ ಮಿಶ್ರ
ಮತನಿಷ್ಕಾಷಿತತ್ವೇಹಾಕೃತೇಘುಟಜ್ಞಾನಪಿಶ್ವಜ್ಞಾನತಾಹಾರ್ಘುಟಇತ್ಯಾಕಾರಕಘುಟಜ್ಞಾನೋಪಸ್ಥಿತಭಾಸಾಪ್ರಕಜ್ಞಾನತಾಶೌಗ್ರಾಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ
ಗುರುಮಿಶ್ರಾನುವ್ಯವಸಾಯಪ್ರವಿಷಯತಯಾಂಘಟತ್ವಮಿತಿಘುಟಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕಾಯಾಂ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಪ್ರಸ್ತಾವೇ ಇತಿ ತದ್ಭಾವಃ। ವಸ್ತುತಸ್ತು [illegible] ಹಾ. ತಿ
ಕ್ರಪಹಾರ್ಥಜ್ಞಾನಕನಾತಾಹಾತಿಘಟತ್ವಮತೇವಹಾಘಾಪಬಘುಟಜ್ಞಾನತ್ವಂ ತ್ವೇದೀಗಾಂ ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣೋಪದರ್ಶಿತಾಪತ್ತೇಃ [illegible] ರೂಪಮಿತ್ಯಾ
ದಿಶ್ಯಾಯತಿಕಘುಟಜ್ಞಾನಮಸ್ತಿ ತಿಗುರುಮಿಶ್ರಾನುವ್ಯವಗತೋಂಭವತ್ವೇಂಯಯೋಽಥಃ। ತಥಾಚತಾದೃಶಗುರ್ವಾದಿಮತನಿ [illegible] ತತ್ಸಾಮಗ್ರೀಮಾ
ಹಾಂಯಘಟತ್ವಮತೇಬಾಧ್ಯಇತಿ ತಸ್ಯೋಕ್ತಂ। ಅಯಂಘುಟಇತ್ಯಾದಿತಿ। ಸಾಮಗ್ರ್ಯಕ್ತ್ಯಘುರ್ಣಟಿಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಡೇರಿತ್ಯರ್ಥಃ [illegible] ವೃತ್ತಿತ್ವೇ [illegible] ತಸ್ಯಘಟತ್ವ
ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾನುವ್ಯವಸಾಯವ್ಯಕ್ತಿವ್ಯಕ್ತಿಕೇಕ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಯದ್ಯಪಿ ಘುಟಜ್ಞಾನವಾನ್ ಘುಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತ್ವದೀಯಮಾನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾ
ಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇಘಟತ್ವಮತದಸಿದ್ಧಂ ಗುರುಮತೇ ತದ್ಭ್ಯಾಪ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಪ್ಯಕ್ತತತ್ಸಾಧಾರಣ್ಯಂ ತಥಾಪಿ ಅಯಂ ಘುಟ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಜನಕಸಾಮಗ್ರಿ
ಸಾಧಾರಣ್ಯೇಪತಸ್ಯತಸಾಧಾರಣ್ಯಂ। [illegible] ವತಿಸಾಮಗ್ರೀ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಿಕಾ ತಾಮಾದಾಯ [illegible] ಇತಿ [illegible] ಭಾವಾದಿತಿ ಭಾ
ವಃ। [illegible] ಜ್ಞಾನಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರ [illegible] ತತ್ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾದಿ ತಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರೀತ್ವೇನ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕವ್ಯವಗತತ್ವ ಯದ್ಯಪಿ ಜ್ಞಾನಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕವ್ಯವಗತಂ ತತ್ಸಾಮ
ಗ್ರ್ಯಾ ಬಿಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕವ್ಯವಗತಾ। ತಜ್ಜ್ಞಾನವಿಷಯೋಂಘು [illegible] ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ [illegible] ಘಟತ್ವವ್ಯವಗತತ್ವೇ ತತ್ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ [illegible] ತತ್ಸಾಮಗ್ರೀ [illegible] ವ್ಯವಗ [illegible]

೧ ಜ್ಞಾನವಿಷಯಯೋಃ ಪರ್ಶಿತಭಾಸಾ [illegible] ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಘುಟತ್ವ [illegible] ಯುಕ್ತಸಮವಾಯಾತ್ಮಕಕಾರಣಾಘಟತಾಯಾಂ ಘಟತ್ವೇ ಸಮವಾಯಾಂ [illegible] ಅಭ್ಯುಪ

೪ (= [illegible] ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕವ್ಯವಗತತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ =)

[illegible]

ಜ್ಞಾನೇಯ್ಯತಾಂ ಕಿ ಕೇವಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಭಟ್ಟಾಭಿಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಗತ ಪ್ರೈಕತ ತಾಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅಭಿತಃ ಪ್ರೈಕ ತದನ್ಯಸ್ಯ ವಗತತ್ವಾದ್ವ್ಯಕ್ತಮಿತ್ಯರ್ಥ ತಾಸಾಂ ಗ್ರಹಾ ಇತಿ। [illegible]ತತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ

೪ ಇತಿ ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಭಟ್ಟಾಭಿಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಗಮೇ ವಿ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಭಾವೇ ವಿಶಿಷ್ಟವೃತ್ತಿತ್ವೇ ಸಗತತ್ವಾ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಕಿಂಚ ಘಟಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅಭಿತಃ

ತಾಪ್ಯುತ್ತ ಜ್ಞಪ್ತೇರನ್ಯಥಾ ತದಿತಿ ಕಥಂ ಸೋಕ್ತಮಿತಿ [illegible] ಯಾವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಶೇಷಣಾ ಪ್ರೈಕತ ಜ್ಞಪ್ತಿಗ್ರಹ ಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ತದ್ಘಟ ಪ್ರಾಭಾವಾದಿತಿ [illegible] ಘಟಜ್ಞಾನ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಭಟ್ಟಮತಸಿದ್ಧಂ ಯತ್ತದಪ್ಯುಕ್ತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಕಾಶ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ಘಟಜ್ಞಾನಾನುವ್ಯವಸಾಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ

ಚ ಘಟತ್ವಾದಿತ್ಯೇಕ ಘಟಜ್ಞಾನಾದಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರ ಹರಿ ಶ್ರೀಗುರುಮುತೇ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವ ಶ್ರುತ ಜ್ಞಾನವದನ್ಯತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಯಾಂ ಭಾಂ ತಜ್ಞಾನವ

ರ ತಾಪ್ಯವಶ್ಯಕ ಘಟತ್ರೈವ ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ನ ತಾಪ್ಯ ತ್ವಾತ ತಾದೃಶ್ಯಂ ತಾಂ ಭಾವಕ ಮಫಲಮಿತಿ ವಾ [illegible] ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟ ಘಟಕ ಪ್ರಕಾರಕ ತಾಪ್ಯತ್ರಯ ಘಟಪ್ರ

ಪಾಂ ಬಿಂಬ್ಯತಾಂ ಕಿಂ ಜ್ಞಾನ ವಶ್ಯಂ ತಾಂ ಭಾವಕ ಕೇತಾಪ್ಯಕ್ಷೇ ಚ ಜ್ಞಾತ ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಂ ದಾಯೈವ ಭಾ ಕಿಂ ಭವಾಂ ಶ್ರೀಗುರುಮತಸಿದ್ಧ ಘಟತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಕೃಚ್ಛ ಧ

ಘ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶ್ರುತ ಜ್ಞಾತ ತಾವಾನ್ ಘಟ ಇತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಸಂಪತ್ತಿ ಭಾಂ ಸಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾತ ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಂ ದಾಯಭಟ್ಟ ಮತೇ ಬಾಂಧ ಇತ್ಯೇತತ್ತೂನ್ನ ಚ ಸಾಯ [illegible]। ಅತ

ಮಬಿ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗ್ರಾಹಕ ತ್ಯಾಗೋಕ್ತಮಿತಿ। [illegible] ಘಟ ಜ್ಞಾನಮಿತಿ ತಾಂ ಘಟ ಭಾಂ ಶುವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಟ್ಟಮತಸಿದ್ಧ ಘಟ ಗ್ರಾಹ್ಯಯಾಃ ಸ್ವಾಪ್ಪ ಬ್ರೋ

ಧ ವಿಷಯಾಂ ಭಾಂತ ಘಟ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹಕತ್ವಾತ್ ಚ ಘಟಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೇ ಶ್ರುತಮತೇ ಚ ಬಾಂಧಃ [illegible]ಂ ಪ್ರಾವನ ಮಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಗ್ರಹಾ ತಾಂ ಅಪ್ರಾ

ಮಾಣ್ಯಾ ವರ್ತ ಭಾಂ ಶಾಂ ತ್ವಕ್ಷ ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಭಟ್ಟಮತ ಸಿದ್ಧಂ ಯತ್ತತ್ಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ತ[illegible]ಸ ಘಟ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾ

೧ ಯಾಂ ೧ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಯಾಂ

೨ (=ಪ್ರತಿಯ್ಯಜ್ಞಾನವ ಮೋ ವಕ್ಯಂ ಯಂ ಶೂನ್ಯವ ಪಕ್ಷೇ ಯಾಂ ದೃಷ್ಟಿಃ =)

ಪ್ರ. ಶಿ.

೧೨

ನ್ಯಗ್ರಹಕ್ಷಾಥ: ಅತ್ರೋಚ್ಯತೆ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕ [illegible]

[illegible]

ನಸ್ತ್ರೀಣಾ ಜ್ಞಾನಯುವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಂ. ತತ್ರ ತಾದೃಶಮಹಿ ಜ್ಞಾನೋಂ ಪರ್ಕತಭಾಗಾ ತ್ವಕಪಟಿ ಜ್ಞಾನಾಂಶವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಭಾವಾ ದೃಶತ್ವೇಕಧ್ವಮತನ್ನಿ
ಕ್ಷಿತ್ವತ್ವಾತ್ ಷಟಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಚತತಕಾ ಹೇತ್ವತ್ವೈ ತ್ರಮತೆಬಾಕ್ಷತಿವಾ[illegible]ಂ ಅಪಕಾಯಕಥಕದರ್ಶನಾ ದಿಸದಾಂಕಾ ಅವಿರಪೇನಾಂ ತದಾ
ಶೋ ಕಂತಾದೃಶೋಂ ಪರ್ಕತಭಾಗಾಭಾವಾತ್। ತದಪೇಕ್ಷಾಯಾಂ ಚವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯತ್ರಾಯಕಾ ನೈಕಾಂಶವ್ಯವಸಾಯೋಸಂಭವಾತ್ [illegible] ದಿಬಾಂಕಾಗ ತವ್ಯವ
ಸಾಯತಃ। ಅಪಕಾಯಕಥಕದರ್ಶನಾ ದಿವಕ್ಷಾಂ ತ್ತೌದೃಶೋಂ ಪರ್ಕತಭಾಗಾಂಶವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಭವನದಾತ್ತಾ ದೃಶೋಂ ಪರ್ಕತಭಾಗತ್ವೈಕತಾ ದೃಶಾಂಶವ್ಯವಸಾ
ಯಸ್ಯಾಬಭಪಾಪ್ಯವಗತತ್ವಾತ್ ತತ್ತ್ವಾಮಿಗ್ರಬತತ್ತ್ವಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾಪಾಕತ್ವೈಕಜ್ಞಾನಕಾಪೇಕತ್ವೈಕಭಪಾಪ್ಯವಗತ್ವೈವೆತಿಕತಮಾಂ ದಾಂಯಬಾ
ತ್ವ ಧಃ। [illegible]ಮಾಂಕವಿಷಯಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ಯಾಜ್ಞಾನವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಕಾಕ್ಯಂ ಯದಕೃತ್ವೈಕತಾ ತ್ವೈಸಗ್ರದಾವಿಶೇಷಣೇತಾ ದೃಶೋಂ ಪರ್ಕತಭಾಗಮಾಂದಾಯಬೋ ೪
ಕಽವ್ಯವಿಕಲ್ಪಾತ್। ವಸ್ತುತಸ್ತು ಸಸಂಬಂಧಿಕದಾಧಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಸ್ಯಸಂಬಂಧಿತಾವಚ್ಛೇದಕರೂಪೇಣಾ ಸಂಬಂಧಿವಿಷಯತ್ವನಿಯಮಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯಾಂ
ದಂ ತತ್ತಾವಿಶಿಷ್ಟೆ ತ್ತಾವಿಶಿಷ್ಟಯೋಂಕಭಿದಾಂಶಭವಾಪ್ಯಜ್ಞಾನಸಂಯೋಗಾದೆಕಭಾವಸ್ಯಚ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಏವಪರಂ ವಿಷಯಸಂಬಂಧಿಪ್ರತಿಯೋಗಿನಾಂ ಪ್ರ
ತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯಾಂಚ ತತ್ತಾಯಾಃ ಅಪಕಯವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಂ। ಇದಂಕತಿದಿಂದಿತ್ರಮಸ್ವತಿ ತದೂಪನಕ್ತಿ ಕ್ರುಷ್ಟಸ್ಯರಜತಸ್ಯದೋಷಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರೇತ್ಯಂ ಪಕಯವಸಾದಿ ೪
೯೦ ತತಿಷಾಂಬಾಕ್ಷಾ[illegible]ಃ। ಅತಿಯೋಗ್ಯತ್ರೋ ಪರ್ಕತಭಾಗಸ್ಯತ್ವೈಕಗಕಾರಾತ್ ಕಥಮಜ್ಞಾನಾ ದೃಶ್ಯಪರ್ಕತಭಾಗಮಾಂದಾಯಶೋಂಬಿಯೋಂಧಃ। [illegible]ವಿಷಯ
ಬಾಧತ್ರಮಕಾ ತ್ತೆಂಶವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಂದಾಯಬಾ ಧೋದಿ ಧಿತಿಕೃತೋಂಕ್ತ್ವಾ ಕತ್ವಪ್ರಮಾಂಶವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಂದಾಯತಿ [illegible]। ಶತೆತುಜ್ಞಾನ

ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಜನ್ಯಂ ಲಯದಸುಮಿತಿಭಿಕ್ಷಂತದಕೃತ್ಯೇನ ತಾಂತ್ರ್ಯಸಗ್ರಹಂ ವಿಶೇಷಣ್ಯತಾ ಕೃಷಸಾಂಖ್ಯಬೋಧಾ ದೃಶ್ಯವ್ಯವಸಾಯ ಪೂಂಜಾಯಬಾಂಧಃ। ಜ್ಞಾತ
ತಾಂ ಅಂಗಸ್ಯಾಸುಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಜನ್ಯತಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮವಸಂಗ್ರಹಯಭಿನ್ನಾಂತಂ ತ್ವಂ ಸಮುಪಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಸಾಂಖ್ಯಬೋಧಸ್ಯ ತತ್ವಿ
ಷಶೇಷ್ವೇವ ವಾರಣೇ ಘಟಜ್ಞಾನವಾನ್ ಘಟಾಭಾವತ್ವ ಉತ್ಪನ್ನ ಪೂರ್ವವಾರಣಾಯ ತಜ್ಞಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯ ತ್ಯಾದಿವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾತ್॥ ವಾದಪ್ರ
೮ ತಿ। ಪ್ರಮಾಣೂಪಜಾದ್ವೈತಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶ್ರಯಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಮೇವ ವಚನಂ ಭವತೀತಿ ಭ್ರಮಪರ್ಯಂತಾನುಸರಣಂ। ರಜತೇ ಇದಂ ರಜತಮಿತಿ ಜ್ಞಾ
ನಾಂತರೇದಂ ರಜತತಯಾ ಬಾಧಾ ಮಿಂತ್ಯಾದೃಶವ್ಯವಸಾಯೇನ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಯಮತೇ ತು ಇದಂ ರ
ಜತಮಿತಿ ಗ್ರಹಣಾ ಸ್ಮರಣೇ ತ್ರಯ ಬಾಧೋಂತರಭಾವಿನೇ ಇದಂ ರಜತಮಿತಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಮನ್ಯವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ಗ್ರಹಂ
ಪ್ರತಿಬಾಧಕಗ್ರಹಸ್ಯೈವಿಷಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ರಜತತ್ವವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿತ್ವಸ್ಯ ಚ ಭಿನ್ನಂ ಪ್ರಿಯಚಕ್ಷ್ವಾದಿನಾ ಅವಶ್ಯಾಭ್ಯುಪೇಯತ್ವಾತ್ ತದಭಾವೇ ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯತ್ರಯ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯ ಅಭಾವಾದೇವ ಬಾಧಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರೈವ । ಇದಾನೀಂ। ವಾದಪ್ರಮತಾ ತತ್ತ್ವ: ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ: ನ
ನಂ ರಜತಮಿತಿ ಬಾಧ [redacted] ಸ್ವಇದಂ ರಜತಮಿತಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಯಾ ಅಧಿಕರಣತಾ ತತ್ರ ಏಕಾ ಮಿಶ್ರಿತ ರಜತವಿಶಿಷ್ಟ
ಕತ್ವಪ್ರಹಂ ಪ್ರತ್ಯುತಿ ಬಂಧಕತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ರಜತೇ ರಜತ ಘಟಪ್ರಸಂಕ್ತೇನಾ ಪ್ರಕಾರೇಣ ತತ್ರ ಕರಜತತ್ವಗ್ರಹಂ ಇತಿ ಸಮಾನವಿಷಯತ್ವೇ

ಲಬ್ಧಿಯೋಗ್ಯತ್ವಾಭಾವಾನ್ಮತಾಂತರೀಯ [illegible] ದ ಪ್ರಸಂಗಾಂ ವೇ [illegible]। ವಿಶೇಷಣಸ್ತು। ತಾದೃಶಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಸ್ವಜನ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯೇತಿ ಶೇಷ:। ತೇನ ಯತ್ರ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ತತ್ರ ತಜ್ಜನ್ಯ
ಗ್ರಹಸ್ಥಾ ತದಾ ಬಾಧಗ್ರಹಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯಾಂ ವೇ ಬಲವತ್ತ್ವತಿ:। [illegible] ಬಾಧಗ್ರಹೋ ಯದಿ ರಜತೇ ದಂ ರಜತಮಿತಿ ಗ್ರಹ: ತದಾ ಗುರುಮತೇ ಪ್ರತಿ
ಬಂಧಿ: ಯದ್ಯಗ್ರಹೋ ತಾಸಂಸರ್ಗಸ್ಯ ರಜತಭೇದಸ್ಯ ಶುಕ್ತಿಸ್ತು ತಾಮಿತ್ರಾ ಇಮತಾ ಸಂಗ್ರಹ:। ಏವಂ ಯತ್ರ ಬಾಧಗ್ರಹ ಏವ ನ ಜಾತ: ತತ್ರಾಪಿ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಯೋಂ ವಾಂತ ತಾದ ದ್ವಿಶೇಷಣಾ ಮಹು ಚಿತಮಿತ್ಯತ ಆಹ [illegible]। [illegible]। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಿತ್ವಂ ತ್ರಿವ ಬಾಧತ್ವವ ದರದಾನ ಕ್ವಚಿದಪಿ ವಿನಾ ಬಾಧ
ಗ್ರಹ: ಉಪಾಧೇಯ: ಯತ್ರ ಬಾಧತ್ವವನ್ಸಂಯಕ್ತಾ ತತ್ರ ದೋಷಜ್ಞಾನ ತತ್ರ ವಿಶೇಷಣಾಂ ನ ದೇಯಮಿತಿ ಭಾವ: [illegible] ದರ್ಶನಾಮಕ ದೋಷ: ಪಂಚ: ಇತ್ಯಾ
ದಾ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವನ್ನೈವಂ ತೋಂ ಗ್ರತಾವತ್ ದರ್ಶ ತ ಯೋಂ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮಂ ಪಂಚ: ಓ ದರ್ಶನಾಮಕ ತತ್ಸ್ವರೂಪ್ಯಾಕಾರಕೋ ಬಾಧ:। ತನ್ನ್ಯಗುರು ನಯೋಬಸ್ವ ಪ್ರ
ಕಾಶಿತ ಯೋ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವವತಿ ತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹದುಕೋ ಧಾತ್ವಬಾಧತ್ವಸಂಭವತ್ವತಿ ಬೋಧ ಪರ್ಯಂತಾ ನು [illegible]। ಯದೃಶ್ಯ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ
ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನೇ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವೇನ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮಸ್ಯ ವಿವಿಧ ಯತ್ನೇಗುರುಮತೇ ಪ್ರಕಾಶಿತ ಯೋ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವವತಿ ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಸಂಭವೇನ ಬಾಧಂ
ಭವ: [illegible] ವಿನಾ ಧರ್ಮತ್ವ ಸಂಬಂಧ ಮಿವೇತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವಾ ಭಾವೇ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವರೂಪೇಣಾ ಸಾ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮಿತ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಿ [illegible] ದರ್ಶ ತತ್ರ
ತದ್ಯತ್ವ ಸ್ಯಾವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ತ್ವೇನ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಮವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯೋಂ ವ ತ್ವ ಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಗುರುಭಿ ರಭ್ಯುಪಗತಂ। ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನೇ ನ
ಯೋಂ ಗ್ರಹಾವಚ್ ದರ್ಶನ ಭಾವೇ ಓ ದರ್ಶನ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯ ತಯಾ ಭಾನ ಮಿತಿ ತಾದೃಶಾ ಪ್ಲುಬೋ ಧಸ್ಯ ಜೂಕ್ತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಗ್ರಹ ತತ್ಪ್ರಭಾವಾ ತ್ವ ಗ್ರ

ಕ

ಸ್ವ

ಪ್ರಶ್ನಂ
೧೨

೧ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಮುಖ್ಯವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಘಟಿತತ್ವಾದಿನ

ಅಪ್ರವಶಂ ತತ್ತ್ವದರ್ಶಾ

ರಸಾತ್

ರುಮತಿ ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಃ। ಅತ್ರ [illegible] ವಘಟಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಶಾಬ್ದಬೋಧೇ ವಿಷಯತ್ವವತ್ತ್ವಾದೇರವಿಷಯೀಕರಣತ್ರಯಮಿದಾನೀಂ ಇತಿ ವಿವಕ್ಷಾಂ ತ
ರಾಂಶಸ್ಯ ಕರಣಾಂಶಪರ್ಯಂತಾಂ ತ್ರಿಕಾಲಮತಂ। ಅನ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ಅವಿಶೇಷಣಾಂಶೇ ತತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ರಯತ್ವೇನಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶತಯಾ ಚ ತದ್ಗ್ರಹ
ತ್ವೇನ ಅನಾಭಾನಂ ಭವಾತ್। ಅತ ಏವ ಫಲಮಿತಿ ಪ್ರಯೋಜನತ್ವೇ ಫಲದಂ ಇತಿ ತಯಾ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನ ತ್ವೇನ ಪ್ರಕಾಶಕಾ [illegible]। ಶಬ್ದಾದಪ್ಯ ಸ್ವ
ತಸ್ಯೇತಿ ಅಭ್ಯುಪಗಮತನಿಷ್ಠಾಭಿಕ್ಷ್ವಾದ್ಯಾಪ್ತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ [illegible]। ವಿದರ್ಶನಾ ತದ್ವತ್ತ್ವವತೀತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಣೇ। [illegible] ಅಭ್ಯುಪಗಮೋ [illegible]। ತಥಾ ಚ ತ
ದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕಅಭ್ಯುಪಗತಾ ಅಭ್ಯುಪಗತಂ ಯತ್ ದ್ವಿತ್ವಮನ್ಯಪದೇತಿ ಭಾವಃ। ಅಪ್ರಾಕಶಬ್ದಾಂಶ ಪ್ರತಿಶನ್ನತ್ವೇನ ಅಭ್ಯುಪಮತೇ ಸಾಂಶಕತಾ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ತ
ಸ್ಯಲಭ್ಯತೇ। ಯತ ಏವಕ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಅತ ಏವ ತಾದೃಶ ಅಭ್ಯುಪಮತನಿಷ್ಠಾ ಅಭಿಕ್ಷ್ವಾದ್ಯಾಪ್ತಿ ಶಯಂ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಯಿತುಮನ್ಯೇ: ದಿಶಯತಿ [illegible]
ಗ್ರಹೇ [illegible]। ವಿದರ್ಶನಾ ಅನಕ್ಷ್ವ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹೋ ಬೋಧ್ಯ ಇತಿ: [illegible] ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಪಿ [illegible]। ತಾದೃಶಸ್ವಭಿನ್ನೇ ತಿಷ್ಠ: [illegible] ದರ್ಶನಾ ಮತದರ್ಶನಾ ಯೋಂ ಥಾ
ತ್ರಕಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವತ್ತ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಪ್ರಕಾರ ತಾದೃಶ ಅಭಿಕ್ಷ್ವಮಿತಿ ಯಾಥ: । ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇ ಆಶಯಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ಶಬ್ದಾದಿತಿ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಾ ಥ ಸಾಪೇಕ್ಷಯಂ
ಕತಾಂ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಕಾಮ್ಯಸಾಂ ಥಕತಾ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನೈಕತ್ವೇ ಪಾಂ [illegible] ಕಾಮ್ಯಸಾಂ ಥಕತಾ ಜ್ಞಾನೇತಿ ಪಾಂತಿ ಕಾಮ್ಯಸಾಂ ಥಕತಾಂ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನೈವ ತತ್ತ್ವತ್ವಪ್ರಕ್ಷೋ [illegible]।
ಅಭ್ಯುಪಮತೇ ವಿಶ್ವಾಸ್ಯಬೋಧಕತ್ವ ಅಕ್ಷಯೇ ತಾದೃಶದಕ ವಿಷಯ ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇ ಪದಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಶಯಿ ತಾಂ ಪರೇ ದಕಜ್ಞಾನಕಸ್ವಸಾ ಬೋಧೋ ಥ ಶಕ್ತಿ ತಯಾ
ಪದಾರ್ಥಕೃತ ದ್ವಾಶ್ವತಾಂ ಶಬ್ದಸಾಂ ಪರತ್ವಂ ಪ್ರಪಕ್ಷಾಕ ಅಭ್ಯುಪಗಮೋದಿ ತ್ವರ್ಥ: । [illegible] ಅಭ್ಯುಪಮತನಿಷ್ಠಾಭಿಕ್ಷ್ವತ್ವಾದೃಶಸಾಂ ಪರತ್ವಮಕ್ಷ ತಪಿ ಇತಿ ತಯಾ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಶಕ್ತಾ ಇತಿ ಭಾವಃ। ... ಯೋಗ್ಯತಾಂಚ। ತೇಷಾಂ। ಗುರುಣಾಂ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ। ತದ್ವತ್ವ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಷಯತ್ವಂ। ತಥಾ
... ಪದಾರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ಘಟಿತ ಶಾಬ್ದಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ... ಪರಕಾಮಕರ್ತವ್ಯತಾ ... ಪದಾರ್ಥಗ್ರಾಹ
ಕತ್ವೇ ... ತನ್ನಿಷ್ಠ ತ್ವವೃತ್ತಿ ... ಶಾಬ್ದಗ್ರಾಹಕತ್ವ ... ಗುರು ಮತೇ ಭಾವ ... ಇತಿ ಭಾವಃ। ಪದಾರ್ಥ ...
ಏಕವಿಶೇಷ್ಯ ... ವಿಶೇಷ್ಯಾಂ ... ಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ... ಪ್ರವಿಷ್ಟ ... ಇತಿ। ... ಕಾಮಕರ್ತವ್ಯತಾ ...
... ವಿಷಯತ್ವ ... ಯೋಗ್ಯ ... ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ... ಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ... ಪ್ರವಿಷ್ಟ ... ತಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯ ...
... ಯೋಗ್ಯತಿ। ... ಪ್ರಕಾರತಾ ... ಇತಿ। ಏಕವಿಶೇಷ್ಯೇತಿ। ಏಕವಿಶೇಷ್ಯ ...
... ಶಾಬ್ದಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ। ವಿಶೇಷಾಂ ... ಇತಿ। ... ಪ್ರಕಾರ
... ಯತ್ರ ಏಕವಿಶೇಷ್ಯ ... ವಿಷಯ ... ಶಾಬ್ದಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ... ಉಪಗಮ ...
... ಏಕವಿಶೇಷ್ಯ ... ಶಾಬ್ದಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ... ವಿಶೇಷ್ಯ ...
ಗಮಾಂ ಇತಿ। ... ಶಾಬ್ದಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಅಭ್ಯುಪಗಮಾಂ ... ಕಾಮ ಇತಿ। ...
ಭೋಂ ಧ ... ಸ್ವೀಕಾರೋಯಂ। ... ಅಭ್ಯುಪಗಮ ಇತಿ। ... ಯೋಗ್ಯ ...

೨ ಯೋಗ್ಯ

ಪ್ರಶಿಷ್ಯಂ
೧೬

ನಾಶ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಚತ್ವೇನಾಭ್ಯುಪಗಮಾದಿತಿ। ತದುಕ್ತಂ। ಅಭಿಧಾಭಾವನಾಮಾಹುರನ್ಯಾಮೇವ ಲಿಙಾದಯಃ। ಅರ್ಥಾತ್ಮಭಾವನಾ ತ್ವನ್ಯಾ ಸರ್ವಾಖ್ಯಾತಸ್ಯ ಗೋಚ
ರ ಇತಿ। ತಥಾ ಚ ತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವಂ ವರ್ತತ ಏವ ತಾದೃಶಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ನನು ಘಟೇ ಜಲಮಾಹರೇತ್ಯಾದೌ ಜ್ಞಾನ ವಿ
ಷಯತ್ವರೂಪೇಣ ಘಟತಾತ್ಪರ್ಯ ಸತ್ವೇ ಚ ಘಟ ಕರ್ತೃಕ ದುಷ್ಟಿ ಶಂ ವಿನಾ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವೇ ಘಟೇ ಜಲಮಾಹರೇತ್ಯಾದೌ ಯೋಗ್ಯತಾ ಭವತಿ। ತತ್ರ ಯೋಗ್ಯತಾ
ವಚ್ಛೇದಕ ವಿಧೇಯಾಂಶ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವಂ ಬಾಧ್ಯಂ ಪ್ರಕಾರತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ವಿಷಯ ಇತಿ ಚೇತ್ ತದರ್ಥ ವಿಷಯಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್। [illegible]
ಆತ್ಮ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವಂ ತಾದೃಶಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ವರ್ತತ ಏವ। ತ[redacted]ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೋ ಜ್ಞಾತಃ। ನನು ಯತ್ರ ಯಾ
ನಿಶ್ಚಿತ ಸತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನಾಂತರಾಪಾದಕತ್ವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಜ್ಞಾನ ಸತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿ। ತದ್ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವ
ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವೇ ತದುಭಯರೂಪೇಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಮಿತಿತ್ವ ಧರ್ಮ ತತ್ವದ ತದರ್ಶನೇ ತದುಭಯ ನತ ತದಾ ವಿಷಯಾಂ ಸಾಂ
ಮಗ್ರ್ಯಸ್ಯ ಅಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತ ತ್ವಾತ್ ತದ್ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಷಯ ತದ್ಧರ್ಮಕ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಮಾತ್ವ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಮಿ
ಜ್ಞಾನ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಾತ್। ಏವಂ ಯೋಗ ವಿಷಯ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಮಿತಿ ವಿಧ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ಗುಣಃ[redacted]ತದ್ವಿ ತತ್ವ ಮಾನಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾ
ನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಚ ಪ್ರಮಿತ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟ ತಾದೃಶ ವಾಚ್ಯವಾಚಕಭಾವಾತ್। ಏವಂ ತಾದೃಶ ಮಾನಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಷಯಮಾಪಾದಕ ಮಿತಿ ಜನಕ ಮಿತಿ ತದ್ಧ
ಮಾನೇ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರ ಮಿತಿ ಜನಕ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಇತಿ ಚೇತ್। ತಾದೃಶ ಗ್ರಾಹಕ ವಿಷಯ ಗುಣ ಪ್ರಮಿತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟ ತತ್ಸಾಮಗ್ರೀ ವಿಶೇಷ

=ವ್ಯವಸಾಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಯೋರೇಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಉಷ್ಣಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇನ ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ... ಗರ್ಭತಾ। ತದರ್ಥಮೇವ ... ವಿಷಯಕ=
=ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅವಿ: ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾ ... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ತಾಂ ... ಗುರುಮತಸಂಗ್ರಹಃ:=

... ಜ್ಞಾನ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಗುರುಮತೇ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ತತ್ರ ... ಪ್ರಮಾಣಯೋ: ಅ... ವಿಶೇಷ ... ಪ್ರಮಿ ... ತ್ವಸ್ಯ ... ತಾಪ ...
... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ಉಷ್ಣಮತೇ ... ಸಂ ... । ... ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... । ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ವ್ಯವಸಾಯ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಂ ...
... ಗುರುಮತಿ ... ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ತ... ವಿ... । ಅತ್ರ ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಂಶೇ ... ಗುರುಮಿಶ್ರಮತಾನಾಂ ಸಂಗ್ರಹಃ: [redacted] ವ್ಯವಸಾಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಯೋರೇಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಉಷ್ಣಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಅನುವ್ಯ-
ವಸಾಯವಿಷಯತಾಂಶೇ ... ಗರ್ಭತಾ। ತದರ್ಥಮೇವ ... ವಿಷಯ... । ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅವಿ: ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾಂಶ...
... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ತಾಂ ... ಗುರುಮತಸಂಗ್ರಹಃ:। ಏವಂ ... ಜ್ಞಾನ ... ವಿಷಯ ... ಕೇವಲ ... ತ್ವಾದಿ ...
ಮತ್ರ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾ ... ತಾಂ ... । ಅತ್ರ ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ಉಷ್ಣಮತಾ ... ಸಂಗ್ರಹಃ;
ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಉಷ್ಣಮತೇ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಅ... । ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಗ್ರಾಹಕ ...
... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ಯತ್ರ ... ಇತಿ ... ವಿಷಯ ... ತತ್ರ ...
... ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ... ಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಉಷ್ಣಮತಾನಿ ... ಗ್ರಾಹಕತಾ ...
... ಸಾಮಗ್ರೀ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ... ಗುರುಮತೇ ... ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾ ... । ಅತ ಇತಿ ... ಯಾಂ
ಯಾಂ

ಪ್ರ.ಭ. ೨ (= ತಥಾಚ ಭಟ್ಟಮತಾನಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತಾ ಜ್ಞಾತತಾಲಿಂಗಕಾನುಮಿತಿಸ್ತಾವತ್ಸಾಮಗ್ರೀತದ್ಘಟಿತತ್ವಸ್ಯೋಕ್ತಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ಸತ್ತ್ವೇ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಭಾವಃ =)

೨ ಮಸ್ಯ ೧ ಶೋ ಯಾ

೧೭

ಗಾಂ ದಿವಿಷಯಕಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ವೇದಜನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಗುಣಾದಿತಿ ಅನುಮಿತಿಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ತದನುಮಿತಿಮೂಲಕಸ್ಮೃತಿಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಭಟ್ಟಮತೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವ
ಭಾವಮಭ್ಯುಪಗಮ್ಯ ತಾದೃಶಾನುಮಿತಿಸಾಮಗ್ರೀಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಭಾವೇ ಬಾಧಕಾಭಾವಾತ್ । ಅತ ಏವಾಗ್ರೇ ಧಾರಾವಾಹಿಕ ಭಟ್ಟಸ್ಯ ತಾದೃಶಾನುಮಿ
ತಿಸ್ಮೃತಿಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಅವಿಶಿಷ್ಟಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಭ್ಯುಪಗಮಾತ್ ತಾದೃಶಭಟ್ಟಮತಾನಿಷ್ಟಖಂಡನ ಇತಿ ತೇನಾಪೀಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಸಂಯೋಗಾದ್ಯಾಂಶಾನಾಮಿತಿ ಸ್ಯ
ಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯ ಕತ್ವೇ ದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ನಿರಸ್ಯೋದಿತಿ । ಅತ ಏವ ಪ್ರಯೋಜಕದ್ಯೋತ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಪ್ರಸಂಗಂ ದೂಷಯತಿ ಸ್ಮೃತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಮೂಲಗ್ರಂಥಾವಿರು
ದ್ಧಮಾಹ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತ್ವೇನೇತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದರ್ಶಿತವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರಾಗ್ವತ್ ವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ ಬಾಧಕಪ್ರಮಾಣಾಂತರಸ್ಯಾವಸರಾಭಾವಾದಿತಿ ತಾದೃಶಬಾಧಾಭಾ
ವವಿಶಿಷ್ಟ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ವಿಶಿಷ್ಟೋಪಾಧಿ । ಪಾಕಜೋತ್ಪತ್ತಿವಿಕಲ್ಪಾರ್ಥಃ । ತಥಾಚ ಯತ್ರ ಬಾಧಕಪ್ರಮಾಣಾಂತರ ಅನುಪಪತ್ತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ೭
ತತ್ರ ತದ್ವಿಶೇಷಣಾಂಶೇಯಮಿತಿ ಭಾವಃ । ಲಿಂಗಸಂಯೋಗವತ್ತ್ವೇ ಚೇತ್ಯಾತ್ರಿಯಾಸಂಗತಿಃ ಪ್ರಕಾರಸ್ಯ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇತಿ ಭೇದಕಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ
ಕ ಅಂತರಂಗತ್ವಪಕ್ಷೇ ಇದಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯತಾವ್ಯಾಪ್ತೌ ತೇ ವಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಗೃಹೀತ ಏವ ತತ್ರ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯೇ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಯೋಗವ್ಯವಚ್ಛೇದಮೂಲತ್ವಾತ್ ತಥಾ ನಯತ್ವೇಂ ಚ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮನುಮಿತಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯಾನ್ಯತ್ರ
ಪಾ ಕ್ರಮವಿಭಾಗ ದ್ವಿತೀಯಾನಿಷ್ಟಸಾಧನಂ ಕಥಂ ಸಂಭವತಿ ಚೇದಾಹ ತಥಾಚ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕೇ ಯಾವತ್ತ್ವಸ್ಯ ಆವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ತತ್ರ ತದನುಭವ ಇತಿ ತಥಾ
ಹ ಯ ಥಾ ವತಿ । ತಸ್ಮಾತ್ । ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕೇ ತ್ವಾದಿಗ್ರಂಥಾತ್ । ಅಯಮರ್ಥಃ । ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕಯಾವತ್ತ್ವ ಘಟಕಾರ್ಥಃ । ಏವಕಾರ

ಗ್ರಾಹ್ಯ

ರ್ಥನಿವಿವೇಚನಮಿತಿ ಪ್ರಕಾಶೋರ್ಥಃ ಕ್ವಾಚಿತ್ಕಸಮವಾಯಿತ್ವಾತ್ ಕ್ವಚಿದೇವಕಾರಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಯಾ ಸಂಗತಸ್ಯ ವ್ಯಾವೃತ್ತಿಃ ತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛೇದೇನ ತದ್ಬೋಧಕತ್ವಮಸ್ತು ಭವಬಲಾದಾ
ಠ ಶ್ರಯತ್ವೇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ವಿಷಯಂ ಗೃಹ್ಣಾತೀತ್ಯುಪಪತ್ತಿಃ ಸ್ವಾಶ್ರಯಾಂಶೇ ತಂ ಗೃಹ್ಣಾತೀತ್ಯುಪಪತ್ತಿಯೋಗಾತ್ ತಥಾಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾ
ಯೋಗ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾಯೋಗ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಾದೃಶಯೋಗ್ಯತಾ
ಪ್ರಮಿತ್ವಾತ್ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇ ದ್ವೈವಲಕ್ಷಣ್ಯಯೋಗ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದ್ಯತ್ವಾತ್ । ತಥಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹ
ಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇ ಸಾಂ ವ್ಯತ್ಯಯತ್ವಾರ್ಥಃ । ತತ್ರ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಾತ್ರೇ ಮಾತ್ರಪದಂ
ತ್ರಿತ್ವಾರ್ಥಕಂ ಯಾವತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತ್ವ ಸ್ವಾಂಶಾಯಿತ್ವಾರ್ಥಃ । ತತ್ತ್ವ ವೇನಾ ಏವಕಾರಸಮಭಿವ್ಯಾಹಾರಾದೇವ ಸಾಮಂಜಸ್ಯೇ ಸಾಮಂತ್ರ್ಯೇನಾಯಾ
ವತ್ತ್ವವಿಶೇಷಣಮಫಲಮಿತಿ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಃ । ಸ್ವಾಂಶಯವಾದಿ ತ್ವೇನಯಿತ್ವಂ ಚಿಕೀರ್ಷಾಂ ಸಕಲೈಯಾಧ್ಯಾಯಿಕೋಂ ಪಕ್ಷಕೋಗಳ ಮತಾ ಸಂಗ್ರಹಃ ವ್ಯವ ಸಂ
ಸಾಂಶಯಿಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಸ್ಯ ಚೈವ ನವಸಮಂ ವಿವಾದ ಭಪ್ಪೈಯಾಧ್ಯಾಯಿಕೋಂ ಪಕ್ಷಕೋಸ್ತೈವ ಸಾಮಂಜಸ್ಯಮಿತ್ಯಾಹ್ಯೃಪಾ
ದಾಯಮನುಸೃತಂ ಏವಂ ಮಿಶ್ರಾಣಾಂ ವಿವಾದೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ವ್ಯಾಪಾದಾಯಮಪಿ ಏವಂ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತೋಷು ಜ್ಞಾನೇಷ್ಟಾಬೋಧೋ ತಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶತಯಾ ಗುರುಣ
ಯಿತುಷ್ಟಿ ಭಪದಿತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಸ್ಯ ತಾವತ್ವಮೀಮಾಂಸಕತ್ರಯ ಭೈಯಾಧ್ಯಾಯಿಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕ ಚಿಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಭಪ್ಪೈಮಿಶ್ರಮತೇ
ತೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಗ್ರಹೋತ್ತಮಾಂ ದಾಯಭಾಗಃ ಸಂಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾನೋಂ ಪರ ತಭಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಜ್ಞಾನಗತ ವ್ಯವಸಾಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಭಪ್ಪೈಗುರ್ವಾದೃಪ್ಯ

+ ಭಪ್ಪೈಯಾಧ್ಯಾಯಿಕೋಂ ಭಯಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ಮೀಮಾಂಸಕತ್ರಯ ನೈಯಾಧ್ಯಾಯಿಕೋಂ ಪಕ್ಷಸಂಗ್ರಹಃ ೪

ప్రతీక్షం

౧౮

యాం త యుహాయ

గతత్వేనతాదృశత్వాత్ ఏవంచ జ్ఞానప్రామాణ్యగ్రహే గ్రుమతేనాదృష్టాత అహా[redacted]యోరితి। తథాచ జ్ఞప్తిస్తైవ నమం విహాయ
జ్ఞప్తైర్వ్యాప్యయోర్హేతుఫలయోః। ఏవం మిశ్రాదిమతే బోధ్యం। తథాచ వ్యవసాయానువ్యవసాయజ్ఞాతతాంగతగ్రాహకమితయః; తయ
యని ష్ఠప్రామాణ్యగ్రాహకత్వాన్నత్తిత్రయసాధారణ్యమిత్యాహ:। అత్రచగురుమతే వివాదే వ్యవసాయ్యశ్చకత్వమగ్రాహ్యః ప్రామాణ్యగ్రా
హకత్వేచ వ్యాప్యయుక్తమతని ష్ఠత్వేచగురుమతని ష్ఠత్వ్యాపాత్తదుభయమతని ష్ఠత్వమవిశేషమితి ప్రతియోగిఘటితజ్ఞానగ్రాహ
కత్వప్రవేశః। వ్యాప్యయుక్తానిష్ఠా। వ్యాప్యయుక్తని ష్ఠత్వేచ ఉభయ వాదిని ష్ఠత్వ్యాపాదకత్వాదిత్యర్థః। జ్ఞాతతాపక్షేతత్వస్య
యనిష్ఠతాదృశవిశిష్టత్వస్య అతివ్యాప్తివారణాయ। తత్ర ప్రతీత్యేతి। జ్ఞానే ప్రత్యక్షేత్యర్థః। యదా మిశ్రేణ గౌ వివాదః తదా జ్ఞానగ్రాహకత్వం తర్కేణ
హేయంపాదితయం। వ్యాప్యగ్రాహకేతి జ్ఞాతతాంగతకర్తృజ్ఞానగానుమితిసామగ్ర్యాస్తు జ్ఞానప్రామాణ్యగ్రహే స్వప్రామాణ్య తత్ర
త్రయజ్ఞానగ్రాహకత్వం అవశ్యంవాచ్యమితి విశేష్యత్వార్థకం ఖతముపాదం। జ్ఞానం ప్రత్యక్షమితి। జ్ఞానగ్రాహకత్వస్య లక్షణే
జ్ఞానగ్రాహకత్వం తావదభావాత్। అన్యథా జ్ఞాతత్వభావాద్యనుభవగమ్యతే తత్త్వసామగ్ర్యా అవిగురుణే అనుభవగమ్యత్వస్యేత్యర్థ ఇతి। ఏదంచగురు
నవివాదేభవత్తుమిశ్రాభ్యాం వివాదేతు ప్రామాణ్యగ్రాహకత్వేతాదృశసామగ్ర్యా ఉభయవాదిని ష్ఠత్వేనైవ నిష్ఠత్వసాధకత్వ ప్రసక్తేః। త
యోరన్యథా జ్ఞాతత్వభవగమాత్। వృత్తికరణప్రకారత్వే। వృత్తికరణప్రకారత్వంతుగురుణయోజనాయామేవప్రవిష్టమితి। స్వం

ಪ್ರೋಕ್ತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ। ಬಾಧಕಾಭಾವನಿಶ್ಚಯಸಾಧ್ಯವಾಚಕಸ್ಯ ಬಾಧಕಪ್ರಶಸ್ಯಾಪ್ರೇವಿಶೇಷಣಾಂ। ಯಾಗವಿಷಯಕಂ ಕೃತ್ಯಮಿತಿ ವೇದಜನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಗುಣಯೋ
ಜ್ಞಾನತ್ವಾದಿತ್ಯನುಮಾನೇ ವಿಪ್ರಪ್ರೋಕ್ತವಿಪಕ್ಷಯೋರ್ದೋಷ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಏವಂ ಗ್ರಾಹಕಕೃತ್ಯಭಾಗಮಪಾಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವೇ ಉಭಯ
ವಾದಿನಿಷ್ಠಂ ತನ್ನಿಶ್ಚಯಾವದ್ಧ್ಯಗ್ರಾಹಕವಿಷಯೀಭವತೀತಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಸ್ವತಸ್ತ್ವಾದಿಗವಕೃತ್ಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತಥಾ ಕೃತ್ಯಮಿತಿ। ಚಿಂತಾಯಾಂ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹ
ಕತ್ವೇನ ಯತ್ಸ್ವಾಮಾನ್ಯಕಷ್ಟಂ ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವೇನೈವ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯ ಇತಿ ವ್ಯರ್ಥಂ। ಘಟೇತಿ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತಾಘಟಿತವ್ಯವಸಾಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಗುಣಮತಿ
ತ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೋಕ್ತ್ಯಾಯಾ ಇತಿ ಕಥಂ ತದ್ಯಾಮಿಶ್ರಮತೇ ಘಟತ್ವಮತೇ ಚ ತಯಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೋಪಪತ್ತಿಃ। ಉಕ್ತೈ
ಕಮ ತಂ ಪಂಡಾನೇತು ಕ್ತ್ರಿತಯಮತಸಾಧಾರಣೀ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿರಿತಿ। ರೂಪಾದನುಘಟಕ ಘಟತ್ವಜ್ಞಾನವಿಷಯಾ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಘಟಿತ ಜ್ಞಾತತಾ
ಘಟಜ್ಞಾನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತಿ ಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ತದುಭಯನಿಷ್ಠಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಪ್ರಭಾವಯೋ: ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾಸ್ತಿ ಕಥಂ ತತ್ವ ಇತ್ಯಂ ಮಂತವ್ಯಂ।। ತತ್ಪ್ರಾಯಸ್ತಿ
ಯತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾನಜ್ಞಾನಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವೇತ್ಯರ್ಥಃ। ತದ್ಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತಯಾ ಘಟಜ್ಞಾನವಿಷಯಕತಜ್ಞಾನಸಮಾನಾಧಿಕರಣ
೧೦ ಜ್ಞಾತತ್ವ ಜ್ಞಾನಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವೈತ್ಯರ್ಥಃ। ಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತಯಾ ಘಟಜ್ಞಾನವಿಷಯಕತಜ್ಞಾನಸಮಾನಾಧಿಕರಣಂ ಜ್ಞಾನಂ
ಗುಣಮತೈವ್ಯವಸಾಯ ಏವ ಮಿಶ್ರಮತಿ ಅನುವ್ಯವಸಾಯಃ ಭಟ್ಟಮತೇ ಜ್ಞಾತತಾ ಅಂಗಕಾರಮಿತಿ; ತದೇ ಜನ್ಯಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತಯಾ ಜ್ಞಾನಸಮಾ
ನಾಧಿಕರಣ: ತ ಏವ ತದ್ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾವೃತ್ತಿತಯಾ ಮತಸಂಗ್ರಹಃ। ತೃತೀಯೇ ಕ್ಷಮತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮೇತ್ಯನುಮಿತಾ ಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವ ಪಕ್ಷತಯಾ ತದ್ವಿಷಯಕತ್ವ
ಯದಾ ಯತ್ನಮಾನಸ್ಸೇನ ವಿವಾದಃ; ತನ್ಮತನಿಷ್ಠಂ ಯತ್ತ ೪

తథా

సామానాధికరణావగాహమహాత్త్రజ్ఞానత్వతయోః ప్రామాణ్యగ్రహమితిరేవ తార్కికసామ్యసంభవః। ...మతేప్యయం జ్ఞానం తథాపి విశిష్టప్రకార
విశిష్టప్రకారకజ్ఞానసాధ్యత్వాత్ జ్ఞానత్వాదిప్రత్యక్షవిశిష్టప్రకారకత్వ ప్రకారకజ్ఞానత్వజ్ఞానం తదేవ వ్యాపకత్వం గృహీతం ప్రకార
కత్వాభావాదనుమితావప్యవశ్యం జ్ఞానం నిష్ప్రకారకత్వేన వ్యాప్తిజ్ఞానం ప్రమాణం తత్త్వత్కారణతావాన్ ఇతి తత్త్వ
సంగ్రహః। ...ప్రకారజ్ఞానస్య విశేష ప్రామాణ్యగ్రహేయం తయోః తత్సామానాధికరణం తద్వ్యాప్యవిషయకం తదేవ తద్విశిష్టమపి తత్సా
మానాధికరణం తదేవ తత్ప్రామాణ్యత్వస్య కేవలాన్వయి తయోః సమానాధికరణావచ్ఛేదకత్వం తద్వ్యవస్థితికేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం ఇతి।
తథాచాన్వయదృష్టాన్తజ్ఞానమేవ తద్వ్యాపకత్వేనోపపాదనీయం తత్సమానాధికరణత్వం విశిష్టజ్ఞానం బోధ్యం। తత్రాపి తదభావతయా వైయర్థ్య
ప్రసంగభయాదితి। నైయాయికమతే ప్రకారజ్ఞానవ్యావర్తకమేవ। తత్సమానాధికరణం। తత్ర ప్రామాణ్యగ్రహే తద్వ్యాపకసమానాధిక
రణం। ...ప్రకారవిశేషణం। మీమాంసకమతే వ్యాప్యవృత్తిసంభవాత్ ప్రవృత్తేర్నియతసంబన్ధావచ్ఛేదకత్వతదభావవత్ప్రకారకత్వం ప్రవృత్తి। ప్రథమసమా
నాధికరణావచ్ఛేదకత్వం తద్వ్యాపకవిషయకజ్ఞానానుమితేర్వ్యాపకసమానాధికరణజ్ఞానప్రయోజకత్వాత్ తత్ప్రకారత్వాభావరూపేణ ప్రతిబన్ధకత్వః। చ
తత్సమానాధికరణావచ్ఛేదకత్వం తద్వ్యాపకవిషయక... తద్వ్యాపకసమానాధికరణజ్ఞానా... ఇత్యభిధానాత్ పురుషార్థ
ప్రత్యక్షజ్ఞానస్య ప్రామాణ్యత్వజనకప్రవృత్తిరయం వ్యతిరేకప్రతిబన్ధక ఇతి। తద్వ్యాపకత్వే తత్ప్రకారకత్వ విశేష్యజ్ఞానప్రామాణ్యత్వసామానాధికరణ్య

సాకం మవిశం భవతి తథా వృత్తయజపడితవృత్తిత్రయోజక(మ)ద్విపారణమివేతి తథాశిఖాకాశతి। విశిష్టేంద్రో నిష్టిసాధకం తు కసంభవ
త్వేవ మీమాంసకైరిష్యతే కంగీకారాత్। కారణభావప్రయుక్తత్వతి। ప్రయుక్తత్వం తదన్వయవ్యతిరేకానువిధాయిత్వే సతి తనమయసంబంధిత్వం।
వివేచితం సేదంన్యస్తాత్రిక సారమంజర్యాం। తద్భిన్నత్వమితి। సింహాబ్జయం తు గురుమతే అత్రికకరణభావన్యప్రత్యేతి అత్ర రూపవన్యస్మయత్వాస్యయ
౪ వృత్తిత్వేకార్యవిధాయిత్వమితి త్రిశయమతసాధారణ్యమితి। యథా శేషేతి। అయంయథా శేషమితి శబ్దాత్పరా యథా శేషమితి హా వత్త్వస్య రూపం
ధాతుశేషసంస్కారవత్త్వాదపూర్వత్వత్రపూర్వప్రతిశేషు అజ్ఞానం శేషమపూర్వాపేతు కాకమితి విషయతాయాం భాషకాభావాక్షపక్షధర్మ
లా తావలంతతా నష్టా పక్షతాయాం ప్రయాసగౌరవం దర్శయిష్యమాణాంశయ్యమతసంగ్రహోంకజ్ఞాతతాపక్షకాలమాంసేషు వృత్తావ్యే
త్వభిప్రాయేణేతి తద్యథేతి। ఇయమపి యథా శేషజ్ఞానకత్వా యథా శేషమితి తద్వత్ ఏవం సంస్కారపక్షే కాలమితావపి ఏకోస్తం।
= వృత్తి నిష్టవిశేష్యకరణత్వ వృత్తిమస్మృతిత్వరణత్వరణతత్ప్రత్రకారకభాజకతాయాం మీమాంసకా అప్యపగతత్వాద్వ్యభిచారఇత్యత: సంస్కారత్వే
౧ వత్తే ధర్మతావలంబిత। సాదృశ్యలక్షణస్యోపకారాదకమితి విషయాపూర్వదస్యప్రమాణాశ్రయాపూర్వతజ్జ్ఞానత్వేనకేపూర్వతజ్జ్ఞానాంశ అ
రత్యేకత్వే వృత్తజ్ఞానగ్రాహ్యత్వస్యతాపేక్షితి భావ:। ఏతద్పూర్వవత్తివత్తిషుత్వవత్ప్రకారకత్వాశ్రయవృత్తి: ప్రాతిస్వికరూపేణోపాదానాయవిప్ర
తిపత్తౌ కిర్తంసాధకం యోగ్యం। యద్యపిగ్రాహ్యప్రామాణ్యత్వయత్వేకతాత్యర్థజ్ఞానమాదాయప్రతిపత్తి తదాశుపత్వవతిషు పత్వప్రకా

అపూర్వ=

ಪ್ರಶಿಷ್ಟಂ

೨೦

ಜ್ಞಪ್ತಿ

ರಕತ್ವರೂಪೇಣ ತದಾಶ್ರಯಜ್ಞಾನಾಂತರವಿಷಯಕತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯಜ್ಞಾನತ್ವಜನ್ಯತಯಾನುಮಿತಿಸಾಧಕಮಿತ್ಯಾಹ ಅಥೇತಿ ಘಟಯತ್ರ ಘಟತ್ವಂ ಘಟತ್ವವತಿ
ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಘಟಪ್ರಮಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ... ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತಾಶ್ರಯಜ್ಞಾನಾಜನ್ಯತ್ವಾಪತ್ತಿರ್ಘಟ
ಧರ್ಮತಯಾ ತಜ್ಞ ಘಟಕತ್ವಮಿತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಕತ್ವಂತರ್ಥಃ। ತಥಾ ಚ ಘಟತ್ವಪ್ರಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಕಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಶ್ರಯ
ಯಾಂತತ್ವಾಪ್ಯಯಜ್ಞಾನಜನ್ಯಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವ [redacted] ಸ್ಯಾಸಾಧಕಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಘಟಘಟತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಘಟಕತ್ವೇ ತದಾಶ್ರಯಘಟ
ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಜನ್ಯತ್ವಾದಲ [redacted] ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯಾಮಿಶ್ರಘಟೇಚಾರ್ಥಘಟತ್ವ ಅಥ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಅವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾತ್ ಸ್ವರೂಪತ್ವಾದಿಃ ಪರಿಗ್ರಹಃ ತಥಾ
ಘಟವಿಶಿಷ್ಟಕತ್ವಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ವಾ ವಿಶಿಷ್ಟಾಸ್ಯಾದಾಯ ತದಾಶ್ರಯವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಜನ್ಯತ್ವಮಿತಿ ವಿವಕ್ಷಿತಮಪೀತ್ಯರ್ಥಃ ಅತ್ರಾಯಮ್
ಘಟೋ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಇತಿ ಪ್ರಮಾಂತರಂ ಅನುಮಿತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಣೇ ತ್ವಸ್ಯಾಸಾಧಕತ್ವಾದವಶ್ಯಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಘಟಕತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದೇರಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್ ತಥಾಪಿ ತದಾಶ್ರಯ ಪಕ್ಷೀಕೃತ ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನವಿಷಯ ಏವ ವಿವಕ್ಷಿತಃ ತಥಾ ಚ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಘಟವಿ
ಶೇಷಕತ್ವಜ್ಞಾನವಿಷಯೋ ಘಟಸ್ತದ್ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಜನ್ಯತ್ವಾನ್ನಿಸ್ಯಾಸಾಧಕಮಿತಿ ಭಾವಃ। ವಸ್ತುತಸ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತದ್ಘಟಕೀಭೂತ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾ
ದ್ಯಂಶೇ ಅವಶ್ಯಂ ತದಾಶ್ರಯ ಘಾಟಮಿತಿ ಮೀಮಾಂಸಕಾಂಗೀಕಾರೇಣ ತಾದೃಶವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿರುಕ್ತೇತಿ ಕಲ್ಪಮಮೂಲಕಾನುಮಿತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಮಾದಾ

ಯತ್ವಿಶೇಷಣಕತ್ವಮಿತಿ। ಇತ್ಥಂಚ ಲಾಘವಮಪಿ ತ್ರಿತ್ವಪದಸ್ಥ ಘಟಕತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತಂ। ತಾದೃಶೇತಿ। ಯಸ್ಮಿನ್ ಜ್ಞಾನೇ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ತತ್ತತ್ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಜ್ಞಾನಾನುವ್ಯವಸಾಯ
ತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನತ್ವಾತ್ ದೃಶ್ಯ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ತ್ವವಿಶೇಷ್ಯಕ ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ತತ್ತದ್ ಅಂಶೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರ ವಿಷಯತಾ ದೃಶ
ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವ ಕತತ್ತ್ವಂ ಅಂಶೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ತತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯಾಂಶೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತಿ। ಇತ್ಥಮೇವೇತಿ। ತತ್ಕೃತ ಇಯಂ ಜ್ಞಾತತಾ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನೇ ಅಸ್ತಿ ವಿಷಯತ್ವ
ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿತ್ಯತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಪ್ರತ್ಯಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಘಟಜ್ಞಾ
ನ ಏವ ಯತ್ಪ್ರಕಾರಕಯದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಜ್ಞಾನತಾ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕ ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಜ್ಞಾನ ... ತ್ವಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಣಂ ಭವತಿ ಏವಂ ಚ ತತ್ತಾಬಲಾತ್ ಘಟಜ್ಞಾನೇ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಲಾಭ ಇತಿ ನ ತತ್ಕೃತಾ ಸಂಗ್ರಹ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಯತ್ರಾಪೀತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಟ ಜ್ಞಾನೇ ಘಟಾವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಣಂ ಭವತೀತಿ
ಘಟಸ್ಯ ಪಟತ್ವೇ ಪಟತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ತ್ವಾಂಶೇ ತತ್ತಾದಿ ಸಮನುಗತಮಿತಿ ಗ್ರಾಹ್ಯ ತತ್ಕೃತಾ ಸಂಗ್ರಹಃ ನಿಶ್ಚಯಂ ಆಹ ತಥಾ ವಿಷಯಾ ತದ್ಜ್ಞಾ
ನ ಇತಿ ತಥಾ ಪಕ್ಷ ಏವ ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತಾದೃಶೇತಿ ಗ್ರಾಹ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವೇ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಜ್ಞಾನ ಅನುವ್ಯವಸಾಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವ
ನಿರ್ಣಯ ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಮರ್ಥಃ। ಯತ್ರ ಘಟಾದೌ ಅಂಗೀಕೃತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ತಸ್ಯ ಅನುವ್ಯವಸಾಯ ತದ್ಗ್ರಾಹ್ಯ ವಿಷಯ
ಕ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗತಾ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರತಿ ವಿಶೇಷಣ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕಾರಣತ್ವಾದ್ ಅನುವ್ಯವಸಾಯ ಇತಿ ತದನಿಶ್ಚಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ವಿಷಯ
೮ ಯತ್ವೇ ಇತ್ಯತ್ರ ತಥಾ ವಿಶಿಷ್ಟಮತಾ ಸಂಗ್ರಹ ಇತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ವಿಷಯಾನುವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೀನ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ

ಜ್ಞಾತತಾ

೪೪

ಸ್ವತ್ವೇನೈವ ತ್ರೈರಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯಾಂಗೀಕಾರಾತ್ ಪ್ರಮತಾಸಂಗ್ರಹಾಣಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾ [illegible]ವಸಾಯೇತಿ। ತಥಾಚ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಸ್ಯ ಅಂತ್ಯಮೇವ ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ರ ತತ್ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಂ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಜನ್ಯತ್ವೇನ ಯತ್ತ್ವಂ ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯಂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಾನಂತರ ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಪ್ರಮೇವೇತಿ ಭಾವಃ। ಜ್ಞಾನ ತತ್ರೈವೇತಿ
ಅವಿನಾ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವ ಪರಿಗ್ರಹಃ। ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೋಪಪತ್ತಿರ್ಗ್ರಾಹಕ ಜ್ಞಾನತ್ವಾನ್ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಾನಂತರಂ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರ
ಕಜ್ಞಾನತ್ವಗ್ರಹೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಾಜನ್ಯತಯಾ ನಿಷ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಾಜನ್ಯತಯಾ ತುಲ್ಯತ್ವಾನ್ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಸ್ಯಾವಿವಕ್ಷ
ಯಾಂ ಶೇಷ ಪ್ರಕಾರಕತಯಾ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನತಯಾ ತತ್ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯಾನಂತರಂ ಗ್ರಹಾಣಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗ್ರಹಃ ಕತ್ತಿ ತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ಜ್ಞಾನ [illegible]ಃ। ತದ್ಭಾವ
ಕಾರ್ಥಃ। ತದ್ಭಾವ ವಿಷಯಕತ್ವ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶೇಷಣಾರ್ಥಃ। [illegible]ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ಕ್ಷೇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಘಟಿತಂ ಚ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಘಟಿತತ್ರಯ ಮಾಪತ್ತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಅತ್ರ
ಕಪ್ರಮಾಣಾ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶೇಷಣಾರ್ಥಃ; ಅನ್ಯದಾ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನೇ ವೃತ್ತಿರೇವ [illegible]ಶ್ವರ ಜ್ಞಾನಾ ತತ್ತ್ವತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಶ್ರಯತಯಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ತ್ಯಾ
[illegible] ಶೇಷ ಧರ್ಮಿಣೋ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ರಹಿತತ್ವಂ [illegible] ತೇತಿ ತಥಾ ಚ ಘಟಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮೇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣ ಜನ್ಯಜ್ಞಾನ ಸ್ವತಃ ಜ್ಞಾನ [illegible] ತಜ್ಜ್ಞಾನೀಯತ್ವಂ ಚ ಘಟಜ್ಞಾ
ನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತ್ರಯ ಸ್ವವಿಷಯತ್ವ [illegible] ಸಾಧ್ಯ ಇತಿ ಭಾವಃ; [illegible] ಯತ್ರ ಘಟಾ ಪ್ರಮಾತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ ಪ್ರಮಾಣಂ ತದಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣ [illegible]
ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ರಯ ತದ್ಭಾವ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಾಜನ್ಯತ್ವಾಭಾವ ಇತಿ [illegible] ಪ ತಥಾ ತಜ್ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರತಾ ನಿರೂಪಿತ ವಿಶೇ

ಷ್ಯತಾಶ್ರಯಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತಜ್ಜಾತೀಯಜ್ಞಾನೇ ತಾದೃಶತ್ವೇಷು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಇತಿ। ಅನ್ಯಥಾ ಘಟಾದೌ ರಜತತ್ವಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಂ
ತರಂಗೇ ರಜತತ್ವಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಂ ತರಂಗೇ ರಜತಮಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯಾ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ಯಾತ್। ದೀಧಿತೌ। ಸಿದ್ಧಾಂತೇ ವಿಶೇಷಸಂಶಯೇ ತು ಸಾಮಾನ್ಯ
ತು ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯಾ ಗೃಹ್ಯತ ಇತಿ। ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಇತಿ। ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ್ಯತಾಕ ವಿಷಯತಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ
ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಜಕತಯಾ ಗುಣತಯಾ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಮಾಹ ಇತಿ। ಘಟ ಇತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಾದಿ। ಪ್ರಮೇಯ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಜ್ಞಾನೇ ಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾ
ಣ್ಯ ಘಟ ಇತ್ಯಾದಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿ ರೂಪ ವಿಷಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ಭವತೀತಿ ತದುಪಪಾದಯತಿ ಘಟ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತತಃ ಅತ್ರ ಪ್ರಥಮಂ ಚ ಘಟ ಏವ
ಘಟ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತದನಂತರಂ ಯಾವತ್ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಜಾಯತ ಇತಿ ಭವತೀತಿ ಸಂಶಯಃ। ತಾದೃಶ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವ ವಿವಕ್ಷಾ ನೇತಿ ತತ್ರ ಸಂಗ
ಸಂಭಾವನಾ ವಿ। ಘಟಃ ಪ್ರಮೇಯ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯ ತತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನೇ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಕಾಂತ ಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಘಟಾದಿ ಪ್ರಮೇಯ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯಾ ಜ್ಞಾನೇ ಜಲಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯೈವ ಪ್ರಕಾರತಯಾ ತದ್ವಿವಕ್ಷಯಾ
ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಶಯತ್ವಂ ತದಾದಿ ತಾದೃಶ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯತ್ವೇ ಯೋಗ್ಯಾಯುಕ್ತ ನಿಶ್ಚಯತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯಾಪತ್ತಿ
ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನಂ ತದ್ ಇತಿ ಪ್ರಯೋಜನಂ ದೀಧಿತೌ। ಸಿದ್ಧಾಂತೇ ಘಟಾದೌ। ತನ್ನೇತಿ ಯಾದೃಶ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ತತ್ರಾವಶ್ಯಂ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷ
ಯಕ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯತ್ವಮತೋ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ಭಾವಃ। ಘಟಾದೌ ತಾದೃಶ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಮತೇ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿನ

[redacted]

ಪ್ರ.ಶಿ.ಕ.

೨೨

ತಾವನ್ಮಾತ್ರಭಯಮತೇ ವಿಶೇಷಪ್ರಸಕ್ತಿಃ ಮೀಮಾಂಸಕಮತೇ ಘಂ ಜ್ಞಾನಾಮೀಂತ್ಯೇವ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಾಕಾರಾಂಗೀಕಾರಾತ್ ಸ್ವಮತೇ ನ ಮಿಶ್ರಮತಸಾಧಾರಣ್ಯೇನ
ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಾಭಾವ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯೇ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಕಾರತಾಕತ್ವಾತ್ ತತ್ರ ತದಭಾವಯಾಂ ವ
ಸಾಧ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಿರಿತಿ ಸರ್ವಮತಸಂಗತಂ [illegible]ವಿಶೇಷಸಾಧನಸ್ಯೈತದ್ಯುಕ್ತಿಯುತ್ತಯಾಂ ತತ್ರ ಮೀಮಾಂಸಕಪ್ರಸಕ್ತಿರಕ್ಷಣೇ ಚ ಜ್ಞಾನತ್ವದಿತಿ ಸೈದ್ಧಾಂ
೭ ಯುಕ್ತಮತ ಏವ ವಿಶೇಷಪ್ರಸಕ್ತಿರವಚ್ಛಿತಾಪ್ಯಶೇಷಾಮವಿತದಭಾವಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯತ್ವಾತ್ ತ ಯೋಗ್ಯಪ್ರಸಕ್ತ್ಯತದಭಾವಾ ಪ್ರಸಕ್ತಿರಿತಿ ವ್ಯವಸಾಯೋಽಸ್ತು ತತ್
ಜ್ಞಾನಂ ತ್ವತ್ಕಮೇವಮಿತ್ಯಾನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಮಿತಿ ವಕ್ಷ್ಯಾವಲಂಬೇನ ಸ್ವಮತೇ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಪ್ರಸಕ್ತಿರವಚ್ಛಿನ್ನಾ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನವಿಷಯಕತ್ವೇ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರ
ತಾಪ್ಯೇವಾತಿ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತಾದೃಶಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವವಿವಕ್ಷೈಶ್ಚ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಪ್ರಸಕ್ತೇಃ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ಯ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನೇ ವಿಷಯತ್ವೇ ವಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ವೇತಿ
ವಃ। [illegible]ಪ್ರಸಕ್ತಿ[illegible]। ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಷಯವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ಘಟಾದಾವಿತಿ ನ ಚ ಸಮವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ತದ್ವ್ಯ
ದಿ ಜ್ಞಾನೇ ಅಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾದ್ದಶಂ ಜ್ಞಾನ ಏವೇತಿ ದ್ವಿತೀಯಂ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಮಿತ್ಯಾದಿ ಅಂಗೀಕಾರಪದೇನ ತದಂಗೀಕಾರಮಾತ್ರತ್ವ। [illegible] ಜ್ಞಾನತಾಂ ಅಂಗೀಕಾರ
ಮಿತ್ಯಾಜ್ಞಾತತಾಯಾಃ ಅಪ್ರಕಾರತ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಕಾರತಯಾ ವಿ ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಿಸಂಭವಃ ತಾದೃಶಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ವಿಷಯಾಭ್ಯುಪಗಮೇ ಜ್ಞಾನ್ಯವಗಮ
ಕೇ ತಥಾಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಜ್ಞಾನೇ ಮಾಂಸಾ ಜ್ಞಾತತಾಯಾಂ ಸಾಧ್ಯಸಮರ್ಥನೇ ಜ್ಞಪ್ತಿಮತಾ ಸಂಗ್ರಹಃ। ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಂ ಚ ವೃತ್ತಿರಿತಿ। ತದ್ವ್ಯ
ವಿಷಯಕ ಕವಿಷಯಕಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನೇ ಚ ಕೃಪ್ತೇಃ ತ್ಯರ್ಥಃ। ಇತ್ಯೇತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಮತ ಮೀಮಾಂಸಕಾನಾಮಿತ್ಯೇವ ಜ್ಞಾತತಾಂ ಅಂಗೀಕಾರಮಿತ್ಯನೇನ ಪ್ರಕಾರಾತ್ ತಸ್ಯಾಪಿ

೨ (ತನ್ನಜ್ಞಾನೇ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಚೇತಿ ದಿತಿ ಯೋಗ್ಯಭಯವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ =) (= ದಿತಿ ಯೋಗ್ಯತಾದೃಶಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಚೇತಿ ವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ =) ೫

(= ಜ್ಞಾನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟವಿಷಯಕತ್ವಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಮಾಂ ಹಾ ಭಕ್ತಿರಿತಿ =) ೯

೧ (= ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಗ್ರಾಹಕೋ [illegible] ಕಲ್ಪಕಜ್ಞಾನಗೃಹೀತಯೋಃ [illegible] ಯೋಗ್ಯತಾ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟ [illegible])
(ಯದ್ಯಪಿ ಚಿಹ್ನ [illegible] ವಿಶೇಷ [illegible] = ೬) ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನ [illegible] ತದ್ವಿಷಯತ್ವಮೇವ ತದಿತಿ ಭಾವಃ =) ೧

ತ್ರೈಯಾಪ್ಯಯುಕ್ತೈಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ಇತಿ [illegible]। ಅತ್ರ ಮತ್ರಮತೇತಾ [illegible] ಕಲ್ಪಕಗ್ರಾಹ್ಯತಯಾ ಕ
[illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿಸಾ [illegible] ಮತಾ ಸಂಗ್ರಹಃ। ಜ್ಞಾತತಾ [illegible] ಇತಿ [illegible] ಕತಯಾ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
[illegible] ಕತಯಾ [illegible] ವಿಷಯ ಇತಿ [illegible]। ಅ [illegible] ಇತಿ। ಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿ [illegible]
[illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible]। ಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಜ್ಞಾನ [illegible] ವಿಷಯತಾ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಇತಿ। ಪ್ರಥಮ ವಿವ
[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಇತಿ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿ: =
[illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಇತಿ [illegible]। [illegible]
[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible]। [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible]
[illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible]
[illegible] ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ। [illegible] ಇತಿ। [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ವಿಷಯತಾ
[illegible] ವಿಷಯ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಇತಿ। [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ವಿಷಯ [illegible]।
[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಅಪ್ರ [illegible] ಜ್ಞಾ

ಪ್ರಶ್ನೆ
—೨೨

ಕ

ಕಂ ಶೃಂಗಗ್ರಾಹಿಕಯೈವ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತಥಾ ಚ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತಾವ್ಯಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯತ್ವ ಪರಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಅನಾಗತಾ ವಿಷಯ ಸ್ವವಿಷಯ
ತ್ವಾಶ್ರಿತ ಷಿದ್ಧ ವಚನಾರ್ಥಃ ತಥಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗ್ರಾಹಕೀಭೂತ ಜ್ಞಾನ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ರಯ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಾಜನ್ಯ ಅನಾಗತ ವಿಷಯಕ
ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಏತಕ್ಷೈಯತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತಾ ವ್ಯಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯತ್ವ ದೋಷ ಇತಿ ಧ್ಯೇಯಂ। ಅನಾಗತತ್ವಂ ಚ ಗ್ರಾಹಕೀ
ಭೂತ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಯಾಭಾವತ್ವಂ। ತದ್ವಿಷ್ಯ ದಂಶ ರಸ್ಯ ಕ್ತಿಷು ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಧಿನಾ ಧಿಯಾರ್ಥಃ। ತಥಾ ಹಿ ಕ ಸ್ವ ಜ್ಞಾನ ಸತ್ವ ನಾಗತ ವಿಷಯ
ಆ ಕತ್ವ ಅನಾಗತ ವಿಷಯ ತದ್ ಜ್ಞಾನ ಸತ್ವ ಸಂಭವಾತ್ ತತ್ಸ್ವಂ ಅನಾಗತೇತಿ। ಸ್ವ ಏವಂ ಪೂರ್ವ ಕಾಲ ವೃತ್ತಿತ್ವ ರೂಪ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನ ಸತ್ವ ಪಿ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾ
ನಾಧಿಕರಣತಾ ವ್ಯಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯತ್ವೇನ ಅನಾಗತ ವಿಷಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಷಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಕತಿಪಯ ಸಂಧಾನ ಇತಿ ಅಪಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೀನತ್ವೇ ತಥಾ ವ
ಪಾ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಯತ ತತ್ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ತಾ ವ್ಯಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಣೀಯಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೇತಿ। ಅತ್ರ ಚ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ತದ್ವ್ಯ
ಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ ಏವ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ। ನಾರಕೀಯ ಸ್ವ ಪ್ರಮಾತೃ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವತ ದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ತ್ವೈವ ನಾರಕೀಯ। ಅಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾನಾಧಿಕ
ರಣ ಪದಂ ದೇಯಂ। ಅಪ್ರತಿಬಂಧ ಕಾರಣಂ ಚರಮಂ ತು ಕಥಿಯ ಮಿತಿ ಧ್ಯೇಯಂ। ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾ ವಿಷಯಕ ತ್ವ ಕ್ತಿ ಅನಂತರ: ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರಸ್ಯೈವ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾತ್ರಾವಿ =
ವಿಷಯಕತ್ವಾ ಅತ ಆಹ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನೇತಿ। ಏತನ್ನ ಕತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವ ಪರ ವಿಷಯ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ರೂಪ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಃ। ತಥಾ ಹಿ ಕ ಭೂತ ಜ್ಞಾ
ಸ್ವತ ದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಭೂತ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಕತ್ವೇ ಇತಿ ಧ್ಯೇಯಂ। ಕಥಿತಿ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಮಾತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರಾಯ ಭಿಯಾರ್ಥಃ ಪ್ರಮಾತ್ವಸ್ಯ

ವ್ಯವಸಾಯಾತ್ಮಕ =

[illegible] ನಾಶ್ರಯೀಭೂತಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ [illegible] ತತ್ತದಾಶ್ರಯಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ತಸ್ಯಾಭಾನಾತ್। ಅನ್ಯಥಾ [illegible] ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ [illegible] ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ [illegible] ಷ:

[illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಅಜ್ಞಾನಾತ್। ಏವಂ ಚ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಮಿವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾದಿ [illegible] ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿಮಿತಿ

[illegible] ಇತಿ ಭಾವ: [illegible] ಯುಕ್ತ [illegible] ವಿಶೇಷಣ ಜ್ಞಾನ [illegible]

ಸಾಮಾನ್ಯ [illegible] ವಿಶೇಷಣ ಮಾವಶ್ಯಕಂ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಶ್ರಯ [illegible] ವಿಶೇಷಣ [illegible]

[illegible] ಕಾರಣಮಿತಿ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ [illegible] ಸಾಮಾನ್ಯ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ತ್ರ [illegible]

ತ್ವ [illegible] ವಿಶೇಷಣ ಜ್ಞಾನ [illegible] ವಿಶೇಷಣ ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ [illegible]

[illegible] ಮಿತಿ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ [illegible]

[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ [illegible]

[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಮಿತಿ ಭಾವ: [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ

[illegible] ಇತಿ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಸಂಭವತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಇತಿ

[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible]

[illegible] ಸಂಭವತೀತಿ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ವಿಷಯಕ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಇತಿ ಭಾವ: [illegible]

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ

೨೪

ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವೇ ಗುರುಮತನಿಷ್ಠಂ ಯತ್ ತನ್ನಿಷ್ಠಂ ಯಾವತ್ವಾಶ್ರಯವಿಷಯೋಽವಿಶೇಷಃ। ತೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಸಮವಧಾನಂ ತತ್ಸಾಪೇಕ್ಷಶ್ರಯೇಣ
ತದ್ಭಿನ್ನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾಭಾವಃ। ಯಾವತ್ವಾಶ್ರಯವಿಷಯಾಂಶೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಗ್ರಾಹ್ಯತಯಾಽಭಿಹಿತಾ ಸ್ಯಾದಿತಿ। ಸ್ವಾಶ್ರಯಪದಂ ಚ ಗುರುಪಕ್ಷ
ಕಂಠಸ್ಥಿತಪದಭಾಗಾದಿನಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾಭಾವೇ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛೇದಕಾವಧಾರಣಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಸ್ವಪ್ರತಿತ್ವೇ ಪ್ರತಿಪತ್ತಾಮಿಶ್ರಭಟ್ಟಯೋಃ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ
ಕ್ರಮಾತ್ ಗ್ರಂಥಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ವರೂಪಮತಸ್ತತ್ಪರಿಹಾರಾಯ ಗ್ರಂಥಸಂಗಮಯತೀತಿ। ತಥಾ ಚ ವಿಶೇಷ್ಯ ಏವ ಗ್ರಂಥಸ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ ಸುಗಮೇತಿ। ತತ್ರ
ತೃತೀಯಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯೈವೇಯತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಯಾವದಿತಿ। ಅಯಂ ಚ ವ್ಯವಚ್ಛೇದಕ ಏವ
ಯತ್ರ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಜ್ಞಾನತತ್ಸಾಪೇಕ್ಷಯಾಽನುವ್ಯವಸಾಯಮಾತ್ರಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ। ಯತ್ರ ತಥಾ ಜ್ಞಾತತ್ವೇ ತ್ರಯಾಣಾಂ ವ್ಯಕ್ತೀನಾಂ ವಿಶೇಷ್ಯಾ ಇತಿ ಯಾ
ವಚ್ಛೇದಕಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ। ಯತ್ರಾನುವ್ಯವಸಾಯೇ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕಮಪಿ ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕತ್ವೇನ ವಿಶೇಷ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥ ಸಿದ್ಧಮಿತಿ। ಪ್ರಾಮಾ
ಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವೇತಿ। ಅತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವೇ ಯದ್ವತ್ತ್ವಮ್ ತನ್ನಿಷ್ಠಂ ಯಾವತ್ತದ್ವಿಷಯಕತ್ವೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಂ ವಿಷಯತ್ವಂ ಚಾಭ್ಯುಪಗಮ್ಯ
ತಾಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮಿತಿ ಶ್ರೀಕಾಂತಯಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವೇ ಯದ್ವತ್ತ್ವಮ್ ತನ್ನಿಷ್ಠಮಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯಾದಿಕಮೇವ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಪವಾದ
ಕಸ್ಯಾಪಿ ತತ್ಸದ್ಭಾವಗರ್ಭತಾ। ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಾದಿನಾಂ ಮತಂ। ತಾದೃಶತ್ವೇ ಯದ್ವತ್ತ್ವಮ್ ತನ್ನಿಷ್ಠಾನುವ್ಯವಸಾಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಮೇವ ಯಾವತ್ತ್ವಾಪ್ಯ
ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಸ್ವತಸ್ತ್ವಾಭಾವಾದಿತಿ। ಯಾವತ್ವಾಶ್ರಯೇತ್ಯಾದಿಕಮಪಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯಾದಿನಾ ಗ್ರಂಥಸ್ಯಾರ್ಥಃ। ಸ್ವತಸ್ತ್ವಾವಿಷಯಾಣಾಂ ತದ್ಗ್ರ ೩೯

ಥ್ವಂ ತಿ ... ವ್ಷಾಂ ಯದ್ಯ ... ಸ್ಯವಿಷಯತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಧ್ಯಾವೈಯರ್ಥ್ಯಯಿಕಕಯಿ ೧ ಶಿಥ ಹೋಂತಾ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಜ್ಞಾನತ್ವೇನಾವಚ್ಛಿನ್ನಯಾಂವತಾಂ ವಿಷ
ಯಿತಾ ಪ್ರಮಾಜ್ಞಾನಮಿತಿ। ಯೋಗಿಜ್ಞಾನಮಾತ್ರವೃತ್ತಿ ತದಂಶೇ ರತ್ವವತಿ ತದಂಶೇ ರತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಜ್ಞಾನಘಟಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಘಟಿತಾನುಸರಣಂ ತು ಮೂಲಸ್ವಾನಿಷ್ಟಾಂ ತನ್ನಸಂಗಮನಾಯ। ಅತ್ರ ತದಂಶೇ ರತ್ವವತಿ ತದಂಶೇ ರತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾಂಶೇ ಧಾರಣಾವಚ್ಛೇದಕತಾ
ವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯಾವ್ಯಾಪ್ತಾತ್ರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಕರೂಪೇಣಾವಚ್ಛೇದಕತಾಯಾಂ ನಿಷ್ಕಾಸಿತಸ್ವಭಾವಕತ್ವಾದಿತಿ ಧ್ಯೇಯಂ। ತತ್ತದ್ಧ್ವಾಂಶಸ್ವರಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಷ್ಕಾಸಿತಸ್ವಂ
ಶೇಷೇಣಾಂಶೇನ ವೇತ್ತೃತಯಾ ಹಾಂಸೈತಿತಿ। ತತ್ತತ್ತ್ವಶೇ ಸ್ವಕತ್ವಾದಿ ... । ತಥಾ ಚ ತತ್ತ್ವವತಿ ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದೀನಾಂ ಭೇದೇ ವಿಷಯತ್ವವತಿ ತತ್ತ್ವಪ್ರ
ಕಾರಕತ್ವರೂಪೇಣಾನವಚ್ಛಿನ್ನಾಮೇವ ವಿಷಯತ್ವಾಂಶತಃ ನಿಷ್ಕಾಸಿತಂ ಸ್ವಾಂಶಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛೇದೇನ ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯಾವಂಶತಃ ಬಾಧೋ
ಪ್ರತಿಬಂ ... ಇತಿ ಯೋಗಿಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಯಾವತ್ತ್ವಪ್ರಯುಕ್ತಾವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಸ್ಯ ನವೀನಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕ ... ವಚ್ಛೇದೇನ ತಥಾವಸಾಂ ಧನೇ ಬಾಧ
ಇತ್ಯತ ... ಶೇಧನಿಷ್ಠೇತಿ। ಕಿಂ ಪ್ರಮಾಣಪ್ರವೃತ್ತಿಮಿತ್ಯತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದೀನಾಮಪಿ ತತ್ರ ಬಾಧೋ ಅತ ಆಹ ತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಿ
ತ್ಯಮಿತಿ। ಸರ್ವವಿಷಯಕತ್ವವತೀತಿ। ಯತ್ತದ್ವೃತ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವವಿಷಯಕ ... ಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯವಿಶಂ ಭವಾತ್ತದಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾದೇವಯಾವತ್ವಘಟನಸಂಭ
ಸಂಭವಃ। ತಥಾ ಚ ಯೋಗಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತತ್ತದ್ಧಾರಣಂ ಕುರತ್ವಾದಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ತಾಂಶತಾವತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವವತಿ ತಾದೃಶತಾವತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂ
ಪಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಾದಿಜ್ಞಾನಾವೃತ್ತಿತಯಾ ಯಾವತ್ತ್ವಘಟನಸಾಧ್ಯಸಂಭವ ಇತಿ ಭವತ್ಯಂಶತಃ ನಿಷ್ಕಾಸಿತಮಿತಿ। ಅತ್ರ ಪ್ರಮಾಣತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಿತ್ಯಮಪಿ

ಪ್ರಶಿಖಂ
೨೩

॥ ಮೂರ್ತತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿತ್ವಾದಿವಕ್ತ್ರುಷಾಂಣಿಜ್ಞಾಂತೇ ॥
॥ ಅಗೃಹೀತಾಸಂಸರ್ಗಕತತ್ವೇಂ ಶಾಂಕ್ರವೇಶಾಂಡಿತಿಭಾವಃ ॥

ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಸಾಮಗ್ರಿ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಾರಣಾಂತ್ರೈಕಮಿತ್ರೈಕರೂಪೇಣ ವಿಶ್ವತ್ವಾಸಂಭವಾತ್ಸಾಂಶತಃ ನಿಶ್ಚಿತಾ ಧರ್ಮಿತತಯ್ಯುವದಾಗರ್ಯಮಿತ್ಯಸ್ವರಸಃ ಅಪರಿತ್ಯೈರ್ವಸೂಚಿತಃ। ಅನ್ಯ
ಹೇತಿ। ಏತಸ್ಮಾಗ್ರಿಮಲಾಷೇವಸಂಭವಾಯ। ವಿವಕ್ಷಿತಯ್ಯಸ್ಯಮಗ್ರಿವಿರಹೇಣಪಿಸಹಾಪ್ಯಂವರ್ಣಮಿತ್ಯಸ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಸಂಭವತಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ಪ್ರಕೃತ
ವರ್ಣಮಿತಿ। ಕಿಂಚ ತ್ರ ಪ್ರಾಗಸ್ಥ ಪಕ್ಷಿತಾವಿತ್ಯಸ್ಯಸಮಾನೇಪ್ಯಂವರ್ಣಕಾತ್ರಾಯಾಃ ೬ ಪಕ್ಷಿತವಿರ್ಣರಹ ಇತಿ ಕಥಾಚಿತ್ ಪ್ರಮಸ್ಯಾಪತಃ ಪ್ರಾವರ್ಣಕಾತ್ರವ್ಯಸ್ಯ ಅಸ್ವಯಾ ಅ.ಭಾವ
ರ್ಥರ್ಣವಸವನತಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ಪ್ರ ಗತ್ವಾ ಪರಃ। ಮೀಮಾಂಸಕ್ತೇ ವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರತಿ ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕಾರಣತ್ವಂ ಗೀಕಾರಾದಾಹ ತತ್ರಾಸ್ಮತ್ಸ್ವ ೯
ತಿ। ವೈ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಜ್ಞಾತತಾವಿಶೇಷಣಸ್ಯ ಧರ್ಮರೂಪತತ್ವಮತೋ ವಿಕಲ್ಪ್ಯಸ್ಸಿಪ್ರಮಾಣ ತತ್ವಮೇವ ತ್ವಾದಿತಿ। ವೈಶಾತ್ವಪಕ್ಷೇ ವಿಪ್ರಮಾಣತತ್ವಸ
ತ್ವಾತ್ಪ್ರರಸ್ಯ ಸ್ವವಸ್ಥಿತಃ ವಿಕಲ್ಪ್ಯಸ್ಯ ಪತ್ತಿರತ ಏವಕಾರಃ। ಜ್ಞಾತತಾತ್ವವದಿತಿ। ವೈಶಾತ್ವಸ್ಯಮಾತ್ರಾ ತ್ವಾಷ್ಟಾಂತಃ। ಪ್ರಮ ಯೋವಿಶಾತ್ವತ್ತಿ। ಜ್ಞಾ
ರಣಾಸ್ಸೈವ ತ್ರ್ಯಸ್ಯೈಶಾತ್ವಪ್ರಯೋಜಕಸ್ಯ ಅವಿಶೇಷಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಜ್ಞಾತತಾ। ಅತ್ರ ಮಾಹಿತವಿಶಾತ್ರಯ್ಯ ಜ್ಞಾತತಾತಃ। ಧರ್ಮತ್ವ ಭಾವ ತಿ।
ತಾಂತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ತತ್ಸ್ವೈಯುಗ್ಮಾಯುಕ್ತೇ ರಣಂಗಿಸ್ಯತತತ್ವತ್ವಧರ್ಮ ಯಸಾದ್ಧಾರಣ್ಯಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತೈಯುಗ್ಮಾಯುಕ್ತನಿಶ್ಚ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಾದ್ಯಯೋಗಿತ್ವಯೋರವಶ
ಸ್ಯಾದಿತ್ಯತ್ರ ಧರ್ಮೈಪದಸ್ಯಾ ಸ್ವತ್ವಾತ್ ಸವರ್ಣರೂಪವಿಶೇಷಾಂತಿರಿಕ್ತಾವಿಶೇಷ್ಯವಿಶೇಷ। ತಸ್ಯ ಸಮವಾಯಸ್ಯ। ತತ್ತಂತ್ರಯ ಕತ್ವಸ್ಯೇತಿ। ಸ ತತ್ವತವಿಶಾಂಪಕ್ಷೋ ಧಾ
ಸ್ತ್ರಾಂ ಸಮ ಯಸ್ಯವಿಷಯತ್ವಾಧಿಕ ಭಾವಾತ್ಸ್ವಮಾನ್ಯಾಸ್ಯವಸ್ಥಿತ್ವಂ ಸಂಭವತ್ವಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಯೋಗಸಂಬಂಧೇನಯ ಜ್ಞಾನವಿಶಿಷ್ಟಸತೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರ
ಸಂಬಂಧೇನ ತದ್ವಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯೈವ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಮಿತಿ ವಿಷಯತಾಸಂಭವಾ ತ ಸಕ್ತಿಸ್ಯಾದಿತಿ ಸಾಂಚ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂಪರಯಾ ವಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋಂ ಪಕ್ಷಿತೇ ವಚ

೨ ॥ ತಜ್ಜ್ಞಾನಾಧೀನಗ್ರಹವಿಷಯತ್ವಂ ಯತ್ರ ತತ್ ಪ್ರವೃತ್ತಿವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ತತ್ರ ತಿಪನ್ನವಿಶೇಷ್ಯಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ ॥

ಮೂ[illegible]ಪದಿತಿ ಭಾವಃ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಜ್ಞಾತತಾಲಿಂಗಕಾನುಮಿತಿಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ ತತ್ತದ್ವಿಷಯಕತ್ವಂ ಹಿ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಸ್ಯ ತತ್ರ ಸವಪ್ರ
ದಕತಾಪ್ರಸಂಗಾತ್ ತತ್ತದ್ವಿತ್ವಂ ಕಲ್ಪಿತಂ ವ್ಯಾವರ್ತ[illegible]ವ್ಯವಸಾಯಗ್ರಾಹ್ಯತಾವಿ[illegible]। ತತ್ತದ್ರೂಪವತ್ತ್ವಂ ಯದಿ ತಜ್ಜ್ಞಾನಾಧೀನಗ್ರಹವಿಷಯತ್ವಂ ತದಾ ಕದಾಚಿ
೭ ಗ್ರಹ ತ್ಪಟಜ್ಞಾನಾಧೀನಜ್ಞಾನವಿಷಯಸ್ಯಾಪಿ ಘಟಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಯತ್ಸ್ವಸ್ಯಮತೋಂ ಘಟಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಧೀನವ್ಯವಹಾರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವ ಇತ್ಯುಕ್ತ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಕಾರಣತಾಪ್ರತಿಯೋಗಿಕರೂಪವತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾಃ ವಿಷಯತಯಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ವಿಷಯತ್ವಂ ವಾ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಭವಃ। ವಿಶಿ
ಯಾಂಪದ ಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನಾದಿಜ್ಞಾನ[illegible]ರೂಪವದತೋ ವ್ಯಾವರ್ತ[illegible]ರೂಪಸಂಸ್ಕಾರಾದ[illegible]। ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷತ್ವಂ ಯದಿ ಜ್ಞಾನೀಯವಿಷಯತ್ವಂ ವಿಶಿ
ಷ್ಟವಿಷಯತ್ವಂ ತದಾ ಕಾಶಿವ್ಯವಸಾಯಗ್ರಾಹ್ಯತಾಪತ್ತಿಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯಾದಿರೂಪಜ್ಞಾನವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮಿಪ್ರಕಾರ್ಯತಾಂ ವಿಷಯತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದ್ವಿಗುಣ
ತ। ಅತೋ ಜ್ಞಾನಗೋಚರತಯಾ ಮತೋ ವಿಷಯತ್ವಂ ತದ್ಭಿನ್ನಂ। ತದಾಹ ಭಾಷ್ಯಃ ಶಾಬ್ದಾದಿರೂಪವಿಶೇಷವಿಷಯನ್ಯಾಯಾದಿತ್ಯತೋ ವ್ಯಾವರ್ತ ಏವಂ[illegible]
ತಿ। ಏವಂ। ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಃ। ಇತ್ಥಂ ಚ ಘಟಜ್ಞಾನಂ ಘಟಾದಿವಿಷಯತಾಯತಸ್ಯ ವಿಷಯತಾಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತಜ್ಜ್ಞಾನವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಕತಾರೂಪವಿಶೇಷತ್ವಂ
ಕ್ಷ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾ ವಿಷಯತಯಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾದಿತಿ ಪ್ರಯೋಗೇಽಂ ಅತೋ ವೈಯಧಿಕರ[illegible]। ವಿಷಯರೂಪ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭ್ರಮವಗಮೇ। ಸ್ವಪ್ರ
ಜ್ಞಾ ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಾಹೋ ವಿಶೇಷಣತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಣಂ ತತ್ತ್ವದ್ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತತ್ತ್ವಾದ್ವಿಷಯರೂಪ
ತ್ವಂ ಸಂಭವತೀತಿ ಭಾವಃ। [illegible]ವಿಷಯತಾನಿ[illegible]। ಪ್ರಮೋಪತ್ತಿಃ ರಜತತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಾಮಿತ್ಯನುವ್ಯವಸಾಯಬಲಾತ್ ಧರ್ಮಿಧರ್ಮಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರ

ಪ್ರಶಿಖಂ

೨೬

ಗಾಹಿತ್ವಮುಭಯವಾದಿಸಿದ್ಧಂ ರಜತಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ಫಲಸ್ಯೋಭಯವಾದಿಸಿದ್ಧತಯಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿಷಯತ್ವಂ ಅತೋ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯರೂಪವಿಷಯತ್ವ
ರೂಪತ್ವಾಭಾವಾತ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿಷಯತಾಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಭಾವಃ। ನ ಮತ್ವಿತಿ। ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಬೋಧ್ಯವರ್ಣಕಭಾಸಿತ್ವವಸಾಯಸ್ಯೈವ ತದುಪಪಾದಕತಯಾ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಮಿತಿ ಭಾ-
ವಃ। ಏತಾವತಾ ವಿಷಯತಾರೂಪತ್ವಾದಿನಾ ವಿಷಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ಸಾಂಕರ್ಯ್ಯಸ್ಯ ಸಮೂಹಾಲಂಬನಸಾಧಾರಣ್ಯೇಪಿ ರೂಪವತ್ತ್ವೇನ ರಜತವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾದಿಸಮೂ-
ಟೈ ಹಾಲಂಬನಸಾಧಾರಣಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತಾವತ್ತ್ವೈವೇತಿ। ತಾದೃಶವಿಷಯತಾನಿರೂಪ್ಯ ಘಟತ್ವೇತಿ। ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಷಯತ್ವನಿಷ್ಠೈವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತಾಸಿದ್ಧಿರಿತಿ
ಭಾವಃ। ತತ್ತಥಾ। ನ ತತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಷಯತಾಕತ್ವಂ। ಏಕರಜತಮಾತ್ರವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವರೂಪಸಂಬಂಧಿತಾಯಾಂ ರಜತತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ-
ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಯಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾಪತ್ತೇಃ ಸಂಬಂಧೀತಿ। ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸಂಬಂಧಿಕಪದಾರ್ಥರೂಪೇಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾತಾ ಸಂಬಂಧಿತಾವಚ್ಛೇದಕರೂಪೇಣ ಸಂಬಂ-
ಧಿನೋ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವೇ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ। ಜ್ಞಾನಾಂತರವಿಷಯತ್ವೇಪಿ ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ತದ್ರೂಪೇಣ ಸಂಬಂಧಿವಿಷಯತ್ವಾನಿ-
ರತೋ ವ್ಯಾಪಕತ್ವವಿಷಯತ್ವಮನುಭೂಯಮಾನಮಿತಿ। ನ ಸಂಬಂಧಿಕಪದಾರ್ಥಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರಾದಿರೂಪೇ ತತ್ಸಂಬಂಧಿತಾವಚ್ಛೇದಕರೂಪೇಣ ಸಂಬಂಧಿವಿಷಯತ್ವ-
ವಿಷಯಮಾದಾಯ ರಜತಾನಾಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಇತಿ। ತಮೇತಿ ಅತ್ಯನ್ತಸ್ವರಜತತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಷಯತ್ವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ತಥಾ ಚ ರಜತತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಷಯಕತ್ವೇ
ರಜತಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ತದಾಕಾರಸ್ಯಾಪಿ ವಿರುದ್ಧಮತೋ ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇನ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾದಿತಿ। ರಜತತ್ವವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿ ಪ್ರಯೋಜಕ ಇತಿ। ತದೀಯಾನುವ್ಯ-
ಯ ಅನುಯೋಗಿಕ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ತದ್ರೂಪಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತತ್ಸ್ವರೂಪೇಣೇತಿ। ತಥಾ ಚ ರಜತತ್ವರೂಪೇಣ ರಜತಪ್ರಕಾರಕಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದ-

೧೨೯ ಕಲ್ಪಕಾಲೇ ಭ್ರಮಸ್ಯ ಗಮಕತ್ವಾನಂಗೀಕಾರಾದಿತ್ಯಪಿ ಕೇಯನತ್ವೇತು ಕ್ಲೃಪ್ತಜಾತಿಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪಕ್ಷೀಯಾಂಶ ಪರಂತು ಕ್ಲೃಪ್ತಾಗಾದಿತ್ಯಪಿ ಕೇತಭಾವಾಂಶ ದಯಾತ್ ೨

ರೂಪವಿಶೇಷವ್ಯವಹಾರಾಯ ತತ್ಸ್ವೀಕಾರ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಅತ ಏವ ತಾದೃಶೋಪಸ್ಥಿತಭಾವೇ ತಾದೃಶೋಪಸ್ಥಿತಿಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾದಿಪಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ । ಸ್ವಪ್ರಕಾರ ತಾಪಂಶೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಕಾ
ರಕ ಗೋತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನೇ ಗೋತ್ವಾಂಶೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಕಾರಕ ಗೋತ್ವವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕಾರಣಸ್ಯಾಭಾವಾ ದೇವ ತದಭಾವ ಇತಿ ಕಿಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಿಶೇಷ್ಯ ದವಸ್ಥಂ
ನ್ಯಾಯ ವಿಶೇಷಣಗೋತ್ವವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ಶ್ರೌತ್ವಾತ್ ... ತ್ವಾದಿನಾ ಧರ್ಮ್ಯಪಕ್ಷೀಯ ಸತ್ವೇ ವಿನಾ ಇತ್ಯುಪಕ್ಷ ಭಾವಾಂಶ ದಯಾಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನ ತಾದೃಶ ಜಾತಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ
೬ ಪಕ್ಷ ತಭಾವ ಮಂಗೀಕೃತ್ಯೈವೋಕ್ತಂ । ದಂಡಾದಿ ಪ್ರಕಾರಕಪಕ್ಷೀಯ ತಭಾವಸ್ಯ ತತ್ತಾದೃಶ ದಂಡ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಪಕ್ಷೀಯತ್ವೇ ಪಿ ತತ್ವಂ । ದಂಡಪುರುಷಯೋ ವಿಶೇಷಣ ತಯಾ
ರು ಪತ್ನಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪುರುಷ ಇತ್ಯುಪಕ್ಷ ಭಾವಾಂಶ ದಯಾತ್ । ... ದಂಡತ್ವಾದಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಪಕ್ಷೀಯ ತತ್ವಾದಿನಾ । ಏವಂ ಚ ಸಂಯೋಗಾದಿ ಸಂಬಂಧೇನ ಅ
ನಂತರ್ಗತ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ ವಿಶೇಷಣತ್ವಯೋಃ ಸ್ವರೂಪ ದೃಷ್ಟಾದಿಕಮೇವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಯಾನು ಮಿತಿ । ಪಕ್ಷೀಯ ತಭಾವಂ ಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ । ನ ಮಾನಂ ವಿಷಯ
ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವ ; ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ ಸಾಧಾರಣಾಯ ಕತ್ವೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಂ । ಸಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯತ್ವಾತ್ । ಅನ್ಯಥಾ ವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧ್ಯನಂತರಂ ವಿಶೇಷ್ಯದವಸ್ಥಾ
ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ । ಗೋತ್ವಾಂಶೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಕಾರಕ ಗೋತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರತಿ ಗೋತ್ವಾಂಶೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಕಾರಕ ಗೋತ್ವವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನತ್ವೇ
ನೈವ ಹೇತುತ್ವಂ । ಕತು ತದ್ಧರ್ಮ ಪಕ್ಷೀಯತ್ವ ತದ್ಧರ್ಮಪಕ್ಷೀಯ ತಭಾವಂ ಪ್ರತಿ । ಗೌರವಾತ್ । ಗೋತ್ವೇ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಾನಂತರಂ ಗೌರಿತ್ಯುಪಕ್ಷ ತಭಾವ ಮಿಷ್ಟಮೇವ । ಅತ ಏವ ಪ್ರಾಥ
ಮಿಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬೋಧಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕ ಸ್ಯಾಪಿ ನಿಷ್ಠ ಇತ್ಯಭ್ಯುಪಗಮಃ । ಮಿಶ್ರಮತೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ರಿತಯಮತಮಭ್ಯುಪಗಮಃ । ಗುರು ಮತೇ ಭಟ್ಟಮತೇ ಚ
ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸ್ವವಿಷಯ ವಿಷಯತ್ವ ರೂಪ ತ್ರಿಪುಟೀ ಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ । ಗುರು ಮತಸಾಧಾರಣ್ಯೇ ತ್ರಿಪುಟೀ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾದ ಇತಿ ಗ್ರಂಥ ವಿರೋಧ ಮಪಿ ದರ್ಶಯತಿ ಅತ ಏ
ವೇತ್ಯಾದಿ । ... ತ್ರಿತಯ ಮತಸಾಧಾರಣ್ಯ ಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ... ಗುರು ಭಟ್ಟಯೋರ್ಮತೇ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಾನ್ನಿರೂಪಣಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾದೃಶ ಭವತಿ

ಅಪ್ರಮಾ

త్రిశిఖం
౨౨

జ్ఞానస్య సామాన్యతో ఽనంతరం విషయం [redacted] వినా విభవతి జ్ఞానస్య తద్వ్యాప్యత్వం జ్ఞాతో విషయః ప్రకాశతే ఇతి సామాన్యతః కంఠోక్తిః ఏవం సామాన్యప్ర ౫౪
కాశక ఇత్యర్థః। [illegible] అథ వ్యవసాయ మర్యాదయా జ్ఞాతతా లింగకానుమిత్యాదిమర్యాదయా వేత్యర్థః। [illegible] విషయం జ్ఞానవిషయం। తత్ర
దర్శిభ్యామిత్యనయోః ప్రసిద్ధ్యా ఉదాహరణమాహ అత్రేత్యాదినా స్వాత్ వ్యవసాయ రూపత్వే [illegible] ఇతి। [illegible] వ్యవసాయ రూపే త్వనుమితి రూపత్వే
రూపయతీతి విస్తృతత్వాత్ రూపకత్వం అత ఇతి। ప్రత్యక్షత్వాత్ తత్ప్రత్యక్షయా మానసం బంధ [illegible] ఘటవృత్తిఘటత్వప్రకారకజ్ఞా
తతాత్వాదితి వక్ష్యమాణ ఇత్యర్థః మానస తథాహి త్వాదినా। తజ్జ్ఞానమితి। తత్ప్రత్యక్షతాయాం జ్ఞాతతా తత్ప్రత్యక్షవిత్యర్థః। [illegible] తోః। తస్య
ఘటప్రత్యక్షేణ తే:। [illegible] తజ్జ్ఞాతతా ప్రత్యక్షే ఘటత్వాదీనాం భానే ఘటవృత్తిఘటత్వప్రకారకజ్ఞాతతా ప్రత్యక్షవత్ వ్యాప్యత్వప్రసంగ [illegible] ఏవ। [illegible]
వం తద్ధర్మా ప్రతిభావ సత్వ విగ్రహే తత్ప్రామాణ్యస్య బిస్వ తేషాం గ్రహణ పత్తిరత ఆహ [illegible] ఇతి। తత్రైవ। ఘటే విశేషవ। తత్ర [illegible] హః। అప్రామాణ్యగ్రహః।
[illegible] మత్రి సత్వ [illegible] ఘటస్య ప్రాప్యోః కరి తద్విశేషజ్ఞాతతాయాం ఘటీయ ప్రత్యక్షస్య ప్రత్యక్షాదిత్యర్థః। ఘటవృత్తిత్వ తాప్యది ప్రకారకజ్ఞాతతాయాం
వృత్తి ఘటాదౌ భావ [illegible] ఘటత్వప్రకారక [illegible]। యత్ర తద్వ్యతిరేకానుగమాదాహ [illegible] శత: స్త్రా ప్రామాణ్యే [illegible]। [illegible] వం ఘటవృత్తి ఘటత్వప్రకారకత్వాది
ప్రామాణ్య ప్రామాణ్య త్రయ విషయక వ్యాప్తి జ్ఞాన దిశ స్వతాప్యప్రామాణ్యమితి తేషాం కథం తద్వ్యాప్య విషయక జ్ఞాన జన్య జ్ఞానగ్రాహ్యత్వమితి వా। [illegible] ష
ద్వ్యాప్యవిషయకజ్ఞానజన్య యత్ యత్ర యుక్తిః సంతత్ర [illegible] జ్ఞాతతా లింగకానుమితౌ సత్యాదిత్యేకత్వాత్। [illegible] మాం [illegible] త్ర
కారకజ్ఞానస్య వ్యాప్యత్వం యత్త ఘటత్వసామాన్యవ్యాప్తిమభి ప్రేత్య విశేషవ్యాప్యమాహ తే [redacted] విశేషస్యేతి। ఘటవృత్తి వృత్తి ఘటత్వప్రకా

యోగ్

ರಕತಾಜ್ಞಾನತ್ವಂ ತ್ವರ್ಥಃ। ಸ್ವವಿಷಯಿತಾರೂಪವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾದಿವ್ಯಾವೃತ್ತಿಪ್ರಾಯೇಣ ಹಿ ...ವಮಿತಿ। ಸ್ವಾಭಾವತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ವತಿಪ್ರಸಕ್ತ್ಯಭಾವತ್ವಂ ತದ್ವತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಿತ್ವಂ ವಸ್ತು
ತಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಮತ ಏವ ಅಭಾವತ್ವಮಿತಿ। ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧವಿಶೇಷಃ। ತದಭಾವಸ್ವರೂಪಃ। ಪ್ರಾಪ್ತ... ಭಾಂತಿ ಜ್ಞಯೋರಭೇದರೂಪಃ ಸಂಸರ್ಗ ಇಷ್ಟ ಏವೇತಿ
ಅನ್ಯಥಾ ವ್ಯಾಪಕಸ್ಯ ...ತ್ತಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ। ಪ್ರಕೃತವಿನಿಗಮಯತಿ ... ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಸ್ಯೇತಿ। ಯದಿ ... ತೋರ್ವೈ ದಂ ರಜತಮಿತಿ ಜ್ಞಾನೇ ರಜತೇ ರಜತತ್ವ
ಪ್ರಕಾರಕಮಿತಿ ಗ್ರಹಣಸ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ರ ಸಂಭವತ್ಯೇವ ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ತದ್ವೃತ್ತಿಮಿತಿ ತಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರತಿ ತಸ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ... ತತ್ತ್ವಮಃ। ಇವಿಷಯ
ತದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಮಃ। ಅನ್ಯಥಾ। ತದವಚ್ಛಿನ್ನಗ್ರಹಣಸ್ಯಾವೇ। ...ತ್ತರಕಾಲಂ। ಬಾಧೋತ್ತರಕಾಲಂ। ...ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿತಿ। ಅತಿಪ್ರಸಂಗೋ ವರ್ತಿ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವವದಿತಿ
ಹಃ। ... ಗ್ರಹಣಂ। ಘಟತ್ವೇನ ಘಟಮಹಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ಗ್ರಹಣಂ। ... ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಿಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯರೂಪಂ ತಯೋರ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಸ್ಯ ಭವತಿ ಅನ್ಯಥಾ
ಜ್ಞಾನಾಂತರೇಣ ವಿತತ್ತ್ವ ಹಪತ್ತೇಃ। ಅತೋ ವ್ಯಾಪಕಸ್ಯೈವ ಪ್ರಕಾಶಕತ್ವಂ ಇತಿ। ತತ ಏವ। ಸ್ವಸಾಮಗ್ರೀಬಲಾದೇವ। ... ಯೋರ್ಗೃಹ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯನ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಸಮಗ್ರಾಃ ಸ್ವವಿಷ
ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮಗ್ರಾಹಕಸ್ವರೂಪಯೋರ್ಗೃಹೀತತ್ವಾರ್ಥಃ। ಗುರುಮತೇ ವ್ಯಧಿಕರಣಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಧರ್ಮತ್ವಾಭಾವಾದ್ ಹ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ...ತಿ।
ಅತಿರಿಕ್ತಗೃಹೀತಾಸಂಸರ್ಗಕಧರ್ಮಧರ್ಮಿಗೋಚರಜ್ಞಾನದ್ವಯಸಂಗ್ರಹಃ। ವಿಷಯದ್ವಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೋತ್ತರ್ವರ್ಣ ಮೇವ ಭಾತ ... ತ್ವಾದತ ಆಹ ...
ತಿ ತ ... ಸ್ವವಿಷಯಕ ಜ್ಞಯರೂಪತ್ವಾರ್ಥಮಿತಿ ಮೂಲಾರ್ಥ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಜ್ಞಾನವತ್ತ್ವಂ ಧಾರಯತಿ ... ಇತಿ। ಪರತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ನತಿ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವರೂ
ವಸ್ಯವೃತ್ತಿಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ... ಮಿತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಾಹಕಸ್ಯ ದಸಂಭವಾ ... ಅತ್ಯ ಧೀಯವರ್ತತೀತಿ। ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವತೋಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸ್ವತಸ್ತ್ವಂ ವಿನಾ ಅ...
ವಚ್ಛಿನ್ನಮಾನತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಅಂಗ ನಂದಿಹಾ ಸ್ವತೋಂಗಿಕಸಂದೇಹಂ ಪ್ರತಿ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾದತ ಆಹ ...ಂಗ ... ಇತಿ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಸ್ಯ ತತ್ತಾನಾಪ್ರಾ

ಪ್ರಶೀಳಂ ೨೮

ಪ್ರತ್ಯ ಅ

ಷ್ಟ. ಸಂಶಯಾಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಬೋಧಾ [illegible] ಕ್ಷಯ ಇತಿ। ಸಂಶಯರೂಪವಸ್ತುವಿಶೇಷದರ್ಶನೇ ಗೋಸ್ತ್ವ ವೃತ್ತಿಕಾತೆ ಸಂಶಯಾಂಶೆ ತ್ರಿದಿಕ್ಷ್ಯ ವೃತ ಅಹಾ ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ
ತಿ। ಕಚವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ವೃತ್ತಿಕಾತೆ ಸಂಶಯಯೋ ಮೂಂ ಭೂಂ ತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ವೃತ್ತಿಕಾತೆ ತಸ್ಯದಿವಿ ವೃತ ಅಹಾಂ ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯತಿ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮವ
ವಿಷ [illegible] ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ವಿಪೆಚಯುವೃತೆ ವ್ಯಾವರ್ತಕತ್ವತದಭಾವ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಸವರ್ಗಾಂ ಮಂಜುನ್ಯತಿ। ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ವೃತ್ತಿಕಾತೆ ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ಭಾವಸ್ಯ
ಸಂಧ್ಯಾನ್ಯಕಾ [illegible] ಕಾಲವರ್ತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಭಾವ ಇತಿ। ಸಂಶಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಕಾ [illegible]। ಕಾರ್ಯಕಾತೆ। [illegible] ತ್ವಂ ಭವಃ। ಕಾರ್ಯಕಾಲವರ್ತಿತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾ
ಭಾವಸಂ [illegible]ಃ। [illegible] ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕಾವತ ಥ ಕಾರಣಗತ್ವಸ್ಯೈವ ಲಾಘವೇನ ಕಾರ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಕತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಕಾಲವರ್ತಿತ್ವಂ ವಾಚ್ಯ
ತ್ತಿಂಚಿತ್ಕಾಲವೃತ್ತಿತ್ವಂ ತಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ಭಾವಸ್ಯಯತ್ತಿಂಚಿತ್ಸಂಶಯಕಾಲವೃತ್ತಿ ತಯಾ ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ವೃತ್ತಿಕಾತೆ ಸಂಶಯಯೋ ವೃತ್ತಿ ದುರ್ವಾರತ್ವಾತ್
ಕಿಂ ಚ ತತ್ಸಂಶಯಸ್ಯ ಕಿಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ಕಾಲವೃತ್ತಿ ದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ಭಾವತ್ವೇ ಹೇತುತ್ವಂ ವಾಚ್ಯಂ ಏವಂ ಚ ಸಂಶಯವ್ಯಕ್ತಿ [illegible] ಕಾರಣತಾಭೇದಾತ ತದಪೇಕ್ಷಯಾ
ತತ್ಸ್ವಯಸಾಮಗ್ರೀತ್ವೇನೈವ ತತ್ಸಂಶಯಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಕಲ್ಪನಾಯಾಂ ಏವ ಲಘುತ್ವ ಇತಿ। [illegible] ಕಾರ್ಯಕಾಲವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸಂಬಂಧಃ ಏವ [illegible] ಅತ
ವೋ [illegible] ದೋಷಾಂಯೆ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಕಾರಣತಾಘಟಕಸಂಬಂಧೇ ಕಾರಣಸ್ಯ ವೃತ್ತಿ [illegible] ಯಾಃ ಕಾರ್ಯಾವಧಾಯಕತ್ವಾತ್। [illegible] ಯ [illegible]
ತ್ವಾಚ್ಚ ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯ ನ ತ್ವಾ [illegible] ತದಭಾವದಶಾಯಾಂ ಮ [illegible] ತ್ವಸ್ಯ [illegible] ಸ್ಯಾದಿತಿ। [illegible] ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಾದಿನಾಂ ಸ್ಯಾತ್ ತಂ ತ್ರ
ವಿಶೇಷ [illegible] ತ್ವಮತೇ [illegible] ಪೂರ್ವಕಾತಿಪ್ರಸಂಗಃ। ವಿಶೇಷದೃಕ್ಷ್ಯಯೋ ಭಾವಕಾರಣತಾಯಾಂ ಕಾರ್ಯಕಾ [illegible] ವಿಶತೇ। ಯ [illegible] ತತ್ಕಾಲ [illegible] ತರಕಾಲಯೋಃ ಕಾರ್ಯ ತೊಂ
ಗಾಂ ತದಾ ತದುತ್ತರಕ್ಷಣೇ ಕಾರ್ಯಮೆ ತ್ವೇವಂರೂಪಾ ಸ್ವಯವೃತಿ [illegible] ಕಾರ್ಯಕಾಲಸ್ಯ ಕಾರಣಾ [illegible] ಯ [illegible] ಪ್ರವಿಷ್ಟ [illegible] ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಾ [illegible]

ಕಾರಣತಾಘಟಕೋತ್ರೈವತಥಾಕಲ್ಪನಾದಿತ್ಯಾಹುಃ। ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮಾತ್ರೇತಿ। ಮಾತ್ರಪದಂ ಕೃತ್ಸ್ನಾರ್ಥಕಂ। ಮಣಿಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಇತಿ। ಕಾರ್ಯ್ಯಕಾಲವೃತ್ತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಭಾವಸ್ಯ
ಅಪಿ ತತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರಾಗ್ವದೇವ ಘಟಕತಾಮಾತ್ರೇತಿ। ಕಾರ್ಯ್ಯಕಾಲವೃತ್ತಿತ್ವೇನಾಪೀತಿ ಮಾತ್ರಾರ್ಥಃ। ಸಂಶಯಸ್ಯ ವಿರುದ್ಧೋಭಯಪ್ರಕಾರಕತಯಾ ತತ್ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿಬಂ-
ಧಕತ್ವೇ ಸ್ವಸ್ಯ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾಭಾವಕೋಟಿಘಟಿತಯಾ ಮಣಿಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾಯಾಃ ಆವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾಯಾಂ ವೈಯ್ಯರ್ಥ್ಯ ತಾ
ಮತ ಆಹ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಕೋಟಿದ್ವಯೋಪಸ್ಥಿತೇರಿತಿ। ಆದಿನಾ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತ್ಯಾದಿಪರಿಗ್ರಹಃ। ತತ್ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವೋಪಸ್ಥಿತಾವವಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವೇನ ಯ
ತ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತತ್ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ। ತತ್ಸ್ವಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ। ತತ್ಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಅಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ಸ್ವಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥವಿರೋಧ ಇತ್ಯ
ತಸ್ತದರ್ಥಮಾಹ ಸ್ವಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರೀತ ಇತ್ಯಾದಿನಾ। ಸಾಮಗ್ರೀಪದಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಕರಣೀಭೂತವ್ಯಾಪಕಸಾಮಗ್ರೀ ಸತ್ತ್ವ ಇತಿ। ತಥಾ ಚ ಸ್ವಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರ ಭಾವಃ।
ಘಟಾದಿವಿಶೇಷದರ್ಶನಾಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಾ। ಅತ್ರಾಭಿಸಾಮಗ್ರೀಪದಸ್ಯ ಯಥಾಶ್ರುತಾರ್ಥತ್ಯಾಗೇ ಬೀಜಮಾಹ ಅಥಾ ದಿತಿ। ಆದ್ಯಾದಿನಾ ಕಾರಣಸ್ಯ ಅಪೇಕ್ಷಿತಸಂಭವಾ
ದಸಾಧಾರಣಸ್ಯಾವಶ್ಯಂ ವಾಚ್ಯತ್ವೇನೈವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವ ಮುಚಿತಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಸಂಶಯತ್ವೇತಿ। ಯದ್ಯಪಿ ವಿಶೇಷ್ಯಸ್ಯ ಕಾರ್ಯ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮೇವ ಪ್ರಕೃತೋಪಯೋ
ಗಿ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಕೋಟಿದ್ವಯೋಪಸ್ಥಿತೇರ್ವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಪ್ರತ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಸ್ಯೋಕ್ತತ್ವಾತ್ಸಂಶಯತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಕೃ
ತಾನುಪಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ ತಥಾ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧೇನ ಸಂಶಯಃ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಾದಿಯಥಾಶ್ರುತಗ್ರಂಥಪರ್ಯ್ಯಾಲೋಚನೇ ತತ್ಸಾಪೇಕ್ಷಕಾರ್ಯ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ಲಭ್ಯ
ಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ಧರ್ಮಯತ್ರೇತಿ। ತತ್ಪ್ರಕಾರಕೇ ಏಕತ್ವಂ ಧರ್ಮ್ಮಿಣಿ ಉಭಯತ್ವಂ। ಸಂಶಯತ್ವ ಧರ್ಮ್ಮೈಕತ್ವಂ ಪ್ರಕಾರತಾಂ ದ್ವಯತ್ವಮಿತಿ ವಿಶೇಷಃ। ಅತ್ಯಂತಸಂ

ಪ್ರತಿಬಂ

೨೯

ಣಾಂ ಪ್ರಮಾಣಾಂ ಏಕತ್ರೇತಿ। ತತ್ರ ಚ ವಿರೋಧಿ ವಿಷಯತಾ ಏತಾವನ್ಮಾತ್ರಂ ಭೇದಃ। ಪ್ರತ್ಯೇತಿ। ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಸತ್ಯಪ್ಯತ್ರ ತ್ವಸ್ಯ ಘಟತ್ವಾಭಾವಪ್ರಕಾರಕ ಸತ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರ
ತಿಪತ್ತ್ಯಭಾವನ್ನಪ್ರಮಾ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಕಿಂಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕ್ಷ ಸಂಶಯಃ ಉದ್ದೇಶ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವಿರೋಧಾಗ್ರಹೇ ಸಂಶಯಾಭಾವಾಪತ್ತೇರಿತಿ ಭಾವಃ।
ಕತ್ವಾನ್ನಮನ್ಯ। ವಿರೋಧಿ ಭಾವಕ ಸಾಮಗ್ರಿ। ಅವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ದೋಷಾಭಾವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛೇದೇನ ವೃತ್ತಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಸಾಮಗ್ರೀ ವಿರೋಧಿ
ಭಾವೇಽಪಿ। ತಾದೃಶ ದೋಷ ಸತ್ತ್ವೇನ ಮುದ್ರಿತಯೋರ್ವಿರೋಧಿ ಭಾವಕಾಲಂ ಠಯೋಃ। ವಿರೋಧಿತ್ವಂ ಚ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಂ। ಸಂಯೋಗ ತದಭಾವ ಸಂಯೋ
ರ್ನ ಸ್ವಪರಸ್ಪರ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರಮಾಕಾರಣಃ ಸಂಯೋಗೀ ಕಪಿ ತಿ ಸಂಶಯಾನುಪಪತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗಾತ್। ಕಿಂತು ತತ್ತದ್ವಿರೋಧಿ ಪ್ರಕಾರೇಣ ತತ್ತದ್ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದ
ಕಾವಚ್ಛಿನ್ನೇ ಅವೃತ್ತಿತ್ವಂ ತದ್ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಕ ಸ್ವಸಂಶಯ ಹೇತುತಾ ಮತಿ ಪ್ರಕಾರತಯಾ ಇತರಥಾ ತು ಸಂಸರ್ಗತಯಾ ಭಾಸತೇ। ಇತ್ಥಂ ಚ ಸ್ಥಾಣುತ್ವ ಪುರುಷತ್ವ
ಯೋಃ ಸ್ಥಾಣುತ್ವವದವಚ್ಛೇದೇನ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸ್ಥಾಣುತ್ವಾಭಾವ ಸ್ಥಾಣುತ್ವಾಭಾವವದವಚ್ಛೇದೇನ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಚ ಸ್ಥಾಣುತ್ವಾಭಾವ ಸತೇ। ಸಂಸರ್ಗ ಸ್ವರೂಪತ್ವಂ ತಾದೃಶ ಕೋಟ್ಯೋಃ ತಾದೃಶ ಧರ್ಮಿಣಿ
ವಿರೋಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಸಮಾಯ ವಿಶೇಷಣತಯೈವ [redacted] ಸಂಸರ್ಗಃ। ಸಂಶಯೇ ಸಂಬಂಧ ತಯೋಸ್ತಾದೃಶ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರ್ಯಾಪ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಮವಾಯಾದಿನಾ ಸಂ
ಬಂಧೇ ಸ್ಥಾಣುತ್ವಾದಿ ಪ್ರಕಾರಕ ನಿರ್ಣಯ ಸ್ಯಾಪಿ ತದ್ವಿರೋಧಿತ್ವಮನುಭವಬಲಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ। ಅನ್ಯತ್ರ ಕೋಟ್ಯೋರ್ವಿರೋಧ ತಾದೃಶ ವಿರೋಧಃ ಸಂಸರ್ಗಃ। ತಯೋಃ
ಪರಸ್ಪರ ಸ್ವಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಕಾರತಾಪತ್ತಿಃ। ಇಷ್ಟಾಪತ್ತಿ। ಕಿಂತು ತಾದೃಶ ಧರ್ಮಿ ವಿಶೇಷಣತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ತಯೋಃ ತತ್ತದಿತರ ಕೋಟಿ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ। ಕಿಂ ತು ಸ್ವತಂತ್ರ
ಕೋಟಿ ಕಾಂಶೇ ಭವವಿರೋಧ ಇತ್ಯಾದಯಃ।। ಗುಣಃ ಸಂಯೋಗಾದಿ ತಾವ್ಯಾಪ್ಯಾಚ ಸಂಯೋಗಾಭಾವವತ್ಸ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸಂಯೋಗೇ ಸಂಯೋಗವತ್ಸ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಚ

೧ ಶ್ಚಯೋ ವಿರೋಧಭಾನಾಭಾವಾತ್। ಪರಂತು ಮೂರ್ತವೃಕ್ಷಃ ಕಪಿಸಂಯೋಗೀ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಃ। ತತ್ರ ಸಂಯೋಗತದಭಾವಯೋರ್ಮೂಲಾವಚ್ಛೇದ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಚ ಸಂಯೋಗತದಭಾ ವೃತ್ತಿ

ದಭಾವೇ ಭಾಸತೇ। ಅತ ಏವ ವೃಕ್ಷಃ ಸಂಯೋಗೀ ನ ವೇತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ತಾದೃಶವೃಕ್ಷವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಸಂಯೋಗತದಭಾವಯೋರ್ಭಾನಾತ್। ಏವಂ ಗಂಧಪ್ರಾಗಭಾವಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಘಟೋ ಗಂಧವಾನ್ನ ವೇತ್ಯಪಿ ಭಾವವಿರೋಧ್ಯಂ। ಅಸ್ತಿತು ಪರಸ್ಪರಾಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಮೇವ ವಿರೋಧಃ ಸಂಶಯವಿಷಯಃ। ಗುಣಃ ಸಂಯೋಗೀ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಸ್ತು ಕಿಂ
ದ್ವಿಶೇಷಣಾಂಶಯೋ। ಕಿಂತು ಗುಣತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶೇಷಣತಯಾ। ಮೂರ್ತವೃಕ್ಷಃ ಸಂಯೋಗೀ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಸ್ತು ಪ್ರಕಾರಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶೇಷಣತಯಾ ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಪರಸ್ಪರಾಸಾ
ಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಸ್ಯ ಸಂಯೋಗತದಭಾವಯೋಃ ಸತ್ತ್ವಾತ್। ಅತ ಏವ ವಿರೋಧಾಂಶೇ ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕಸಂಶಯ ಏವೋಪಪದ್ಯತೇ। ಅನ್ಯಥಾ ವಿರೋಧಾಂಶೇಪಿ ಸಂಶಯ
ತ್ವೇ ವಿರೋಧತದಭಾವಯೋರಪಿ ವಿರೋಧಾಂತರೇ ಸಂಶಯವಿಷಯತಾಯಾಂ ವಿಷಯತಾಯಾ ಅನವಸ್ಥಾಪ್ರಸಂಗಾತ್। ಕಿಂಚ ತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶೇಷಣತಾದಿನಾ ಸಂಯೋ
ಗಾಭಾವಾದಿನಿರ್ಣಯೇಪಿ ಅವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶೇಷಣತಾತ್ವಾದಿನಾ ಸಂಶಯಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಾದೃಶನಿರ್ಣಯಸ್ಯಾಪಿ ತತ್ರ ವಿರೋಧಿತ್ವಾದಿತ್ಯಾಹುಃ। ಅಪರಂ ತ್ವವಧಿ
ಯಂ। ತತ್ಸ್ಥಲೀಯೇಷು ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಕಾರಕನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ತತ್ಸ್ಥಲೀಯೇಷು ಯತ್ಕಿಂಚಿದಭಾವಪ್ರಕಾರಕಧೀತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಂಧ್ಯ ತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ನ ತು ಸಮುಚ್ಚಯಾಭಾವಪ್ರಸಂಗಾತ್। ಕಿಂಚ ವಿರೋ
ಧಾವಗಾಹಿತದಭಾವಪ್ರಕಾರಕಧೀತ್ವಂ। ತದ್ಧಾನ ಶ್ಚಾನ್ಯತ್ವವೃತ್ತಿ ಭ್ರಮಜನಕದೋಷಾಭಾವಕಾಲೀಯಾಂಶೇ ಯತ್ಪ್ರಕಾರಕನಿರ್ಣಯಸತ್ತ್ವೇ ವಿರೋಧಾವಗಾಹಿ
ಷು ಯತ್ಕಿಂಚಿದಭಾವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತ್ಯಾಪತ್ತೇಃ। ಕಿಂಚ ವಿರೋಧಸಂಬಂಧೇನೈವ ಯತ್ಕಿಂಚಿನ್ನಿರ್ಣಯೋ ವಿರೋಧೀ। ತಥಾ ಚ ತಾದೃಶದೋಷಾಭಾವೇ ವಿರೋಧಾವಿಷಯ
ಕೇಷು ಸ್ಥಲೇಷು ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಕಾರಕನಿರ್ಣಯಸ್ಯ ತದವಿರೋಧಿತಾಪತ್ತೇಃ। ಕಿಂಚ ವಿರೋಧಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ಗೌರವಂ ವಿರೋಧಭಾನಸ್ಥಲೇ ತಾದೃಶಾಂಶೇ ಅ
ನಿರ್ಣೀತವಿರೋಧಾತ್। ತಸ್ಮಾತ್ತಾದೃಶದೋಷಾಭಾವಕಾಲೀನತದಭಾವಪ್ರಕಾರಕಧೀತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ। ವಿಶೇಷದರ್ಶನ ದೋಷೇ ಪ್ರಮುಖ

ಯೋಽಪಪತ್ತೌ ತಾತ್ಪರ್ಯಸಮುಚ್ಚಯಜ್ಞಾನಾಂತರಮೇಕಕೋಟಿಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಯದುಕ್ತಮುತ್ಪನ್ನಮ ... ವಿಶೇಷಾಂಶಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಷಯತಾಶಾಲಿತ್ವಂ।
ಘಟಿತತದ್ಭಾವತಯೋರವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯಮೇಕದಾಽಸಿದ್ಧತೋ ಭಸ್ಯಾಪ್ರಚಾರಾಹಾರ್ಯಸ್ಯೇತಿ। ಉಭಯವಿಷಯಕತ್ವಾದಿತ್ಯಾದಿನೋಭಯತ್ರೈಕಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯೋಕ್ತ
ಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯಗ್ರಹಃ। ಜ್ಞಾನತ್ವೇತಿ। ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಮಘಟಿತಂ ವಾ ಯತ್ಸಂಶಯತ್ವಂ ತದ್ಘಟಿತತ್ವಾರ್ಥಃ। ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತಸಂಶಯತ್ವಸ್ಯೋಕ್ತತ್ವೇಽಖಂಡಾಭಾವತ್ವ
ಕತ್ವೈಯರ್ಥ್ಯಾಪತ್ತೇರಿತಿ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾದ್ವಿಘಟಿತೇತಿ। ಸಂಶಯತ್ವಘಟಿತತ್ವಾದಿವಿದಾಂ ಸಂಶಯೋತ್ಪತ್ತಿನಿಗ್ರಹಃ। ಲಾಘವೇತಿ। ಸಂಶಯತ್ವಸ್ಯ ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿ
ಪ್ರ ದಕತ್ವೇ ಲಘುಘಟಿತತ್ವಂ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ। ... ಸಂಶಯೇತಿ। ಮಣಿಕೃತಾ ದಿಷ್ಟಃ ತತ್ರ ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಾಂತತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಅತೋ ವಿಪಕ್ಷಸ್ಯಾಯಥಾರ್ಥತ್ವಾನ್ನಿಶ್ಚಯವಾದೇ ... ತಿ
ತಿ। ತದ್ಘಟಿತತ್ವಂ ಸಂಶಯಕೋಟಿಕಸಂಶಯಸ್ಯ ಕೋಟಿದ್ವಯಾಂಶೇ ಏವ ಕೋಟಿಪತ್ವಸಂಭವಾತ್ ... ತ್ರ ... ತತ್ಪ್ರಯೋಜಕವಿಷಯಾಂಶೇ ಕಿಮರ್ಥಮತ ಆಹ
ಯಾ ಅತೋ ವಿ ... ತುಲ್ಯಬಲತ್ವೇ ... ನ್ಯೂನಾಧಿಕಬಲತ್ವೇ ಚ ಅಧಿಕಬಲಸ್ಯ ನ್ಯೂನಬಲೇನಾಽಪ್ರತಿಬಂಧಾತ್ ಸಂಶಯೋತ್ಪತ್ತೇ ... ಕಬಲಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವಾದಿ
ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವೇ ತುಲ್ಯಬಲಯೋರಿತಿ। ಪ್ರತಿಬಂಧ್ಯಾಭಾವೇ ಅವಿರೋಧಾದಿತಿ ಕೋಟ್ಯೋಃ ಸಂಶಯವಿಶೇಷ ಇತ್ಯತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ। ಉಭಯವಿಷಯಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಸಂಪನ್ನ ಏಕವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಭಾವತ್ವ ಕಥಂ ... ಯತಿ। ... ತುಲ್ಯಬಲಯೋರ್ಕಥಂ ಪ್ರತಿಬಂಧ್ಯಂ ಅತ ಆಹ ... ತುಲ್ಯಬಲಯೋರಿತಿ।
ಏವಂ ತುಲ್ಯಬಲಯೋ ಏಕಜ್ಞಾನೇ ಸಂಪ್ರತ್ಯ ... ಪರತ್ವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ಪ್ರಕೃತೇ ಅಧಿಕಬಲತ್ವೇನ ... ಸಂಪನ್ನತ್ವಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ತುಲ್ಯ
ಯೋಸ್ತುಲ್ಯಬಲಯೋರ್ವ್ಯಾಪ್ಯಮಿತಿ। ಜ್ಞಾನಕಾರಣಾಪರ್ಯಾಪ್ತಯತಿ। ಏಕಜ್ಞಾನಕಾರಣಾಮೇಕದಾ ಏಕಮೇವ ಜ್ಞಾನಮುತ್ಪಾದಯತೀತಿ ಸ್ವಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರತಿಬಂಧ

ಸ್ಯ। ತಸ್ಯಾಪಿ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯಾವಾದಿಃ ರಜ್ಞಾನಸಂಶಯವತ್ತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ:। ವಿಷಯಸ್ಯೋಪಸ್ಥಿತಿ। ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯಸ್ಯೋಪಸ್ಥಿತ್ಯಭಾವಾದ್ದಂಡಯಾಂ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ಯದ್ವಿಷಯ ಯಾ
ಕಜ್ಞಾನಂ ಜನಯತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವನಿಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅನ್ಯಥಾ ತಸ್ಯಾಃ ಅಕಿಂಚಿತ್ಕರತ್ವಾಪತ್ತೇ। ಕಥಂಚಿತ್। ಸಂಸ್ಕಾರಾದಿವತ್। ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿ ತಾದೃಶವಿಷಯತ್ವೋಪಪತ್ತಿ
ವಿಷಯಕತ್ವಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟಃ। ತದಪಿ। ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿಕಮಪಿ। ಉಪಸ್ಥಾಪಕತ್ವಃ। ಅಯಂ ಘಟ ಇತ್ಯಾದಿಜ್ಞಾನೇ ಇದಂ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವೇ ವಿವಾದ
ಕಾರಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಉಕ್ತಂ ಯುಕ್ತ್ಯನ್ತರ ತ್ವಪವಾದಕಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಭಾವಾದಾ ಹಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇತಿ। ಸಂಶಯಸ್ಯ ಸ್ವಕಾರ್ಯತಾಪತ್ತೇ ರಕತ್ವೇ ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಪ್ರಂ ಭಾವ ೮
ಗತಿ ತಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನ [illegible] ಜನಕತ್ವಾತ್ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಜನಕತ್ವಾಭಾವಾದತ ಅಹಂ ವ್ಯಾಪ್ತಮಿತಿ। ಧರ್ಮೀ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ ವ್ಯತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಕ ಧ ಲ್ಯಕ
ಸಂಶಯಾ ರ್ಮಿಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿತತ್ವಾದಭಾವಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪಕಮೇತಿ। ಅನುಗಮಾದಿತಿ। ಸೂತ್ರ ಚಿಂತಾಯಾ ಸಂಶಯ: ಸ್ವಜನ್ಯಶಬ್ದಾದಿ ಇತಿ ಸ್ವಮತೇ ತ್ವರ್ಥ:। ತತ್ವೇನೈವ ನ ಮಾ
ರ್ಥಸ್ಯ ವಸ್ತು ಜ್ಞಾನತ್ವೇನೈವ। ತದಿತಿ। ಯುಕ್ತೇತಿ ತು ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನ ತ್ವಂ ಸಂಶಯ: ಸ್ವಂ ಸ್ವ ಪತ್ವೇತಿ ಭಾವ:। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಇತಿ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ।
। ತತ್ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಮಿತಿ। ಭಾವಸ್ಯ ತತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತಿ। ಭಾವ: ಸ್ವರೂಪ ತದ್ವತ್ತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇತ್ಯರ್ಥ:। ತತ್ವಲಾಭ। ಉತ್ಕಟಕೋಟಿಕಸಂಶಯ
ವಿಶೇಷಂ ಪ್ರತಿ ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕಾರಣತ್ವಕಲ್ಪನಾಯಾಂ ಲಾಘವಾತ್ ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕಾರಣಂ ಕಲ್ಪ್ಯತ ಇತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ:। ತತ್। ಉತ್ಕಟತ್ವಂ। ತತ್ವಂ। ಜಾತಿ:। ಸಾ
ಬಾಧ್ಯಪಕ್ಷತ್ವಾದಿ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾಕ್ತ ಉತ್ಕಟತ್ವಮಪಿ ಪ್ರಕಾರತಾ ಅಂಶಿಕತ್ವಮಿತಿ। ತಸ್ಯ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಕೋಟ್ಯಂಶೇ ಧರ್ಮಾಂಶೇ ತು ಉತ್ಕಟತ್ವಾದಿಕ್ಯ ಧರ್ಮಾ ವ್ಯಾಪಿತಿ। ಉತ್ಕಟಕೋಟಿಕಸಂ
ಶಯ ಇತಿ ತದರ್ಥತ್ವೇತ್ಯರ್ಥ:। ತತ್। ತೇನ ವಹ್ನಿ ರ್ಯಾಮಕಂ। ಜನಕತಾವಚ್ಛೇದಕಂ। ಅತ್ರಾಪ್ಯಯಾ ದ್ವಿತೀಯ:। ತಜ್ಜನ್ಯಸಂಶಯಸಾಮಾನ್ಯಂ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಿಕಸ್ಯ:। ತಸ್ಯ। ಸಂಶಯಸ್ಯ।

(=ಉತ್ಕಟಕೋಟಿಕಸಂಶಯ ಇತ್ಯರ್ಥವಿಶಿಷ್ಟ=)

ಅಶಿ ಭಂ
೨೧

ತ್ಯಾ

ಶಕುಮಂಡೂಕವಸಾಂ ಜನ್ಯದೋಷಸಮವಧಾನಪ್ರಾಪ್ಯಂ ವಂಚಿತ್ವಗಿಂ ಪ್ರಾಯ ಜನ್ಯಾರಗಭಾವ ಸ್ವಯಸಂಭವಾತ್ತಥ ಮತ ಆಹ ವಿಶೇಷೋಪಸ್ಥಿತ ಇತಿ । ದೋಷ
ವಿಶೇಷ ಜನ್ಯ ಲೌಕಿಕ ಸನ್ನಿಕರ್ಷ ಜನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ವಿಶೇಷ ತದ್ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ನೈವ ವಿರೋಧಿತ್ವಾದ [illegible] ಏವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಮಣಿ ದೋಷ ವಿಶೇಷ ಜನ್ಯಂ । ಸ್ವರೂಪ [illegible] ಪುರಸ್ಕ
೪ ತಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಂ [illegible] ತತ್ಪ್ರಭಾವಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಪ್ರಕರ್ಷ [illegible] ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । [illegible] ತ್ಯುಕ್ತೇ ಇತಿ । ದೋಷಾಂತರ [illegible] ತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧಕ
ತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಃ । ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ [illegible] ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತೇ [illegible] ಕಾರಃ ಸಮುಚ್ಚಯಾರ್ಥಃ । [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಾಧಾರಣ [illegible] ದೋಷತ್ವಂ ಮಾನಸ
೪ ತತ ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಾಧಾರಣಂ ತು ಸ್ಯಾತ್ ಅತ [illegible] ಭವತೀತ್ಯತ ಆಹ [illegible] ಇತಿ । ತತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಬಂ
೫ ಧಕ ಸಾಧಾರಣಂ [illegible] ಶಂಕತೇ [illegible] ತ್ಯಾದಿನಾ । [illegible] ಇತಿ । ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ [illegible] ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಷಯತಾ [illegible] ಭವತಿ [illegible] ತ್ಯರ್ಥಃ ।
[illegible] ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ ಸ್ವಾಪ್ನಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಾಹಕ [illegible] ಗೌರವಂ ಸ್ಯಾತ್ ವಿಶೇಷ್ಯ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ವಾದಿಕಂ [illegible] ಮೇವ ಪ್ರ
ಕಾರ [illegible] ಅಪ್ರಕಾರ [illegible] ಭಾವಸ್ಯ [illegible] ತ್ರಿಕ [illegible] ಧಾ
ಶ್ರೀಂ ತದಿತಿ । [illegible] ವಿಶೇಷ್ಯಕ ತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । ಪೌರ್ವ [illegible]
ರಾಂಯ [illegible] ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ । ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ । ತತ್ಸಂಶಯಾನಾತ್ । ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾತ್ ।
ಪ್ರಮಾ [illegible] ತ್ವಂ ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ [illegible] ಕ್ಯತೇ । ತಥಾ ಅನಭ್ಯಾಸದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಾಕಾರ । [illegible] ಇತಿ । ಪ್ರಮಾ [illegible] ತ್ಯರ್ಥಃ ।

ಗತ್ವಾತ್

ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ವಸ್ತು … ತದ್ಧರ್ಮವತ್ತ್ವಾದಿ … ಗ್ರಾಹಕತ್ವೇ … । ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ … ವಿಷಯಕತ್ವೇ ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾನುಪಪತ್ತಿಃ ಸಂಶಯೋ
ಹಿ ವಸ್ತ್ವಿತಿ ವ್ಯತಿರೇಕ … ವಿಷಯಕತ್ವೇ। ಅನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯೇ ಪ್ರಮಾತ್ವಸಂಶಯಾಭಾವಪ್ರಸಂಗಃ। ಪ್ರಮಾತ್ವಾಭಾವತ್ವೇನ ತದಪ್ರಾಪ್ಯ
… ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಾಂ … ವಮಿತ್ಯಾದಿ … । ವ್ಯವಹಾರ … ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಲಕ್ಷಣಂ ವ್ಯಾವರ್ತಕತ್ವಮವಚ್ಛೇದಃ। ತದ್ಗ್ರಹಣಯೋಗ್ಯ
ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ … ವ್ಯಾಪ್ಯದರ್ಶನಾತ್ … ವಚ್ಛೇದಕ … ದರ್ಶನಸ್ಯ … ಮಾನಸತ್ವಾತ್ … ಇತಿ। ಧೂಮವತ್ವಾ
ವಚ್ಛೇದೇನ … ಧೂಮೋ ಧೂಮತ್ವೇನ … ವ್ಯಾಪ್ತಿಸಂಶಯಾಂ … ವಿಶಿಷ್ಟ … ಇತಿ
ಭಾವಃ। … ಪ್ರಮಾತ್ವಸಂಶಯಸಂಭವಃ। ಪ್ರಮಾತ್ವಸ್ಯ … ಪ್ರಮಾತ್ವಸಂಶಯಾಂ … ಸಂಶಯೋ … ಅತಃ ನಿ … ಸಂಪಾದ
೨೮ ಯಿತುಂ … । … ವ್ಯವಸಾಯ … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ … ತತ್ಸಂಶಯಾಂ ವ್ಯವಸಾಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ ಇತಿ ಪ್ರಕಾರೇ
ಣ। … ಸಂಶಯ … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ … । ಸಂಶಯ ಇತ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಂ। … ಮಿತಿ। … ಸಾಂಧಾ
ರಣ … ತ್ರಿಕಂ … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾಂ … ಅನ್ಯತ
ವೃತ್ತಿತ್ವಂ … ಸಂಶಯಃ। … ಇತಿ। … ಸಂಶಯ … ಇತಿ ಭಾವಃ। … । ಸಂಶಯಃ। ಅನು … ಇದಂ ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯಮಿತ … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವೇ … ಸಂಶಯ … ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ … ಸಂಗಚ್ಛತ ಇತ್ಯ … ಂ
… । … ಇತಿ। ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪತ್ವಾರ್ಥಃ। … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ। … ಸಂಶಯಾಂ … ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾನುವ್ಯ

(= ಸ್ವತಸ್ತ್ವಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯ =)

ಪ್ರತಿಭಂ
೨೭

[illegible]ವ್ಯವಸಾಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇಪಿ ಅರ್ಥತಥ್ಯತ್ವಂ ತನ್ನ ವಿಷಯಃ ಸ್ಮೃತಿಸ್ತಾವತ್ತಿಷ್ಣಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಚ ಪ್ರತಿಪತ್ತಸ್ಯ ಚ ವಿಶೇಷ್ಯಂ ಮಯಾ ತ ಅರ್ಥಸ್ಯ ತಥ್ಯತ್ವೇ ಸಂಶಯಾ
ದಿತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾದಿತಿ ಹೇತೋರರ್ಥತಥ್ಯತ್ವಾವಿಷಯಕತ್ವೇ ಪ್ರಪಂಚ ನಾಪ್ಯನುಭವಾವಿಷಯತ್ವಾದಿಯುಕ್ತಸ್ಯ [illegible] ತ್ವಮುತ್ತರಂ ಕಾರ
ಯತಿ ತಥ್ಯತೀತ್ಯಾದಿ । ಅತ ಏವ ಪ್ರಕಾರಂ ಪೂರಯತಿ ಅರ್ಥತಥ್ಯತ್ವಮಿತಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇ ಅರ್ಥಸ್ಯ ತಥ್ಯತ್ವ ಮಿತಿ । ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯವಹಾರೋ [illegible] ತತ್ರ ತಥ್ಯ ಸ್ಯ
ಭ್ರಮಂ ವಾರಯತಿ ತಂ ತಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯೇತಿ । ಇದಂ ರಜತಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ತದಾಕಾರೋಽಸ್ಯೇತಿ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ಅನುವ್ಯವಸಾ
ಯ ಇತಿ । ಅವಾಂತರವಿಶೇಷಣಾಜ್ಞಾನೇ [illegible] ವ್ಯವಸಾಯಾನುವ್ಯವಸಾಯೋತ್ತರಕಾಲಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । [illegible] ತರಕಾಲಂ । ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಕಾಲ [illegible] ತ್ತರಕಾಲಂ । [illegible] ಧರ್ಮ್ಯಂಶೇ
ಶೇ । ತತ್ಸ್ಥಲಾಂತರೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹೇ ಬಲಾಬಲಾ । ತತ್ರ । ಧರ್ಮ್ಯಂಶೇ । ಸಂಶಯಾಭಾವಃ । ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ [illegible] ತಿ । [illegible] ಯ್ಯಾಯ [illegible] ಮಪಿ
ಜ್ಞಾನಂ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕಾಯಾ ಇತಿ । ವಿಶಿಷ್ಟಮೇವ ದರ್ಶಯತಿ [illegible] ರಜತಮಿತಿ । [illegible] ವ್ಯವಸಾಯಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾರವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ [illegible] ಸಂ
ಬಂಧ [illegible] ತತ್ತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯವಿಷಯತ್ವೇ [illegible] ತಾ [illegible] । ತದ್ವಾನ್ [illegible] ವರ್ತಿ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಭಾನ
ಸ್ಯೇತಿ ಭಾವಃ । ತತ್ರ । ವ್ಯವಸಾಯ [illegible] ಭವತಾ [illegible] ವರ್ತಿತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯ [illegible] । [illegible]
[illegible] ವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯವಿಷಯತ್ವೈವ । ಅಸ್ತ್ರ [illegible] ವರ್ತಿ ವಿಶೇಷ್ಯಕರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರ
[illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾನಸ್ಯಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ । [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋ [illegible] ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾ
ರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾಣಂ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾ [illegible] ಧರ್ಮಿ [illegible] ತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನವಿಷಯ [illegible] ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನವ

ಅ ಪ್ರಾ: ೭

ಮಾ ಪ ಯಾ ಸ್ಯ

ತ್ವೇನಾನುವ್ಯವಸಾಯೇ [illegible] ಪ್ರಮಿತ್ಯನುಮತಿಲಕ್ಷಣ [illegible] ಉಕ್ತೇತಿ । ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶ ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಇದಂ ರಜತಂ ನವೇತ್ಯಾಕಾರೇತಿ । ಯದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟವಿಷಯಕಯದ್ವ
ದ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಯತ್ಪ್ರಕಾರಕಪ್ರಮಿತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಃ ತದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟೇ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಸಂಶಯಃ । [illegible] ತತ್ರ ರಜತಮಿತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶ
ಯೇ ಇದಂ ರಜತಂ ನವೇತ್ಯಾಕಾರಾಪತ್ತೇಃ । ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವೇ ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನೇ ರಜತತ್ವಾಭಾವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯ [illegible] ನವ ಘೋರ
ಯಮಿತಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ತರಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹವತ್ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನೇ ದಾಹಸಮರ್ಥವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯೇನಾಗ್ರಹಾದಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ
ಇತಿ ಭಾವಃ । ಇತರಥಾ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಿಶಿಷ್ಟಾನುಪಪತ್ತೇರಿತಿ ಕ್ವಚಿತ್ । ಸರ್ವಂ । ಪ್ರಾಂ ಪ್ರಾಗ್ವದರ್ಶಿತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾ
ದಿಕಂ । ಮಧ್ಯಗತಮಿತಿ । ಪ್ರಥಮಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ಅನುಮಿತ್ಯಾದಿವ್ಯಕ್ತ್ಯನುವ್ಯವಸಾಯ [illegible] ದಿನಾ ತದಾಗ್ರಹೇಣ ತಥಾ ಭಾವಾತ್ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾ
ವಃ । ತದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ । ತದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಪುರೋವರ್ತೀತಿ । ಪುರೋವರ್ತಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಗ್ರಹೋಪೀತ್ಯರ್ಥಃ ।
ರಜತತ್ವೇ । ರಜತವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಗ್ರಹೋಪೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಧರ್ಮಿಣಂ ತದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾ
ಯವಿಷಯತ್ವಮಾಲಸಂಪತ್ತಿಂ ದರ್ಶಯತಿ ಕೇವಲರಜತಮಿತಿ । ವ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಾನಂತರಂ ವ್ಯವಸಾಯೇ ರಜತವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದೇಃ ಸಂಶಯಃ [illegible] ।
ಇತ್ಯಪಿ ತತ್ ಪ್ರಾಪ್ತೇತಿ । [illegible] ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ತಾದೃಶಗ್ರಹೇ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಶಾತ್ । ತದಭಾವಾತ್ । [illegible] ಕಾರಣಾಭಾವಾತ್ । ರಜತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟೋ ಪದಯ
ತತ್ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾಸಂಸರ್ಗೇ ಗ್ರಹಾದೇಃ ಸತ್ತ್ವಾತ್ ಅವಚ್ಛೇದಕಭಾನಸ್ಯಾಭಾವಾತ್ । ತಸ್ಯಾಪಿ ಸಂಸರ್ಗವಿಧಯಾ ಭಾನೇನೈವ ತತ್ರ ಸಂಸರ್ಗಾಗ್ರಹಾದೇಃ ಯಾಮಕಸ್ಯ
ಸತ್ತ್ವಾತ್ । ಯತ್ರಾಂಶೇ ಯಸ್ಯ ಸಂಶಯಸ್ತಾದೃಶ [illegible] ವೇತಿ ತತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ [illegible] ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಪ್ರಕಾರತ್ವಯೋರನುಪಪತ್ತಿರಿತ್ಯರ್ಥ

ತತ್ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯವಿಷಯಕತೋಪಪತ್ತಿ ತಥಾ ರಜತಕತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ । ತಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ರಜತವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಗ್ರಹೋತ್ತರಂ ನಸ್ಯಾತ್ । ವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ ತತ್ರಾಸದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ೧ ಕಷ್ಟ

ಪ್ರ

ಪ್ರಶಿಖಂ
೨೨

ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತ್ಯೇವನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಂ ತತ್ಸಂಮತಂ। ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ... ತ್ವಂ ಯೋಗ್ಯವತಿ ಗ್ರಂಥದರ್ಶನಾತ್ ... ತಸ್ಯ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಗ್ರಂಥತ್ವಾದಿತಿ। ತನ್ನ। ವಿಶಿಷ್ಯ
ತಾಸಂಬಂಧಿರಜತತ್ವವತ್ತ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯೌಪಯಿಕಂ ತಸ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯ ಭಾಸ್ಯೇ ಬಾಧಕಾಭಾವಾತ್। ಏವಂ ತತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯವೃತ್ತಿ ರಜತ
ತ್ವವೃತ್ತಿತ್ವೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ತೃತೀಯಸ್ಯ ತು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾನುರೋಧಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಏವಮಪಿ ತಸ್ಯೈವ ಸಂಶಯಾತ್। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಸಂಪ್ರತಿಬಂಧಕಾನವಕಾಶ ತಯೋರೇವ ತಥಾಪಿ ಶ್ರಯತ್ವಾಪಕಸಾಮಗ್ರೀ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಸ್ಯೈವ ತಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಾತ್। ... ರಜತತ್ವತಾಪ್ರಕಾರಕಾನುವ್ಯವಸಾಯ
ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಅನುವ್ಯವಸಾಯವಿಷಯ ಇತಿ। ತತ್ರಿ ... ಃ। ರಜತತ್ವಂ ನ್ಯೂನಂ ಪತಿ ಏವ ಪ್ರಕಾರಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಿಭೂಯ ಭಾಸತೇ
ತಾ ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರಿತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯನುವ್ಯವಸಾಯೇತಿ ರಜತತ್ವ ತತ್ಸಂಸ್ರ್ಗವಿಶಾದಿತಿ। ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ। ರಜತ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯ ಅವಚ್ಛೇದಕತಾ
ಸಂಬಂಧೇನ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಯೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟಧೀಃ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷಯಂ ಪ್ರತಿ ರಜತತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ತಜ್ಜ್ಞಾನತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ
ಅಂತ್ಯ ತದ್ವ್ಯವಸಾಯಾನಾಂ ತತ್ತ್ವನಾಸಂಬಂಧಾನಾಂ ವಾ ತತ್ತದ್ವೃತ್ತಿತ್ವೇ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಮವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ರಜತತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಜ್ಞಾನತ್ವೇನೈವ ಕಾರಣ ಕಲ್ಪ್ಯಂ
ತಾಯಾಃ ಕಲ್ಪನಾಯಾ ಅನುಚಿತತ್ವಾತ್। ಅನುವ್ಯವಸಾಯಪ್ರಾಕ್ಕಾಲೇ ರಜತತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಜ್ಞಾನಮತೋ ರಜತತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವ ರಜತತ್ವಪ್ರಕಾರಕ
ತ್ವಯೋಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ನಾನುವ್ಯವಸಾಯವಿಷಯ ಇತಿ ನ ತತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಃ। ಅನುವ್ಯವಸಾಯೇ ರಜತತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಗ್ರಹೋ ಸ್ಯಾಂತರಂ ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಃ। ಸಂಶಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಾತ್। ... ಸಂಶಯಾನುರೋಧೇ ನ ತಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವೇ ತತ ಏವ ಸಂಶಯ ಸಿದ್ಧ ಅಂತ್ಯಾನುವ್ಯವಸಾಯಸ್ಯ

ತ

ಕಲ್ಪ್ಯಂ

೧ ತಥಾ [illegible] ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಯತ್ತು ಸ್ವತಸ್ತ್ವಾಪತ್ತಿ। ತಥಾ ಚ ಪರಭಿನ್ನತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾ ಪರಭಿನ್ನಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಮಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಮಾಂತರಾನಿಷ್ಟಸಾಧಕಮಿತ್ಯಾಹ

೧ ಏವಂ ಚ ವಾಚ್ಯಂ ತಥ್ಯಂ ಯತೋ ತು ಸ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವಸಂಭವಃ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾದಿ ವಿವಕ್ಷಣೇ ಅನ್ಯಥಾ ತೋ ಕೃತ್ಯ ಭಟ್ಟಮತೇ ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾತ ರಾಸಂಭವಾತ್ ಸ್ವವಚನ ತಥಾ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಷಯತ್ವಾದಪ್ಯತ್ರ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಕರಣತ್ವ ಕಲ್ಪನೇ ತಿವಾ [illegible] ಅನುವ್ಯವಸಾಯಾಂಗ ತತ್ಕಾರಣತತ್ವಂ ಬಂಧಾದಿ ಮೋರ್ಗ ಧರ್ಮ ಕಲ್ಪನೇ ತ ಪೂರ್ವ ವ್ಯವಸಾ
ಯಾಂತರಾಂ ಮೋಕ್ಷ ಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾದಿತಿ ರಹಸ್ಯಂ। [illegible] ರಮಾತ್ರಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಚ ಸ್ವಗ್ರಾಹಕತ್ವವ್ಯಾಪಕತ್ವ ಪರಾಪೇಕ್ಷತ್ವಂ। [illegible] ಸ್ವಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇನೇತಿ। ಸ್ವಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇತ್ರ
ಯಃ। ಇತ್ಥಂ ಚ ವಯಾಂತ ಸ್ವಗ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯಸ್ಯೇತಿ ಬಹುವ್ರೀಹಿಃ। [illegible] ಮಿತಿ [illegible]। ಮತೇಃ ಪ್ರಮಾ ವಿಷಯಃ ತಾದೃಶಃ ವಿಷಯಃ ತಾದೃಶ। [illegible] ಯಂ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾ ಭಾ
ರಕ ಪ್ರಮಾ ವಿಷಯಃ ಕಂ ಮುಗ್ರಾದಿ ಮತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ವಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜನಕತ್ವಾದಿ ತ್ರ್ಯಕಾರಕ ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಘಟ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕಂ

ಗುರುಮತೆ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾಕಾರಕ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಮಿತೇಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಂ ಘಟ ಘಟತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾತ್ರಯ ತಾದಿ ಕಂ ದ್ರವ್ಯ ಮಿತಿ। ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವ ಘಟ
ತತ್ವೇ ಕತಾ ಜ್ಞಾನ ಮಿತೇ ನ ಪ್ರಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್। ಯಥಾ ಸ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಮುಖ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯಕ ತ್ವಘಟಿತಂ ಯಥಾ ಕಾಂಕ್ಷಾ ವಿಮುಖ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಂ ತಥೋಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಯ
ವಿಪ್ರತಿ ಪತ್ತಾ। [illegible] ಆದಿನಾ ಯಂ ಘಟಃ ಸರ್ವಂ ಚ ಪ್ರಮೇಯ ಮಿತ್ಯಾಕಾರಾನ್ನದಾ ದಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹಃ। [illegible] ಸ್ವಾತ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವ ಕೇವಲಾ

ಭಾಟ್ಟ ಯಿತಂ ಯಾಂ ಮಾತ್ರ ಪರ ಧರ್ಮ ತಸ್ಯ ತ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವ ಘಟ ವದರುಕ್ತ ಸಾಧ್ಯ ಘಟಸಂಭವಃ ತಥಾ ಪ್ರತ್ರ ಸ ವಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ [illegible] ಉಕ್ತಾ। [illegible]
ತಾಪದ ಇತಿ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಇತಿ ಮೂಲಸ್ಯ ಪ್ರಮಾ ಯಃ ಅನು ವಕ್ತಾ ಯ ಕೃತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರಮಿತ್ಯ ಮಿತಿ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಾದಿ ತಿ ಮೂಲಸ್ಯ ತಾ

ಹೇತು ತ್ವಜ್ಞಾನ ಮಿತಿ ಮತ್ವ ಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಸ್ವರೂಪ [illegible] ಇತಿ। ಪಕ್ಷೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಪರ ಧರ್ಮೇತಿ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಷಯತ್ವಾ ಮಾಂತ ವಿ
ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ವತ್ವೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅಧ್ಯಾಂ ತತಿ ತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ನ ವೇತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತೌ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕ ಜ್ಞಾನ ತ್ವಾದಿ ತಿ ಭಾವಃ।

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ [illegible]

ಪ್ರಶ್ನಿಥಂ

೨೪

೬ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ವಿವೃಣೋತಿ ತಥಾಹಿ ತ್ಯಾದಿನಾ। ಯಾವತ್ತ್ವಾಶ್ರಯಿತಿ। ಅಯಂ ಘಟಃ ಇದಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಿತಿ ಸಮಾರ್ಥಂ ಲಂಬಿತರೂಪ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ವಿಷಯ
ಕಯೋರ್ದ್ವಿತ್ವಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ರೇತಿ। ಯಾವತ್ಸು ಘಟತ್ವಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಾಂಶತತ್ವಮಿತಿ। ವಿಧಿ ಪ್ರಾಂಶಾವಂಶತಃ। ಇತ್ಯಸಾಧಾರಣ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಾಂಶಾವಂಶತಯಾ
೭ ಕೃತ್ಸ್ನಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಸ್ವಾಶ್ರಯೇತಿ। ತದ್ವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿತಿ ಪ್ರಕಟಮಸ್ತಿ। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಣಿವಹಿದಿವನಿಹಿತತ್ವೇತಿ। ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಂಶತಃ। ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಧರ್ಮಿತ್ವೇ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಧಿಕತನ್ನಿ
[illegible]। ತಿರ್ಯಗಂಶತಯಾ ಧಃ। ತಥಾಪ್ಯತಃ। ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಧರ್ಮಾದೀಶಪ್ರಕಾಶಃ। ಇದಂ। ಅನುಮಾನಂ। ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರಸ್ತುತಾನುಮಾನ ಸಾಧ್ಯವೃತ್ತಿ ಬಾಧಪ್ರಸಕ್ತೇಃ ಮಾತ್ರಮಿತಿ। ಸಾ
ಧ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಪದಸ್ಯ ತದ್ವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಪರತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ಏವತದ್ವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರಯ ಪರಜ್ಞಾನಾದಿ ವಿಷಯತ್ವಾಪತ್ತ್ಯಾ ಸ್ವತ
ಸ್ತ್ವಂ ಸಿದ್ಧ್ಯತೀತಿ ಶಂಕಾ। ಯದಿ ಸಾಧ್ಯಘಟಕ ಸ್ವಪದಂ ತತ್ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಪರಂ ಸ್ಯಾತ್ ತದಾ ತತ್ತ್ವಾದಿ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಿದ್ಧ್ಯತು ಮಾನಸ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸ್ವಾ
ಶ್ರಯಗತತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಸಾಧ್ಯ ಇತಿ। ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಮತ್ತ್ವಮೇವ ಸಾಧ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಾಂಶಯೋ। ಅನ್ಯಥಾ ತಾದೃಶೇಚ್ಛಾರಹಿತ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ವ
ತ್ವಯಿ ತದಭಾವತದಭಾವ ವತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ನ ಸ್ಯಾತ್। ತತ್ತ್ವತ್ತೇತಿ। ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತದ್ರೂಪೇತಿ। ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿನಾ। ಅ
ಶ್ರಯಗತತ್ವಾದಿತಿ। ಯತ್ತತ್ತ್ವಾದಿರಹಿತೇ ಸಕಲಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಾಧಾರಣ್ಯ ತದ್ವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯೈಕಸ್ಯಾಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಸಕಲಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಸಾಧಾರಣಂ ಪ್ರಮಾಪಕತ್ವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತತ್ವಮಪಿ ಸ್ವಪ್ರಮಾಪದೇತಿ। ಇತರಾಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯತ್ವಾದಿ ಪರಿಗ್ರಹಃ। ಪರಿತ್ಯಾಗೇ ಸಾಧ್ಯಯಾಯಿಕಾನಾಂ
ಗುಣಾನಾಂ ಪ್ರಕಾರಾಂಗಕ್ರಮಾಣಾಂ ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ಪರಾಧೀನ ಪ್ರತೀತಿಃ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರತೀತಿ ಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ವಿಶೇಷ ಪರತಯೋಪಾದಿತ್ವವ

ಸ್ವಾಪ್ರ

ವಿಶೇಷ

ತ್ವ

ನ್ಯತಿಶೇಷಃ। ಸೋಂಶುವಿಶೇಷಣಂ ಸಾರ್ಥಕ್ಯಕತ್ವಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಾಂತರಸ್ಯಾಪಿ [illegible] ವಿಶೇಷಯತಿ [illegible]। ಅತ್ರ ಕೇಚಿನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ತಸ್ಯಾದಿತ್ಯಂ ಶ್ರುತಿಮಿತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಯೋಗಃ। ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಗನಾ
ದಿಷು ಚಿತ ಶಕ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ [illegible] ನಂ ಬಂಧೇತಿ। ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಸಮವಾಯಾದಿ ಸಂಬಂಧಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ। [illegible] ದಂಡವತಿ ದಂಡಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ತತ್ತ್ವಂ ಚ
ಸಂಯೋಗಾಂಗಾಂ [illegible] ಚೈತ್ರಯೋಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತ್ರಯಾಣಾಂ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ। [illegible] ಶ್ರುತ್ಯಾ [illegible] ಸರ್ವೇಷು ತತ್ತ್ವಾಪ್ಯ ವೃತ್ತಿ ತಿವಾಂ [illegible] ಯೋಗಃ। ಕೇವಲಂ।
ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ ವೃತ್ತಿವಿಶೇಷ [illegible]। ತತ್ರೈ [illegible] ವೈವ। ತದುತ್ತರ ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ ವಿಷಯ [illegible] ಸಂಶಯಾದಾ [illegible]। ತದ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ। ತತ್ತ್ವ [illegible]
ಪ್ರಕಾರಾಂತರ ಯತ್ವ ಸಂಶಯಾಭಾವ [illegible] ಯಾಂ ಸಮವಾಯ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಸಂಶಯ [illegible] ಸಂಯೋಗ [illegible] ಸ್ಯಾಂ ಸತ್ವಾತ್। ಪ್ರಕಾರಾಂತರ ಯತ್ವ ತತ್ತ್ವ [illegible] ಸಂಶ
ಯವಿಸ್ಯ ತ್ರಯ [illegible] ಕರಣಾ [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible]। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ ಏಕ ತತ್ತ್ವಾ [illegible] ಸಂಶಯ ವಿಷಯ [illegible] ವ್ಯಭಿಚಾರ [illegible]
ತದ [illegible]। [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಕರಣ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ। [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ವ್ಯಭಿಚಾರಃ। [illegible] ವಚ್ಛೇ
ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ [illegible] ಕರಣ [illegible] ಕರಣಾ: ಸಮ [illegible] ಯಃ। [illegible] ಯಾಂ ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ [illegible] ಕತ್ವಂ [illegible] ವ್ಯಾಪ್ಯ [illegible]। [illegible] ಕರಣ [illegible]
[illegible] ವೃತ್ತಿ ಸಮಯ [illegible] ಕರಣ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ। [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಸಪ್ರತಿ ಯೋಗಿ ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ [illegible] ಸ್ವಾಲಕ್ಷಣ್ಯ [illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ಪೂರ್ವ
[illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ಸಂಶಯಾ ತತ್ತ್ವ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ವಚ್ಛೇದಕ [illegible] ಕರಣ [illegible] ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ [illegible] ಕರಣ
[illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಸಂಶಯ [illegible] ತ್ರಯ [illegible] ವೃತ್ತಿಯತ್ವೇನ ವೃತ್ತಿ ಸಂಶಯ
[illegible] ತ್ರಯ [illegible] ಪ್ರಸಂಗಾತ್। [illegible] ತ್ವಾಪ್ರತ್ಯಯ [illegible] ಇತಿ ಕ್ರಮೇಣ [illegible]

ಪ್ರವೇಸಾಯಃ

(= ವಿಶೇಷ್ಯವಿಶಿಷ್ಟತಿ ಶೇಷಃ

ಯ

ನ (= ವಿಶೇಷಣಾವಚ್ಛೇದಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜಕಾಭಾವಾದಿತ್ಯಾಶಯಃ =) ನ

సంశయసంభవాత్ స్వరూపేణ తక్షణస్యైవ ధర్మిజ్ఞానత్వముపపాద్య వ్యతిరేకేణ సంశయముపపాదయతి ప్రమాణవత్త్వేతి। ప్రమాణవత్త్వవిశిష్టకే
షయిత్వప్రకారకత్వమేవ సంశయధర్మితావచ్ఛేదకమితి భావః। [illegible] షయిత్వేతి। ధర్మితావచ్ఛేదకాగ్రహదశాయాం తదుత్తరమర్థసంశయోత్పత్తేః। య
ద్యప్యంశే ధర్మితావచ్ఛేదకవ్యక్త్యయప్రకారకజ్ఞానం తద్విశిష్టప్రకారకజ్ఞానత్వావచ్ఛేదేన ప్రామాణ్యసంశయానుత్పత్తావచ్ఛేదే తత్తోపలక్షితేన సంశయ
సౌకర్యాత్ ఇతి భావః। [illegible] ప్రమాణవత్త్వవిశిష్టకం షయిత్వప్రకారకం జ్ఞానం। [illegible] నిశ్చితేతి। స్వరూపాపత్తిః। [illegible] ప్రామాణ్యవిశిష్టే నైవంత్వాన్నసంశయ
సంభవస్తత్రాపి ధర్మిదేవ ధృత తత్ర సంశయ ఇత్యేతి। తత్। తాదృశధర్మషయితం ప్రామాణ్యం। [illegible] ధర్మితావిరహో భయప్రకారకజ్ఞానం సంశయః తదా
గురుమతే అనిష్టేః। [illegible] తంత్రాదర్శితా చేకథాకాగ్రహే విశిష్టధర్మిజ్ఞానం తదా తస్యాప్యయం సంశయ ఏవ నిర్ణీతే లక్షణావిషయతాయా
అసంభవాత్ తద్విషయతామాత్రస్య తద్ధర్మావచ్ఛిన్నాకారత్వాదంశ్యమతే వేతి। తథా సద్వ్యయ ఇత్యేవ సంశయత్వం [illegible]
లక్షణావిషయత్వం [illegible] మితి భావః। [illegible] దృశవ్యాప్యాదూర్శనాదా భాన [illegible] వ్యాప్యాదూషణసంభవాదితిభా
వః। [illegible] దూషణాభాసః। [illegible] సంశయః। ప్రామాణ్యసంశయః। [illegible] సత్యప్రయత్నేతి తృధర్మః। తదేవదర్శయతి [illegible]
విశేషణాభావయోర్విశిష్టే హేతుర్భ్యసంభవమతి। స్వమతే [illegible] ప్రామాణ్య [illegible] ప్రమాణవత్త్వవిశిష్టకషయిత్వప్రకారకత్వమేవ
సంశయధర్మితావచ్ఛేదకమితి భావః। [illegible] ప్రయస్యవిషయతా అవిషయతి [illegible] షయిత్వేవ సంభవప్రవృత్త్యాదికారణతాదాత్మ్యాత్ క్రమికేణాత

అభేదేత్యా= తియాన్యా=

೨ ೯ ಸಂಶಯಮಾತ್ರಸ್ಯೈವ =)

ಮಾಣಲಂಬನತ್ವಾನುಪಪತ್ತೇರ್ಜ್ಞಾನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಘಟೋ ಘಟೋ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। [illegible]ಪ್ರತ್ಯಯ ಏವೇತಿ। ರೂಪವಂಗಗನಾದಿತಿ ಜ್ಞಾ
ನಾಂತರಂ ತ[illegible]ಸ್ಯ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ ಘಟೋ ನ ವೇತಿ ಧ್ಯಾನಂ ತ್ರೈತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಜ್ಞಾನಂ ಗಗನೋ ನವೇತಿ ಸಂಶಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯಗ್ರಹಣ ತತ್ಪ್ರವರ್ತನಾ ಧ್ಯಾನ
ಸ್ಯಂದರ್ಶಿತಂ। [illegible]ಪ್ರತ್ಯಯೇ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವೇ [illegible] ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯಮಾತ್ರಸ್ಯೈವ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸ್ವವಿಷಯವಿಷ[illegible] ದರ್ಶನಾತ್ ತತ್ಸಮಾನಾಲಂಬನ [illegible]ಸ್ವಪ್ರ

ಸ್ವ ಯಪ್ರವರ್ತನಮೇವ। [illegible]ಯ ಜ್ಞಾನಪ್ರತ್ಯಯೋತ್ತರಪ್ರತೀತ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಾವತೀ ಸಂಶಯ ಘಟೋ ಜ್ಞಾನಂ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ರತ್ಯಯೇ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವಸಂಶಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಯ ೩ಣ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಚ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯೋ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವಸಂಶಯವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಸ್ವಂ ತದಿ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯಿ ವಾ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ [illegible] ಘಟ ಪ್ರಾಗನಾತ್ಯ ಅ
ದೌ ನ ತಾವತ್ ತತ್ರ ಸ್ವಪ್ರಕಾರ ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯೋ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವಸಂಶಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಸ್ವಂ ತದಿ ಸ್ವಸ್ವ ವಾ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸ್ವಸ್ವ ತತ್ತ್ವ ಪ್ರಾಣ

ಶೇಮ. ನ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರತೀತ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ನ ತಿ ವಿನಿಶ್ಚಿತಂ ಪ್ರಥಮ ತ ಅಹಂ [illegible]ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವ [illegible]। ಅರ್ಥ ಸಂಶಯೋ ಬಿ ಪ್ರಸ್ವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋ ಹಿ ತ[illegible]ಃ।

ನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋ ಹಿ ತತ ಸಂಶಯಂ ಪ್ರತ್ಯೈವ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವಾದಿತಿ ಸ್ವಾಶ[illegible]ಃ। [illegible]ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible]। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ನ
ತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತೌ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತದಭಾವಯೋ ರಿವ ಘಟೋ ಪಟ ಯೋರ್ಜ್ಞಾನ ತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ ದೇವದತ್ತೀಯ ಘಟೋ ನ ಸ್ವ ಘಟೋ ದೇವದತ್ತೀಯೋ ಪ್ರವ ತ ಪ್ರಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿ
ನಾರಕಸ್ಯ ತತ್ಸ್ವ ಘಟೋ ನ ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾವಿಚಾರಣಾ ಸಂಭವಾ ಜಾ [illegible]ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋ ಹಿ [illegible]। ತದ್ಧಾ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟೋ ಸ್ವಪ್ರ ಅ

ಸ್ವ ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸ್ವಸ್ವ ಘಟೋ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತದ್ವಸ್ತು ಏವೋ ತತ್ಪ್ರಕಾರ ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಸ್ವ ಘಟೋ ನ ಕೇ [illegible]। ಪ್ರಥಮ ಪದಂ ನ ಮಂಜೀ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತದ್ವರಂ। ಯ[illegible]ಯತ್ವ ಮ

೨ [illegible]ದೇವದತ್ತೀಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ [illegible]।

ಪ್ರಾಶಿಖಂ
೨೮

ಭಾಂತಸಂಶಯಃ ಕೋಟಿಜ್ಞಾನೇ ಜ್ಞಾಯತೇ ತದಾ ತದೇವ ಸ್ವಪದೇ ಪದಾ ಮಶ್ಯಂ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವತಸ್ತ್ವಪಕ್ಷೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪರ [illegible] ನಯೋಯೋಃ ಕಿಂ ತು
ಭಾಂತಸಂಶಯಕೋಟಿಃ ಸ್ವತ್ವ [illegible] ಕೋಟಿಕಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾವಚ್ಛೇದ್ಯಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾಂತರ ಸ್ವತಯಕ್ಷಾನವಚ್ಛಿನ್ನಸಂಶಯವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವಪ್ರಕಾಶಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವ
ಭಾವಪ್ರಾಸಿದ್ಧಿಃ। ಅತ್ರ ತದೇವ ತತ್ತ್ವಾವ್ಯಾಪ್ಯದಿ ಕೋಟಿಕಸಂಶಯಕಾರಣಯ [illegible] ಕೋಟಿ [illegible] ತತ್ವೇನ [illegible] ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯಕೈಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಕಾಲಾಪ್ಯವಹಾ ವಿಶಿಷ್ಟ
ಕೋಟಿತ್ವರಕ್ಷಣೇ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ವಿಷಯವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಕಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾಜನ್ಯತ್ವಾಪತ್ತಿ ಘಟಿತವ್ಯಾಪ್ಯದಿ ಕೋಟಿಕಸ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯಸಂಭವಾತ್ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯವತ್ತಾ ಯ [illegible]
ಪ್ರಯಾ [illegible] ವರ್ತಿ [illegible] ತ್ವ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತ್ವಾರ್ಥಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾಜನ್ಯತ್ವ ತತ್ಕೋಟಿಕಸಂಶಯನೈವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತ್ವೇ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಯ ೯
ಕವರ್ತಿ ತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯದಿತಿ ಭಾವಃ। ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯಕ [illegible] ತತ್ತ್ವಾಭಿಕಪ್ರತಿಕರಣಸಂಶಯಕಾರಣಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ವರ್ತಿ [illegible] ತಿ। ಸ್ಯಕಿಕರಣಸಂಶಯಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಯತ್ರ
ತ್ವ ತಿಬನ್ಧ್ಯತ್ವಾತ್ತ್ವಮಾಣ್ಯ ಕಿಕರಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಭಾವೇನೈವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮೀಮಾಂಸಕಾಭಾವಾದಿ ತ್ವಪ್ರತಿ [illegible] ತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾದಿತಸಂಶಯಕಾರಣಯ ತ್ವತಿ
ಯತ್ನಕ್ಷಾನಪ [illegible] ತಿ। ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ತಿ। ಸ್ವಕೋಟಿಕೇ ತ್ವತ್ರ ಪಕ್ಷೇ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿ ಸಾಧಾರಣ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವನೈವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಯದಾ ಯತ್ತು ಭಾಂತ
ಸಂಶಯಕೋಟಿತ್ವಯಾಗ್ಯತ್ವಾತಿ ತದಾ ತದೇವ ಸ್ವಪದೇ ಪದಾ ಮಶ್ಯ ಯತ್ನಮಿತಿ ಶಬ್ದ ಮಾತ್ರಾನುಗಮ ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಪಿ। ನು ಟಿ ತತ್ವಂ ಶಕ್ಯಂ ತತ್ರ ಪ್ರಕಾ
ಶ ಕೃತ್ಯ। ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ। ನು ಟಿ ತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯದಿನಾ। [illegible] ರೂಪೇಣ। ಜಾತಿ ತತ್ವಾದಿನಾ। [illegible] ಭಾವಿ ಕೃತ ತತ್ಪ್ರಾ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಯ ಕವರ್ತಿ ಯತ್ವಾತ್ಪತಿ। ತಥಾ ಪಾ ಯಾಂ ಘು ಕೋಟಿ ಘು
ಟಿ ತ್ವಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವಾಕಾರಕ ಕಿ ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ತರ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಯಾ ಕವರ್ತಿ ಯತ್ವ ಪ್ರಯಂ ಜಾತಿ ಮಾತ್ರ ವಿ ತಿ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಘುಟಿ ತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯದಿ ಕೋಟಿಕಸ್ಯ ಸಂಭವಾತ್। ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ಘಟ

ಗೃಹ್ಯಮಾಣಾ ತ್ವಸ್ಯ ನ ತಾದೃಶ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಏವಂ ಯತ್ರಾಯಂ ಘಟ ಇತಿ ಇದಂತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯತ್ವ ಘಟತ್ವಂ ಗೃಹೀತಂ ತತ್ರ ಘಟತ್ವ ರಜತತ್ವ ವೃತ್ತಿ ಯ್ಯಕ್ತಿ
ನೈತ್ರವ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಘಟತ್ವಾದಿ ಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ರತ್ಯಯೋಽಪವರ್ತನೀಯತ್ವಸ್ಯ ಸಂಭವಾತ್ತದ್ವಿಷಯಿತಾ ಗೃಹ್ಯಮಾಣಾ ತ್ವೇ ಅಸ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯಃ। ಏವಂ ಸಮವಾಯೇನ ಘಟ
ಸಂಬಂಧೇನ ಯತ್ರ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ತತ್ರ ಕಾಲಿಕಸಂಬಂಧೇನ ತದ್ವೃತ್ತಿ ಯ್ಯಕ್ತಿ ನೈತಾದೃಶ ಸಂಶಯ ಸಂಭವೇನ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತ್ಯತ [illegible] ಹ [illegible] ಮಿತ್ಯಾದಿ (ಧರ್ಮಿತಾ
ವಚ್ಛೇದಕ ಘಟಾದಿ ರೂಪ ತ್ಯಾದಿನಾ ಸಂಬಂಧ ಘಟಿತ ಪರಿಗ್ರಹಃ। [illegible] ತಾದೃಶ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಯದ್ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ತದವಚ್ಛೇದೇನ ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಯೇನ ಸಂಬಂಧೇ ಸ್ವಸ್ಯ
ನ ಕೋಟಿತಾ ತೇನ ರೂಪೇಣ ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭಾವಃ। ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ಯತ್ರ ತೋ ಕೋಟ್ಯ ಘಟಾಂಶ ಇತ್ಯತ್ರ [illegible] ಇತಿ। ಧರ್ಮಿವಿಶೇಷಣಮಿತಿ।
ಸಂಶಯ ವಿಶೇಷಣಾಂ ವೃತ್ತಿಯ್ಯಕ್ತಿನಾವೃತ್ತಿತಿ। ತಥಾ ಚ ಯತ್ರ ಸಂಶಯ ವಿಷಯತ್ವಂ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವಂ ವಾ ತತ್ರ ಸ್ವಾಶ್ರಯೋತ್ತರ ವೃತ್ತಿ ಯ್ಯಕ್ತಿನಾವಚ್ಛಿನ್ನಾ ಸ್ವಾಶ್ರಯೋ
ಽಪವರ್ತನೀಯ ವಿಶಿಷ್ಟತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಾದೃಶ ಸಂಶಯ ಕೋಟಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪ್ರಕಾರಿತಾ ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯತ್ರ ವ್ಯ
ಭಿಚಾರಾಭಾವೇನ ತಾತ್ಪರ್ಯವ್ಯಕ್ತಿನಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದಿ ವಿಶೇಷಣಂ ವ್ಯರ್ಥಂ [illegible] ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯವ್ಯಭಿಚಾರತ್ವಾ
ವಿಶೇಷಣಾಭಾವೇನ ಪರ್ಯವಸಿತ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ರೂಪ ಸಾಧ್ಯ ಸಂಭವಾತ್। [illegible] ಸಾಧ್ಯ ಕೋಟಿಕ ವಿಶೇಷಣಂ ಡಯಂ। ಏವಂ ಚ ಯತ್ರ ಕೋಟಿಕ ಸಂಶಯಃ ತ್ವತ್ ಯ್ಯ
ಕ್ತ್ಯನೇನ ಜಾತಃ ತತ್ರ [illegible] ತಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಶೇಷಣಾಂ ಸಾರ್ಥಕ ಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ। ತಥಾ ಸತಿ ಪ್ರಸ್ತ [illegible] ವಿಶೇಷಣಾ [illegible] ದಿತ್ಯತ್ರ [illegible]

ಪ್ರಶಿಷ್ಯಂ
೨೨

ತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಶಯವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾದಿ: ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣತ್ವೇ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿ:। ತದಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಚಾಸಂಭವ:।ಘಟತ್ವಾದ್ಯವ
ಗಾಹ್ಯತ್ವಸಂಶಯವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕೇ ಘಟಾಂಶೇ ಘಟತ್ವಾದ್ಯವಚ್ಛೇದಕೇ ಅಯಂ ಘಟ ಇತಿ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾಭಾವಸ್ಯ ಅಸಂಭವಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ।ಘಟಾಂಶೇವ
ಚ್ಛೇದಕೇ ಘಟತ್ವೇ ಅಯಂ ಘಟ ಇತಿ ಸ್ವಾಶ್ರಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಕಥಂ ತಾತ್ಪರ್ಯವಚ್ಛೇದಕೇತಿ ಪ್ರತೀತಿಬಲೇನ ತದ್ಗ್ರಾಹ್ಯಕಾರಾತಿ। ತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಶಯವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛೇ
ದ್ಯವಿಶೇಷ್ಯತಾಕಿಯಾಂಬ [redacted] ತತ್ತ್ವಸ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಾಭ್ಯುಪಗಮಾಭಾವಪಕ್ಷೇ ತದ್ವಿಷಯತಾಸಾಮಾನ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಾಸಂಭವಾತ್। ಇತಿ।ವಿಗರ್ಹಸ್ತು ಯತ್ರ ಘಟೋ ವರ್ತತೇ ವಿಶೇಷ್ಯಕಂ ಘ
ಸ ಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಘಟ ಇತ್ಯೇಕಂ ಸ್ವರೂಪಮಿತ್ಯಾದಿಪೂರ್ವೋಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಜ್ಞಪ್ತಿಕ್ಷಣವರ್ತಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯುತ್ತರಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋಽತ್ರಲಂಬ ಅರ್ಥಸಂಶಯ: ಅಶಂ
ತತ್ರ ಜ್ಞಪ್ತಿಕ್ಷಣವೃತ್ತಿಕತ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇನ ಸಂಶಯಕೋಟಿತ್ವಸ್ಯ ಘಟತ್ವೇನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞತ್ವಸಂಭಾವ್ಯತ್ವಸ್ಯಾಭಾವ ಏವ ತತ್ತ್ವಾದಿ। ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವಾತ್ತ್ವಾದಿ।ಸ್ವಾಶ್ರಯೋ
= ಅರ್ಥ ತ್ತರ:ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ: ಸ್ವಾರ್ಥಕೋಟಿಕೋ ಯಾವಾರ್ಥಸಂಶಯ: ತದೂರ್ಧ್ವವರ್ತಿಕಾ ಅಶೋಯ: ಸ್ವಾಶ್ರಯೋತ್ತರ: ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ: ಸಂಶಯ: ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ತತೋಽಧಿಕತ್ವಾದಿ ಪೃಥಕ್:।ಅತ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥಕೋಟಿಕ ತಾತ್ಪರ್ಯಯಾವತ್ಸಂಶಯ ಪೂರ್ವವರ್ತಿತ್ವ ಮಪ್ರಸಿದ್ಧಮತ: ಸ್ವಾಶ್ರಯೋತ್ತರೇತಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕೋಟಿಕಸಂಶ
ಯವಿಶೇಷಣಂ। ತತ್ಪ್ರಶ್ರಯಸ್ಯ ಸ್ವೋತ್ತರೇತ್ಯರ್ಥ:।ಯತ್ಪ್ರಾಶ್ರಯಸ್ಯ ಸ್ವೋತ್ತರಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ: ಅನಂತರಂ ಚ ವಿಷಯಸಂಶಯ: ತತ್ಪ್ರಾಶ್ರಯವ್ಯ
ಕ್ತೇ ರೇವ ಘಟತ್ವಾತ್। ತೇನಾಪ್ರಸಿದ್ಧಿ:।ತತ್ಪ್ರಾಶ್ರಯೋತ್ತರಂ ಪುರುಷಾಂತರೀಯ ಸ್ವಾಶ್ರಯಕೋಟಿಕಸಂಶಯಸಂಭವಾತ್ತಮಾದಾಯ ಅಸಿದ್ಧಿವಾರಣಾಯ ಸಮಾನಾಧಿಕ

೧ ಅವ್ಯವಹಿತಸ್ವಾಶ್ರಯೋತ್ತರಮಿತ್ಯರ್ಥ:=) ೨ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯೇತ್ಯಾದಿ:=

ತ್ವ

ಸಂಶಯೇ ರಣೇತಿ। ತಾದೃಶಯೋರನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಯೋರಂತರ್ಗತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಪೂರ್ವಕತ್ವಸ್ಯ ತತ್ಸಂಶಯೇ ಅಸಂಭವಾದ್ವ್ಯಭಿಚಾರೋದ್ಧಾರೇತಿ। ತಾದೃಶಯೋಸ್ತಾಂಶಿ ತತ್ಸಂಶಯ
ಪೂರ್ವಕತ್ವಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಕವಿಷಯತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತ್ಯತ ಉಕ್ತಮೇವೇತಿ। ಸಾಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಸಂಶಯಪ್ರತ್ಯಯೇ ಸಂಶಯೇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಸಾಧ್ಯ ಪ್ತ
ಸಾಧ್ಯಕವಿಷಯತ್ವೇ ಅನಿಷ್ಟಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಪೂರ್ವಕತ್ವೇತಿ। ತಥಾ ತತ್ರಕ್ಷಣಾ:। ... ಮಾನಾಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ:। ಸಾಧ್ಯತ್ರಯಪೂ
ರ್ವಕತ್ವಾಂಶೇ ಸಂಶಯಮಾನಾಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ತದ್ವಾರಣಾಯ ಸಾಧ್ಯತ್ರಯೋ ತ್ವೇತಿ। ... ವಿವೃತಿಕರಣೇ ಸಂಶಯಮಾನಾಯ ವ್ಯಭಿಚಾರವಾರಣ
ಯ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣೇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಾಶ್ರಯ ಸಂಶಯೇ ಸಾಧ್ಯಕಸಾಧ್ಯಪ್ರಕಾರತ್ವೇ ... ಸಂಶಯ ... ಸಂಶಯ ... ವಿಕರಣ ರೂಪ
ತ್ವೈ ತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥ:। ... ತತ್ತ್ವಾದಿಪದ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ... ತತ್ರ ವ್ಯಭಿಚಾರ:। ... ತ್ವಂ ...
ದರ್ಶ ಧಾನಮಸ್ತೀತ ... ಮೇವ। ... ಸಾಧ್ಯಕತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯತ್ರಯವಿಷಯತ್ವಂ। ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಾಶ್ರಯವಿಷಯತಾವೃತ್ತಿ ... ಸಂಶಯಪೂರ್ವಕ
ತ್ವಸ್ಯ ಚ ತತ್ತ್ವಂ ... ಸಾಧ್ಯಕತ್ವಂ ತ್ವೇತಿ। ಸಾಧ್ಯವಿಷಯತಾ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯತ್ರಯವಿಷಯತಾ ... ತ್ರಯ ತು
ಸ್ವ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತಾ ... ವೃತ್ತಿ: ಪೂರ್ವಕತ್ವಸ್ಯ ... ವೃತ್ತಿಪ್ರಾಮಾ
... ಕಾರಣತಾ ... ವಿಶೇಷ ... ಇತಿ ಭಾವ: ... ಸಂಯೋಗಸಂಯುಕ್ತ ... ಕಾರಣಂ ಪ್ರ
... ವಿಷಯತ್ವೇತಿ। ... ಪ್ರವೇಶಾತ್ ... ತದನಿ

ತ್ಪನ್ನಪ್ರಶ್ನೇ ಶೈತ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯಾಭಾವಾಹಾರ್ಯಾಯಮತಿವೇತಿ। ಯತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಭಾಗಾಂಶಕಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಸ್ಯಾಯಮತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯತಾನಿಷ್ಠೇವ। ತಥಾಪಿಯಾ
ವತ್ಸಾಪ್ಪತ್ರಯವಿಷಯತ್ವೇರ್ಣ್ಯಾಯಮತಪಕ್ಷತ್ವಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತತಶ್ಚ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ವೃತ್ತಿವಿಶೇಷಿಕಾಂಶಾ ಇತರಸ್ಯ। [illegible] ವೃತ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಾವತ್ತತಿ ಯಥಾ ಸ್ವತ್ವಸ್ಯ ಗವಾಸ್ಯ
ತಃ। ಅತ್ರಿಪ್ರವೃತ್ತಿ। ಏತೇನ ಪ್ರದರ್ಶಿತೇತಿ। ಯತ್ತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಾಪ್ಯತ್ವತದಾ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಸತಿ ತಾವತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋ ನ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಸಾಧ್ಯ ಯವಿಷ
ಸ್ವೈಪ್ರಕೃತ ಪೋತೋಽಪಿ ಕೋಽಪಿ ಕಾಶೇನಾನುಭವಿ ತತ್ರ ಭಾವಃ। ತ್ಪತ್ರಯಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ನಸಂಶಯ ಕೋಟಿತ್ವಂ ಘಟತ್ವ ದಾವಪಿ ತ್ತತೋಽಮಿತಿ। ಅತ್ರ
೮ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಪ್ರತಿಬಧ್ನಸಂಶಯ ಕೋಟಿತ್ವೇ ಸತಿ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ನಸಂಶಯ ಕೋಟಿತ್ವಮಾಂ ತ್ರಪದಾರ್ಥವಿಶೇಷಣ ಕೃತೈ ವ್ಯಾಪ್ಯಾಕಾ [illegible] ತ್ರಯಂ ಪ್ರತಿ
ಬಧ್ನತಿ। ಅತ್ರಾಪಿ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಪದಂ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ತ್ವಕ್ತಿ ವಿಶೇಷಪರಂ। [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಪ್ರಮಾ ಭಾಗಾ ದ್ವ್ಯತ್ವಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಪ್ರತಿಬಧ್ನಸಂಶಯ ಕೋಟಿಕತಯಾ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯಾನಿಕ್ಷ್ಣಃ। [illegible] ಯಂ ಘಟೋ ಪದಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾ ನ ವೇತಿ ಸಮಯಾವಲಂಬನಸಂಶಯಸ್ಯ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಪ್ರತಿಬಧ್ನತಯಾ ತತ್ರೈವ ದೋಷಃ।
ತಥಾಪಿ ಕೋಟಿತಾ ಸಂಬಂಧೇ ಪ್ರತಿಬಧ್ನತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾಭಾವಾತ್। ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕ ಸಂಶಯ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ನತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ತತ್ವಾಭಾವಾತ್ತಯಾವತ್
[illegible] ವಾ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯ ಮಯಂ ಘಟತ್ವ ಸಮವಾಯೋ ನ ವೇತಿ ಸಂಶಯಯಂ ಪ್ರತಿ ಅಯಂ ಘಟ ಇತಿ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಯಾ
೯ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಪ್ರತಿಬಧ್ನಸಂಶಯ ಕೋಟಿತ್ವಾಭಾವಸ್ಯ ತತ್ರ ಸತ್ವೇಽಯಂ ವದಾಶ್ರಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದಭಾವವಾನ್ ಪದಾರ್ಥ್ಯಸಾಧ್ಯಕತ್ರವೃತ್ತಿಕಾರಣತ್ವ
ಕ ಅವಚ್ಛೇದಕಯಾ ವತ್ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ಪ್ರಕಾರತಾ। ಘಟತ್ವಃ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವೇನ ಸಮವಾಯಸ್ಯ ಸಂಸರ್ಗತ್ವೇ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯವಿಷಯತಾಪ್ರತ್ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಸ್ಯ ಬನತಾವತ್ವ

೧ (ಅತ್ರ ಯದ್ಯಪಿ ವಿಶೇಷ್ಯೇ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಂ ವದ್ದ್ರವ್ಯತ್ವಾಭಾವಃ ಸಾಧ್ಯಃ। ತೇನಾಯಂ ದಂಡೀತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರೇ ಸಾಪ್ಯತ್ರಯಂ ಭವ) ಸಾಪ್ಯತ್ರಯ ೪
(ತರ್ಕಿ ವ್ಯ ಸಂಶಯ ಕೋಟಿಂ ದಂಡತ್ವ ವಾಸ್ಯ ವಿಷಾಣತ್ತಿ ವೋಧ್ಯಂ)

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ ೪

ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನಾಭಾವಃ। [illegible]ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನವತಿ ತದ್ವತ್ತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಶ್ರಯಯಾವದ್ವಿಷಯತ್ವಂ ಕಸ್ಯಾಪಿ ನಾಸ್ತಿ। ತದಭಾವವಿಶಿಷ್ಟ್ಯಭೇದಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ದುರ್ಜ್ಞೇಯಮ್ ತತ್ರ
ತಾದೃಶಯಃ। [illegible]ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾ [illegible]ಕಾಲಾದಿವಿಶೇಷ್ಯಕಶಬ್ದಪ್ರಕಾರಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಪ್ರಾಯೋದಮಿತ್ಯಭಿ[illegible]। ಯಸ್ಯ ಕದಾಚಿತ್ [illegible]। ಕಸಂಶಯಃ ಸ್ವರೂಪಯೋಃ। [illegible]
೮ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೈವ್ಯರ್ಥ್ಯಃ। [illegible]ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಬ್ದಾಂ ಸಂಘಟಿಏವಾನ್ಯ[illegible]ಃ। [illegible]ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವದಸ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವವತ್ತ್ವೇ ಯತ್ರ ಪ್ರಮತ್ವಸಂಶಯಾಂಶೇ ವಸಂ
=ಅರ್ಥ ಶಯಃ ತತ್ರೈವ ಮತ್ಪುವರತ್ವೇಚ ಯತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಸಂಶಯಾಂಶೇ ವಸಂಶಯಃ ತತ್ರಾಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ಅತಸ್ತದ್ಧಯಸಂಗ್ರಹಾಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿತಿ।
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಾಮಾನ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವೋಕ್ತೌ ಚ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟಾದಿ [illegible] ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋತ್ತರಸಂಶಯವಿಷಯೇ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ ಅ
ತಸ್ತತ್ರ ತಿ। ತದ್ವಿರೋಧಿತ್ವಂ ಚ ಏಕವಿಶೇಷ್ಯಕತದಭಾವವತ್ತ್ವೇ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ। [illegible]ಪ್ರಮಾಣ್ಯಮರಾಂಶಸಮಾವಲಂಬಿತತ್ವಮಪ್ಯಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಮಾತ್ವ[illegible]ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವ
ಅ ವಿಶೇಷ್ಯತಿಃ। ಯದ್ಯಾಕಾಶ್ಯತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋತ್ತರಸಂಶಯವಿಷಯೋಽರ್ಥವಿಷಯತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಾವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾಪ್ರಾಯೋಗಃ [illegible]ತತ್ಸಂಶಯೋತ್ತರಿತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ=
ಅರ್ಥಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋತ್ತರಸಂಶಯವಿಷಯತಾವ್ಯಾಪ್ತೇಶ್ಚ ಸ್ಥಾನಃ। ತತ್ಸಂಶಯಸ್ಯೈವ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯತ್ವೇ। ತತ್ಸಂಶಯತ್ವೇ ತತ್ಪ್ರಸಂಶಯಸ್ಯ
ಸ್ವಾಪ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಮಾಹ ಧಾರಾವಾಹಿಕೇತಿ। ಧಾರಾವಾಹಿಕಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋ ಪೂರ್ವಸಂಶಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನತ್ವೇನ ಹೇತುತ್ವಂ। ತತ್ಸಂಶಯತ್ವೇತಿ ವ
ತ್ವಸ್ಯ ದಾನಃ। [illegible] ತತ್ಸಂಶಯಸ್ಯ ಸಂಶಯತ್ವೇಽಯಂ ಚ ಕತಾದವಲಂಬಿತಚ್ಛೈವವಿವಕ್ಷ್ಯತಾಂ ಕಿಂತು ತತ್ಸಂಶಯತ್ವೇ [illegible] ಚ ಕಸ್ಯಾವಿವಕ್ಷಯಾತ್ಯತಸ್ತದಿತ್ಯಸ್ಯ ೪
ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿಂ ದರ್ಶಯಿತುಮಾಹ ತಾದೃಶಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇತಿ। ತಾದೃಶಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ। ಘಟತ್ವವತಿತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಃ। ಘಟತ್ವಾಭಾವವತಿತ್ವಾದಿರೂ

೭ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವಾದೇರಪಿ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನೀಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಾತ್ತದಸಂಗ್ರಹಃ। ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವೋಕ್ತೌ

ಮತ್ವಂನ। ತದಿದಂ ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ। ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಜ್ಞಾನೇ ತ್ವರ್ಥಃ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ। ತಥಾ ಚ ಇದಂ ಘಟ
ಜ್ಞಾನಂ ಘಟತ್ವವತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ನ ವಾ ಇದಂ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಂ ನ ವಾ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಸಮಾನಾಲಂಬನಸ್ಯ
ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯಸ್ಯ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯತ್ವೇನ
ಜ್ಞಾನಾದಿವ್ಯಸಂಶಯಂ ಪ್ರತಿ ಜನಕತ್ವೇ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯತ್ವೇನ ಜನಕತ್ವಾಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯರ್ಥಃ। ನನು ಇತ್ಯಯುಕ್ತಾರ್ಥಸಂಶಯಂ
ಪ್ರತ್ಯೇವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವಾತ್ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಪ್ರಕಾರಾಯಾಂ ಚ ತದ್ವಿಷಯಸ್ಯ ಸಂಭವಾತ್ ತಥಾ ಚ ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಸಂಶಯಸ್ಯ ತತ್ರ ಸಂಶಯತ್ವೇನ ಜನಕತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ। ಯಥಾ ರೂಪೇಣ ತತ್ತ್ವೇ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಃ ತದ್ರೂಪೇಣಾಯತ್ರ ಘಟತ್ವವತ್
ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯತ್ವೇನ ಸಂಶಯತ್ವೇನ ಜನಕತ್ವಸಂಭವಾತ್। ಅತ್ರಾಹ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯತ್ವ
ವಚ್ಛಿನ್ನಜನಕತಾನಿರೂಪಿತಜನ್ಯತಾಯಾಃ ಕೋಟಿತಾಸಂಬಂಧೇನ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾದಿತಿ ಚಿಂತ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಕಿಂ ಚ ಸ್ವಸಮಾನಾಲಂಬನಸಂಶಯಜನ್ಯತ್ವಂ ಘಟ
ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾ ಅಯಂ ಘಟೋ ನ ವೇತಿ ಸಮಾನಾಲಂಬನಸಂಶಯಸ್ಯ ಕೋಟ್ಯಂಶೇ ಸ್ವಧರ್ಮಿಕಾವಧಾರಣಾಯಾಮಿತಿ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಃ।
ತದ್ವಿಷಯಕತ್ವಯುಕ್ತಕೋಟಿಕಸಂಶಯಜನಕತ್ವಮಿತಿ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವದಸ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಭಾವಾಭಾವಕೋಟಿಕತ್ವಂ
ಮಾತ್ರಾರ್ಥಃ। ಕೋಟಿತ್ವಂ ಕೋಟಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಘಟತ್ವಯೋಃ ಘಟತ್ವಾದೇಃ ಕೋಟಿತ್ವೇ ವಿಶೇಷ್ಯವಿಧಾನಾದಿತಿ। ಅನು
ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ಯ ತತ್ತ್ವೇನ ವಾಚ್ಯತಃ। ಮಾತ್ರೋಕ್ತೇ ಸ್ವಯಂ ದೂಷಣಮಾಹ ಅತ್ರೇತ್ಯಾದಿನಾ। ಅತ್ರ। ಮಾತ್ರೋಕ್ತ ಇತರ ತಸ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥೇ। ತಾವದಿತಿ
ರ॥ ಸ್ವಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿರೋಧಿಸಂಶಯ ತ್ವವಚ್ಛಿನ್ನಜನಕತಾನಿರೂಪಿತಜನ್ಯತಾಶ್ರಯಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವೇ ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದೇರಸಿದ್ಧಿಃ। ತದ್ವಿಷಯತ್ವಂ ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ।
ರಿ॥ ತತ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ತದಭಾವರೂಪಪಕ್ಷೋ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಭಾವಃ। ಘಟತ್ವವತ್ತ್ವಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕೋಟಿಕಸಮಾನಾಲಂಬನಸಂಶಯ

೮ ತಾಂ ಇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಾಭಾವಾದಿತಿ ಹೇತೋಃ ಶಕ್ತೇಃ ಸ್ವತಸ್ತ್ವೇಽಪಿ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಂಕತ್ವಂ। ಸ್ವತಿಂ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾ ನ ಚೇತ್ತಾಪ್ಯಾದಿ ಹೇತೋಃ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಾಪ್ಯಾಪ್ಯ ಶಸ್ತ್ವ ಸಂದಿಗ್ಧಾನಿಶ್ಚಿತ್ತ್ವಂ।
ಸ್ವತಸ್ತ್ವವಾದಿನಾ ನ ಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಜ್ಞಪ್ತಿ ಸ್ವತಿ ವ್ಯಕ್ತ್ಯ ನೈತಾದೃಶ ಸಂಶಯಾಂಗೀಕಾರ್ಯ ಪ್ರಗಮಾಂತಿ। ಸ್ವತಸ್ತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಹ ಇತಿ। ಗುಣಂ ಪ್ರತಿ ಪರತಸ್ತ್ವವಾದಿನಾಂ ಗುಣಾಂಗೀಕಾರಾಂಶಸ್ವಪ್ರಾಗುಕ್ತತ್ವಾ ತ
ದ್ವಿಶೇಷಣಾತದುಭಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇವ ಇದಂ ಪರತಸ್ತ್ವ ಕಮಾಂಗವಿಂತಿ ಭಾವಃ। ಗೃಹ್ಯತೆ ಜ್ಞಾನಮಪ್ರಮಿತ್ಯಾ ತಾ ಘಟಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದಿ ಶಾಂಖ ಭಾವಾಂ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಚ
ವಿಷಯತ್ವಾತ್ತಿ ನ ಸಾಧಕಮತ ಅವಪ್ರತಿಪತ್ತಾವಿತಿ। ಯಥಾ ಶ್ವೇತಿ ಶಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಷಯಕತ್ವೇ ಘಟಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನ ಪಾರಸ್ತ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ವಿಷಯಕತ್ವೇ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವೇ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತದ್ದಿಷ್ಟಂ ತದಸ್ವತ್ವೇ ಸ್ವಾರ್ಥಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ಸ್ವತಸ್ತ್ವ ಯಾ ಗ್ರಾಹ ವಿಷಯ ತ್ವ ಪ್ರವಿಶೇಷಣ ರವಾಣ ಸಾಂಪ್ರ ಘ್ನಸ್ವ
ಗ್ರಿಪದಾಶ್ರವಣ ಸ್ವ ಘಟತ್ವಾಂಗ ಪ್ರಾಯೋಗಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರಾಶಂಕಾಂ ಪ್ರಶಂಸತಿ। ವಾಪೇಕ್ಷಾ ತವ್ಯ ದೇಶ ಯಾಂ ವೇಶ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಗ್ರಾಹ ಪರಾಮರ್ಶ ಅಪ್ರನಿದ್ದಿರಶ ಅಪಾಪಸ್ತ್ರಾ
ಪಿತಿ। ತಥಾ। ತಸ್ಯ ಚೈತ। ತಾತ್ಪರ್ಯ। ಸ್ವಪ್ರಯಯ ಗ್ರಾಹಃ। ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತ ದೇಶಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸ್ವತಸ್ತ್ವ ಸ್ವಾಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯ [redacted] ಗ್ರಾಹ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂದಿಗ್ಧ
ಮಾಂಶತಿ। ತತ್ರೇತಿ। ನೈವ ಸಾಂಯೋಗ ಸ್ವಾರ್ಥಃ। ತೇಷ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಗಂಧ ವಶ್ಯ ಮಾಂಗ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತ್ವಾರ್ಥಃ। ಸ್ವರೂಪಂ ಪ್ರಗುಣಾದಿ ತ್ಯಾದಿ ಸಂಪ್ರತ್ಯಯ ಗ್ರಾಹ ಸ್ವತಿ ರತ್ನ ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
=ಗುಣಾತ್ವಾದಾ ಸಾಂಯೋಗಿ ದಿಪಾಂ। ಮಾಂಗ ಶಬ್ದ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವ್ಯಾಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ ತತ್ವ ಅಪಾಪಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ। ವಾಪ್ಯಶ ಪಕ್ಷ ಬಹಿರ್ಭಾಗ ತತಿ। ನಾಧ್ಯವಿ ತತ್ರೇತಿ ಪದಂ ದೀಯ ಮಿತ್ತ್ವ
ಪತಿ। ಅಶ್ವತ್ಥ ಏತತ್ ಸ್ವರಸ್ಯೈವ ಯಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಕಂ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ತುಲ್ಯ ದಿತಿ ಕೃತದ್ವಿ ತಿವರ್ಣಾಯಾಂ ತಿ। ಅತ ಏವಾಸ್ಯ ಪದಂ ಅತ್ರ ತತ್ರೇತಿ ಸಾಂಖ್ಯ ಪಾಂ ತೌ ವ್ಯವಹಾರ ಸಿದ್ಧೇ।
ಸ್ವಾಮ್ಯ ವಸಾಂಯೋಗ್ಯ ಕ್ಷಯಾಸ್ವತ್ವ ತಿ ವ್ಯಕ್ತ್ಯ ನೈಕ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಃ। ತತ್ರ ಪ್ರತಿನಿರ್ದ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ವಪ್ನ। ಕಾರ್ತಗಂ ತ್ವಮಿತಿ। ಅತ್ರ ಕಾ ಪ್ರಗ್ರಹಂ
ಸ್ವಾದಿತಿ। ತಥಾ ಇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ಶಕ್ತಾಯಾಂ ಭಾಗ ಸಿದ್ಧಿ ರಿತ್ಯ ತಪಾ ಏತ ದ್ವಿತ್ಯಾ ಇತಿ। ತಥಾ ಪಜ್ಞಾನ ಕಥೇ ದೇಶ ಪ್ರಾಮಾ

೦ ಶಾಂತಗಂತ್ತಂ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಂ
೪೦

೪ ಹೇತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ತದುತ್ತರಂ   ೧(ಕಸ್ತೂರಾಕರಯಃ ತತ್ವಸ್ವಯವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೃರ್ಥಃ =)

ಸ್ಯಾಪಿತ ವಿಕಕ್ಷ್ಯತೀತಿ|ಸಾಧ್ಯೇತಿ|ಏತತ್ಸಾಧ್ಯಕವಿಶೇಷ್ಯಕೇತ್ಯರ್ಥಃ|ತದ್ವತ್ತ್ವಂ ಚ ತದ್ವತ್ತ್ವಾಕಾರಯಃ [illegible] ಪಕ್ಷೇತಿ|ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವಂ ಚ ಇತಿ ಪಕ್ಷೀಯ ಸಮಾನ ತಚ್ಛತ್ವಯಾ ಅತ ಏವ
ಪಚಾಂತಿನಸ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಕ್ರಸಂಗತಿ|ಉಭಯತ್ರೇತಿ|ತದ್ವತ್ತ್ವಯೋಸ್ತ್ರೇತ್ಯರ್ಥಃ|ಸಾಧ್ಯೇತಿ|ಸಾಧ್ಯಸ್ಥಾತ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ಸಮಾನಾರ್ಥಕಂ|ಪಕ್ಷಸಾಧ್ಯೇತಿ ಹೇತ್ವಾದಿತ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ
೪ ದುತ್ತರಂತ ಕಿಮರ್ಥಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಹ ತಥಾಪೀತಿ|ವ್ಯವಸಾಯೇತಿ ವ್ಯವಸಾಯಯೋ ರಿತಿ ಯಥಾಸಂಖ್ಯಮನ್ವಯಃ|ತಥಾ ಚ ಸಾಧ್ಯಸ್ಥಾತ್ರ ಪಕ್ಷಸಾಧ್ಯೇ ಇದಂ ಹೇತ್ವಂ ಗತ್ವಾದ್ವ್ಯವಸಾ ೯ ಇತಿ
ಯತ್ತ್ವೇ ತ್ವಯಾನ್ವಯತದುತ್ತರಂ ತನ್ನಿಷ್ಠೇ ವ್ಯವಸಾಯೇತಿ ಅನ್ಯಯಂ ವ್ಯವಸಾಯೋ ಗೃಹೀತಃ ಕಿಂ ತತಿ ಗ್ರಹಾತ್ಪಸಂಶಯಸ್ತತ್ರ ಗ್ರಹ ತ್ವಿಷಂ ತಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಿಯಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರತ್ಯಾಮಿತ್ಯ
ತ್ವೇ ಕಸಾಂ ಧ್ಯಾನ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಸಾಧ್ಯಸ್ಥಾತ್ರ ಪದಂ ಸಮಾನಪ್ರಕಾರ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಂ|ಏವಂ ವಿಷಯಾಭಾವಂ ತದ್ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ಜ್ಞಾನೇ ವ್ಯವಸಂಶಯಾನ್ತ
ತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಸಾಧ್ಯಸ್ಥಾತ್ರೇತಿ ಸಮಾನಪ್ರಕಾರ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಂ|ಅತ ಏವ ವಿಭಿನ್ನಪ್ರಕಾರತಯಾಂ ಭೇದವಿಶೇಷ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಾನ್ವಯ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ|ಅತ್ರ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ
ದಿಸ್ತ್ಯವಗಾಹಿ ವಿರಹಾತ್ ತಸ್ಯ ವಗಾಹಿ ತತ್ತು ದೋಷ ವಿರಹಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಮುದ್ಗಾರಯಾಸ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾನಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣಾಪರ ಪಕ್ಷ ಬಿಂದುಕ ಪೂರ್ವಕಂ ವ್ಯವ
ತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರೂಪಂ ಜಲ್ಪಂ ಪ್ರದರ್ಶಯತಿ ಅನ್ಯಯಂ ವ್ಯವಸಾಯ ಇ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ|ಅತ್ರ ತ್ವನ್ನಗಂ ಸುಗಮಮಿತಿ|ಪ್ರಾಪ್ಯ ವರ್ಣರೂಪಂ|ಪರ ಪಕ್ಷ ಖಂಡಕರೂಪಂ|
೪ |ತತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ|ಏವಂ ತಾಂ ತಾತ್ಪರ್ಯ|ಸಂದೇಹ ಧ್ರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯಪಕ್ಷೇಃ|ಯದ್ಯಪಿ ಗುರುಮತೇ ಸಂದೇಹ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ತದಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾ ಸಂಸರ್ಗಕವಿ
ಯ ಶೋಧಿ ಶ್ರೂಂ ವ್ಯತ್ಯಯೋ ಪಕ್ಷಿ ಕ್ಷಾಂತಿಕ ವೃದ್ಧಿ ಬದ್ಧ ತದಾ ತಾತ್ಪರ್ಯೇತಿ|ಅತ್ರಯೋ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂದೇಹ ವಿಶೋಧಿನಃ ತತ್ವಕ್ಷಿ ತ್ವಕ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಗ್ರಾಹಕ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಧಾರಾವಾಹಿ ಕ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಗ್ರಹ ಪದಂ ತ್ವಯ ಪರಂ|ಅತ ಏವಾಧಾರಂ ತರ ಪ್ರಮಾ ತಾತ್ಪರ್ಯೇ ತತ್ವೇ

ತ್ವಾಂಶ್ಚಯಿ ತ್ವೇನ ಶ್ರೀ (ಇತರಂ ಪ್ರಿ ತ್ಯಾದಿ ಸರ್ವಮಿದಂ ಸ್ವಮತೋಕ್ತಾ ರೀತ್ಯಾ ವ... ಃ। ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಮೇಯತ್ವ ತತ್ರಾಪಿ ಇ। ಮಿಶ್ರೈಃ ರಮಾ ದಾ ಅಯಮಿತ್ಯ
... ಅನುಗಮಮಪ್ಯತ। ಕಿಂಚಿಮಿತಿ। ಸ್ವಾ ಪರಾದಿ ಕಂಬಚಿಯಾ ಪ್ಯಂ। ... ಜ್ಞಾ ತದಾಂ ಅಂಗ ಕಾರ್ಯ ಮಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ವಿತ್ಯಾದ್ಯ ... ನಮಂ ಕಥಂ ಚಿ ಲ್ಪ ಇ ತ್ಯ ತಲ್ಲಾ ಹಾ ಪ್ರ್ಯಂ ಪ್ರ್ಯ
ಪ್ರೇಂಗ ಕ್ಷೈ ತಿ। ತಥಾ ಸಿ ದ್ಧಮವ ಧಾರ ನೈ ಯ್ಯಂ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿ ಷಯ ಜ್ಞೇ ಯ ದ್ವಿ ತ್ವಮ ತದಿ ಷ್ಠಂ ತದ್ವಿ ರೃಜ್ಞಾ ನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿ ಷಯ ಕಂ ನ ಪತಿ ವಿಪ್ರತಿ ಪತ್ತಿಃ। ... ತದ
ಕು ಸಾಂ ಶ್ರೇ ಣಾ ಸ್ವಾ ಪರಾದಿ ಕಂಬ ಚಿಯಾ ಪ್ಯಂ। ... ಪ್ರಮಾ ಪದ ಪ್ರಾ ಪ್ಯೋ ಥಾ ಸ್ಯ ವಿ ಷ ಕ್ತ ತ್ಯ ತ್ವ ಹಾ ದಾ ಯೋ ಗ್ಗ ನಾ ಥ ನ ಮಿ ಧ್ಯ ತ ಅ ಹಾ ರ ರಂ ಶ್ರ್ಯ ತ್ಯಾದಿ। ತತ್ರ ... ವನೈ
ದ ಕಾಂ ವ ನಿ ದೇ ನಾಂ ಧ್ಯ ತ್ವಾ ನಾಂ ಮಾಂ ಗಾಂ ಥಿ ಕ ರ ಣ್ಯೈ ಕ ಣಿ ತ್ವೈ ರ ಪ್ರ ತಿ ಬಂ ಧ ಕ ಶ್ಯ ದಿ ತಿ ಹೋ ವ ಃ। ... ಪ್ರ ತಿ ಸ್ವಾ ಪ ರಾಂ ಯಾಂ ತ ರಾ ದ್ಯು ವ ಯಾಂ ಥ ಜ್ಞ ಪ್ತ ತ ಅ ಹಾ ತ
ತ್ನ ಮಾಂ ಗಾಂ ಥಿ ಕ ರ ಣ್ಯೈ ತ। ... ಕ್ರೈ ಯಾ ಗ್ಯು ಯು ಕ್ತಾ ನಾಂ ಕಿಂ ಪ ಕ್ಷೇಂ ಕ್ಷ ತಾ ಸ್ವ ಪ ಕ್ಷ ಸ್ವಾ ಪ ರ ಮಿ ತಿ ವಾ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿ ಷ ಯ ಕ ಜ್ಞೇ ಯ ದ್ವಿ ತ್ವ ಮ ತ್ವ ಕ್ತಂ ತ ದ್ವಿ ಕ್ಕ
ಪ್ಯ ನಾಂ ಮಾಂ ಗಾಂ ಥಿ ಕ ರ ಣ್ಯೈ ಕ ಸ್ವ ಮ ತ ನಿ ತ್ಯಾಂ ಕು ಸ್ವ ವ ನಾಂ ಯ ಮ ರ ಹಾ ಯ ಕ ಷೆ ಥ ಪ ಪ್ರಾ ಮಾಂ ಣ। ದಾ ವ ತ್ರೈ ವ ಭ ಪ್ಪು ಮ ತ ಸ್ವಾ ಪ ರಾ ತ। ... ದ್ವಿ ತ್ವಾ ದ್ಯಂ। ಪ್ರಮಾ ತ್ವ
ನಿ ಶ್ಚ ಯ ನಿ ಕ್ಷಿ ತ್ಯಾಂ। ನಿ ತ್ವಾ ನಿ ಶ್ಚ ಮೇ ವ ಅ ನಿ ತ್ಯಾ ಕ ಥಂ ತ ದ್ವಿ ಷೆ ಧಃ। ಪ್ರ ತಿ ಯೋ ಗ್ಯ ಜ್ಞಾ ನಾ ತ್। ಏ ವಂ ವ್ಯಾ ... ತೇ ನ ಪ ರ ಪ್ರಾ ಮಾ ಣ್ಯ ಮ ಪ್ಯು ಪ ಗ ಮ ಯ ತ ಪ್ಯ ಮಿ ತಿ। ಪೂ
ತ ದ್ವಿ ಷ ಯ ತ್ವಂ। ಪ್ರ ಮಾ ವಿ ಷ ಯ ತ್ವಂ ನ ಮಾಂ ಕ ನಂ ವಿ ದಿ ತ್ಯಾ ದಿ ತ್ಯಾ ಯಾ ಧಿ ಪ್ರ್ಯ ರ್ಥಃ। ಏ ವಂ ವ ಹಿಂ ಜ್ಞಾ ನ ವಿ ಷ ಯ ತ್ವೇ ನ ಕ್ಷ ಜ್ಞಾ ನ ಸ್ಯ ಬ ವ ಕ್ವಾ ವಿ ಷ ಯ ತ್ವಂ
ಸಿ ದ್ಧಂ। ತ ಥಾ ಪಿ ದ್ವಿ ತೀ ಯ ಜ್ಞಾ ನೇ ಪ್ರಾ ಮಾ ಣ್ಯ ಮ ಸ್ತು ಪ ಯಂ। ... ದಿ ತಿ ಚೇ ನ್। ಪ್ರ ತಿ ತಿ ಕೈ ಪ ಇ ದಂ ವ ಕ್ತೃ ಜ್ಞಾ ನಂ ಪ್ರ ಮಾ ಏ ತ ತ್ಜ್ಞಾ ನ ತ್ವಾ ದಿ ತ್ಯಾ ಕಾ ರಃ। ತ ತ್ರ ವಿ
ಶಿ ಷ್ಯ ಪ್ರ ಪಾಂ ಗಾ ಕೈ ತೆ ನಾ ಧ್ಯ ತಿ ಯಾಂ ಃ ನಾಂ ಮಾಂ ಗಾಂ ಥಿ ಕ ರ ಣ್ಯ ಪ್ರ ಪ ರ್ಜ್ಞಾ ತ್ಯ ಯಿ ತ್ವಂ। ಏ ವಂ ವಿ ಶಿ ಷ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಂ ಜ್ಞ ವ ದ್ಯ ವೈ ತ್ವ ಪ್ರ ಹಾ ಥಾ ವಾ ಜ್ಞಾ ನಾಂ

ಪ್ರತಿಬಂ

೪೧

೨ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಾಭಾವಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪಕ್ಷತ್ವೇ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಶಿಷ್ಟೇ ಅವಹ್ನಿವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವನಿಷ್ಠಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಮಾಣ್ಯವೃತ್ತ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿಶ್ಚಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕೇತ್ಯಾದಿ। =
ತದಭಾವಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷ್ಯಕವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಾಭಾವಸ್ಯ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವೃತ್ತಿಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಸಾಧ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ್ಯವೃತ್ತ್ಯವಚ್ಛೇದಕಸಾಧ್ಯಸಾಂಕರ್ಯ ಇತಿ ಭಾವಃ =

ಧಾರಣೀ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ। ಲಾಘವಾತ್। ವಹ್ನಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಚ ಪಕ್ಷತ್ವೇ ಲಾಘವಾತ್। ನನು ಯತ ವಹ್ನಿಪ್ರಮಾವಿಷಯತ್ವಾಭಾವಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೋಗಃ। ವಹ್ನಿ ಧ್ರುವ ಇತ್ಯಾದಿ
ಲಾಘವಾರ್ಥಂ ತದವತಾರಾತ್। ನನು ಸಾಧ್ಯವತ್ತಾನಿಶ್ಚಯಂ ಮಾಂ। ಅನುಕರಣಾವಿಶೇಷೇ ಸಾಧಕತ್ವಾಭಾವ ಇತಿ। ಅವಚ್ಛೇದಕಂ ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕೇತ್ಯಾದಿ। ಯತ್ರ ವಹ್ನಿವೃತ್ತಿದಂ ತಾ
ರೂಪಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕಸಾಹಿತ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಪ್ರಮಃ। ತದ್ವ್ಯಾಪಿ ಪಕ್ಷತಾವೃತ್ತಿದಾ ದಾ ತ್ಯಂ ವಸಾಧ್ಯಸ್ಯ ವಿಪಕ್ಷವಸೇನಾರ್ಥ ಅರ್ಥಾಂತರಮಪಿ ಅಹ ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದ ದ್ವಿತೀಯಸಾಧ್ಯಸ್ಯ
ಕೇತ್ಯಾದಿ। ಅಯ ಮಪ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ತಾದೃಶಂ ಭವತಿ ತತ್ರ ಕಸ್ಯಚಿಜ್ಜ್ವಲವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಕಾರಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ। ಯತ್ರ ಜಲನಿಷ್ಠಕರ್ಷಕಾತ ವಹ್ನಿ
ವೃತ್ತಿದಂ ತಾವಹ್ನಿತ್ವಯೋಃ ಸ್ವರೂಪಂ ತತ್ರ ತದಭಾವಿಜ್ಞಾನ ಭವವ್ಯ ಅವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮತ್ವಂ ಶೇಷವಿಕಲ್ಪಸ್ಥಾನ್ಯಃ ಸಂಭವಾತ್। ನಾ ಜೋಂ ಪಂ ಪ್ರತಿ ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದ
ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಂ ತೋ ತದತಿರಿಕ್ತ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ। ಅತೋ ವಮಾತ್ರ ಧರ್ಮಿಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಭಾವ ಮ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್। ಯತ್ರ ಜಲನಿಷ್ಠಕರ್ಷಕಾತ ವಹ್ನಿವೃತ್ತಿದಂ ತಾವದ
ಪ್ರತ್ಯವಹ್ನಿತ್ವಯೋಃ ಸ್ವರೂಪಂ ತತ್ರ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾತ್। ಏವಂ ಚ ಜ್ಞಾನ ಮಾನಯೋಃ ಸು ಇತರಾಮಿತಿ। ಪ್ರಥಮಸಾಧ್ಯ ಯಮಾಂ ಶಂಕತೇ। ಇದಂ ಜಲಮಿತ್ಯಾ
ದ್ಯಾಕಾರಕಜ್ಞಾನವಸ್ಯ ಯದ್ಯೋಕ್ತಸಾಧ್ಯತಾ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಇತಿ। ಯತ್ರ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರೇಣ ಜಲಸ್ಯ ಪ್ರಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕರಣಂ ತತ್ರ ಯತ್ರೇತ್ಯಾದಿ ವಹ್ನಿ
ತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಭವ ... ಸ್ವರೂಪ ತದ್ವದ್ವಿಶಿಷ್ಟರೂಪಂ ಅವಿಷಯಕತ್ವಾಭಾವ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಾನಂ। ತದಭಾವವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತಾಯಾಂ ಶಂಕೆ ತದಂಶೇ ತದ್ಭಾವಃ
ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಏವಂ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನವತ್ಪ್ರವೃತ್ತಾವವಿಷಯತ್ವಾಭಾವಾತ್ರೇತಿ। ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಮಃ। ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಶಿಷ್ಟಧರ್ಮಿವಿಶೇಷ್ಯಕಃ। ಅತ್ರೇ
ನ್ಮಾತ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ ವಹ್ನಿತ್ವೃತ್ತಿತ್ವೇ ಸತಿ ಅವಹ್ನಿವೃತ್ತಿತ್ವಂ ತತ್ರ ವಹ್ನಿವೃತ್ತಿತ್ವಮನಂತಾಭಾವವತ್ಯೋರ್ವ್ಯರ್ಥ ಮಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ಕತೋಪಿ ಮಾತ್ರಾರ್ಥ ಇತಿ। ಯಥಾ ತೈ
ತತ್ಸಾಧ್ಯತ್ವಾದಾವಪ್ಯಪಿತಿ। ಅತ್ರೇತ್ಯಾದಿ।

೪ ವಹ್ನಿತ್ವ ಭವನಾಧಾರಣೇರ್ಥಂ ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕೇ ವೃತ್ತ್ಯವೃತ್ತಿಧರ್ಮತ್ವವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾರ್ಥಕತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಯಃ =

೪ ತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತೇತ್ಯಾವ ಚ್ಛೇದವಹ್ನಿಪ್ರಯ ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯ ಯಾದಿತ್ಯ ರ್ಥಃ =

೮ ಶ್ರೀಮದ್ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ...

ತದವಚ್ಛೇದಕಧರ್ಮಸಾಂಕರ್ಯಸ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನನಿಷ್ಠವೃತ್ತಿ ನಿಷ್ಠಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮನಾದಾಯ ಬಹುವ್ರೀಹಿಣಾ ಸಾಧಾರಣ್ಯಾನ್ನಿಷ್ಠತ್ವೇತಿ। ಏವಂ ಚ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಾದ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನನಿಷ್ಠ
ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಅವಚ್ಛಿನ್ನವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾಕತ್ವೇ ಪ್ರಕಾರತಾಪತ್ತಿಃ ಅವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಘಟಿತಂ ತಾದೃಶಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ। ತದರ್ಥಸ್ತು ಸ್ವಾಂಶೇ ಭೇದಃ। ... ವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರಕಾರಕತಾ ಯತ್ರ
ಅವಚ್ಛಿನ್ನವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾ ತದವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾರ್ಥಃ। ... ಸವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಘಟಕ ವಿಷಯತಾ ತದವಚ್ಛಿನ್ನ। ಅಭೇದವಚ್ಛಿನ್ನ ವೃತ್ತಿ ಘಟವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ... ವ್ಯಾಪ್ತ
ನಿಷ್ಠವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾ ... । ಇತರಸ್ಯೇತಿ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಾವ ... ಅವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಮಿತಿ। ದ್ವೈವಿಧ್ಯಕಾರಣ್ಯಸ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನವೃತ್ತಿತ್ವಾರ್ಥಕತ್ವೇ
ಪಾರ್ಥಿವಾದಿವೃತ್ತ ಘಟಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವೃತ್ತಿ। ... ವಚ್ಛಿನ್ನವೃತ್ತಿ ವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಷಯತಾ ... ತ್ವಾರ್ಥಃ ಏವ ಸಮ್ಯಗಿತಿ ಪಾಠ್ಯಂ। ಯದ್ಯಪಿ ... ದ್ವಿತ್ವಾದ್ಯ
ದಾಹಾನಸಮರ್ಥತ್ವಾದಿ। ... । ದಾಹಾನಸಮರ್ಥವಿಷಯಕಂ। ... ಸಂದರ್ಭಕ ಇತಿ। ನವರ್ಥವಚ್ಛಿನ್ನ ... ಭವಾನ್ಯಂ ಶಕ್ತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಯೋಜ್ಯಂ ಸಮವೇತ ಪ್ರತಿ
ಯೋಗಾರ್ಥಗಾಮಿತ್ವಾದಿತಿ। ... ವಚ್ಛಿನ್ನ ... ಸಾಮಾನ್ಯಾದಿಕರಣ್ಯೇ ಸಾಧ್ಯತಾ ಸತ್ಯಂ ... ವಿಶೇಷ ಮಿಶ್ರತ ಅಭಾವ ... ಎವಂ।
ದುರ್ಜ್ಞೇಯಂ। ... ತಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವ ... ಅನುಮಾನ ... ನಿಷ್ಠ ವೃತ್ತ ಅಭಾವ ... ತ್ವಾರ್ಥಃ। ... ವತಾವ ... ಇತಿ ಗಂ
ಜ್ಞಾನವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ... ತತ್ತ್ವ ... ಸಾಧ್ಯ ... ಅಭಾವ ... ದಾಹಾನಸಮರ್ಥವಿಶಿಷ್ಟಕ ... ತತ್ರ
ತ್ರ್ಯ ... ದಾಹಾನ ... ಇತಿ। ... ತಥಾ ದಾಹಾನಸಮರ್ಥವಿಶಿಷ್ಟಕ ... ಪ್ರಕಾರಕ ... ವೃತ್ತಿತ್ವ ... ಅಭಾವ ...
... । ದಾಹಾನಸಮರ್ಥೇತಿ। ದಾಹಾನಸಮರ್ಥಮಾತ್ರವಿಶಿಷ್ಟಕ ... ಅವಚ್ಛಿನ್ನ ... ವಿಶಿಷ್ಟಕ ...
ನಂದಿ ... ತ್ವ ಅಭಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತಿ। ತದರ್ಥಸ್ತು ದಾಹಾನಸಮರ್ಥಾ ... ಪ್ರಕಾರಕ ... ವಿಶಿಷ್ಟ ... ಅವಚ್ಛಿನ್ನ ...
... ಸ್ವ ವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ... ವೃತ್ತಿ ... ಇತ್ಯಭಾವ। ೧ + ೧ ... ಇತರ ... ವಿಶಿಷ್ಟ ... ವೈಯಧಿಕರಣ್ಯ
ತ್ವಸ್ಯೈವ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ

೬೨

ಏಕಂ

ತ್ವತಥಾಹಾಕಶ್ಚಂಯತ್ವಮಿತಿ। ದಾಹೇಂತಾ್ವದಿಪ್ರೈಯತ್ಯಾಥ್ಯಾದಾಹ ಕ್ವತಿಂಯ್ಯಾಇತಿ। ಜಲವಿಶೇಷ್ಯಕವಹ್ನಿತ್ವಾದಿಸಂಶಯಾಂಶೇ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತಾಂಯತಂಶೇ
ತದಂಶೇವಹ್ನಿತ್ವಮಾತ್ರವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸತ್ವೇಶ್ಚಂಯತ್ವೇವಾರಣಂ। ಸುತರಾಂ ತೇಂ ತೀಂ ವಹ್ನಿರಿತಿ ಭ್ರಮಸ್ಯಸಂಶಯಾಂಶ್ಚೈಕೇಂ ತುಸತ್ವಾದ್ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾ
ರಕತಾಬ್ದಂಶೇ ಅವಹ್ನಿಮಾತ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಾನೇಂ ತ್ವಸ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸತ್ವೇಸಂಭವ್ಯನತ್ವಾಪ್ರವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತ್ಯತ ಆಹ ತದ್ವತಿ। ವಸ್ತುತಸ್ತ್ವೇಕವಿಧ್ಯ ವಿಷಯತಾಕಾ
೧೦ ನಃ। ಪ್ರಮುಖ್ಯತತ್ತಾಕವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜಲಸ್ಕರಣೇ ಹೇತುಸ್ತೈವಸಂಭ್ವನತ್ವಾದ್ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ। ಏವಮೇವ। ಕ್ಷ್ಯಯತ್ವಮಾತ್ರಮುವದಾ ದೇಂಗಮರ್ಥಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರ ವದವ್ಯಾವೃತ್ತಿಮಾಹ
ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಫಲಮಾಹ [illegible]ಹ್ನಿತ್ವಮಾತ್ರೇ ವಿಶೇಷ್ಯವಹ್ನಿಸ್ಮರಣೇ ಇತ್ಯಂ[illegible]। [illegible]ಭವಿತು ಅವಹ್ನಿತ್ವವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾಂತರವಿಷಯತಯಾಂಶ್ಚಯಪದೇವಾರ
ಣಂ। ಸ್ಮರಣಾಮಬಿಪ್ರಮುಖ್ಯತತ್ತಾಕಂ ಮಾತ್ರಪದೇಸೂಚಿತಂ। ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯಫಲಮಾಹ ಅವಹ್ನೀತ್ಯಾದಿ। [illegible]ವಹ್ನಿತ್ವ ವಹ್ನಿ ಇತ್ಯಮಾತ್ರವೃತ್ತಿಧರ್ಮಃ। ತದ್ಧಾ
ಪ್ರಜಲತ್ವಾದಿಕಾಂಯತ್ರವಹ್ನಿಃ ಪ್ರಮುಖ್ಯತತ್ತಾಕಂಸ್ಮರಣಂ ತತ್ರಸಂಭವ್ಯನತ್ವೇವ್ಯಭಿಚಾರಸ್ತದ್ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇವಾರಣಮಿತಿಭ್ವತಿಯ್ಯಮಾತ್ರಪದೇದಾಹೇಂತ್ಯಾದಿ
ವಿಶೇಷಣಂ ಸೂಚಿತ[illegible]। ಕ್ಷ್ಯಯತ್ವಸ್ಯಫಲಮಾಹ [illegible] ವಹ್ನಿರಿತಿ। ಅತ್ರಾಪಿ ವಹ್ನಿಮಾತ್ರವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಂ ಬೋಧ್ಯಂ। ಅತ ಏವ ಸ್ಮರಣಪರ್ಯಂತಾನುಧಾವನಂ।
[illegible]ವ್ಯಭಿಚಾರಃ। ಕ್ಷ್ಯಯಪದಸ್ಯೈಕದೇಶವಸ್ತುತೋ ವಿಷಯತ್ವಾಂಶಯಾಂಪ್ರಕಾರಕತ್ವಧರ್ಮಕತ್ವಾತ್। ತಾಹೇಂ ತ್ವವಹ್ನಿತ್ವಯೋಂಕ್ತವಸ್ತುತೋ ವಿಂಡಾ ಇತಿ। [illegible]ತಾಂಶೇ
ವಹ್ನೇಯತ್ರಾತಾಂಶೋರ್ವಹ್ನಿರಿತಿ ತತ್ರೇಹೇಂ ತುಸತ್ವಾದ್ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ಕಾರಣತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಪ್ರವ್ಯಭಿಚಾರಇತ್ಯತ ಆಹ ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತೀತಿ। ತದರ್ಥಸ್ತು ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ
ಯತ್ವೇವಹ್ನಿತ್ವಸಂಭ್ವನವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾಂತರಸ್ಮರಣೇಕ್ಷ್ಯಯಪದೇವಾರಣಾಯ ವೈಯರ್ಥ್ಯವಾರಕಂ। ಅತ್ರವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ಸ್ವಾಂಶೇ ಅಯಂ ವಹ್ನಿರಿತ್ಯಾದಾವಪಿ ದಂತ್ವಸ್ಯೈವ ವಹ್ನಿತ್ವ
೧ ತದಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ। ವಿಶೇಷಣೇತಿ। ತೇಂ ತು ವಿಶೇಷಣೇತಿ ಫಲಮಾಹ [illegible] ತ್ಯಾದಿ। ಅತ್ರಾಪಿ ಮಾತ್ರಪದಂ ತಾರ್ಂಯವೃತ್ತಿ +

೬ (= ತಥಾ ಚ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವಮಾತ್ರೇ ಸಂಪಕ್ಷ್ಯ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವರೂಪಮಾದಾಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಪರ್ಯಾಯಮಾತ್ರಪದೇನಾರ್ಥಕಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತದಭಿಪ್ರಾಯಂ ಕಾಲಯತಿ ಅಥವೇತಿ =)

ಚಪತ್ತೇಃ ಪ್ರಕಾರತ್ವೇನ ಅಭಿಮತಮಿತಿ। ತತ್ತ್ವಂ ಚೇ ಸಪಕ್ಷತ್ವಾಂ ಭಾವಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠ ಇತಿ। ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ಸ್ವಭಾವೇ ಪ್ರಸಮನವೇಂ ತು ಪ್ರೈಯ್ಯ ಗೃಹಂ ಸಾಧ್ಯವಿಶೇಷಣಾಂತರಾಂಶೇ

ಶೇ ಅರ್ಥಕಮಿತಿ। [illegible] ಸೇಂ ತು ಸಾರ್ಥಕ್ಯಾಯ ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ಸ್ವ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವ್ಯರ್ಥ ಇತ್ಯತ ಆಹ [illegible] ಇತಿ। ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭಾವಾದಿತಿ ಕೃತ್ಯವ ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ

೮ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭಾವಃ ಸಮಾತ್ರ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ಪಕ್ಷೇ ತದಸ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯಕೇಂ ಸಭ್ಯ ವಿಶೇಂ ತು ಸಂದ ಪ್ರತಿನಿಷ್ಠ ರಥ ಅಥ ಪ್ರತಿ ಇತಿ। [illegible] ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ತ್ವ

ಸ್ವಪಕ್ಷೇ ಸ್ವಪಕ್ಷ್ಯ ಭಾವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕತ್ವೇ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವ ಪ್ರಕಾರ ಕೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಶೇಂ ತು ಭಾಗತ್ವೇ ಯ್ಯ ಗೃಹಂ। ತದ್ಭಾರ ಸಂಯೋಗ್ಯ [illegible] ಸಂ ಮಪಕ್ಷೇ ಸ್ವಮಾತ್ರ ಪ್ರ

ತ್ವ ಕಾರಕ ಪಕ್ಷೇ ಮಾತ್ರ ಸ್ವರ ದೀನಂ ಮಶ್ಚೈ ವ ಕಾರಕ ಇತಿ ಭಾ [illegible] ಂ। ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ತ್ವ ಸ್ವಪಕ್ಷೇ ಲಕ್ಷ ತತ್ತ್ವ ಮಾತ್ರ ಗಾ ಧಿಕರಣ್ಯ ಮಾತ್ರಾ ರ್ಥಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ತಿ। [illegible] ಪಂ ಸಮ ರ್ಥ

ಮಾತ್ರ ಸ್ವ ತ್ರೈ ಕಮಾತ್ರ ಪ್ರಪಕ್ಷೈ ಯ್ಯ ಗೃಹಂ। ಅಪ ತಿ ಭ ಪಂ ಸಮ ರ್ಥ ದಿಶೇಷ್ಯ ಕಸ್ಯ ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಪಕ್ಷೇ ತ್ವ ಸಮಾನಾ ಧಿಕರಣ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವರೂಪ್ಯ ಕವೃತ್ತಿ ತದ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ತಂ

ಕತ್ವಮಿತಿ। ಕಚ ಕಾಲ ಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷ್ಯ ತ್ವೇ ವಿಶೇಷ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಪಕ್ಷೇ ತ್ವ ಸಮಾನಾ ಧಿಕರಣ ಪ್ರತಿನಿಷ್ಠ ಇತಿ ಭಾ [illegible] ಂ। ಕಾಲ ಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷ್ಯ ಕೇಂ ಸಭ್ಯ ಪಕ್ಷ್ಯ ಪಕ್ಷ ಬಹಿಂ ಭಾರ್ಗವ

ದಿತಿ। ಕಶ್ಚ ಕ ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕ ವಸ್ತು ತೋಂ ವಿರು ದ್ಧಾಂ ಭಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕ ತ್ವೇ ಕ್ಷ್ಯ ಯ ಪಕ್ಷ್ಯ ಯ ಪ್ರಪಕ್ಷ್ಯೆ ಯೋ ಜಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇತಿ ಪ್ರಮುಕ್ತತತ್ತ್ವಾ ಕಂ ಸ್ವರಣಾಂ ತತ್ರ ಪ್ರಾ

ಭಾವಃ। ಎಕ ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಶೇಷ್ಯ ಣಾಂ ಷ ಕಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾವಸ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇತಿ ವಾ [illegible] ಂ। ಅತ್ರ ವಿರು ದ್ಧಾಂ ಭಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ವ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ತದ ರ್ಥ ತಾತ್ಪರ್ಯ। [illegible] ಸಂ ಕೇಂ ಪಕ್ಷ್ಯ

ಸ್ವಯ ಮಿಪ್ರಾಂ ಕೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ। [illegible] ಕ ಪ್ರಭಾವ ರಸ್ಯ ಕಮಾತ್ರ ತೆಂ ಕ್ಷಾರ ರಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕ ಸ್ವರ್ಥ ಮಿತ ದಿತಿ ವಾ [illegible] ಂ। ಭಾ ಪಂ ಸಮ ರ್ಥ ಪ್ರ ಮಾತ್ರ ಪದಾರ್ಥ ಕ್ಯಾಪ್ಯ

೮ ಸಂಯ್ಯಂ ಶಮ ಸಿತ ಸಾ ಕ್ಷ್ಯಸ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕೇ। ಕಸ್ಯ ಸ್ವ ಪ್ರ ಪಕ್ಷೇ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯ ಕಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಡು ಲ ರ್ಥಂ ತತ್ರ ಗು ಸ ದೀನಾಂ ಮ ಬ ವಿಶೇಷ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಭಾವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ಯ ಕೈರ್ಥಕ ತಾತ್ಪ

ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಪೇಕ್ಷಸದ್ಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ =)

ಜಮಿತಿರ

ಪ್ರಶ್ನಂ ೪೨

ದರಿಕೆ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಕಾವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾಪತ್ತೇಃ। ಕೇವಲತಾದಾತ್ಮ್ಯೇನ ಪಕ್ಷೋ ಪ್ರಸಜ್ಯಮಿತ್ಯುಪಶಿಷ್ಯತೇ ಇತ್ಯಪಿ ಶಂಕನೀಯಃ ಪಕ್ಷಸ್ಯಾನ್ಯಾಂಶೇ ಧಾನ್ಯಯಾಂಕಾ ಯದ್ಯಪಿ। ಯತ್ರ ಪಕ್ಷೋ ತೇಜಸ್ವಿ ಇತಿ
ಪಕ್ಷೋ ಜಲಯೋಃ ಪ್ರಮುಷ್ಟತತ್ತಾಕಂ ಸ್ಮರಣಂ ತತ್ರ ಪಕ್ಷೋ ತು ನ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿಕಾರಣತ್ವಪೇಃ ಸಾಧ್ಯಂ ಬಾಧ್ಯವಕ್ಷ್ಯತೇ ಯತ್ರೇತಿ। ತಥಾ ಚ ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯಪ್ರಕಾರಕವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ತಾ
ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವಾತ್ಸದೋಷಃ। ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಿಶಿಷ್ಯಕ[illegible]ಸ್ಯಾಪಿ ಪಕ್ಷಸ್ಯಾಭಾವಾಗಾಮಿ ದ್ವಿತಾದವಸ್ತುಮಿತ್ಯತ ಆಹ [illegible] ತ್ಯರ್ಥಃ ಕೈತಿ। [illegible] ತ್ವಾದಿ। ದಾಹಕಂ ನ ಮಥಾರ್ಥಸ್ತನಿ
ಪಕ್ಷೋ ತ್ವಾದ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಸತಿ ದಾಹಕಸಮರ್ಥ ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಮಾತ್ರಾರ್ಥಃ। ತತ್ರ ಸತ್ವಂ ತೇಜಃ ಪಕ್ಷೋ ಪ್ರಮುಷ್ಟತತ್ತಾಕಸ್ಮರಣಾವಾರಣೇಬಿ ಜಲತ್ವಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಾ
ರಕ ಪಕ್ಷೋ ಸ್ಮರಣಾವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ್ಯ ದಲಂ। ತತ್ರಾಪಿ ದಾಹಸಮರ್ಥ ಇತ್ಯಾದಿಕ ದಯಂ [illegible] ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕೇಸ್ಯಾಪಿ ಪಕ್ಷೋ ಧ ದತ್ವಂ ತಧೇಧರ್ಮ್ಮಂ ತ
ರ ಪ್ರಕಾರಕ ಪ್ರಮಯಾಪಿ ಪಕ್ಷೋ ಪ್ರಮಾಣಯೋಃ ಕಥಂ ತ್ಯಾಗಃ ಪ್ರಮಾಂಶೇ [illegible] ಧರ್ಮ್ಮಂತರೇಣೇತಿ। ಧರ್ಮ್ಮಂತರೇ। ಜಲಾದೌ। ಧರ್ಮ್ಮಂ ತರಂ।
೪ ತೇಜಸ್ತ್ವಾದಿಕಂ। ಪ್ರಮಸ್ಯೇತಿ। ಪಕ್ಷೋ ಪ್ರಮಾಣಯೋಃ ಅಭೇದವಿಶೇಷಣಂ। ಮಾಂಸ್ತೋತಂ ಸಂಕಲಯ್ಯಕ ಥಯತಿ [illegible] ತ್ವಾದಿ। ತಥಾ ಚ ತಾದೃಶ ಪ್ರಮಾಣಯೋಃ ದಾಹ
ಕ ಸಮರ್ಥವಿಶೇಷ್ಯವಿರುದ್ಧಯೋಃ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕಾನ್ಯತ್ವಂ [illegible] ತ್ವಾದಿ [illegible] ರೀತಿ। ದಾಹಸಮರ್ಥಮಾತ್ರೇ ತ್ವಂತಸ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿಃ ಪೂರ್ವವದೇವ। ಜಲತ್ವಮಾ
ತ್ವ ತ್ರ ಪ್ರಕಾರಕ ಪಕ್ಷೋ ಸ್ಮರಣಸ್ಯಾಪಿ ಪಕ್ಷ್ಯತ ಸಾಧ್ಯನ ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ಯವಿಶೇಷಣಸ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಭಾವೇ ಪಕ್ಷೋ [illegible] ದಾಹಸಮರ್ಥಮಾ
ತ್ರವಿಶೇಷ್ಯ ತ್ವಾಭಾವೇ ಭಾಗಾಸಿದ್ಧಿಃ। [illegible] ವಿಶೇಷ್ಯ [illegible] ಅಸಿದ್ಧಿವಾರಣಂ [illegible] ವಕ್ಷ್ಯ [illegible] ತ್ವ ಪಕ್ಷೋ [illegible]
(ವಿಶೇಷ್ಯಾವೃತ್ತಿತ್ವಾ ದಿವಿಶೇಷಣಂ) ತ್ರಪ್ರಕಾರಕಸ್ಮರಣೇಪ್ಯತಿವ್ಯಾಪ್ತಿವಾರಣಾಯ ಪೂರ್ವವಿಶೇಷಣಮಿತಿ ವ್ಯಕ್ತಮಿತಿ [illegible] ತಥಾ ಚ ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯಪ್ರಕಾರಾಂಶೇ

(= ಅತ್ರ ಜಲತ್ವಮಾತ್ರಪ್ರಕಾರಕಪಕ್ಷೋ ಸ್ಮರಣೇ ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಕವಿಶೇಷ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಶೇಷ್ಯಾವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಯದ್ಯಪಿ ತತ್ತದಭಾವತ್ವ [illegible] ಪಕ್ಷೋ ತ್ಯಪ್ರಕಾರವಿಶೇಷ್ಯಾವಚ್ಛೇದ =)
(= ವಿಶೇಷ್ಯಾವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕಂ ಯದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಾ [illegible] ಸಾಧ್ಯ [illegible] ಇತ್ಯಾದಿ [illegible] ತು ಯಥಾ [illegible] ಇತಿ =)

೧ (= ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿವಹ್ನಿತ್ವಸಾಧ್ಯಕವ್ಯಾಪ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿತಿ ವಿಶೇಷಣಾರ್ಥಃ =)

ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರತೋಕ್ತಿಸಾರ್ಥಕ್ಯಾರ್ಥಃ। ... ಪರ್ವತೋ ವಹ್ನಿಮಾನ್ ... ವಹ್ನಿತ್ವಂ ... ಧೂಮಾಭಾವವದ್ವೃತ್ತಿ ... ವಿಶೇಷಣಂ ... ದಿಯಂ।
ತೇನಾಪಿ ... ಇತ್ಯಾಹ ... ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ... ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಾರ್ಥ ... ವಿಶೇಷಣಂ ...
ಪ್ರಮಾಣಂ ... ವ್ಯಾಪಕವಿಶೇಷಣಾನ್ನೈವ ... ಇತಿ ... ವ್ಯಾಪ್ತಿಮಿತಿ।
ತ್ವಾಭಾವ ಇತಿ ... ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ... ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವೃತ್ತಿ ... ವ್ಯಾಪಕ ...
ವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ... ಇತಿ। ಏವಂ ಭಾವಸ್ಯ ... ಸಂಬಂಧೇನ ವ್ಯಾಪಕತಾ ... ವ್ಯಾಪಕತಾ ... ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನವ್ಯಾಪಕತಾಭಾವೇನ ... ಸಂಬಂಧ
ನ ವ್ಯಾಪಕತಾಭಾವೋ ... ವಿಶಿಷ್ಟ ... ದಿಕಮಿತಿ। ... ಸಂಯೋಗ ... ಸಂಬಂಧ ... ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿತಿ ...
... ಏಕವೃತ್ತಿ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ... ತದ್ವತಿ ... ಇತಿ। ನ ಚ ... ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ... ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ।
... ಮಿತ್ಯಾದಿ। ವಹ್ನಿ ... ತದ್ವತಿ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವೋ ... ಇತಿ ವಹ್ನಿತ್ವಾಭಾವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕ ... ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವೇನ ... ೨
ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ... ಇತಿ ತಥಾ ಚ ಪ್ರಮಾಮಾತ್ರಾವೃತ್ತಿ ... ತತ್ತದ್ವಹ್ನ್ಯಾಭಾವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾಭಾವೇನ ... ಸಂಸರ್ಗ ... ರ್ಥಃ।
... ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾಭಾವವಮಾ ... ವೃತ್ತಿತ್ವ ... ಮಿತಿ। ... ತೇಷಾಂ ... ವ
ರಃ ತತ್ರ ... ಮಿತ್ಯತ ಆಹ ವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ। ತಥಾ ಚ ... ವಹ್ನಿ ... ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾಭಾವವತ್ಪ್ರಕಾರಕ ... ವಹ್ನಿತ್ವ
ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ... ತತ್ವ ... ಇತಿ। ಇದಂ ... ಇತಿ। ನ ಚ ... ವದಿತ್ವಾತ್ ...

೨ (= ತದ್ವೃತ್ತಿತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಾದಾಯೈವ ಇತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ =)

ప్రశ్నం
౪౪

బాధాంశయ ప్రత్యక్షానురభిభిన్నత్వేగంధం విషయాంశే తతోతి ౪ మధురణీత్వేతి ప్రత్యక్షాద్యత్ర: । దమాంకాం తత: । యత్ర గంధాంశ్యు విత: నురభిరనురభిత్వేత ప్రా
నురభిబాధినురభిత్వప్రకారకత్వం ప్రమాణాస్వభావాత్ అతఏవ [redacted] దర్శనీయత్వం వక్త్రౌ ప్రశస్తరూపమాదత్వత్రశక్యమతో ధిగౌరవప్రకారత్వ
తి ప్రాచాంనిష్ఠాం తత । మూలస్నే ఠంటదస్వార్థమాదాం దమిత అత్రవత్తౌ తదితరవిశేష్యకసమాంవలంబిభాగానిష్ఠితాంతనియమాంత్రేతి । ప్రత్యత్వప్రకా
రకదాహాంగము ఖ్రమాత్ర విశేష్యకస్యవత్తౌ విశేష్యకత్వనిష్ఠేతి ప్రామాణ్యనిష్ఠిత్యత అహాంవత్తౌ త్వేతి । వత్తౌ విశేష్యకం । ముఖ్యవిశేష్యకం । యథార్థతమాలత్వ
గస్వభలవాం వాంతితి । అదిప దిహాఢాం నితరం సూతితం । తత్రవత్తౌ విషయత్వివవత్తౌ విశేష్యకత్వాభావాత్ । రదాహాంగము ఖ్ర మాత్రవిశేష్యకస్యవత్తౌ
ముఖ్యవిశేష్యకత్వమవితితద్యాంషతి వాచ్యం వత్తౌ త్వప్రకారాంశాం వతిర్తముఖ్యవిశేష్యత్వస్య అతమితి వ ష తాభ్యత్వవిషయవిషయభావస్య అ యు
వ్య టుభవతి స్మతాద్భత్ । గవిషయకమాత్రస్యవత్తౌ తాద్భావవిషయత్వే ఏవం త్వప్రత్యక్షే: ౯ వికల్పకత్వబవత్తౌ తాదవిషయత్వాత్ । వత్తౌ భిన్నా విశేష్యకత్వ
విశిష్టనవిషయకత్వస్య ౯ వికల్పకేత్యభిహారకత్వే త్వేత అహంవత్తౌ భిన్నతి । దశినాత్యకే ౯ విశిష్టాభావాత్తావది ౯ పేంతు విశేషణాన్నిష్ఠితి త్వేత అహం వశే
తి । అత్యయిహాంఅ౯దగాత్మిన్యతికిశవాచ్యత్వం ప్రదర్శయతి త్వత్తౌ తి । దాం వాసమ ధర్మత్వస్వేయత్వాత్వం విశేష్యకత్వస్యైవ వాచ్యకత్వాదిత్యత అహం
తిపాదయిష్యత త్వతి । తాంతు నమాంశాంశికతణికాచ్యదివాచ్యాస్త్రాకాంత్వస్యాధికరణాయాం యాంమయవ త్వాంతాద్ధ విశేషణాంత్వమితి । దంచప్రాచాంమతి ।
త్వమతినాంత్వవదత్వ వృత్తిత్వవాచ్యాస్తాన్యర్థ విశేషణాత్వస్యదర్శితివత్వం । నాంత్వవదత్వ వృత్తిత్వతాత్వవ భావస్యవత్తృత్వవిశేషణంతరప్రవిశేగారవాంత్

౧ (౩ వాచ్యత్వేవిష్యర్థవిశేషణాత్వమాశంక్యకారాకతోంతి పాంత్వతాదిగా ౩) ౧ ప్రతియోగితాభావాధికరణతయిత్వాది: ౩) సంబంధఘటకతయిత్వాది: ౩)

ತಸ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತಿಧ್ಯೇಯಂ।ಸ್ವತ್ವಾದಿ।ವಹ್ನಿಂಜಾನಾಮೀತಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾಂಶೇಸ್ವನಿಷ್ಠತ್ವಾರ್ಥಂವಹ್ನಿಪ್ರಕಾರಾಂಶೇಅನುಸರಣೀಯ: ತತ್ರತಂವಹ್ನಿರಿತಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕಂ
ತರಂವಹ್ನಿಂಜಾನಾಮೀತಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಸ್ವನಿಷ್ಠತ್ವೇತ್ಯಾದಿ।ತಥಾಚಸ್ವನಿಷ್ಠತ್ವಾರ್ಥಂವಹ್ನಿಂಜಾನಾಮೀತ್ಯನುಸರಣೀಯ: ತತ್ರಾಪಿವಹ್ನಿಂಜಾನಾಮೀತಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕಂತರಂವಹ್ನಿವಿ
ಶೇಷ್ಯಕತ್ವಸ್ಯಸ್ವನಿಷ್ಠತ್ವಂಶಕ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥ:।ಸಂ।ಪ್ರಸಿದ್ಧ:।ವಹ್ನಿಮಾತ್ರೇತಿ।ತಥಾಚವಹ್ನಿಂಜಾನಾಮಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದಿಹೇತೋರನ್ಯತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಂ।ಅಥೇತಿ।ಅವಹ್ನಿಂವಿಶೇಷ್ಯ
ಕೇವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವೇಽಪಿತಸ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾಪ್ರಸಕ್ತೇರ್ವಸಂಬಂಧಾಂತರಸ್ಯಾಪೀತ್ಯರ್ಥ:।ಏವಮಿತಿ।ಯತ್ರವಹ್ನಿರಿತಿಜ್ಞಾನಾನಂತರಂನವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತತ್ರವಿಷಯಿ
ವಹ್ನಿರಿತಿಜ್ಞಾನೇಮಯಾತ್ವೇನದರ್ಶಿತತ್ವಾತ್ತದ್ವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದ್ಯಭಿನ್ನೇತ್ಯರ್ಥ:।ಏಕೈಕತರಾವಚ್ಛೇದಂ।ವಹ್ನಿಮಾತ್ರೇತ್ಯಾದ್ಯವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದಿಕಂ।ಅನ್ಯತರತ್ವ
ಯಾದಿಸ್ವಪ್ರಕಾರಾಂತರಮಾದಾಯೇತಿ।ಘಟಯೋರಂತರಸ್ಯಾದಿಕಂ: ಘಟಯೋರಂತರಸ್ಯೈಕಸ್ಯೈವವ್ಯಕ್ತತ್ವಾದಿತಿ।ದರ್ಶಿತಾವಿಶೇಷೇತಿ।ಅನ್ಯತರತ್ವ
ಕಾರಕವಿಶೇಷಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಮಿತಿ।ಮತಾಂತರಮಾಹಸಾಮಾನ್ಯತ್ವೇತಿ।ತದನ್ಯತರರೂಪಾನ್ವಯಿತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥ:।ಅನ್ಯತರರೂಪವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾದವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮನ್ಯತರ:ತ್ವ
ತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಸ್ಯಾನಾಪತ್ತೇ:।ಉಕ್ತವಿಧಿ।ಅತ್ರಗುಣಾದಾಯಾನಂನವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರ:ವಹ್ನಿತ್ವಸಾಮಾನ್ಯಾಕ್ರಮ:ತತ್ರವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವೋಭಯಾನತ್ವ
ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾನ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥ:।ತಥಾಪೀತಿ।ಉಭಯಾದಿತಂಬಾಧಕಸ್ಯ:ಪರ್ವತೋವಹ್ನಿಮಾನಿತ್ಯತ್ರೇತಂಬಾಧಕವಹ್ನಿನಿಷ್ಠಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ।ತಥಾಪಿವಹ್ನಿತ್ವ
ಪ್ರಕಾರಕತ್ವವಿಶಿಷ್ಟವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಂನಿಷ್ಠವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವವಹ್ನಿವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ।ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂತುವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವವಹ್ನಿತ್ವವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯ
ಕತ್ವಸ್ಯವಿಶೇಷಣತಾವಿಶೇಷಂನವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವವಹ್ನಿತ್ವವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾನುರೋಧೇನಜನಕತ್ವೋಕ್ತಾವಮಿತಿಪ್ರಯೋಜನಕತ್ವಮಿತಿ॥

ಪ್ರಕಾಶಂ
೪೨
ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ

ರಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರಕಾರಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛಿನ್ನವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವನಿಷ್ಠಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವನ್ನಸಂಬಂಧವಿಧಯಾ ಪ್ರವಿಶೇಷಣತಾವಾತ್ತದವಚ್ಛೇದಕಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಥಾಪ್ಯಾಶ್ರಯ
ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಬೋಧಾಕಾರತ್ವಕತ್ವೇ ಹಿ ಯಾ ತಾದೃಶವಚ್ಛಿನ್ನಮಾನಾಪ್ಯತದವಚ್ಛಿನ್ನವಿಶೇಷ್ಯಕತಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರಕಾರತಾಕತ್ವಂ ವಿತ್ತೇ ಕವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಕಾರತಾಶಾಂತಿ
ತ್ವೇ ಹಿ ಸಾಧ್ಯತಾಯಾಮವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದಿತಿ। ಏವಮಪಿ ವಹ್ನಿಮಾನಾಪ್ಯತದನ್ಯತ್ವೇ ಕಾಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯತ್ವಾಃ ಪೂರ್ವಾಂಶೇ ಪರ್ಯವಸಿತಂ ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತೇ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಚ
ಭಾಗತಾಂ ಏಕತ್ರ ದ್ವಯಮಿತಿ ನ್ಯಾಯೇನ ತದವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತಯಾ ತದವಗಾಹಿ ತಂ ತದ್ಧಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ಕತ್ರಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವವಗಾಹಿ ಯತಿ ಕವ್ಯಾಪ್ತಿ ತತ್ತ್ವ
ದಿಶಾ। ಇದಮಿತಿ। ಪ್ರಕೃತ ಜ್ಞಾನಮಪಿ ಕೃತ್ಸ್ನ। ತಥಾ ಚೇದಮಿತಿ ಸ್ಥಿತ ತದ್ವಿಶೇಷ್ಯ ಯೋಗ್ಯಃ। ತಥಾ ಚೇದಮಿತ್ಯಾದಿ ವಹ್ನಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಕತು ಕಸ್ತ ಭಾರಯಃ।
ಸಂಭವಂ ತ್ರಿಣಾಮಾ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ಯ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಚ ಸ್ವಪ್ರಕೃತಾನುಪಯೋಗಾ ದಿತಿ। ಅವಚ್ಛಿನ್ನಮಿತಿ। ಅತ್ರಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಪಿ ಸ್ವಸಾಕ್ಷಿಕಮತಿ ತದ್ವೃತ್ತಿತ್ವ
ನಿಯತಂ। ಭವತಿ ಹಿ ಘಟಪಟಾದಿ ವೃತ್ತಿ ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಘಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ನ ತು ಘಟಪಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಮಿತಿ ವ್ಯವಹಾರಃ। ದಾರ್ಢ್ಯಂ ನ ಮತ್ಯರ್ಥ
ಇತಿ। ಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ವ್ಯಾವಾರವಾರಣಾಯ ಸಕೃತ್ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಸ್ಯ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಜ್ಞಾನತ್ವಾತ್ ಜ್ಞಾನೇ ಘಟಿತ ಪರಂ ಪರಪ್ರವರ್ತಕ ಲಘವ ದರ್ಶನ
ದಾರ್ಢ್ಯಂ ನ ಮತ್ಯರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾದಿತ್ಯವಹಿತಃ। ದಾರ್ಢ್ಯಂ ನ ಮತ್ಯರ್ಥಸಾಧಾರಣಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯ ವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಧಿಕರಣ್ಯವ್ಯಾಪಾರಾಂತ। ಘಟಕ
ತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತಾನುಪಯೋಗಮಂತ ಪತ್ತೇತಿ। ವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನತೇತಿ। ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ತು ಪೂರ್ವಾರ್ಧೋಕ್ತಂ ಸತ್ತ್ವಂ। ಸಪಕ್ಷೇತಿ ಅಂಶೇ ಕಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ ವಹ್ನಿತ್ವ
ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಅತಿರಿಕ್ತವೃತ್ತಿತ್ವೇ ವಹ್ನಿವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ತತ್ರ ತನ್ನಿರೂಪಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಕಾಂ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಿಶೇಷ್ಯಕೇ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾ ನಾನುಸರಣತಿ। ಪರೇ ತು ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾ

ರಕತ್ವಂ ಅವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಬಂಧೇನ ವಹ್ನಿವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಕಾರತ್ವವದಿತಿ ಪ್ರಥಮಾಂತಾರ್ಥಂ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಥಂ ಚ ವಹ್ನಿವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಕಾರತ್ವವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವವದಿತ್ಯಾಕಾರಕಂ
ಅವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಪ್ರಕಾರಾವಚ್ಛೇದ್ಯಾ ಏತನ್ನ್ಯೂನತಾಬುದ್ಧಿರಿತಿ। ಸಂಬಂಧಾಂಶೇ ತ್ವನ್ಯಸಂಸರ್ಗತ್ವೇ ಮಾನಾಭಾವಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರವರ್ತಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ತಥಾ ಕಲ್ಪ್ಯೇ ಮ
ತ್ಯುಕ್ತಾಯಾಃ। ಮೀಮಾಂಸಕಾನಾಂ ಅಯುಕ್ತಂ। ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಾದಿ ತ್ರಿತಯಂ ಯಾನಸಾಧ್ಯಪ್ರವೃತ್ತೌ ಘಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ
ವ್ಯಭಿಚಾರಿ। ಘಟತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಘಟವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದಾವಪಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಷ್ಠಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕೇ ತದುತ್ತರತ್ವಾದಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವದ್ವಯಂ। ತದ್ಧಾದತ
ದವಿಶಿಷ್ಟಯಾಂ ಲಾಘವಾನ್ನಿಶ್ಚಯಾಂಗತಾ ತ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿರಿತಿ ವದಂತಿ। ಪ್ರವರ್ತನ್ತೇ। ತಾದಾತ್ಮ್ಯೇನ ಪ್ರಮಾತ್ವೇ ಕವಹ್ನಿಮಮಾದಾಯ ತಾದರ್ಥ್ಯಂ ತತ್ರ ವಹ್ನಿವ್ಯ
ತ್ರಿವಿಷಯತಾಯಾಂ ಪ್ರವರ್ತಕಂ ಜ್ಞಾನಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಾಭಾವಾತ್। ತತ್ರ ಪ್ರಮಾತ್ವೇ ಶ್ರೈಷ್ಟ್ಯಮಿತಿ ತದ್ವ್ಯವಹಾರಂ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ
ಏವ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ಶ್ರೈಷ್ಟ್ಯಲಕ್ಷಣತ್ವಾತ್। ಅನ್ಯಥಾ ಭವದಭಿಮತನ್ಯಾಯಾತ್। ಅತ ಏವ ಪ್ರಮಾತ್ವಕವಹ್ನಿತ್ವರಣಮಾದಾಯ ತಾದರ್ಥ್ಯಂ ತತ್ರ। ಏತದರ್ಥಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಾನಬಿ
ಧರ್ಮಿಣಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಂ। ಅವಹ್ನಿಜನ್ಯಸಂಸರ್ಗಾಭಾವಮಾದಾಯ ಬಹುವ್ರೀಹಿಂ ಪ್ರಮೇಯಂ ಕಂಟಕೋಕ್ತಿ ಅವಷ್ಟಂಭಿ। ತೇನ ವಹ್ನಿಮತ್ ಜ್ಞಾನಂ ತಾವದ್ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕಪ್ರ
ಮಾಮಾದಾಯ ಶಬ್ದಾರ್ಥಂ ತತಃ। ಶಾಬ್ದನಮರ್ಥಿತಿ। ಏತದಾದಾಯ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ। ತದ್ಧಾ ಚಾರ್ದನಮರ್ಥವೃತ್ತಿವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕವಿಷಯತಾಯನ್ನತತ್
ಪ್ರತ್ವಂ ತೇನ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ಯಾ ಜನ್ಯಸ್ವರೂಪಾದಿವಿಷಯಕತ್ವೇ ಅನಿಷ್ಟಸಂಬಂಧಿತಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವನ್ಯಾಯಲಕ್ಷಣಾತ್ವೇನ ಇಷ್ಟಮಾಂ ಪ್ರವಾರಣಃ ಶಂಕೇತಿ। ತತ್
ವಹ್ನಿಂ ತದನ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಕನ್ನ ಮುಖಾರ್ಥಂ ಬಹುವಿಷಯತಾಯಾದಿಕ್ಯಾತ್ ಪ್ರತ್ಯವತ್ತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ನಿಷೇಧತಿ ನೇತಿ। ವಿಶೇಷ್ಯತಿ। ತದ್ಧಾ ಚಯಾಂ ದಾರ್ಥನಮರ್ಥವಿ
ಷಯತಾ ತಾತ್ಪರ್ಯವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತಾಯಾಂ ಚ ವಹ್ನಿತ್ವಪ್ರಕಾರಕತಾಸಂಸರ್ಗ ದಾರ್ಥನಮರ್ಥವೃತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ। ವಹ್ನಿತ್ವಾನ್ಯಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಸ್ಯ ವಹ್ನಿತ್ವಾತ್ ಧಿಕ

ರಣ ಧರ್ಮಿಕ ರಣ ರ್ಘಟತ್ವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಿಧಾನಾಗ್ರಾರವಂಚಿ ತಿ। ತದಧರ್ಮಿಕರಣ್ಕ ಧರ್ಮಿಕರಣಾತ್ವಂ ಕ್ಷಪ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಣವಚ್ಛೇದ್ಯವೃತ್ತಿತಿ। ಕಿಂಚ ವಹ್ನಿ ತಿನಮಾಲಂಬನೇ ಘಟಭಯವಿಶೇ
ಕಿ ಷ್ಯವೃತ್ತಿ ಏಕವಿಷಯತಾ ಯಾವಚ್ಛೇದ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಾಭಾವಾದಿತ್ಯಸಂಗತಮತ ಆಹ ಅವಚ್ಛೇದವಚ್ಛೇದ್ಯ ಇತಿ। ವಿಶೇಷ್ಯ ಭೇದೇ ವಿಷಯತಾಭೇದಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕಃ ಅ
ಪ್ರಧಾನ ತ್ರಿವಚ್ಛಭಿಲಾಷಾತ್। ಕಿಂಚ ವಚ್ಛೇದ್ಯವಚ್ಛೇದಕವಹ್ನಿ ವಹ್ನೀ ಇತಿ ಸಮೂಹಾಲಂಬನೇ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಷಯತಾ ಶ್ರಯಾವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾಯಪಿ ತ್ರ್ಯಭಯಾಂಶೇ ಪ್ರ
ಮಾತ್ವಾಪತ್ತಿರಿತ್ಯತ ಆಹ ಸ್ವವ್ಯಧಿಕರಣೇತಿ। ಸ್ವಂ ವಿಷಯತಾ ಘಟಾಂಶ ತನ್ನಿರೂಪಿತ ವಿಷಯತಾಭಿನ್ನ ಸ್ವವ್ಯಧಿಕರಣ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದವಿಷಯತಾಕ ಏವೇತಿ ಭಾ
ವಃ। ಇದಮಪಿ ವಾಹಾಹೇತಿ। ಕಿಂಚ ಜಲತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಘಟಜ್ಞಾನಾದಾವವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವೇ ಕ್ತವೇತನತಾ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಭಿಧಾನ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಕೇಚಿತ್ತು ಇತ್ಯುಕ್ತೇತಿ। ತಥಾ
ಚ ಹಾನಸಮರ್ಥವಿಶೇಷಣನೈಕತ್ವಂ ಲಾಘವಃ। ತಾನೇವ ಪ್ರವಹ್ನಿವಹ್ನಿರಿತಿ ಜ್ಞಾನೇ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವ ತು ನ ಸಂಭವತ್ಯಭಿಧಾನ ಇತ್ಯತ ಆಹ ವಿ
ಸಮುಚ್ಚಾಯಕಃ ಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ತಿ। ಖಂಡವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ತು ಪೂರ್ವೋಕ್ತೈವ। ವಕಾರಕೇಷು ಪೂರ್ವ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯಯೋ। ಜಲತ್ವಮಾತ್ರಪ್ರಕಾರಕ ವಹ್ನಿ ಸ್ಫುರಣೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತ್ಯತ ಆಹ ವಹ್ನಿತ್ವ
ಪ್ರಕಾರೇತಿ। ತಾಂ ಹಿ ತಾಂ ವಹ್ನಿ ಇತಿ ವಾರಣಯೋ ನಿಶ್ಚಯತ್ವಮಿತಿ। ಅತ್ರ ನಿಷ್ಠಂ ಉಭಯಂ ವಿರುದ್ಧೋಭಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿವ। ಕಿಂಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂಶೇ ಪ್ರಕಾರತ್ವಮೂಲ ಪಾ
ದೇ ವಿಶೇಷಣತಾತ್ಪರ್ಯ ತು ಅಸಿದ್ಧ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಅತ್ರೇತಿ। ತಥಾ ಚ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ತಾದೃಶಸಮಧರ್ಮವಹ್ನಿ ರಿತ್ಯತ್ರ ಸುಮಿತಿ ದೇವದತ್ತಃ। ಕಿಂತು ವಹ್ನಿಸಾಧ್ಯಕಂ ತ್ರಯವಿಶೇ
ಷ್ಯಂ ಮುಖ್ಯವಿಶೇಷ್ಯ ಪದಂ। ತತ್ರ ವಿಶೇಷಣತಾಂ ಕವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶೇಷ್ಯತಾವಚ್ಛೇದ ಮುಖ್ಯವಿಶೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾ ಕಾರಣಭಾವಃ ಪಕ್ಷಃ। ನಿಶ್ಚಯತ್ವಮಿಕ ಧರ್ಮಿಕ ವಿರುದ್ಧೋ
ಭಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತ್ಯಾಪತ್ತೇಃ। ಕಿಂಚ ಮಾಂತೇ ವಹ್ನಿಮಾತ್ರಪ್ರಕಾರಕಾವ [illegible] ವಹ್ನಿ ವಿಶೇಷ್ಯಕ ಭ್ರಮಸ್ಯಾಪಿ ಸಂಧ್ಯವಚ್ಛೇದ ವಿಷಯತಾಯಾಂ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ
ತಾಶ್ರಯವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್। ಕಿಂಚ ತಥಾ ನ ಸ್ಯಾದವಚ್ಛೇದ್ಯವೃತ್ತಿ ವಹ್ನಿ ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಷಯತಾಯಾಂ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೃತ್ರಜಲಾದಿವೃತ್ತಿ ರಿತಿ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ತತ್ರಾಂಶೇ ಭವತಿ ಪ್ರಕಾರಕೇ

తాదృశసాధ్యప్రసిద్ధిదశాయాం పక్షే ప్రమితే। యత్ర పక్షత్వం సమానాధికరణపక్షవృత్తితాకత్వేన పక్షే ప్రకారః తత్ర విషయతాయాం విశేషణ
తావచ్ఛేదకవృత్తిత్వవచ్ఛేదకప్రకారకవిషయతాకత్వాభావవ్యాప్తిరిత్యస్య సాధ్యవ్యాప్యధర్మాధికరణం ఘటాదికమవతారయతి తావదవచ్ఛేదకత్వాదితి॥
వ్యాప్యంశే పక్షావచ్ఛేదకప్రకారకతావ్యాప్యధర్మసమానాధికరణం ఘటాభావత్వం సాధ్యవత్త్వాదితి। ప్రథమసాధ్యేతు తద్విశేషణతాయాః ప్రవేశః
త్తితావ్యాప్యత్వప్రకారకతాప్రకారకతావచ్ఛేదకః। ఏవంచ తన్న్యాయః పక్షతావృత్తిత్వవిశేష్యవృత్తిత్వం వర్తతఏవేత్యతోవ్యాప్యత్వవిశేష్యేతి। ఏవం విశేషణేతద్వ్యా
వర్తితయా ఘటాదావ్యాప్తేః ప్రత్యేకవిశేషణవత్వే ఘటవత్త్వవృత్తిపక్షప్రకారకవిషయతాకత్వాభావాద్వ్యాప్యమవధార్య యత్సాధ్యం ధర్మమతాభావవిశే
షణేఇతి। విశేషణవత్తైకతాదృశవిషయతాయాః అభావం వర్తతఏవేత్యతఆహ తద్వతీతి। ఏవం వ్యాప్యవత్తాభావరూపపక్షతావ్యాప్యవ్యాపకాభావరూ
పం సాధ్యం ఏతద్ద్వయం వ్యాప్యవ్యాపకభావవత్త్వతదభావవ్యాప్తిర్వ్యాప్తిరితి। తథాచ తత్ర ఉభయసాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యాప్యతాయాం తత్సంబంధావచ్ఛిన్నాభావః నిర్ద్వ
ద్విధిర్దః నిర్ధర్మికత్వే ఘృతత్వం। తన్న్యాపి। తద్వత్వేవ్యాప్యాభావస్యాపి। ఏవందాహనసమర్థవిశేష్యకావ్యాప్యసాధ్యవత్త్వే తద్వ్యాప్యాభావవత్తః। తత్సాధ్యత్వే
వ్యాప్యం కేవలయద్వృత్తిత్వాది। తత ఇవృత్తిత్వే దః। ప్రకృతమే తేన ఘటత్వం। గమకత్వం వ్యక్తం యాజ్యం ఏవం ధర్మతా। తథాచ పక్షే సాధ్యతావచ్ఛేదక ప్రకృతమే తేః
సాధ్యవ్యాప్యసాధ్యవత్త్వమితి। పూర్వోక్తసంకేతదాహకధర్మాంశే తదాదిరితి। వ్యాప్యవక్షే ధర్మాదిదిశేషః। ధర్మాంశే తదం ప్రకృతమే తద్విశేష్యాదయః। అథవా
అభావవత్సంబంధః సాధితః। తథాచవ్యాప్తిపక్షతాద్వయమేవ ఉక్తతయా ధర్మావచ్ఛిన్నాసత్తయా పక్షతాప్రకారకావిషయతావద్వ్యాప్యత్వమర్థః।
సాధ్యం అవ్యాప్యవ్యాప్యపక్షతావచ్ఛేదకేన తద్వత్త్వమేవ పక్షతావచ్ఛేదకమితి। తద్వదవచ్ఛేదకత్వస్య అతిరిక్తవృత్తిత్వస్య చైవ్యభావ్యాదావపి అవచ్ఛేదకత్వమితి।

ಪ್ರಕಿಶಿಷ್ಟಂ
೪೭

ತತ್ರಾವಿಶಿಷ್ಟಾಂಶೇ ವಾ ಭಾಸಮಾನ ವಹ್ನಿ ತಿ । ತಥಾ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಸಾಧ್ಯತ್ವಮೇವ ತತ್ತ್ವ ಸಾಧ್ಯತ್ವಮಿತಿ । ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಾಪಕವಿಶೇಷಣೀಭೂತ ತದವಚ್ಛಿನ್ನವೃತ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನತಾಯಾಂ ಯ
ಥಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾಕತ್ವಂ ತಥಾ ತಾದಾತ್ಮ್ಯೇನ ವಹ್ನಿ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವ ಕ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ವಹ್ನಿ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಹ್ನಿ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ವಮುಭಯಾನ್ಯೋನ್ಯ
ನ ತ ಇತಿ ಕೇಚಿತ್ಸಾಧ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ತಥಾಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ । ಪ್ರಮೇಯ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾ ವಿಷಯತಾ ಶೂನ್ಯತ್ವಂ ಅನುಭವಃ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಏವಂ ಸತಿ
ಪಿಂ ಪತ್ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತಾದೃಶ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಃ । ತತ್ರ ಚ ವಿಷಯತಾ ಭಾಸಕತ್ವ ಯಾವತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧಾವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾ ಸಾಧ್ಯ ವಹ್ನಿ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾ । ಯಾವತ್ ವಹ್ನಿ ವೃ
ತ್ತಿ ವಹ್ನಿ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾ ಸಾಧ್ಯ ವಹ್ನಿ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಇತಿ ನಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯಮಿತಿ । ಮೂಲ ತಾದೃಶ ಸಾಧ್ಯ ತತ್ತ್ವ ನಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಮೇಯ ಪ್ರಕಾರತಾ । ವ್ಯಕ್ತಿ ಯತ್ಸಾಧ್ಯ
ತ್ವ ವಹ್ನಿ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಘಟ ದಿವಹ್ನಿ ಅತಿಶಯ ಸಾಧ್ಯ ತತ್ತ್ವ ನಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯಮಿತ್ಯನುಭವ ಇತಿ । ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ತ್ವ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಾಪಕ
ಥಾನ ವಹ್ನಿ ತ್ವವ್ಯಾಪಕಾಧಿಕರಣ ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾ ಯಾ ವಿಷಯತಾ ತತ್ ಭಾವಃ ಸಾಧ್ಯಃ ಸಾಧ್ಯ ತದವಚ್ಛಿನ್ನ ಏವಾನ್ವಿವಹ್ನಿ ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾಯಾಂ ವಹ್ನಿ
ತ್ವವ್ಯಾಪಕಾಧಿಕರಣ ವೃತ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾವ ತ್ವ ಸಂಬಂಧಾವೃತ್ತಿ ತದವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವ ಇತಿ ಅಪಿ ತದವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾಂ ಏವ ವಹ್ನಿ
ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ವಹ್ನಿ ತ್ವಾಧಿಕರಣ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವೃತ್ತಿ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತ್ವಾಭಾವ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಸಾಧ್ಯತ್ವಮಿತಿ । ಅತ ಏವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಷಯತಾಯಾಂ ಭಾಸ
ತ್ವ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾ ತನ್ನಿಷ್ಠ ಸಾಧ್ಯಮಿತಿ । ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯತಾ ವಿಶೇಷಣ ಇತಿ । ವ್ಯವಹಾರ ದಿತಿ । ಅತಿಶಯ ಸಾಧ್ಯ ತದ್ವಿಷಯತ್ವ
ಜನ್ಯ ಪ್ರಕಾರತಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಃ । ತಥಾ ಚ ತತ್ತ್ವ ಜನಕತ್ವ ವಿಶೇಷಣ ಜ್ಞಾನಾನ್ಯತಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಾಂಶೇ ಸಂಶಯ ತನ್ನಿಷ್ಠ ಕಾರಣಮಿತಿ । ತತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಸಮಾನ
ತಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ । ಅಯಮರ್ಥಃ । ತತ್ತು ಇತಿ ಘಟ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಶೇಷ ಬೋಧಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಶಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಜ್ಞಾನ ತ್ವ ವಿಶೇಷಣ ವಿಷಯತ್ವ ಜ್ಞಾನಾಭಾ

ಪಾದಕಸ್ಯ ಪಕ್ಷತ್ವಃ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನೇ ಘಟತ್ವ ವಿಶೇಷಣಂ ತ್ವೇನ ಅವಿಷಯತ್ವಾದಿತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಕಾರಕತ್ವ ಅವಶ್ಯಂ ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಕ್ಷಣವಿಲಂಬಾದಿತಿ। ಅತ್ರಾಬಿವಿ
ಪಾದಮಖಿ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ವಸ್ತುತಸ್ತು ತಿ। ಭೇದಾ ಏವೇತಿ। ತಥಾವಿಧವ್ಯವಹಾರ ಏವ ಮಾನಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಅತ್ರಾಹುಃ। ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಾನ್ಯಥಾ ಅನುವ್ಯವಸಾಯ ಏವ ಮಾ
ನಂ ಏವಂ ಜ್ಞಾನೇ ಘಟಾದಿ ಪ್ರಕಾರತಾ ಪ್ರಕಾರತಾಭಾವಾದಯಃ ಏವಂ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾಮಪಿ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕಭಾವಾದಯಃ ಘಟತ್ವೇ ಜ್ಞಾನಾವಿಷಯತ್ವ
ದೋಂಪ ಕವ್ಯವಸಾಯೋದಯಃ ಅವಿಚ[illegible]ಗ್ರಹೋತ್ಪನ್ನ ಸಂಶಯ ವಿಷಯತ್ವಮಾನಾಭಾವಃ ನಚ ಸಂಯೋಗೇ ಘಟಜ್ಞಾನ ಘಟಜ್ಞಾನಾಭಾವಯೋಃ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯಪ್ರತಿಬ
ಧಕಭಾವ ಏವ ಮಾನಂ। ಸಮವಾಯೇ ಭೂಮಿ ಘಟ ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧ್ಯೇಯ ಸಮವಾಯತ್ವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾ ಏವ ಲಘುತ್ವಾತ್
ಸಂಬಂಧತ್ವ ಸಂಖ್ಯಾನಂ ನಿರ್ಣೀತ ವಿಷಯತಾಖ್ಯ ಅವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧತ್ವ ಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರತಾ ಕಲ್ಪನಾಯಾ ಮೇವ ಲಾಘವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ। ಕೇಚಿತ್ತು ಮಾಂ ಘಟ
ದಕವ್ಯವಸಾಯಾಂ ತಥಾಪಿ ಸಂಯೋಗೇನ ಸಮವಾಯ ಘಟಜ್ಞಾನಂ ಜಾತಮಿತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಏವ ಮಾನಮಿತಿ ವದಂತಿ। ವಸ್ತುತಸ್ತು ಭಾವ ಪತಿ ವಸ್ತು ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾ
ಕಾರಿತಾಂ ಭಾತ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಕಲ್ಪಕೇ ನ ತತ್ಪಕ್ಷೇ ತೋಯಂ ಸ್ಪಷ್ಟದರ್ಶಿತ್ವಾ ತತ್ರಾಪಿ ಸಾಧಾರಣ್ಯಮೇವ ತೋಯಕ್ಷಣ್ಯೋಕತಾಂ ಶರೀರ ಕತಿಪಯ ಹೋಡಿರ ಬಿ ತಿ। ತಥಾತ್ವೇ ಕಿ। ಸಾಧ್ಯವತ್ವಾಪತ್ತೇ।
ವಕ್ಷ್ಯತೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸೋಂತ ದ್ವೇ ಕಪೂರ್ವ ರಣ್ಯೇ ಯೋಗ್ಯಂ। ಸಾಧ್ಯ ಪ್ರತಿ ಷಿಧ್ಯತಿ। ತತ್ಪಕ್ಷೇ ವಪ್ಯಾಪ್ಯಕ ಮಾಹ ಸಾಧ್ಯವತ್ವೇತಿ। ಸಾಧ್ಯವತ್ವ ಇತ್ಯಸ್ಯಕಾಲ ಮಪಿ ಪ್ರತ್ಯಾಹ ರತಿ। ಕ್ಷತ್ವ
ಭಾವೇ ಹಿ ತಮಹಾವ್ಯತಿರೇಕೇಣೇತಿ। ಅಸಾಧಾರಣ್ಯ ಹೇತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತಿ ದೂಷಕತಾ ಬೀಜಂ। ಕಿಂವಾನ ಪ್ರತಿ ವಕ್ಷ್ಯತ್ವಂ। ತಥಾ ಸಂಶಯ ಕತ್ವೇ॥
ಶ್ರವಂ ಆತ್ಮಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ವಿನಾ ಅನುಮಿತಿಸ್ತದಪ್ರಯೋಜಕಂ। ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಯತ್ನೋ ಧರ್ಮಾ ಹಿ ಪಕ್ಷ ಧರ್ಮತ್ವಂ ಚೇತಿ। ಉಕ್ತ ಹೇತೋಃ। ಸಾಹಸಮರ್ಥ ತ್ವಾದಿ ಹೇತೋಃ। ವಿಪ್ರೋ
ದ್ದೇಶ್ಯಯಃ। ಯತ್ರ ಶ್ರಮತ್ವಂ ತತ್ರ ಹೇತ್ವಭಾವ ಇತ್ಯಾಕಾರಕಃ। ಅತ್ರ ಸಾಧ್ಯಮಾದಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ। ತಥಾ ಚಾಸಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಶ್ರಮತ್ವಾಭಾವ ನಿಷ್ಠ ರತ್ರ ಮೂರ್ತ್ಯಂ ವ

ಪ್ರಶಿಥಂ
೪೮

(= ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮನ್ಯೂನಾನತಿರಿಕ್ತವೃತ್ತಿತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಯೇನಾಹ =) ೫

ಪ್ರಮತ್ವಾಭಾವನಿಷ್ಠಾ ಯಾ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪ್ರಮತ್ವಾಭಾವವತ್ವೇನ ಭಾವೇ ತನ್ಮತೇನ ತದಾಕಾರಮಾತ್ರಂ ಕೇವಲಂ ಇತ್ಯಾದೌ ವಿರೋಧಿತಿ। ಶ್ರುತಿ ಯೋಗ್ಯತ್ವಾದೇಃ ಸಂಶಯ
ಕೇತಿ। ಕಿಂಚ ತತ್ವಾದಿತಿ। ಅಸಂಭಾವನೇತಿ ತೇನ ತತ್ವಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಾಭಾವಯೋಃ ಶ್ರುವ್ಯಾಪಕತಾ ಗ್ರಹೇಣಾಪ್ಯ ಕಾಭಾವಃ। ಕಿಂ ವೃತ್ತಿ ಕೇಶ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಾಭಾವ ಸ್ವವಿರು
ದ್ಧವ್ಯಾಪಕತ್ವಂ ಕೇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೇವಲಾ ಕಿಂ ಕೇತಿ ವಾಕ್ಯಂ। ಅತ್ರಯೋಃ ಜಿಕತ್ವಾತ್। ಅಸಂನಗರ ಕತ್ವಸ್ಥ। ತಥಾ ಚ ತೇನ ತಯೋಃ ಸಾಧ್ಯ ತದಭಾವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಗ್ರಹೇ ಕಥಂ ಸಂಶಯ ಇತಿ।
ಪೂರ್ವಪೂರ್ವ ಕ್ತೇತಿ। ಕಿಂ ಸಾಧ್ಯ ಕೇತ್ತೈ ತ್ವರ್ಥಃ। ತೇನ ವಿಶೇಷಣೇನ ಅರ್ಥತ್ವಾಯ ಯದಾ ವೃತ್ತ ಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಮಷ ತತ್ರಾ ಕಥಂ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರತಾ ವಲಕ್ಷಣ ಸಾಧಾರಣ್ಯಾ
ರಣ್ಯಯ ಚಾ ತ ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿ। ತತ್ರಾಪಿ ಲಾಘವಾ ದಾತಾ ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿ ತಿ। ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಕಸ್ಯ ಇತಿ। ತದವಚ್ಛಿನ್ನ ತದ್ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತ್ವರ್ಥಃ। ಕಿಂ ವೃ
ತ್ತಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಷಯತಾ ಕಾರ್ಯತ್ವಂ ವೃತ್ತಿವಿಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯಕಜ್ಞಾನ ನ್ಯೂನವೃತ್ತಿ ಗಂ ಧನವಲಾ ಕಾಂ ಕಿಕರ ಸೇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಂ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಂ ಗಂ ಧಾನ ಮಾಂ ಕಾಂ ಕಿಕರ ಸ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ
ನ್ನೈವ ಸವ್ಯಕ್ತ್ವಾದಿ ತ್ವತ ಅಧಿಕರಣ ಯತಿ। ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಿಕರ ನ್ಯೈತ್ಯನ್ಯೈ ಕ್ಷೌಲ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಾತಾ ತ ಧಾಬಿತಿ। ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ವೃತ್ತಿವಿ ಚ್ಛಿನ್ನ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಯದನ್ಯತರತ್ವ
ವ್ಯಾಪ್ತಿತ್ವ ನ್ಯೂಷಯ ತಾ ಕಾಂಕ್ಷ್ಯತ್ವಮರ್ಥಃ। ವೃತ್ತಿ ಕೇಶ ಯದನ್ಯತರ ವಿಷಯತಾ ತ್ವಂ ತತ್ರ ತತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯಾಕಾರ। ತತ್ರ ಧೂಮಾ ಮಾ ಯೋ ಕಾಂಕ್ಷ ತರತ್ವ ವಚ್ಛಿನ್ನ ತ್ವಂ ದ್ವಿತೀಯ ವಿಷ
ಯತಾ ನಂ ಪ್ರತ್ಯಯ ವಿಷಯತಾ ಕ್ಷ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನ್ಯತರ ವ್ಯಾಸ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ಕಿಕಾ ದಿತಿ। ಅತ್ರ ವದಂ ಏವಾನ್ಯ ರಸಾ ಪ್ರಾಕ್ಕಾನ್ಯತರತ್ವ ವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ ಕಾಭಾ
ವಾಭಾವವ ಧ್ವಂಸಯ ತಾ ಕಾಂಕ್ಷ್ಯತ್ವಮ ತಿಕ್ತ ಚ ತತ್ವತಃ ಶ್ರದ್ಧತಿ ತತ್ರ ಚ ವೃತ್ತಿ ಕೇತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಯತ್ರ ದಾ ಧ್ವಂಸಾಭಾವಃ ತತ್ರ ತೇ ವ್ಯಾಭಾವ ಇತ್ಯಾಕಾರ ಕಿ ಜ್ಞಾ ಯೋಂ ವೈ ಯತ್ಪ್ರಕಾರ ಕಂ ಕಾ ಭಾವಾ
ಕಾಂತ್ಯಯ ಧಾನ ನಿವಿಕೆ ಅನ್ವೈ ಯತ್ಪ್ರಕಾರ ಇತಿ। ಅತ್ರ ದಂ ಕಂ ತ್ವತಿ। ಅನ್ಯತರತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಭಾವಾಭಾವಃ ಕಿಂ ಅನ್ಯತರತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಭಾವ ಕಿಂ ತತ್ವ ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷಿತ್ಯೈ ಕಿ ವಾ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಃ [redacted] ಭಾವಾ
[redacted] ಆ ವೃತ್ತಿ ಯತ್ಸ್ವವಚ್ಛೇದಕತಾ ವೇಚ್ಛೇದ ಕೇ ಕೇನ ಪಾವನಿವೈ ಯತ್ಪ್ರಕಾರಂ ತದಾ ಅನ್ಯತರವ ದ್ವಿಷಯಪ್ರಕಾರತ್ವಮಿತ್ಯತ್ರಾಪಿ
ತತ್ರಾನ್ಯತರತ್ವಾನ್ಯವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾನಾವಾಪ್ರಿಯತ್ಯಧಿಕ್ಯಪ್ರತಿ + ೪ ತ್ರಾ

ವ್ಯಾಪ್ತಿತ್ವ

೩ ಘಟತಾಂ

ವೈಯರ್ಥ್ಯಂ ಸಮಂಜಸಂ। ಪೃಥಿವೀತ್ವೇ ಜಲತ್ವವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಾದನಮಪ್ಯರ್ಥಕಂ ಜಲತ್ವಾಭಾವಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜನಕತ್ವಾದಿತಿ। ಚಾರ್ಥಃ॥ ಗಂಧಸಮಾ-
ನಾಧಿಕರಣ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಗಂಧವತ್ತ್ವ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಸಮಾನಪ್ರಕಾರಕ ಜಲನಿಷ್ಠ ಗಂಧಾಭಾವಾಪಾದನ ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ವವ್ಯಾಪಕತ್ವಾದಿ ವಿವಕ್ಷಯಾ ತದ್ದೋಷಃ
ತಸ್ಯಾವಿಷಯತ್ವಾದಿತಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣೇತಿ। ಧರ್ಮಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ವಿವಕ್ಷಣಾಂ। ಪೃಥಿವೀತ್ವೇತಿ। ಯಸ್ಯಾ ವಿಷಯತಾ ಯಾಃ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ಗಂಧಾಧಿಕರಣತ್ವಾ-
ದ್ಯಸ್ಯಾ। ಯತ್ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಪೃಥಿವೀಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಮುಖತ್ವತತ್ವಾತ್ ಕಿ ತತ್ರ ಜಲತಾದೃಶಾವೃತರವದ್ವಿಷಯತಾಕ ತ್ವಸಿಸಂಧಾನ ತ್ವ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ವಿಷಯತಾಪ್ರತಿಯೋ- ತ್
ಗಿ ತ್ವಸ ತಾದೃಶ ತ್ವಮಾನಾವಿಶೇಷಣಾವತ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಇತಿ ಇತ್ಯಾದಿ। ಅತ್ರ ಚ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ವ್ಯಾಪಕತ್ವ ವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ಏವಂ ತ್ವಸತ್ವಂ ಯತ್ತ್ವಪಿ। ತಥಾಪಿ ಯ-
ಥಾ ಶ್ರುತ ತಿಕ್ತ್ವ ಯತ್ವ ವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ವ್ಯಾಭಿಚಾರಾಭಾವಾತ್। ಜ್ಞಾನತ್ವಂ। ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣಮಾತ್ರಂ। ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ತದ್ವ್ಯವಿಷಯತಾಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ತ್ವೇನ ತಿ ತ್ವ
ತಾದೃಶ ವಿಷಯತಾಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ತಥಾ ಚ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪಂಕ್ತ್ಯರ್ಥ ಮತ ಅಹಂ ತದತ್ವೇತಿ। ಜ್ಞಾನತ್ವಂ। ತದ್ವ್ಯವಿಷಯತಾಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ತ್ವಮಾತ್ರಂ। ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ।
ಪೃಥಿವೀಮಾತ್ರೇ। ಸಗಂಧವದ್ದಂಶೇ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿವಕ್ಷಯಾ ತದ್ದೋಷಃ। ಸಗಂಧವದಿತ್ಯಾದಿಕಂ। ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ತದ ಪೃಥಿವೀತ್ವ
ಘಟಾವತ್ವಾತ್। ಯತ್ವಾ ಪೃಥಿವೀ ಪದಂ ಜಲತ್ವಾದಿ ಪರಂ। ಅತ ಸ್ಪಷ್ಟತ್ವ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಂ ತಸ್ಯ ಚ ಲಾಂಯತ್ವ ಲಾಂತರಮಾಂ ಹಿ ಪೃಥಿವೀಶಿಡಿಷಿ। ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯತಾ ಗಂಧ ಮೇವಾ ಹಿ ಗಂಧಸ-
ಮಾನಾಧಿಕರಣ ತ್ವಾದಿತಿ। ಯತ್ರ ಚ ಪೃಥಿವೀ ತಿಯ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಂ ತತ್ರ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ತ್ವಮಿತ್ಯಾಕಾರಕಂ ವ್ಯಾಪಕತ್ವ ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಮೂಲಂ ಯಾ-
ಜಯತಿ ಲೇತಿ। ತಾದೃಶೀತಿ। ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇತ್ಯರ್ಥಃ। ತ್ವಯಂ ಪುಷ್ಟಿಃ ವಿಶೇಷ ವಿತಿ ಸಂಶಯಾನಾಂಕರ್ತವ್ಯಾತಾಸ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜಕಂ ತದ್ವ್ಯಾಪಾಸಿ ವಾ ಏಂ ತುಸಾ ತ್ವ
ಯಿಲಾ: ತತ್ರ ಸತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅತಃ ಸಂಶಯ ಪದಂ ವಿಶ್ಲೇಷಕರತಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂಶಯೇತಿ। ಯತಾ ಶ್ರುತ ಸ್ಯ ಪ್ರಾಸತ್ವ ಕೃತಾಂ ಗ ಪ್ರಯೋಗ ತ್ವಪಾ ತತ್ರೇತಿ। ಹಿ ತ್ವ

೪ ಅತ್ರ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ವ್ಯಾಪಕ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಂ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಶೇಷಣಂ ಕಿತು ವಿಷಯತಾಯಾಮಿತ್ಯಾಶಯೇನೇದಂ =)

ಪ್ರಶಿಥಂ
೪೯

ಪೃಥಿವೀ ವಿಶೇಷ್ಯಕೇತ್ಯರ್ಥಃ। ಇತರವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವವಿಶೇಷ್ಯಕ ... ವಾರಣೀಯ। ... ಪೃಥಿವೀತಿ। +೨

ಘಟತ್ವಾದಿವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಃ। ... ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಮಿತ್ಯತ್ರ ... ಜ್ಞಾನವಿಷಯೇತಿ। ... ಕತ್ವಿತಿ ತ್ವರ್ಥಃ ಶುದ್ಧ ... ಮುಖ್ಯ ... ಪೃಥಿ
ಥಿವೀತ್ವ ... ತತ್ತ್ವ ... ಗತಂ ತತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ... ಯ ... ಪ್ರಾಗುಕ್ತಂ ವಿರುದ್ಧಾಂಶ ಯ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ಮಾತ್ರಂ। ... ರೂಪಾದಿ ವಿಶೇ
ಷ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕಾರ ... ಗಂಧಾಧಿಕರಣ ... ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಾದಿ। ಪೃಥಿವೀಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯಕ ...
ದಿ ಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನ ... ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ... ಪ್ರಕಾರೀಯ ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಪ್ರಕಾರೇ ... ವಿಷಯತಾ ನಾ
ಯತ್ವ ... ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಾರಕ ... ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣೇತಿ। ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಗಂ
ಧಾಧಿಕರಣ ವೃತ್ತಿಃ। ... ಪೃಥಿವೀ ... ಸಂಸ್ಕಾರ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಪೃಥಿವೀತ್ವ ... ಏತತ್ ...
... ಇತಿ। ... ಗಂಧಾಧಿಕರಣ ವಿಷಯತಾ ... ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ...
... ಜ್ಞಾನ ... ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ। ತಥಾ ... ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿ ... ತ್ವಮಿತಿ।
ತಥಾ ... ಪೃಥಿವೀ ವೃತ್ತಿ ರೂಪ ... ಪ್ರಕಾರ ... ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ... ಪ್ರಕಾರತಾ ... ಇತಿ। ... ತತ್ತ್ವಾನ ಏವೇತಿ ದಿಕ್॥
... ಯಾಮಿತಿ। ... ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ... ಪ್ರಕಾರತಾ ... ತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ... ತ್ವಮಿತಿ। ಪ್ರಕಾ
ರತ್ವಮಾತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತ ... ಗಂಧಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವ ... ಪೃಥಿವೀ ... ಯತ್ರ।

ತಜ್ಞಾನೇಪಿ ತತ್ತ್ವಾದವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾತ್ । ಏವಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಮುಕ್ತಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ । ತದುಕ್ತಂ ಶಿತಾ ಪೃಥಿವೀತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪಿ [illegible] ವೇ ತತ್ತ್ವೇ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿನಾ ಸ್ಪೃಶಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಾ ಪ್ಪ
ಧಾರಂ ತರಂ ಕಿಂ ಸ್ವರೂಪಮೂಲಂ ತಯೋರ್ವಿಷಯತಾ ಪೃಥಿವೀತ್ಯೇತಿ । ಪ್ರಥಮಪಕ್ಷೇ ತು । ದ್ವಿತೀಯೇ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ । ವಿಷಯತಾಶ್ರಯತ್ವಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಪ್ರಕಾ
ರತ್ವಂ ಚ ತದುಭಯಮಾತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಃ । ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ದೇವದತ್ತೇತಿ । ಅತ್ರ ಪೃಥಿವೀ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿಷಯತ್ವಾಂಶ ಏವ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ನ । ಏವಮಗ್ರೇಪಿ । ಪರಂತು
ವಿಷಯತಾಶ್ರಯಾ ಪೃಥಿವೀಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸಾಧ್ಯಾಭಾವಃ ತತ್ರ [illegible] ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸಂಬಂಧೇನ ಯತ್ವಂ ಚ । [illegible] ಯತ್ವಂ ಚ ವಿಷಯತಾಭಾವಯೋಃ ಪ್ರ
ಕಾರಕತ್ವಂ । [illegible] ತತ್ತ್ವಂ ಭವತಿ । ಪೃಥಿವೀತ್ವೇನ ತತ್ತ್ವಂ [illegible] ದನ್ತತಯೋರ್ವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ । ಅತ ಇತಿ ಸಾಧ್ಯಃ ಸಾಧನಸಾಧ್ಯಃ । ಅತ ಏವ ತತ್ತ್ವ [illegible] ಯ ಗಂಧವತ್ತ್ವ ಧ್ಯಾ
ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಂ ತು ರಕ್ಷ್ಯ ಯತ್ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಇತಿ । [illegible] ಪೃಥಿವೀತ್ವಯೋಃ ವಿರುದ್ಧಯೋಃ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸಂಭವಃ ಏಕತ್ರ
ತಿ ತತ್ತ್ವನ ತಾವದಿತಿ [illegible] । ಜಲಪೃಥಿವೀಸಾಧಾರಣಮತತ್ತ್ವಮಿವ ವಿವಕ್ಷಿತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಮೂಲಸ್ಥವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯತ್ವೇನ ಗೃಹೀತಾವಿತ್ಯಭಿಸಾರವಾರಣಾ
ತ್ಪೃಥಿವೀ [illegible] । ಯದ್ಯಪ್ಯತ್ರ ತತ್ತ್ವಾದಿನಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಂಬಂಧೇನ ಅಭೇದ್ಯಸ್ವಭಾವತ್ವಂ ಸ್ವತ್ವಾದಿನಾ ಸಂಸರ್ಗಕತ್ವಂ ಸ್ವಯಾತ್ಮಕತ್ವಂ ವಿಷಯತ್ವಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ
ತಸ್ಯ
ತದಭಾವಮತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಸಾಧ್ಯತ್ವಂ ವಿಷಯಾಂಶ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಅಂಶತಃ । ಸಾಧ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಅಧಿಕರಣತಃ । ತಸ್ಮಾತ್
ಸಾಧ್ಯತಃ । ಸಾಧ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀಸಾಧಾರಣವಿಷಯತಾ ಇತಿ ತದ್ವಿಷಯತಾಶ್ರಯಪೃಥ್ವೀಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ತತ್ರಾಪಿ ತ್ವರ್ಥಃ । [illegible] ಇತಿ । ಇದಮಪಿ ಸಾಧ್ಯ
ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ಅತ್ರ ಯಾವತ್ತ್ವೇ ಪೃಥಿವೀತ್ವಮಿತಿ ಸಾಧನ । [illegible] ಕಂ । [illegible] ಯ ಪ್ಪ ಕಂ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಸಾಧ್ಯಶೂನ್ಯತ್ವೇ ತಾತ್ಪರ್ಯಃ । ಸಾಧ್ಯತಿ
ಧರ್ಮಯ ವಿಶೇಷ್ಯಕಂ ಸಾಧ್ಯಾಂಶೇ ಪೃಥಿವೀತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಃ । ಏತತ್ಸಾಧ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀತಿ ಜ್ಞಾನಂ ತದ್ಧರ್ಮವಿಶೇಷ್ಯತೇ ವಿಷಯತಾಭಿನ್ನಿಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯಪೃಥಿ
ವ್ಯಾ

ಪ್ರಕಾಶಿಕಂ ೩೦

ವತ್ವಧಿವಿತ್ವಮಿತಿ ತದಂಶೇ ಪ್ರಮಾತ್ವಮಿತಿ। ಏವಂ ವಿಶೇಷ್ಯಭೇದೇನ ವಿಷಯತಾಭೇದೋ ಯತ್ರ ಸಮೂಹಾಲಂಬನಪ್ರಮಾಣಂ ತತ್ರ ವಿಷಯತಾತ್ರಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ + ೧

ವಿಷಯತಾಭ್ಯಾಃ ಆಶ್ರಯತ್ವತ್ವೈ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವೃತ್ತಿ ಏಕಂ ದರ್ಶಯತಿ ಕತ್ವಿತಿ। ಅತ ಏವ ಪದಿಕ ಪಂಥನ ವೃತ್ತಿ ತ್ವಧಿಕಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾವಃ ಸೂಚಿತಃ। ಏವಂ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ
ಭೇದ ವಿಷಯತಾಭೇದೇ ವಿಪರೀತಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ದರ್ಶಯತಿ ಕತ್ವಿತಿ। ಯದಿ ಹಿ ಪ್ರಕಾರಭೇದೇ ವಿಷಯತಾಭೇದಃ ಸ್ಯಾತ್ ತದಾ ಏಕಸ್ಯೈವ ವಿಷಯತಾಯಾಂ ವಿರು
ದ್ಧೋಭಯ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಮಿತಿ ತಥಾ ವ್ಯವಹ್ರಿಯೇತ। ಪ್ರತ್ಯುತ ಇತಿ। ವಿರುದ್ಧೋಭಯ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ವ್ಯವಹಾರಕತ್ವಾನ್ನೇತಿ ಭಾವಃ। ಕಟ ಸಂಶಯ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಪ್ರ
ತ್ಯಕ್ಷಾ ಬಸಂಭವೇ ಕತಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣಾದ್ಯೇಕ ವಿಷಯತ್ವಂ ತ್ರಿಕೃತ್ವಾಧ [redacted] ಕತ್ವವಿಂತ್ಯಾ ಹಿ ವಸ್ತುತ ಇತಿ। ತದೆವ ಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ಏಕೇತಿ। ಏಕ ಧರ್ಮಿಕಾ ಯಾ ಮಿಥೋ ವಿ
ರುದ್ಧೋಭಯ ಪ್ರಕಾರಿಕಾ ವಿಷಯತಾ ತಾದೃಶತ್ವ ಯತ್ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ವಿರುದ್ಧತ್ವಂ ತದವಚ್ಛೇದಕ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ತಥಾ ಚ ಜಲಂ ಪ್ರವೃತ್ತಮಿತ್ಯಾದಾವ ಜಲತ್ವಾವಚ್ಛೇ
ದಕ ವೃತ್ತಿತ್ವೈವ ಪ್ರವೃತ್ತ ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ಕಸಂಶಯತ್ವಮತೋ ಮಿಥ ಇತಿ। ತದ್ವಾಚಕ ಮತಃ ಪದೇಕಪರತ್ವಾತ್ ಅಧಿಕರಣವಾ ತ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸಾಂಶ
ಯೇ। ಸಂಶಯತ್ವ [redacted] ತತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ತ್ವಧರ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಮಾನಕರಣಾ ವೃತ್ತ್ಯಧಿಕರಣ। ಸ್ವಂ ವಿಷಯತಾ। ತದ್ವ್ಯಧಿಕರಣಾಂ ಯತ್ ಧ್ವಧಿವಿಷ್ಟಂ ತತ್ರ
ಕಾರಿ ಯತ್ವಿತಿ ತಾದೃಶ ಕೇಷಾಂ ಧರ್ಮಃ। ಧವತಿ ಹಿಂ ಜಲಾ ದ್ಯೌ ವೃತ್ತಿ ವಿಷ್ಟಮವಿಶೇಷ್ಯಭೇದೇ ವಿಷಯತಾಭೇದ ಪಕ್ಷೇ ವೃತ್ತಿ ವಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರಕ ವಿಷಯತಾಯಾಃ ವೃ
ಜಲವೃತ್ತಿತ್ವಂ ವೃತ್ತಿ ವಿಷ್ಟಂ ವತ್ವ್ಯಧಿಕರಣಮಿತಿ। ಅತ್ರ ತದ್ವ್ಯಧಿಕರಣ್ಯಂ ತದ ಧಿಕರಣವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಕತದವಚ್ಛೇದಕ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ। ತತ್ತು ತು ವೃತ್ತಿವಿ
ತಿ ಭಾವಕ ಪ್ರಸಾರಣಃ। ಏವಂ ಹಿ ತು ಸ್ಥಾನ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಮಪಿ। ತಥಾ ಚ ಸಂಶಯಾಧಿಕರಣ ವೃತ್ತಿ ವೃತ್ತಿ ವಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರಿಕಾ ವಿಷಯತಾಯಾ ಸ್ವ ತದ್ವತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತಿಷ್ಟ
ಕಬಗಂ ಧಾನ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ವಿಷಯತಾ ಕಾಸ್ತ್ವಮಪಿ ಪಕ್ಷೇ ವ್ಯಕ್ತಿ। ಪಕ್ಷೇ ಸ್ವರೂಪಾದಿ ವಿಷಯಕ ತ್ವೇ ಕಹಿ ತ್ವಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇತಿ। ತಥಾ ಶ್ರೈತದಕ ಟೊ ಧಾ ಬ ಪಕ್ಷೇಣ

ಘಟ ಕ್ಷಾವಿಷಯತಾ

ಘಟೇ ವಿಷಯತಾಭಾವಃ। ಏತತ್ಪೂರ್ವಪ್ರಕಾರ್ಯಂತರ ಶ್ಯಮಾನಮಪ್ರಾಪ್ತಿ। ಅಯಮಭ್ಯುಪಗಮವಾದಃ। ವಸ್ತುತಸ್ತ್ವಯಂ ಘಟ ಇತಿ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಶೇಷಣಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾವಿಷ
ಯತಾಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾತ್। ನ ಚ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹೇಣ ಪ್ರತಿವಿಶೇಷಣಂ ಯಾವದ್ವಿಶೇಷ್ಯೈಕವಿಷಯತಾಸು ಘಟತ್ವವಿಷಯತಾಯಾಃ ಶಕ್ತಿಘಟಿತ್ವಪ್ರಮಾತ್ರ
ಮಾತ್ರಪ್ರವರ್ತ್ತೇರಿತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನೇತಿ। ತಥಾ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವವತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಕಾರಕಂ ಸಮರ್ಥಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕತ್ವವತ್ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನ
ತ್ವಾದಿತ್ಯನುಮಾನಾತ್ ಪ್ರಾಯೋನಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಅತ ಏವ ಪ್ರಕಾರತಾವ್ಯಾಪ್ಯಂ ತಥಾ ಚ ಸಮಭಿವ್ಯಾಹಾರವಿರೋಧ ಇತಿ। [illegible] ಸಮರ್ಥ್ಯಾದಿಹೇತುಕ ತತ್ತ್ವಾನ್ಯ
ಸಂಪ್ರದಾಯಮತೇ ಏವಂ ಸ್ವರಸಃ। ಪತ್ತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯೇತಿ। ಸಮರ್ಥಪದಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣ ಪರತ್ವಮಾಹ [illegible] ತಾವಂ ಸಮರ್ಥ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿಜನಕತಾವಚ್ಛೇದಕವತ್ತ್ವಂ ವಿಶೇಷ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಾ
ದಿಕಮುಪಪತ್ತ್ಯತೋಽವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಜನಕತ್ವ। ಫಲಮಾಹ ಅತ ಇತಿ। ವಿಷ [illegible] ಪ್ರಕಾರತಾವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ಶೇಷಃ। ವಸ್ತುತ ಇತಿ। ತಥಾ ಚ ಮೂಲ
೪ ಸ್ವರಸ್ಯಾರ್ಥ ಇತಿ ಭಾವಃ। [illegible] ತಯೋರಿತಿ। ಯಥಾವೃತ್ತಿ [illegible] ದಶಃ ಪದಾರ್ಥಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯನೈವ ಸಾಂಗತ್ಯ ಇತಿ ತದೇವ ಭಾವಃ। [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಂ। ತಾದೃ
ಶಂ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟಂ। [illegible] ದಿತಿ ಮೂಲಪಾಠಃ। ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಏವಾಂಶ್ಯಯಃ। [illegible] ದಿತಿ ಪಾಠಂ
ವ್ಯಾಪಕತ್ವ ಜನಕತ್ವ। [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತಾದೃಶ [illegible] ತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ [illegible]
ಇತಿ। ಅಗ್ರಹಣಂ [illegible] ವಿಶೇಷಣಂ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ಅವ್ಯಭಿಚಾರಃ। [illegible]
[illegible] ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನ [illegible] ಮತ [illegible] ಇತಿ। [illegible] ಇತಿ। [illegible]
[illegible] ಇತಿ। [illegible] ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅತ್ರ [illegible] ಇತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible]

ಪ್ರಶಿಷ್ಟಂ

೩೧

೯೪

ತ್ವಸ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾದಿಃ। ತದ್ಧರ್ಮಪ್ರಯುಕ್ತಮತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವವಿಶೇಷಃ। ಘಟತ್ವಶರೀರಂ ತಯೋಃ ಶರೀರಘಟಿತತ್ವಮೇವ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾದಿ ಸಂಬಂಧ ತ್ವತದ್ವಿಶೇಷ್ಯ
ತಿತಿ। ತಥಾಚ ಕರಚರಣಾದ್ಯವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ವಿಶೇಷ್ಯಶರೀರತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಚೇತಿ। ತದೇವಾಹ ತದ್ವಿತಿ। ತಥಾ ಚೇತ್ಯಾದಿ। ತತ್ತ್ವವಿಶರೀರಭ್ರಮವಿಶೇಷರೂಪಂ ಶಿಷ್ಟಂ
ವರ್ತತ ಏವೇತಿ ಅತಃಪದಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ತಥಾಪಿ ಶಿಷ್ಟೇತಿ ಕ್ರಮ ದರ್ಶನಾದಿದಮುಕ್ತಮಿತಿ। ಸಾಧ್ಯಂ ಶರೀರತ್ವವತಿ ಮುಖ್ಯವಿಶೇಷ್ಯಶರೀರತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವ ಪ್ರವೃ
ತ್ತಿಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದತಸ್ತಾದೃಶಾನ್ಯತೋ ವಿಶಿಷ್ಟಸಾಧನಾನಾಂ। ಮುಖ್ಯವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಂ ಚ ತತ್ತ್ವಾನ್ಯವಿಶೇಷಣತಾನವಚ್ಛಿನ್ನವಿಶೇಷ್ಯತಾವತ್ತ್ವಂ ತಾದೃಶವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ
ಚೈತನ್ಯವಿಶೇಷಣಂ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವವಚ್ಛೇದಕ ಇವ। ತಥಾಚ ತತ್ಸ್ವತ್ವಯೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ಅನ್ಯಾಯುಕ್ತೇತಿ ತದ್ವೈವಶ್ಯವಶಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ನಿಶ್ಚಯಸಾಧ್ಯಂ
ಸಾಧ್ಯವಿವಕ್ಷಯಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವಾತ್ ವಿವಕ್ಷಯಾ ತದನ್ಯಃ। ಸ್ವಮತವಾದಂ ಸ್ಮೃತಿತ್ವಾದಿತ್ವಾದಿನಾ। ಅತ ಇತಿ। ಅಸ್ಯೈವಾಯೋವಿಸಾಧ್ಯತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿ
ಭಾನಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಂ ತರಮಿತಿ। ಉಕ್ತಪ್ರಕಾರಮುಕ್ತರೀತ್ಯಾ ದಾರ್ಢ್ಯವೃತ್ತಿ। ಯುಕ್ತಮಿತಿ। ವಿವಕ್ಷಾಶೂನ್ಯತ್ವಮೇವ ಅರ್ಥಪದಂ। ಮೋಹವಿಷಯತಾ ವಕ್ತ್ರಿತ್ಯಾದಿ। ಸ್ವ
ರೂಪಜ್ಞಾನೇ ತತ್ಪದಮೋಕ್ಷಶರೀರಪದಂ ಶರೀರತ್ವಪರಂ। ಪ್ರಕಾರತಾಸಂಬಂಧ ಇತಿ। ಶರೀರವಿಶೇಷ್ಯಕಧಟಿತತ್ವಾದಿ ಪ್ರಕಾರಕಭ್ರಮಕತ್ವಬೋಧಕಃ। ಮೋಹತ್ವಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಾ
ರುಪಾದಾನಾನುಕೂಲತಾಂ ಪರಿಹರತಿ ಪ್ರಮತ ಇತ್ಯಾದಿ। ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸ್ವಕೃತಿಸಾಧ್ಯತ್ವಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ದಿಶತಿ। ಗುರುಮತ ಇತ್ಯಾದಿ। ಮೋಹ
ತಿಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಶಂಕಾ ತತ್ರಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಮಿತಿ ವಕ್ತುಂ ಅಥ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯನಿತ್ಯತ್ವಾದಿ। ಸ್ವವಿಷಯಾರ್ಥಕತ್ವ ಪ್ರವೃ
ತ್ತಿಸಂಗತಿಃ। ತತ್ಸ್ವಾರ್ಥಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಅನುಪಪತ್ತೇಃ ಇತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸ್ವಸ್ವಾಂತಿ। ತತ್ತ್ವಗ್ರಹಂ ವಿನಾ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕಗ್ರಹಂ ವಿನಾ। ಅಯೋಗಾದಿತಿ।
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕಗ್ರಹಂ ವಿನಾ ಅಯೋಗಾದಿತಿ। ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯಕತ್ವತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಷಯ

ತ್ವಾದಿಕಂ ವಿಷಯಾಂಶಕರಣೀಯ್ಯಮಿತ್ಯತ ಆಹ ತತ್ತ್ವದಿತಿ। ವಿಷಯಾಂಶವತ್ತ್ವವಿಷಯಾಂಶಂ ತ್ವಂ। ಪ್ರಕಾರವಾನ್ಯತ್ವವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಕಾರತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ಶೇಷಂ ತು
ಕಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ। ಪ್ರಕಾರವಾನ್ಯತ್ವವ್ಯಶಕ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ಹಿ ತೋಂಶಶ್ಚ ಕೂಂ ಲತರ್ಕತ್ವಾದಿತಿ ಮಾತ್ರಾಂಶಂ ಶಂಕತೇ ಅಥೇತಿ। ನನು ಪ್ರಾಥಮಿಕತ್ವವಸಾಯೇ ಪ್ರಾ
ಮಾಣ್ಯಸಂದೇಹದರ್ಶನಂ ದಿದೋಽಪ್ರಾಮಿಕತ್ವೇಯಾಂ ತ್ವಾದನನ್ತ್ವಂ ದ್ವಿತೀಯಾದಂ ದ್ವಿಕಾಂಶಸಂಶಯಪಕ್ಷೇ ತ್ವಚಲಾಪಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯಾಪ್ತೇರಿತಿ। ತದ್ಧಾಂಶಾಂಶದಭಿಮತೇ ತರ್ಕರೂಪ
ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾದ್ಯೈವಸಂಶಯಪ್ರತಿಬಂಧಾಽಪ್ರಾಮಾಣಿಕತ್ವಾಯಾ ತ್ವಾದಾನ್ಯದುರ್ಘಟತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತರ್ಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಮಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತಿಕರ್ಷೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಕೇ ತಾನ್ಯದಿತ್ಯಂ ಶೇಷ। ತಚ್ಛಂಕರಾ ದರದರ್ಶನಾದ್ಯೈಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ಲಕ್ಷಣಾವಕಾಶತ್ವತ ಅಪಾಂಕರ ದಿತಿ। ಪರಿಹಾರಃ। ಪುರುಷತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯವದ್ವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ
ಮಾಪಕಶೋಷೋಃ। ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯದೋರಜ್ಞಾನಂ। ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಪ್ರತಿಬಂಧಕಸಂಶಯಸ್ಯ ಅರ್ಥಾದ್ಯೇತ್ಯಯಿಸತ್ವವಿಸಂಭವಾತ್ತದೋಷವಿಶೇಷದರ್ಶನಾದ್ಯವರ್ತ್ಯತ್ವಮಿತಿ
ಶಂಕತೇ ಅಥೇತಿ। ತದನುಸರಣಂ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯನುಸರಣಂ। ಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಜನ್ಯತ್ವಂ ವಿಕಲ್ಪ್ಯದೂಷಯತಿ ನೇತಿ। ಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾ
ಸಂಶಯತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನದೇಶತ್ವೇ ಸಾಧಾರಣಧರ್ಮದರ್ಶನಜನ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿತಿ। ಸಾಧಾರಣಧರ್ಮದರ್ಶನಜನ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಜಂ
ವಿಶಾಪಸಂಭವಾತ್। ಅಥ ಯಥಾಸಾಧಾರಣಧರ್ಮದರ್ಶನಜನ್ಯಸಂಶಯಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಜನ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯಾಪಿ ತ್ರೈವಿಧ್ಯಭವಿಷ್ಯತೀತ್ಯತ ಆಹ ನ
ಶಂಕೇತಿ। ತ್ರಿವಿಧಃ। ಸಾಧಾರಣಾಸಾಧಾರಣವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಜನ್ಯಃ। ತದ್ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿತಿ। ತದ್ಧಾನಾಪತ್ತೇರ್ಜ್ಞಾಂಶ ಇತಿ। ನನು ಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರೇಣಾಯಥಾವಿಪ್ರ
ತಿಪತ್ತಿ ಜನ್ಯತ್ವಂ ಸಂಭವತ್ಯೇವೇತಿ ತಥಾ ಅಯಥಾರ್ಥತ್ವೇಽಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ। ತಥಾಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯಸ್ಯ ಅನೇಕವಿಧತ್ವಾ [redacted] ಭವತೀತ್ಯಾಹ ಪ್ರಮಾ
ತ್ವತದಭಾವಾತ್ಮವಿಶೇಷ್ಯಕೋಟಿಪ್ರಮಾತ್ವಾಭಾವತದಭಾವೌ ಇತ್ಯಾದಿ। ಅಥ ದಿಶಾ ಪ್ರಮಾತ್ವಪ್ರಮತ್ವಯೋರ್ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹಾತ್ ಕೋಟಿಕಲಾಪಃ। ನನು ಕಾರಣಸ

೨ ಕ್ಷಾರಣಾತಾವಚ್ಛೇದಕಾಂಶಗಮಿತಿ ತದಭಾವತ್ವಯಂ ಬಾಧವಿನ

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯ

ಪ್ರತಿಭಂ
೨೭

ಸಂಶ್ಚೈವ ಸಂಶಯಿತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾವಕ್ತವ್ಯತ್ವ ತ್ವಾತ ಆಹ ಸ್ವೈರತ ತಿ ತಿ। ತಥಾಚ ಹೋ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯ ಜ್ಞಾತ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯ ಕಾಲೀನಾರ್ಥ ಸಂಶಯೋ ಜನ್ಯಾ ತತ್ಸ
ಸಂಶಯ ಜನಕತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಮಿತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಜ್ಞಾತ ತದರ್ಥ ಸಂಶಯಿ ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಂಕತೇ ಅಥೇತಿ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋ
ತ್ತರಾರ್ಥ ಸಂಶಯತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಲಘುತ್ವಾದರ್ಥಸಮಾನಪ್ರಕಾರತ್ವಾದಿನಿವೇಶ ಸಮಾಧತೇ ಇತಿಮಿತಿ। ನ ತೇ। ಅರ್ಥನವಾಜ್ಞ ಸತ್ವೇ
ದಾರ್ಥಸ್ಯಾನಂತರಮಪ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಿತಿ। ಅತ ಏವ ವಕಾರ ಯುಕ್ತಃ ಪಾಠಃ। ಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋತ್ತರಂ ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯಂ ಪ್ರತಿ ಅರ್ಥಸಂಶಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ
ತ್ವಾತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ನಿಶ್ಚಯೋತ್ಪತ್ತಿಃ ತಥಾಚಾಗಮಿತಿ ರವಿಶೇಷಿ ಇತಿ ವಿಶಂಕತೇ ಅಥೇತಿ। ಯದಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋತ್ತರಾರ್ಥ ನಿಶ್ಚಯ ತ್ವಂ ಜನ್ಯತಾವ
ಚ್ಛೇದಕಂ ಸ್ಯಾತ್ ತದಾ ಭವೇತ್ತದ್ದೈತು ತ್ವಸಂಭಾವನಾ ತದೇವ ಸ್ವಧ್ಯಾನಿಧ್ಯಾನಂ ತಿ ತಿ ನ ಜ್ಞಾತ ತ್ವೇತಿ। ಮಾನಾಭಾವಾದಿತಿ। ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯತಿರೇಕಾವಿವಮಾನಮಿ
ತ್ಯರ್ಥ ಆಹ ನಿಶ್ಚಯಿತಿ। ತದುತ್ಪತ್ತಿ ತ್ವಸ್ಯ ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯೋತ್ಪತ್ತಿ ವಸ್ತು। ಮುಖ್ಯ ರತ್ವಾತ್। ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಫಲಾಕಿ ಕಲನಾತ್ಯನ್ನ ಯುವಸ್ತೇತಿ ತಿ ಭಾವಃ। ಕರ
ಸಾಮಗ್ರ್ಯ ಯುಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯೋತ್ತರೇ ತದುತ್ತರೇ ಚ ವಿಶೇಷ ಸಾಮಗ್ರೀ ಸತ್ವಾ ದಯಾ ಏವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ ಜನಕತ್ವಮಿತಿ ತದಾ ಪಾರ
ನಮಿತ್ಯರ್ಥ ಆಹ ತಿ। ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಯೋ ಮಾರ್ಗಿತತ್ವ ಮಪ್ಪಿ ಪ್ರತ್ಯಾಹ ಮತ ಗಾರವಿತಿ। ಎತೇನ। ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂ ಸತ್ಯಾಂ ಕಾರ್ಯೋತ್ಪಾದಕತ್ವ। ಅ
ರ್ಥನಿಶ್ಚಯತಿ ತ್ವಾದಿ। ತಥಾಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಂ ವಿನಾಪಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಗ್ರೀ ಬಲಾತ್ ನ ತ್ವರ್ಥನಿಶ್ಚಯಿ ಅರ್ಥ ಸಂಶಯಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ। ಪ್ರಮುದಿತಿ। ಪ್ರಮುಕ್ತಾ
ತ್ರಿಷೋಂ ವಿಶೇಷಾ ಜನ್ಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಃ। ನ ತು ವಿಶ್ವ ತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಸಂಬಂಧ ತ್ವರ್ಥನಿಶ್ಚಯ ಮಸ್ತ್ಯ ವಸ್ತು ಇತಿ। ಎತಂ ತದುತ್ತರತ್ವ ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಜನ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾತ್ರ
ಸಾಧಾರಣ ತ್ವಾದವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರ ತ್ವಸ್ಯ ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶ್ರಾಂತ ತ್ವಾದಿ ತ್ಯವಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ್ಯಂ। ಸಂಶಯಃ। ಅರ್ಥ ಸಂಶಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕೇ ಜಾಗರೂಕೇ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಯಾಸಂ

ಭಾವ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಉತ್ತರಯತಿ ಅಗೃಹೀತೇತಿ। ಉತ್ತೇಜಕಾಭಾವಂ ನಿಯಮೇನ ನ್ಯಾಯತಿ ಗೃಹೀತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕ್ಕಿತಿ। ಅನುಗಮಯತಿ। ತದಭಾವವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ
ವಿಶಿಷ್ಟಾನ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾದಿತ್ಯಪ್ರಮೇಯತ್ವಾರ್ಥಃ। ತಾವತದಭಾವವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಏತದ್ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೇನೇತಿ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಮಿತಿ ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯಭಾವೇ ವಿಶಿಷ್ಟಮಿತ್ಯರ್ಥ ಇತ್ಯತ್ರ ಇ
ತಿ। ಅಯೋಗಪತ್ವಾದಿತಿ। ಜನಕತಾವಚ್ಛೇದಕಾನನುಗಮತ್ವಾತ್ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಾಯೋಗಾದಾಪಕತಾ ಜನಕಂ ಇಹಾಪಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾಭಾವಸಾಮಾನ್ಯ ಭಿಚಾರಿ
ಣಂ ಜ್ಞಾತ್ವೈವಾನ್ಯತ್ವಮಾತ್ರಂ ತಜ್ಜನ್ಯತ್ವಂ ವತ್ವಾನ್ಯೋನ್ಯಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಉತ್ತೇಜಕಾಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಭಾವ ಏವ ಏವ ಪರ್ಯವಸಾನ ವಿ
ಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷಣಾಭಾವೇ ತತ್ಕಾರ್ಯಾನುಭವಾನ್ ತತ್ರ ಭಾವಪ್ರತಿದಕತ್ವಂ ಕಿಂತು ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಮಿತಿ। ಜನತಾವದಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಬಂಧಕಸಾಧ್ಯದರ್ಶಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಭಾವಾದಿ ತಾವತ್ತ್ವೇತಿ ವಿಶಾಲ್ಯಂ ಯತ್ನೇನ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವ ವ್ಯತಿರೇಕಾತ ದವಭಿಜ್ಞಾಭಾವಸ್ಯೈವ ದರ್ಶಿತತ್ವಾತ್। ಪ್ರಾಪ್ತ ಕಾರ್ಯಾಂಶೇ ವ್ಯತಿರೇಕಾದಿತಿ।
೩ ಪ್ರಕೃತೇ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ತಿಷ್ಠತಿ। ತಥಾ ಚ ಕರಾದಿ ದರ್ಶನೇ ನ ಅರ್ಥಸಂಶಯಸ್ಥಗಿತಾತ್ ಅಲಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯಾದಿ। ವ್ಯಭಿಚಾರಾದರ್ಶನಾದಿತ್ಯಾಕಃ ಕಲ್ಪಃ।
ಕಲ್ಪಾಂತರಮಾಹ ಕರಾದೀತಿ। ತಥಾ ಚೋಭಯ ಗೃಹೀತಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯಾಪ್ತತಾಯಾಂ ನ ರಸಂ ಭವಾದೇಶ ಭವಕಾತ ಕರಾದಿ
ಪುರುಷತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯ ಸಂಭವಾತ್ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ। ತದೇವ ವಿಷಯತಿ ಕರಾದೀತಿ।
ದರ್ಶನಾತ್। ಪುರುಷತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯಕರಾದಿದರ್ಶನಾತ್। ಕರಾದಿಮತಿ ಪುರುಷತ್ವಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯತಾಗ್ರಹೋಪನೀಕರಾದಿಃ ಪುರುಷತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯ
ತ್ವಾಗ್ರಹಭವ ಅನುಕೂಲತರ್ಕತ್ವಾತ್ ತದ್ದರ್ಶನಾತ್। ತಥಾ ಚ ತದವಸ್ಥಾಯಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿಃ ಸಂಶಯಿತೋ
ವತ್ತ್ವೇತಿ ತದರ್ಥಃ। ಕರಾದ್ಯರ್ಥನಿವೃತ್ತೌ ಸಂಶಯಿತೋ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೋ

ಪ್ರಶಿಷ್ಯಂ
೨೭

ದ್ವಾಪ್ರಯೋಜಕಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಾದಿತ್ಯಾಶಂಕತೇ ಕಿಂಚೇತಿ | ತದಭಾವಮಿತ್ಯ | ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಮಿತ್ಯ | ತದಾದಿಕಾರ್ಯತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತದ್ವಪರಾಮರ್ಶಕತ್ವಾಭಾವಾತ್ ತದ್ಗ್ರಹಂ ತಸ್ಯ ತದ್ಗ್ರಹಂ ಚ
ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವಮತ ಆಹ ಪರಾಮರ್ಶಕತ್ವೇತಿ | ಸಮಾನ ಇತಿ | ತದಭಾವವತ ತತ್ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾಭಾವಮಿತಿ ರಜತತ್ವಾವಗಾಹಿನ್ಯಾವಸ್ಥಾಯಾಂ | ಪೂರ್ವೇಣ ಪುಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾವಾಪ್ಯತ್ವ
ತ್ವಾಪರಾಮರ್ಶನ ಏವ ತತ್ಕಾರ್ಯಕಾರಿತ್ವೇ ಪ್ರಸಂಗ ತದಭಾವಮಿತಿ | ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವಾದಿ | ... ಯುಕ್ತ ... | ಜ್ಞಪ್ತಿವಿಷಯತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಗಂಧವದ್ವೃತ್ತಿ ಪೃಥಿವೀ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಮೇಯತ್ವ
ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾವತ್ತ್ವಾದಿ ಕರಣ ಸಂಬಂಧ ಇತಿ ಕಲ್ಪನಾಯಾಂ ಪರಾಮರ್ಶಕತ್ವ ತಾವದಿ ದಶ ವೃತ್ತಿ ಪೃಥಿವೀತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಯತ್ವಮಿತ್ಯಾಹ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪೃಥಿವೀತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವ
ಸ್ವಪ್ರವರ್ತಕಜ್ಞಾನ ಸಂಶಯಾಂಶ ಅತಿರಿಕ್ತ ದರ್ಶನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯತಾ ಜ್ಞಾನ ಸಂಯೋಗ ಇತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ತಸ್ಯ ಕರಂ | ಸಂಯೋಗಂ ತಸ್ಯ
ರಯತಿ ಕೃತ ಇತಿ | ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ತತ್ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇ ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರವರ್ತಕ ತದಭಾವವತಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ತತ್ಪ್ರಕಾರತ್ವಾರ್ಥಃ | ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ ತತ್ಪ್ರ
ಮಿತ್ಯರ್ಥ ಇತಿ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ ವಿಷಯ ಯೋಗ್ಯತ್ವಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ನಿಷೇಧತಿ ... ಮಿತ್ಯಾದಿ ... | ... | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ | ಸ್ವತ ಇತಿ |
ವಿ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ ... ಪ್ರವರ್ತಕ ಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿತಿ | ಅಪಿ ಮಿಶ್ರಾಸ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಂಶಯಾತ್ ಪ್ರಮಾಣಮತಂ ಪ್ರವರ್ತಕ ತ್ರಿ ಪ
... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ | ಅಂಗೀಕಾರೇ ತಥೇತಿ | ಪ್ರವರ್ತಕಂ ವಿಷಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಮರ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪಕ್ಷಂ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವಂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ತದಭಾವಕತ್ವ
ಪ್ರವೃತ್ತಿಕತ್ವ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಕತ್ವ ವಿಶೇಷ | ಅಂಗೀಕಾರೇ ತತ್ತದ್ ಗ್ರಹ ಪ್ರವರ್ತಕ ಮಿತಿ ವಿಷಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದಿತಿ | ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾ
ಲಂಕಾರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಂಕೇತಿ ಅಪ್ರಮಾಣತ್ವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ರಿತಿ ತೇಷಾಮಾಶಯಃ | ... ಅಂಗೀಕಾರೇ ತತ್ತದ್ ಗ್ರಹಾಭಾವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅಪ್ರಮಾಣತ್ವ ಪ್ರವರ್ತನಾಯ
ಕಾಲವಿಶೇಷ ಪ್ರವರ್ತಕ ಪರಾಮರ್ಶಕ ಪ್ರವರ್ತಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪರ್ಯಾಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವ ಇತಿ ತದ್ಭಾವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತತ್ರ ಸಂಭವತಿ | ಯತ್ರ ದ

ವಿಶಿಷ್ಟಧವನ್ನಿಶಷರಾಂಮಶ್ಚಶಲಕುಮಿತಿ: ಅತ್ರ ಲಕುಮಿಷ್ಟ್ಯಂತರಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂಶಯೇಶಕಾಬಿಷ್ಕೃತಿರಿತ್ಯಾಹು:॥ ॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ
ಶ್ರೀಕ್ಷಾಂತಹಾಗಿಸಧವಾಗಂಡಕ್ತಾಷ್ಟಾಪಾರ್ಶ್ವರವಿತಾಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೀಧಿತಿಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಂ ಜ್ಞಪ್ತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯರಹಸ್ಯಂ॥ ॥ಕೈಚಿತ್ತು ಯಥಾಜ್ಞಾನ್ಹೊಪಾಪ್ರದಕಸ್ಯ
ಗುಣಮತೇ ಜ್ಞಾನಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಣ್ಯಪಕ ನೈವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಗ್ರಾಹಕತ್ವಮಿತ್ಯುಪಾಜ್ಞಾತಸಂಗತ್ಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾಮಾಹು:।ತತ್ರ ಜ್ಞಾ
ನಾದೇರಪದನ್ನೈಪನಂಶಕಹಕವ್ಯರೋರವಮಿತಿತಥಾನ್ನು ಇಹಾಂತು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಬಹುಪದಾರ್ಥಘಟಿತತಯಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಮರ್ಯಾದಯಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟಗತ
ವಿಶೇಷಣಮರ್ಯಾದಯಾಂ ಪಾಕ್ಷ್ಣಭಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ: ಸಂಭವೇನ ತಥಾತ್ವಯಮಪ್ರತ್ಯಯಬಿಂನಾಸಂಶಯಸ್ಯಾಸಂಭಸಂಗಾದಿತಿ॥ ॥